

Oversigt over bilag

Bilag 1. Mødemateriale og referater fra styregruppen, s. 2-197

Bilag 2. Tidligere version af FAQ (gældende frem til 20. december 2021), s. 198-221

Bilag 3. Notat om fortolkning og håndtering af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461), s. 222-228

Bilag 4. Løsningsforslag til vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevandområder, hvor der i forvejen er overskridelse af miljøkvalitetskrav, s. 229-272

Brevdato	20-03-2020
Afsender	Christina Ellegaard (Sagsbehandler, Virksomheder)
Modtagere	Nanna Rørbech (Sagsbehandler, Erhverv); Henrik Hagen Olesen (Kontorchef, Vandforsyning); Jan Reisz (Kontorchef, Virksomheder); Susie Bjørch (Funktionsleder, Svovludledning fra Skibe); Berit Borksted (Funktionsleder, Hav- og Vandmiljø); Jane Hansen (Kontorchef, Hav- og Vandmiljø); Christian Bruhn Rieper (Vicedirektør, Direktionsekretariatet); Pia Andersen (pih@mfvm.dk); Peter Hallenberg (peha@mfvm.dk); Peter Østergård Have (pst@mfvm.dk); Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk); Christian Vindahl Vind (chvin@mfvm.dk)
Akttitel	Materiale til styregruppemøde 23. marts vedr. Arb. grp. for virksomheders direkte udledning af MFS
Identifikationsnummer	10488650
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Christina Ellegaard
Vedlagte dokumenter	Materiale til styregruppemøde 23. marts vedr. Arb. grp. for virksomheders direkte udledning af MFS Kommissorium for arbejdsgruppe om direkte udledning af MFS - 210220 Leverancer organisering og tidsplan - juridisk løsningsspor Bilag 1 Leverancer og tidsplan - juridiske løsningsspor 160366 Styregruppemøde om direkte MFS-udledninger - beskrivelse af udfordringer-2 Notat til MFS styregruppemøde_teknologisporet_19_marts_2020 Oversigt fra grøn projektbank over teknologiudviklingsprojekter til særlige brancher (MFS)_marts 2020-1
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	01. jul 2024

Til: Christian Vindahl Vind (chvin@mfvm.dk), Pia Andersen (pih@mfvm.dk), Peter Østergård Have (pst@mfvm.dk), Peter Hallenberg (peha@mfvm.dk), Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk), Christian Bruhn Rieper (chbri@mst.dk), Jan Reisz (jarei@mst.dk), Jane Hansen (jahan@mst.dk), Henrik Hagen Olesen (hha@mst.dk), Nanna Rørbech (naroe@mst.dk), Susie Bjørch (subjo@mst.dk), Berit Borksted (bebor@mst.dk)

Cc: Christina Ellegaard (chell@mst.dk)

Fra: Christina Ellegaard (chell@mst.dk)

Titel: Materiale til styregruppemøde 23. marts vedr. Arb. grp. for virksomheders direkte udledning af MFS

Sendt: 20-03-2020 16:02

Bilag: Kommissorium for arbejdsgruppe om direkte udledning af MFS - 210220.docx; Leverancer organisering og tidsplan - juridisk løsningsspor.docx; Bilag 1 Leverancer og tidsplan - juridiske løsningsspor 160366.docx; Styregruppemøde om direkte MFS-udledninger - beskrivelse af udfordringer-2.docx; Notat til MFS styregruppemøde_teknologisporet_19_marts_2020.docx; Oversigt fra grøn projektbank over teknologiudviklingsprojekter til særlige brancher (MFS)_marts 2020-1.xlsx;

Kære styregruppe

Hermed dagsorden til styregruppemødet på mandag den 23. marts:

- Kort introduktion til baggrunden for projektet og godkendelse af kommissorium (Christian Bruhn Rieper, 7 min)
Materiale: Kommissorium for arbejdsgruppe om direkte udledning af MFS – 210220.docx
- Juridisk løsningsspor
Præsentation af status ift identificerede opgaver, organisering og tidsplan (Jan/Christina, 7 min)
Udfordringer (Lene, 7 min)
Materiale: Leverancer organisering og tidsplan – juridisk løsningsspor. docx, Bilag 1 Leverancer og tidsplan – juridisk løsningsspor.docx og Styregruppemøde om direkte MFS-udledninger – beskrivelse af udfordringer-2.docx
- Teknologisk løsningsspor
Præsentation af opstart af innovations partnerskab, organisering og tidsplan (Nanna, 7 min)
Materiale: Notat til MFS styregruppemøde_teknologisporet_19_marts_2020.docx og Oversigt fra grøn projektbank...xlsx

Mvh

Jan, Lene, Nanna og Christina

Venlig hilsen

Christina Ellegaard

Specialkonsulent | Virksomheder (Aarhus)
+45 72 54 43 98 | +45 22 46 84 70 | chell@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Lyseng Alle 1 | 8270 Højbjerg | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer Miljøstyrelsen Virksomheder dine personoplysninger](#)

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Miljøstyrelsen er underlagt reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven og i miljøoplysningsloven, og det er kun oplysninger omfattet af undtagelsesbestemmelserne i disse love, som kan undtages aktindsigt og dermed holdes fortrolige. Denne vurdering vil Miljøstyrelsen foretage i forbindelse med en konkret anmodning om aktindsigt.

NOTA T

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Virksomheder
Ref. IB/JA REI/CHBRI
Den 21. februar 2020
Styregruppedlem tilføjet
26. februar 2020
Mindre tekstændring vedr.
ikrafttrædelsesdato for bek.
20. marts 2020

Kommissorium for arbejde om miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer

Problemstilling

Der har i en årrække vist sig vanskeligheder ift. virksomheders direkte spildevandsudledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) til vandområder, som har gjort, at der pga. et meget svært lovgrundlag ikke er truffet afgørelse om miljøgodkendelse.

Mål

At opstille retningslinjer og regler der understøtter ensartet regulering og muliggør meddelelse af tilladelser til udledning af MFS i overensstemmelse med vandrammedirektivets bestemmelser.

Baggrund

MST modtager løbende ansøgninger fra virksomheder om tilladelse til direkte udledning af spildevand indeholdende MFS til vandområder, som i forvejen indeholder for høje koncentrationer af MFS, f.eks. kviksølv. Derudover skal bilag 1-virksomheder, som i dag har tilladelse til direkte udledning af spildevand, have deres miljøgodkendelse og tilladelse til udledning revurderet regelmæssigt. Enten som følge af nye BAT-konklusioner, som skal være implementeret i virksomheden inden 4 år fra offentliggørelsen af de vedtagne BAT-konklusioner eller regelmæssigt hvert 10. år (første gang efter 8 år), som følge af kravene i §§40-41 i godkendelsesbekendtgørelsen.

MST behandler således pt. 6 ansøgninger om miljøgodkendelse af direkte udledning af spildevand med MFS i. For disse ansøgninger gælder, at de søger om at lede direkte ud til vandområder eller tilstødende vandområder, hvor der enten er ikke-god kemisk tilstand (stoffer med EU fastsatte miljøkvalitetskrav) eller ukendt økologisk tilstand (forurenede stoffer med nationale fastsatte miljøkvalitetskrav).

Revurderingen som følge af nye BAT-konklusioner skulle have været meddelt og implementeret i 2018 for et raffinaderi, 4 kemiske virksomheder skal være implementeret i 2020, 6 kraftværker og 1 affaldsbehandlingsanlæg skal være implementeret i 2021.

Dertil kommer, at over 90 deponier skal være revurderet inden for de næste 2 år for at opfylde 8/10 års kravet i godkendelsesbekendtgørelsen.

Efter den hidtidige fortolkning af gældende ret er det i flere sager yderst vanskeligt for MST at meddele nye udledningstilladelser, selvom virksomhederne anvender den bedst mulige teknologi på området, f.eks. på grund af indhold af kviksølv i spildevandet. Dette på trods af, at indførelse af den bedst mulige teknologi på området i nogle tilfælde vil give en bedre energiudnyttelse og på den måde være mere miljø- og klimaeffektiv end de nuværende processer.

Departementet har analyseret de juridiske løsningsmodeller i notat af 10. september 2019 og der har på den baggrund været afholdt statusmøde om sagen mellem DEP og MST den 30. oktober 2019, hvor bl.a. departementschefen deltog. På mødet blev det bl.a. besluttet at søge både et juridisk og et teknologisk løsningsspor mhp. at sikre det bedst mulige grundlag for MST's behandling af de nævnte ansøgninger fra virksomhederne.

Løsning

Som opfølgning på mødet den 30. oktober 2019 mellem DEP og MST igangsættes derfor et tværgående projektarbejde, der har til formål at forfølge de to ovenstående løsningsspor.

De to løsningsspor indeholder bl.a. følgende hovedopgaver:

1. Et juridisk løsningsspor:

Der afklares behov og muligheder for at udarbejde en ny vejledning eller bekendtgørelse og/eller præcisere eksisterende vejledninger eller bekendtgørelser, som kan fastlægge de juridiske rammer, således at der opnås et brugbart administrationsgrundlag i konkrete godkendelsessager.

Mulige løsninger kan omfatte:

- Løsningsmuligheder beskrevet i DEP's notat af 10. september 2019, herunder ændret udpegning af blandingszoner, hensyntagen til naturlige baggrundskoncentrationer og anvendelse af helhedsbetragtninger.
- Anvendelse af et afskæringskriterium i vandområdet for, hvornår en merbelastning/koncentrationsforøgelse som følge af en udledning kan anses som værende ubetydelig fx i forhold til den samlede påvirkning/belastning med miljøfarlige forurenende stoffer til vandområdet. Der kan f.eks. hentes inspiration i de afskæringskriterier, som DCE har anbefalet i sin rapport om effekter af deposition.
- Anvendelse af et afskæringskriterium på virksomheden for, hvornår en udledningskoncentration er så lav, at udledningen kan betragtes som værende ren/uforurenet.
- Tidsbegrænsning eller faseopdeling af udledningstilladelser mhp. at godkende udledninger midlertidigt, indtil bedre teknologi er implementeret.
- Lempelse af krav om overholdelse af miljøkvalitetskrav ifm. revurdering af miljøgodkendelser evt. afhængig af udledningens størrelse ift. øvrige belastninger.
- Evt. andre løsningsspor, der måtte blive kortlagt undervejs.

Bekendtgørelsen skal ligeledes fastlægge de juridiske rammer for, at der i forbindelse med revurderinger kan lægges særlig vægt på miljømæssige forbedringer, som er bedre end BAT, i forhold til oprindelige godkendelser og overvejelser om, hvorvidt proportionalitetsbetragtninger kan inddrages ifm. overholdelse og af nye og skærpede krav, som er indført siden sidste godkendelse/revurdering.

2. Et teknologisk løsningsspor:

- Dialog med teknologivirksomheder om mulighederne for endnu bedre rensning af spildevand for bl.a. kviksløv.
- Undersøge mulighederne for MUDP-støtte til etablering af et innovationspartnerskab mellem teknologivirksomheder, virksomheder med direkte udledning af MFS til vandmiljøet, forskningsinstitutioner og relevante myndigheder.
- Annoncering af tilskud til udviklings-, test- og demonstrationsprojekter til MUDP, hvor anvendelsen af ny teknologi kan indgå som et element i løsningen for virksomheder, der er udfordret.

Der vil være tale om et samarbejde mellem DEP og MST, hvor DEP vil være hovedansvarlig for fremdrift på det juridiske løsningsspor, mens MST vil være ansvarlig for fremdrift på det teknologiske løsningsspor. Opgaverne under begge løsningsspor vil blive løst af tværgående projektgrupper.

I forhold til det juridiske løsningsspor vil DEP med bistand fra MST vurdere muligheden for at ændre bekendtgørelser eller vejledninger på baggrund af et katalog, som MST udarbejder over områder, hvor styrelsen vurderer, der er behov for yderligere regler eller præciseringer, der kan medvirke til, at der vil kunne meddeles tilladelse til direkte udledning af spildevand med MFS. DEP er hovedansvarlig for ændringer af bekendtgørelser (MST Erhverv er ansvarlig for så vidt angår godkendelsesbekendtgørelsen), og MST er hovedansvarlig for udarbejdelse af et egentligt administrationsgrundlag/vejledning, som udførligt beskriver, hvorledes eventuelle beregninger og vurderinger af en udledning kan foretages.

I forhold til det teknologiske spor ligger de beskrevne leverancer alene i MST, men DEP vil blive løbende orienteret om fremdriften og vil blive inddraget, når det er relevant eller ønskes.

Organisering

Styregruppe:

Arbejdet ledes af en styregruppe, der mødes i februar, april og juni måned for at drøfte fremdrift og leverancer inden for de to løsningsspor.

Styregruppen består fra DEPs side af afdelingschef Christian Vind (projektejer i DEP), kontorchef Peter Østergård Have, kontorchef Peter Hallenberg og Lene Carpentier (projektleder DEP). Fra MSTs side deltager vicedirektør Christian Bruhn Rieper (projektejer i MST), kontorchef Jan Reisz (projektleder i MST), kontorchef Jane Hansen (Vandmiljø & Friluftliv), kontorchef XXX (Erhverv), kontorchef Henrik Hagen Olesen (Vandforsyning), Christina Ellegaard (projektleder MST Virksomheder ift regulering) og Nanna Rørbech (projektleder MST Erhverv ift teknologi).

Ud over styregruppens faste medlemmer kan relevante medarbejdere deltage efter behov. Styregruppemøderne kan afholdes via Skype.

Projektgrupper:

Der nedsættes ligeledes to projektgrupper, en for hvert af sporene, bestående af medarbejdere fra både DEP og MST. Projektgrupperne består af projektlederne fra hhv. DEP og MST samt relevante medarbejdere fra de to institutioner.

Projektgruppen mødes hver 14. dag mhp. at drøfte de faglige løsninger, sikre fremdrift og sikre materiale til styregruppemøderne. Projektmøderne kan holdes via Skype.

Tidsplan

Arbejdet med de to løsningsspor påbegyndes med et første styregruppemøde i februar måned og forventes afsluttet inden sommerferien. Der udarbejdes en detaljeret tidsplan til drøftelse på det første styregruppemøde. Overordnet set er det ambitionen:

- At der inden udgangen af 1. kvartal er gennemført en tæt dialog med relevante teknologivirksomheder og udarbejdet overbliksskema vedr. de eksisterende teknologiske muligheder for at rense for MFS.
- At der inden sommerferien er etableret et innovationspartnerskab under MUDP (bestyrelsen har godkendt dette på mødet d. 30 januar 2020).

- At evt. bekendtgørelser/vejledninger udarbejdes eller opdateres inden sommerferien mhp. ikrafttrædelse snarest muligt (fravigelse af de fælles ikrafttrædelsesdatoer 1. juli og 1. januar kræver dispensation).
- At der gives miljøgodkendelser til de første virksomheder pba. nyt regel- eller administrationsgrundlag inden udgangen af 2020, herunder evt. beslutning om MUDP tilskud til udvikling, test og demonstration af miljøteknologi der kan bidrage til en løsning.

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Virksomheder
Ref. CHELL/LECAR/JAREI
Den 20. marts 2020

Organisering samt tids- og aktivitetsplan for arbejde om miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer

Baggrund og opgave

Der har i en årrække vist sig vanskeligheder ift. at træffe afgørelser om miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledning af spildevand indeholdende miljøfarlige forurenende stoffer (MFS). Vanskelighederne med at træffe afgørelse er en følge af et svært lovgrundlag og begrænset datamateriale.

Derfor er der igangsat et arbejde for at opstille retningslinjer og regler, der understøtter ensartet regulering og muliggør meddelelse af godkendelse til udledning af MFS i overensstemmelse med vandrammedirektivets bestemmelser. Arbejdet indeholder to spor, et juridisk spor og et teknologisk spor.

Arbejdet er nærmere beskrevet i kommissorium vedtaget på styregruppemøde den .

Dette dokument beskriver de leverancer, der indgår i det juridiske løsningsspor og den sammenhæng opgaverne har til andre MFS projekter i ministeriet. Leverancerne fremgår af bilag 1.

Organisering og tidsplan

I bilag 1 og det beskrevet hvilken enhed, der har ansvaret for opstart og fremdrift på løsningen af de enkelte leverancer. Der er ligeledes lagt en overordnet tidsplan for arbejdet.

For hver leverance er det i bilag 2 beskrevet hvilke personer fra de respektive enheder i DEP og MST, der indgår i arbejdet. Tovholderne sørger for, at der bliver udarbejdet en detaljeret tidsplan, indkaldt til møder, fulgt op og gjort status.

Tovholderne for hver af leverancerne danner tilsammen projektgruppen for det juridiske spor. Første møde i projektgruppen afholdes i uge 17. Inden da har tovholderne afholdt det første møde i deres respektive grupper.

Bilag 1 Leverancer og tidsplan

Se særskilt dokument.

Bilag 2 Deltagere i arbejdet under de enkelte del-opgaver

Juridisk afklaring - leverance 1 (mulighed for merudledning), 2 (forståelse af begrebet forringelse), 3 (kviksølv) og 12 (blandingszoner)

Lene Carpentier (DEP), tovholder
Birgitte Skou Cordua (DEP)
Kristine Stubdrup (DEP Erhvervsregulering)
Berit Borksted (MST V&F)
Steen Pedersen (MST V&F)
Tina Selma Wedel Bjerregaard (MST Erhverv)
Anne Mette Granhøj Hansen (MST VFS)
Hans Sand Kristensen (MST Virk)
Louise Bjerregaard (MST Virk)
Jane Fløe (MST Virk)
Christina Ellegaard (MST Virk)

Juridisk afklaring - leverance 5 (revurderinger) og 8 (oplysninger fra virksomheder)

Tina Selma Wedel Bjerregaard (MST Erhverv), tovholder
Lene Carpentier (DEP)
Kristine Stubdrup (DEP Erhvervsregulering)
Berit Borksted (MST V&F)
Steen Pedersen (MST V&F)
Anne Mette Granhøj Hansen (MST VFS)
Hans Sand Kristensen (MST Virk)
Louise Bjerregaard (MST Virk)
Jane Fløe (MST Virk)
Christina Ellegaard (MST Virk)

Juridisk afklaring - leverance 4 (VKK sikrer beskyttelse af biota)

Lene Carpentier (DEP), tovholder
Berit Borksted (MST V&F)
Steen Pedersen (MST V&F)
Hans Sand Kristensen (MST Virk)
(Pernille Steenkær Munch (MST Kemikalier))

Vejledning og metode – leverance 9 (vurdering af forringelse)

Berit Borksted (MST V&F), tovholder
Steen Pedersen (MST V&F)
Lene Carpentier (DEP)
Louise Bjerregaard (MST Virk)
Henrik Møller Hestbech (MST Virk)

Vejledning og metode – leverance 10, 13 og 14 (ophæng i bek. 1625)

Anne Mette Granhøj Hansen (MST VFS), tovholder
Berit Borksted (MST V&F)
Steen Pedersen (MST V&F)

(Pernille Steenkær Munch (MST Kemikalier))
Birgitte Skou Cordua (DEP)
Louise Bjerregaard (MST Virk)
Henrik Møller Hestbech (MST Virk)

Vejledning og metode – leverance 11 (overholdelse BKK)
(Pernille Steenkær Munch (MST Kemikalier)), tovholder
Birgitte Skou Cordua (DEP)
Anne Mette Granhøj Hansen (MST VFS)
Berit Borksted (MST V&F)
Steen Pedersen (MST V&F)
Hans Sand Kristensen (MST Virk)
Louise Bjerregaard (MST Virk)

Vejledning/FAQ – leverance 15 (DHI fortyndingsmodel)
Christina Ellegaard (MST Virk), tovholder
Dorthe Holme (MST O&D)
Anne Mette Granhøj Hansen (MST VFS)
Hans Sand Kristensen (MST Virk)

Baggrundsdata – leverance 16, 17, 18, 19
Berit Borksted (MST V&F), tovholder
Steen Pedersen (MST V&F)
Anne Mette Granhøj Hansen (MST VFS)
Louise Bjerregaard (MST Virk)
Henrik Møller Hestbech (MST Virk)

Bilag 1 Leverancer og tidsplan

Nr.	Leverance	Beskrivelse	Yderligere bemærkninger	Ansvarlig	Undergruppe	2020								Proces/status	Produkt
	Juridisk afklaring					Mar	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt		
1.	Mulighed for merudledning til et overfladevandområde af MFS, hvor miljøkvalitetskrav for vand, biota eller sediment for det pågældende stof er overskredet i forvejen (se punkt 1) under beskrivelse) og/eller den konkrete tilstandsvurdering for vandområdet i vandområdeplanerne viser, at der ikke er god tilstand for pågældende stof (se punkt 2) under beskrivelse). DRØFTES PÅ STYREGRUPPEMØDE	Afklaring af: 1) om der er behov for ændring i BEK nr. 1433/2017, så det klart tydeliggøres, at det er muligt at give tilladelse til en merudledning i et sådant overfladevandområde, se under yderligere bemærkninger. 2) anvendelsen af § 8, stk. 3 i BEK nr. 449/2017 om indsatsplaner for vandområdedistrikter, der giver mulighed for udledning til et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis udledningen ikke medfører en forringelse af tilstanden, og ikke hindrer opfyldelsen af det fastslagte miljømål, se leverance 2.	Ved seneste bekendtgørelsesændring (BEK nr. 1433) blev sætningen om, at miljøkvalitetskravene skal sikres overholdet ved randen af en blandingszone, fjernet. Dette for at sikre sig, at sætningen teoretisk set ikke skulle hindre, at der kunne ske merudledning til et overfladevandområder, hvor miljøkvalitetskrav ikke er overholdt.	DEP	DEP MST V&F MST Erhverv MST Virk MST VFS	x	x	x	x	x				MST Virk leverer videnskatalog før mødet. DEP udarbejder vurdering og evt. udkast til ændring, som sendes til kommentering hos MST (V&F, Virksomheder og Erhverv, VFS).	BEK
2.	Forståelse af begreberne forringelse og ikke til hinder for målopfyldelse i forhold til merudledning af MFS.	Juridisk udlægning af, hvornår en påvirkningen fra en merudledning er så ubetydelig for vandområdets tilstand, at det er foreneligt med forringelsesbegrebet og opfyldelsen af de fastlagte miljømål at tillade udledning, herunder en uddybning af de kriterier som skal lægges til grund for vurderingen og som er beskrevet i vejledning til indsatsbekendtgørelsen. Vedrørende de nævnte kriterier, se leverance 9.	Undersøgelse af mulighed for inddragelse af: – helhedsbetragtninger – planlagte indsatser (ikke en mulighed efter 2027?) – risikovurdering – hvor meget bidrager den ansøgte kilde med ift. den samlede belastning – se leverance 19 – detektionsgrænser Evt. mulighed for vurderinger på flere niveauer (væsentlighedsvurdering/konsekvensvurdering). Tydelig reference til sammenhæng mellem vandområdeplaner og hensyn til Natura 2000 områder.	DEP	DEP MST V&F MST Erhverv MST Virk MST VFS	x	x	x	x					MST Virk leverer videnskatalog før mødet. DEP udarbejder udkast til vurdering, som sendes mhp. evt. bemærkninger til MST (V&F, Virksomheder, Erhverv og VFS).	Notat
3.	Kviksølv DRØFTES PÅ STYREGRUPPEMØDE	Fastsættelse af et administrativt kriterium, der kan danne grundlag for forvaltningsmæssige afgørelser for udledninger af kviksølv fra virksomheder.	Fastsættelsen sker på baggrund af en faglig indstilling og politisk beslutning som inddrager betydningen for overholdelse af biotakravet for kviksølv, (eventuelt fastsat inklusiv den naturlige baggrundskoncentration af kviksølv i biota). Det skal vurderes, om andre medlemsstaters tilgang kan anvendes.	DEP	DEP MST V&F MST Virk MST VFS Kemikalier i nødv. omf.	x	x	x	x						Kriterie
4.	VKK sikrer beskyttelse af biota Overlapper med leverance i overordnet MFS strategi	Markering i bek. 1625 for det enkelte stof, så det fremgår, hvis overholdelse af VKK ikke sikrer samme beskyttelse af biota som BKK. Evt. en * og en tilhørende fodnote.	For disse stoffer skal der udarbejdes en vejledning til, hvordan det sikres, at en udledning ikke vil medføre overskridelse af BKK jf. spor 11.	DEP (BKG-ændring) og MST (opdatering af vejledning)	DEP MST V&F Kemikalier i nødv. omf.	x	x	x	x	x				MST Kemikalier leverer liste over de relevante stoffer, DEP udarbejder udkast til ændring af bek. 1625, som sendes til kommentering hos MST.	BEK

5.	Revurderinger	Juridisk udlægning af, hvor meget der kan kræves af virksomhederne i forbindelse med en revurdering, når: - der er kommet skærpede MKK - ny viden om ikke målopfyldelse for en række stoffer i det modtagende vandområde Fastlæggelse af de juridiske rammer for, at der i forbindelse med revurderinger kan lægges særlig vægt på miljømæssige forbedringer, som er bedre end BAT, i forhold til oprindelige godkendelser og overvejelser om, hvorvidt proportionalitetsbetragtninger kan inddrages ifm. overholdelse og af nye og skærpede krav, som er indført siden sidste godkendelse/revurdering.	Det fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 18 – at der skal sættes skrappe krav end BAT hvis områdets sårbarhed tilsiger det. Det skal klarlægges, i hvor høj grad der skal være en indsats over for den enkelte virksomhed (indsatsplanlægning). Indsatser over for virksomheder forudsætter kildeopsporing og tilstandsvurderinger jf. spor 17, 18 og 19.	MST Erhverv	MST Erhverv DEP MST Virk	x	x	x	x	x				Udkast til kommentering hos MST Virk	BEK ændring/Vejl.
6.	Deponeringsanlæg – mindre strenge miljømål Skal koordineres med arb. Der pågår i CØ&A (Metodik til stedsspecifik risikovurdering ved deponering af affald) Opgaven bliver løftet under vandplanarbejdet frem mod offentliggørelse dec 2020. DRØFTES PÅ STYREGRUPPEMØDE	Afklaring af om vandområder, der modtager udsivende MFS fra eksisterende deponeringsanlæg, kan udlægges med mindre strenge miljømål ligesom det forventes ved jordforureninger		DEP	DEP MST Virk MST CØA MST V&F (sikre at de optages i vandplanlægn.)										
7.	Deponeringsstrategi Opgaven bliver løftet under den overordnede MFS strategi.	Skal Danmark ændre strategi for deponering? I dag har vi en udvaskningsstrategi, som resulterer i udvaskning af MFS til vandmiljøet	På deponier med membran opsamles perkolatet, og sendes til offentlige renseanlæg. Deponierne bliver utætte med tiden og der vil ske udsivning til vandmiljøet især hvis de etableres kystnært. Havsedimentdepoter anlægges uden membran.	DEP	DEP MST Erhverv MST Virk MST CØ&A										
8.	Oplysninger fra virksomheder ved ansøgning om udledningstilladelse Sammenfaldende med leverancer i overordnet MFS strategi DRØFTES PÅ STYREGRUPPEMØDE	Juridisk afklaring af i hvilket omfang vi skal/kan kræve, at virksomhederne leverer vurderinger af, om den ansøgte udledning vil medføre forringelse af vandområdet / overskridelse af MKK?	Herunder fx EU-dom 461/17	MST Erhverv	MST Erhverv DEP MST Virk	x	x	x	x	x	X				BEK
Vejledning og metode															
9.	Kriterier for vurdering af om en påvirkning medfører forringelse	Vejl. der beskriver hvilke kriterier, der skal ligge til grund for vurderingen af om en påvirkning forringer tilstanden i et vandområde jf. leverance 2.	Eksisterende vejledning til indsatsbekendtgørelsen § 8 stk.3 skal konkretiseres ift. hvornår en påvirkning kan siges at være uvæsentlig og hvilke emner, der skal inddrages. Evt. vurderinger i flere trin (screening/væsentlighedsvurdering) –	MST V&F	DEP MST V&F MST Virk				x	x	x			Vejledningen udarbejdes efter og på baggrund af departementets juridiske afklaringer under punkt 1-3.	Vejl.

10.	Vejledning til vurdering af overholdelse af SKK	Vejledningsmateriale der så vidt muligt beskriver, hvilken metode, der skal anvendes til vurdering af overholdelse af SKK. Vejledningsmateriale der beskriver den overordnede tilgang, herunder hvilke forhold, overvejelser mv. der kan bringes i anvendelse i de konkrete sager.	Vejledningen skal være operationel og bygge på eksisterende data. Der findes flere eksempler på metoder, der kan tages udgangspunkt i.	MST VFS	MST V&F MST Virk MST VFS MST Kemikalier		x	x	x					Som input til mødet beskriver MST Virk den metode, der er anvendt i et par sager.	Vejl.
11.	Vejledning til vurdering af overholdelse af BKK, når VKK ikke giver samme beskyttelse som BKK.	Vejledningsmateriale der så vidt muligt beskriver, hvilken metode, der skal anvendes til vurdering af overholdelse af BKK. Vejledningsmateriale der beskriver den overordnede tilgang, herunder hvilke forhold, overvejelser mv. der kan bringes i anvendelse i de konkrete sager.	Vejledningen skal være operationel og bygge på eksisterende data.	MST Kemikalier	MST Kemikalier MST Virk MST VFS MST V&F		X							MST Kemikalier inddrager undergruppe i nødv. omfang. Undergruppe høres.	Vejl.
12.	Blandingszoner Skal koordineres med arb. Der pågår i CØ&A (Metodik til stedsspecifik risikovurdering ved deponering af affald)	En revideret vejledning til fortolkning af hvor store blandingszonerne må være i de forskellige typer vandområder.	Med udgangspunkt i EU’s guidance document.	DEP	DEP MST V&F MST Virk MST VFS		x	x							Vejl./FAQ
13.	Generel opdatering af FAQ på MST’s hjemmeside.	FAQen trænger til en generel gennemgang og opdatering.	Der tages udgangspunkt i notat af xxx udarbejdet af MST Vandf. Nye emner i FAQen markeres.	MST VFS	MST VFS MST V&F MST Virk DEP			x	x	x	x				FAQ
14.	Metode til beregning af påvirkningen fra deposition af luftbårne MFS på vandområder	Vejledning til beregning af koncentrationsforøgelse i et vandområde som følge af deposition af luftbårne MFS.	DCE er kommet med et bud i ”Manual for vurdering af effekter af deposition af forurenende stoffer fra virksomheder på Natura 2000-områder”. Manualen er fra 2017, men aldrig udgivet.	MST VFS	MST VFS MST V&F MST VFS MST Virk			x	x	x	x				Vejl.
15.	Sikre opretholdelse og udbygning af DHI’s fortyndingsmodel	MST værktøj til at lave en konservativ beregning af fortyndingen af spildevand i et vandområde. Er kun for udledning langs de danske kyster og omfatter derfor ikke fjorde og vandløb og søer.	Modellen kan ikke anvendes på nye udledningpunkter. På møde i august 19 blev det aftalt at O&D står for at undersøge muligheder for flytning af model fra DHI-regi til MST regi og evt. drift af model. Status er ukendt. Hvis der skal ske udbygning, skal der findes penge til det.	MST O&D	MST O&D MST VFS MST Virk			x	x	x	x				Fortyndingsmodel
Baggrundsdata															
16.	Naturlige baggrundskoncentrationer Sammenfaldende med leverancer i overordnet MFS strategi	Til bestemmelse af MKK for de stoffer, hvor MKK er + den naturlige baggrundskonc.		MST V&F	MST V&F MST Virk	x	x								Data
17.	Tilstandsvurderinger Overlapper med leverancer i overordnet MFS strategi	Til vurdering af målopfyldelse.	MST V&F vil så vidt muligt levere en opdateret tilstandsvurdering for et givent område, efter anmodning fra MST Virk ifm. en ansøgning om ny udledningstilladelse. Det oplyses, om naturlige baggrundskoncentrationer er inddraget ved vurdering af biota og sediment.	MST V&F	MST V&F MST Virk	Allerede i gangsat									Oplysninger

18.	I forvejen forekommende koncentrationer	Til vurdering af om en ansøgt udledning vil resultere i overskridelse af MMK.		MST V&F	MST V&F DEP MST VFS MST Overvågn.	Afhænger af afklaring under spor 8. Opgaven beskrives endeligt på et senere tidspunkt.									Data
19.	Belastningsopgørelser og indsatsplaner Belastningsopgørelse er sammenfaldende med leverancer i overordnet MFS strategi	Belastningsopgørelser for de enkelte vandområder (kildeopsporing)	Belastningsopgørelser for at kunne vurdere den ansøgte udlednings relative betydning, og hvorvidt belastningen er for nedadgående.	MST V&F	MST V&F MST VFS MST Virk										Data/BEK
20.	Evaluering	Er ovenstående data, metoder og regelændringer tilstrækkelige til at: – der kan træffes afgørelse om hvorvidt der kan gives tilladelse til direkte udledninger – der kan foretages revurderinger af tilladelser til både direkte udledninger og udsivning fra deponeringsanlæg		MST Virksomheder								x			Notat

Udfordringer i arbejde om miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer

Særligt fire udfordringer og forslag til løsninger foreslås drøftet på styregruppemødet:

1. Regulering i bekendtgørelser vs. vejledning (spor 1, 2 og 9)
Vandrammedirektivet er direktivnært implementeret, bl.a. for at give størst muligt råderum. Der vil være en stor risiko for kritik af den danske implementering EU-reglerne ved en selvstændig fortolkning af forringelsesbegrebet i bekendtgørelser. Det vurderes mere hensigtsmæssigt at beskrive kriterierne for vurderingen af, om en påvirkning forringer tilstanden i et vandområde, i en vejledning. Dette vil også give en hurtigere afklaring. Derudover skal formuleringer i gældende bekendtgørelser om godkendelse af udledninger gennemgås med henblik på evt. opdatering. Der gøres opmærksom på, at jo mindre tydeligt det står i bekendtgørelsen, jo større risiko er der for, at f.eks. klagenævn vil anlægge en anden fortolkning af regelsættet.
2. Fastsættelse af et administrativt kriterium for kviksvølv (spor 3)
Miljøstyrelsen vurderer, at styrelsen ikke kan tillade udledning af kviksvølv, medmindre der fastsættes et administrativt kriterium (udlederkrav) for kviksvølv, der kan danne grundlag for forvaltningsmæssige afgørelser om udledning af kviksvølv fra virksomheder. Med udlederkrav forstås den maksimale koncentration og/eller mængde i udledningen. Iflg. EU databladet for kviksvølv vil et vandkvalitetskrav for kviksvølv skulle fastsættes til 22 µg/l for at sikre samme beskyttelse af biota som det fastsatte biota kvalitetskrav. 22 µg/l er under detektionsgrænsen og under baggrundskoncentrationen i langt de fleste af vores vandområder. Departementet har spurgt EU-kolleger om deres tilgang. Nederlandene har fastsat et sådant udlederkrav for kviksvølv. Det vil være vanskeligt at få en faglig blåstempling af en højere grænse end 22 µg/l. Der foreslås en politisk beslutning på baggrund af et fagligt forslag til kriterium med beskrivelse af risici.
3. Virksomheders oplysningspligt (spor 8)
Det foreslås, at arbejdsgruppen ser på muligheden for at bede virksomheder om at levere vurderinger af, om en ansøgt udledning vil medføre forringelse af vandområdet/overskridelse af MKK. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er der i de gældende regler umiddelbart kun hjemmel til at bede virksomheden oplyse om spildevandets indholdsstoffer, koncentrationer og mængder. Øvrige oplysninger, som fortyndingsberegninger og konkrete vurderinger i forhold til vandområdet, er der ikke umiddelbart klar hjemmel til at bede virksomheden give og kan være problematisk ift prøvetagning på tredje mands grund og store krav til prøvetagning. Hvis hjemmel gives, vil der være behov for udførlige anvisninger for hvilke oplysninger virksomhederne skal levere og uanset om det er virksomheder eller myndigheder, der skal foretage vurderingerne, er der behov for et administrationsgrundlag, vejledninger, anbefalinger af metoder, belastningsopgørelser mm.
4. Deponier – fastlæggelse af mindre strenge miljømål
Det foreslås, at muligheden for at anvende undtagelsesbestemmelsen om mindre strenge miljømål for deponeringsanlæg bliver afklaret ifm. udarbejdelsen af vandområdeplanerne 2021-2027.

Internt notat/Nanna Rørbech, Erhverv – sekretariatet for MUDP, 19. marts 2020

MFS – teknologisporet i MST

Opstart af MUDP-Innovationspartnerskab

Indledning

En række danske produktions- og forsyningsvirksomheder har udfordringer med at få eller få fornyet miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, fordi de støder på Vandrammedirektivets regler for udledning af miljøfarlige stoffer (MFS).

DEP og MST har nedsat en tværgående arbejdsgruppe 2020 og udarbejdet et kommissorium for arbejde om miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer. Målet for arbejdet er at opstille retningslinjer og regler, der understøtter ensartet regulering og muliggør meddelelse af tilladelser til udledning af MFS i overensstemmelse med vandrammedirektivets bestemmelser.

Der er to spor; et juridisk og et teknologisk spor (fra kommissorium).

I forhold til det teknologisk spor ligger leverancer alene i MST, men DEP vil blive løbende orienteret om fremdriften og vil blive inddraget, når det er relevant eller ønskes.

Det teknologiske spor omfatter:

- Dialog med teknologivirksomheder om mulighederne for endnu bedre rensning af spildevand med bl.a. kviksølv
- Undersøge mulighederne for MUDP-støtte til etablering af et **innovationspartnerskab** mellem teknologivirksomheder, virksomheder med direkte udledning af MFS til vandmiljøet, forskningsinstitutioner og relevante myndigheder (*MUDP's bestyrelse har bevilget penge til partnerskab*)
- Annoncering af tilskud til udviklings-, test- og demonstrationsprojekter til MUDP, hvor anvendelsen af ny teknologi kan indgå som et element i løsningen for virksomheder, der er udfordret (*ansøgninger med fokus på MFS er omfattet af MUDP ansøgningsrunde af 3. februar 2020*)

Opstart af Innovationspartnerskab for bekæmpelse af forurening med miljøfarlige stoffer (MFS)

MUDP sekretariatets *Nanna Rørbech* kontakter indledningsvist virksomhedernes brancheorganisationer, og hører om de er interesseret i at være med at "styre" partnerskabet. Dernæst holder vi et egentligt "sættemøde" med de interesserede brancheorganisationer, hvor de endelige rammer for gennemførelsen af partnerskabet lægges fast i fællesskab.

Det bør være denne fælles gruppe bestående af Miljøstyrelsen og brancheorganisationerne Dansk Industri, Dansk Miljøteknologi [samt evt. Dansk Energi og Departementet], der står som indbyder til et opstartsmøde i det nye partnerskab.

MST fungerer som sekretariat for partnerskabet. Vi sikre på denne måde, at det vi køre med, har opbakning hos de relevante interessentgrupper. Det vil helt sikkert betyde, at der er flere virksomheder der er interesseret i at deltage aktivt i partnerskabet. Deltagere i det kommende partnerskab er:

- udviklere af miljøteknologiske løsninger

- produktions- og energiforsyningsvirksomheder og brancheorganisationer
- universiteter og vidensinstitutioner,

med interesse for teknologiudvikling af løsninger på forurening med MFS i spildevand (fx fra kraftvarme produktion, kemisk produktion, rensning af røggasser, rensning af spildevand fra depoter med slam, aske, forurenede jord).

De teknologiske løsninger skal søge at relatere sig til hele MFS-kredsløbet mhp. at forebygge u hensigtsmæssig overgange fra MFS i råvarer eller dannet under processer over luftrensning til generering af større mængder af forurenede spildevand, der skal udledes til recipient eller via slam til udbringning på jord eller depot.

Afklaring af teknologisk stadi hos virksomheder

MST Virk har indledningsvist oplyst, at der for p.t. godt 20 virksomheder er - og vil kunne komme - udfordringer i forhold til at nedbringe udledning af miljøfarlige stoffer direkte til recipient.

Med henblik på en senere "Match Making" mellem relevante aktører, er det indledningsvist nødvendigt at samle oplysninger om virksomheders konkrete udfordring med MFS:

- Hvor er hovedkilder af MFS?
 - Kortlægning af massestrømme og kilder inden sammenblanding
 - er der tale om kontinuerede eller batchvise processer?
 - hvilke kemiske parametre, hvilke mængder pr. år, hvilke koncentrationer, hvor store væskestrømme?
- A) Hvilke renseforanstaltninger (for MFS) er der etableret og hvad kan de rense ned til?
- B) Hvilke renseforanstaltninger er allerede udviklet og ville kunne etableres og nedbringe MFS (BAT)?
- C) Hvor er der behov for bedre & billigere teknologiske løsninger til rensning for MFS (bedre end BAT)?

Fokus for partnerskabet ligger, hvor der er behov for at udvikle teknologiske løsninger, som man ikke har i dag, til virksomheders nedbringelse af forurening.

Data

Indledende dataindsamling står MST Virk for; *Carsten Reiter*, MST Virk. Slagelse er behjælpelig.

Med hensyn til at kortlægge B) og C) afklarer MUDPs *Jakob Lindquist* (student), hvilke projekter som MUDP har støttet og hvor der foreligger del- eller endelige resultater.

Desuden foreslås MUDP indhyret en faglig konsulent; MUDP udsender tilbudsmateriale (april) – kontrakt udarbejdes og indgås. [Koordineres evt. med gruppe/ *Lone Kielberg*, som arbejder med samfundsøkonomiske konsekvenser af lovgivning]

Der kan også være udfordringer med MFS for virksomheder med kommuner som myndighed eller for virksomheder med udledning via kommunalt renseanlæg; dette behandles ikke yderligere på nuværende tidspunkt, men det kan være relevant at inddrage repræsentanter fra denne gruppe i partnerskabet.

Indbydelse til informationsmøde om dannelse af partnerskab om MFS (maj/juni måned)

Når ovennævnte dialog, "sættemøde" med brancheforeninger samt kortlægning af teknologisk stade hos virksomheder, er foretaget kan invitation til dannelse af partnerskab sendes ud.

I partnerskabet kan der være oplæg fx om:

- Teknologi, teknologiudvikling og eksport
- cases der belyser råvarers, proces- og driftsforholds indflydelse på emission af MFS
- naturens tilstand og behov for nedbringelse af MFS
- mulighed for støtte til teknologiudvikling

MUDP forestiller sig et indledende møde samt møder i partnerskabet 3 gange om året i størrelsesorden 6 - 7 møder. Nanna Rørbech står for partnerskabet evt. med indhyret facilitator.

Økonomi

MUDP bestyrelsen har bevilget 500.000 kr. til et partnerskab om. Pengene kan bruges til:

- Facilitering af partnerskab
- Udarbejdelse af notat fx om tilgængelige teknologier for rensning af MFS inden for virksomhedsaktiviteter

Tidsplan

2020 udgangen af 1Q: afklarende notat om tilgængelige teknologier

2020 Udgangen af 2. Q: igangsætning af partnerskab

2021 afsluttende notat og konklusion på partnerskabets arbejde.

./. Vedlagt oversigt over projekter støttet af MUDP eller andre fonde

Virksomheder

LiqTech International; DTU Department of Energy Conversion and Storage; DuPont Nutrition & Bioscience

HALDOR TOPSØE A/S; Aarhus Universitet; UNISENSE A/S

Teknologisk Institut; KSM STOKER A/S

HALDOR TOPSØE A/S; BURMEISTER & WAIN SCANDINAVIAN CONTRACTOR A/S

LYNETTEFÆLLESSKABET I/S; Region Hovedstaden; Lunds Universitet; DHI; GRUNDFOS A/S; HVIDOVRE KOMMUNE; HEP

Danmarks Tekniske Universitet; I/S REFA; JURAG SEPARATION ApS

KRÜGER A/S

Teknologisk Institut

Teknologisk Institut; AIR LIQUIDE DANMARK A/S; HERNING VAND HOLDING A/S; Region Midtjylland; Danmarks Teknis

Teknologisk Institut; FAUST ApS

CATCON A/S; Energi Vegger A M B A; HALDOR TOPSØE A/S

DALL ENERGY ApS

Teknologisk Institut; BIO-AQUA A/S

ALFA LAVAL NAKSKOV A/S; AL-2 TEKNIK A/S; SAMSØ SPILDEVAND A/S; MINOR CHANGE GROUP ApS; Teknologisk Insti

Teknologisk Institut; ENVIDAN A/S; Danmarks Tekniske Universitet; AARHUS VAND A/S; DANSAND A/S

LiqTech International

Fortum Waste Solutions A/S

De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland; Region Hovedstaden; ORBICON A/S; GEO; HANS

De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland; Aalborg Universitet; Aarhus Universitet; Applied Bio

Adresse

Industriparken 22C, 2

ØLEV KOMMUNE; KØB

ke Universitet; AARH

tut

mimetic ApS; SILHOR

Titel

Energieffektiv Membranfiltrering - Produktion og anvendelse

Nitrifikationshæmmende gødningsprodukt fra svovlrensning af biogas

EcoDesign + Boiler

Avancerede katalytiske posefiltre til kombineret rensning for NOx og partikler i biomasseanlæg

Hospitalspildevand - bedst tilgængelige teknik og udvikling af forrensningsmetoder

Elektrodialytisk opgradering af røggasrensningsaffald fra farligt affald til sekundær ressource

Miljøeffektiv TEKnologi til videregående rensning af spildevand

Biobrændselskedel med ydelsestilpassende brænder

Miljøeffektiv rensning af højpotente lægemiddelstoffer i hospitalsspildevand

Primær reduktion af emissioner fra 400kW portionsfyret halmkedel

Reduktion af NOx, formaldehyd og lugtgener fra biogasyrede gasmotorer

Fjernelse af tungmetaller fra røggaskondensat med keramiske membraner

Udvikling af teknologikoncept til opkoncentrering af højværdikomponenter fra industrielle spildevandsstrømme (FloTe

Opkoncentrering af spildevand til biogasproduktion

Optimeret fjernelse af lægemidler i sandfiltre på renseanlæg - OptiSand

Elektrokoagulering til optimeret rensning og genbrug af spildevand fra røggasrensning

Genanvendelse af værdifulde råstoffer og dekontaminering af komplekse affaldsprodukter, ved anvendelse af o-site u

CRYOREM - En ny teknologi til in situ oprensning af forurenede grunde ved brug af frysestimuleret transport af reaktan

MEM2BIO - Innovativ kombination af membranteknologi og biologisk filtrering til vandrensning

Beskrivelse

Udvikling og demonstration af silicium-karbid (SiC) ultrafiltreringsmembran (100 nm Cut-Off) med reduceret energiforbrug. Projektet vil etablere teknologi til effektiv svovlrensning af biogas under samtidig produktion af et nitrifikationshæmmende stof. Formålet med projekter er at udvikle to mindre (<50 kW) ultra-lavemissions-biomassekedler med forgasningsteknologi. Dette projekt vil demonstrere katalytiske posefiltre som Best Available Technology til biomasse-fyrede anlæg. De katalytiske filtre. Projektets formål er, at afklare hvilke tekniske tiltag anses som bedste tilgængelig teknik for hospitaler med henblik på at reducere CO₂-udledningen. Projektets formål er at udvikle en enhed til eftermontering af en miljøKAT til katalytisk rensning af røggas fra brændeovne. Formålet med projektet er at skaffe ny viden og demonstrere tre multifunktionsteknologier til rensning af overløbsvand. Det er projektets formål at udvikle en bevægelig brænder, der tilpasser sig det ønskede varmebehov med henblik på at reducere CO₂-udledningen. Rensning af spildevandet fra supersygehuse faciliteres ved udvikling af teknologi til tre relevante scenarier: 1. Specifik udvikling af teknologi til rensning af spildevand fra supersygehuse. Projektet har til formål at udvikle og afprøve en portionsfyret halmkedel på 400 kW med omvendt forbrænding med sumpgas. De gældende emissionsregler for biogasmotorer i Danmark, jf. bekendtgørelse BEK nr. 621 af 23/06/2005, tillader en CO₂-udledning på 100 kg/t brændsel. Formålet med projektet er at demonstrere, verificere og formidle en ny teknologi, baseret på keramiske membraner, til rensning af spildevand. Projektet omhandler udvikling af en innovativ og robust flotations- og opkoncentreringsteknologi, som muliggør en kompakt og energieffektiv rensning af spildevand. Spildevand bliver traditionelt rensset i biologiske renssetrin, som er energikrævende processer (beluftning) og opbruger meget energi. Projektet overordnede formål er at udvikle og optimere funktionen af sandfiltre på renseanlæg, således at miljøfremnævnte teknologier kan anvendes. Røggaskondensat fra flisfyrede fjernvarmeværker indeholder tungmetaller, som skal fjernes før udledning. Markedet for fjernvarme er stort, og der er et stort behov for at udvikle teknologier til fjernelse af tungmetaller. Forurenede jord og andet farligt affald indeholder i mange tilfælde værdifulde ressourcer, der kan erstatte råmaterialer. Jordforurening med kræftfremkaldende klorerede opløsningsmidler er en trussel for grundvand og indeklimateknologi. Klorerede opløsningsmidler er en trussel for grundvand og indeklimateknologi. Rent drikkevand er en begrænset ressource både i Danmark og globalt. I Danmark får vi alt vores drikkevand fra grundvand.

Tilskud	Budget	Kilde	Færdig/ikke færdig	Tilskudspr
2.734.515	4.943.104			MUDP
3.281.897	7.934.269	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/nit	Ikke færdig	MUDP
2.143.274	3.612.340	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/ec	Ikke færdig	MUDP
947.744	3.790.975	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/av	Ikke færdig	MUDP
990.000	2.118.000	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/ho	Færdig	MUDP
928.433	1.875.096	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/ele	Færdig	MUDP
1.200.000	4.052.000	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/mi	Færdig	MUDP
796.606	1.623.606	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/bic	Færdig	MUDP
4.658.578	10.398.613	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/mi	Færdig	MUDP
1.040.812	2.259.405	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/pri	Færdig	MUDP
814.238	1.630.000	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/rec	Færdig	MUDP
200.000	500.000	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/fje	Færdig	MUDP
1.130.245	2.036.033	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/ud	Færdig	MUDP
1.160.906	2.183.388	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/op	Ikke færdig	MUDP
1.047.762	2.189.840	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/op	Ikke færdig	MUDP
2.280.187	4.167.385	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/ele	Ikke færdig	MUDP
3.948.166	10.022.915	https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/ge	Ikke færdig	MUDP
5.195.200		https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/cry	Færdig	Innovation
10.625.399		https://groenprojektbank.dk/projekter/projekt/me	Ikke færdig	Innovation

Brevdato	26-03-2020
Afsender	Christina Ellegaard (Sagsbehandler, Virksomheder)
Modtagere	Lene Carpentier (lecar@mim.dk)
Akttitel	Referat af møde i styregruppen den 23. marts 2020-2-2.docx
Identifikationsnummer	6637454
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Christina Ellegaard
Vedlagte dokumenter	Referat af møde i styregruppen den 23. marts 2020-2-2.docx Referat af møde i styregruppen den 23. marts 2020-2-2
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	01. jul 2024

Til: Lene Carpentier (lecar@mim.dk)
Fra: Christina Ellegaard (chell@mst.dk)
Titel: Referat af møde i styregruppen den 23. marts 2020-2-2.docx
Sendt: 26-03-2020 09:06
Bilag: Referat af møde i styregruppen den 23. marts 2020-2-2.docx;

Kære Lene

Hermed vores kommentarer til referatet. Lad mig høre hvad du siger til dem.

Hans har afleveret sit videnskatalog. Jeg synes det er godt og ret pædagogisk. Han retter lige nogen småting til, og så er det klar til at blive sendt ud. Jeg forbereder en mail til alle i grupperne, som vi lige kan vende før udsendelse, måske mandag.

Håber det går godt på hjemmearbejdet. Jeg skal have fundet mig en ny kontorstol, for jeg er godt nok ved at have ondt et vist sted...

Vh Christina

Miljø- og
Fødevareministeriet
Departementet

Referat af møde i styregruppen for arbejde om miljøgodkendelse af virksomheders direkte MFS-udledninger den 23. marts 2020

- Kommissoriet blev godkendt.
- Arbejdet bygger ovenpå juridisk notat fra departementet af 10. september 2020 og DC møde den 30. oktober med beslutning om at køre videre med to spor.
- MST har et ønske om afklaring inden udgangen af 2020 og at have det juridiske grundlag klar i oktober 2020.
- Der er opmærksomhed på, at det er en stram tidsplan, som var lavet ud fra, at arbejdet blev sat i gang i februar. Tidsplan kan vise sig at være for stram, også set i lyset af corona-situationen.
- Tidsplanen fastholdes indtil videre, og projektlederne orienterer styregruppen, hvis der bliver behov for at justere den.
- Der blev kvitteret for et godt samarbejde. Delopgaverne og udfordringerne og forslag til løsninger som beskrevet i notat om udfordringer blev gennemgået. Dette dokument vil også blive styrende for fremtidige styregruppemøder, evt. tilføjet nye udfordringer der identificeres undervejs.

Der var fokus på følgende:

- o Bekendtgørelser vs. vejledninger: Som udgangspunkt enighed om hensynene/afvejningerne. Der forsøges så vidt muligt at regulere i vejledninger, idet der dog er fokus på, om opgaven bliver løst. Hvis løsning findes i opdatering af vejledninger, er der stadig behov for at departementet udstikker de juridiske rammer. For eksterne parter og klagenævn kan regelgrundlaget være klarere ved regulering i bekendtgørelser.
- o Kviksølv: Der er behov for et administrativt fastsat udlederkravkriterium at måle ud fra. Det er fagligt set vanskeligt at fastsætte et kriterium ud fra en biologisk-faglig vurdering alene. Vurderingen kan evt. kombineres med Der er også en risikobetragtning. Der foreslås en politisk beslutning pba. et fagligt oplæg. Der er behov for en tæt dialog om definering af den faglige opgave.
- o Oplysninger fra virksomhederne: MST fremhævede behov for tekniske anvisninger til virksomhederne.
- o Deponeringsanlæg: Muligheden for at fastsætte mindre strenge miljømål for vandområder påvirket af deponeringsanlæg vil indgå i det generelle arbejde med udarbejdelse af vandområdeplanerne.
- Til slut blev orienteret om arbejdet med det teknologiske spor, hvor der også er behov for en sammenhæng mellem de to spor som beskrevet i bilaget samt konkret viden om, hvor virksomhederne er i dag. Ny teknologi tager tid.
- Muligheden for at give tidsbegrænsede miljøgodkendelser, vilkår om revidering af miljøgodkendelse eller stille skrapere krav efter nogle år for at give incitament til at udvikle ny teknologi skal undersøges.

Kommenterede [CE1]: Jeg synes, at styregruppen tog vores overvejelser til efterretning, og at der ikke blev konkluderet noget på mødet. Derfor vil vi gerne have sætningen slettet

Brevdato	22-06-2020
Afsender	Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk)
Modtagere	Christina Ellegaard (Sagsbehandler, Virksomheder)
Akttitel	VS: Materiale til styregruppemøde 23. juni 2020 vedr. arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS
Identifikationsnummer	1326381
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Christina Ellegaard
Vedlagte dokumenter	VS Materiale til styregruppemøde 23. juni 2020 vedr. arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS Styregruppemøde om direkte MFS-udledninger - status juni 2020 22.06.20 Bilag 1 Leverancer og tidsplan - juridiske løsningsspor 150620 Noter til leverance 3 om kviksølv Noter til leverance 5 - revurderinger Noter til leverance 8 - oplysninger fra virksomheder Kort statusnotat teknologisporet til styregruppemøde 23 juni 2020
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	01. jul 2024

Til: Christina Ellegaard (chell@mst.dk)
Fra: Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk)
Titel: VS: Materiale til styregruppemøde 23. juni 2020 vedr. arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS
Sendt: 22-06-2020 21:40
Bilag: Styregruppemøde om direkte MFS-udledninger - status juni 2020 22.06.20.docx; Bilag 1 Leverancer og tidsplan - juridiske løsningsspor 150620.docx; Noter til leverance 3 om kviksløv.docx; Noter til leverance 5 - revurderinger.docx; Noter til leverance 8 - oplysninger fra virksomheder.docx; Kort statusnotat teknologisporet til styregruppemøde 23 juni 2020.pdf;

Kære Christina

Efter forslag fra Peter har jeg til orientering flyttet beslutningspunkterne op først.

Jeg glemte desværre referatet i farten. Er det ok, at det bliver sendt ud sammen med referatet fra dette møde?

Mange tak for vurderingen fra Dorte, det var meget nyttigt. Jeg sendte den også videre til min kollega Rune. Der er lidt forskellige opfattelser af, om det kan være forringelse at tillade en fortsat udledning.

Mvh
Lene

Fra: Lene Carpentier
Sendt: 22. juni 2020 17:13
Til: Christina Ellegaard <chell@mst.dk>; Christian Vindahl Vind <chvin@mfvm.dk>; Peter Østergård Have <pst@mfvm.dk>; Peter Hallenberg <peha@mfvm.dk>; Christian Bruhn Rieper <chbri@mst.dk>; Jan Reisz <jarei@mst.dk>; Jane Hansen <jahan@mst.dk>; Henrik Hagen Olesen <hha@mst.dk>; Nanna Rørbech <naroe@mst.dk>; Susie Björch <subjo@mst.dk>; Berit Borksted <bebor@mst.dk>; Cecilie Spanner Rydeng <cespa@mfvm.dk>
Cc: Christel Kirkeby <chrki@mfvm.dk>; Pia Andersen <pih@mfvm.dk>; Marianne Friis Iversen <mafiv@mfvm.dk>; Heidi Pedersen <hei@mfvm.dk>; Julie Kirstine Skak Ermler <julkr@mfvm.dk>
Emne: Materiale til styregruppemøde 23. juni 2020 vedr. arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS

Kære styregruppe vedr. virksomheders direkte udledninger af MFS

Hermed dagsorden til styregruppemødet i morgen den 23. juni 2020 kl. 15.30:

1. Juridisk løsningsspor
Orientering om status og udfordringer samt beslutning om videre proces vedr. pkt. 1 og 2
Materiale: Styregruppemøde om direkte MFS-udledninger – status juni 2020, Bilag 1 Leverancer og tidsplan – juridisk løsningsspor, noter til leverance 3, 5 og 8
2. Tidsplan for det juridiske spor og næste styregruppemøde
3. Teknologisk løsningsspor
Orientering om status på opstart af innovationspartnerskab
Materiale: Kort statusnotat om teknologisporet

Mvh.
Christina og Lene

Venlig hilsen

Lene Carpentier
Fuldmægtig | Vand og Hav
+45 24 66 53 16 | lecar@mfvm.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet | Holmens Kanal 42 | 1216 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | mfvm@mfvm.dk | www.mfvm.dk
[Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#)

NOTAT

Miljø- og
Fødevareministeriet
Departementet

Status for arbejdsgruppe for miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer

Følgende emner foreslås drøftet på styregruppemødet. Punkt 1 og 2 er beslutningspunkter og punkt 3-5 er drøftelsespunkter. Punkt 6 er et orienteringspunkt.

1. Kriterier for udpegning af blandingszoner (leverance 12)

Det er juridisk blevet afklaret, at det er muligt at udpege blandingszoner, når miljøkvalitetskrav i et givent vandområde på forhånd er overskredet.

Det følger af, at en bestemmelse i den forudgående bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer, at miljøkvalitetskravene skal sikres overholdt ved randen af en blandingszone, er blevet ophævet. Dermed blev det sikret, at der under nærmere vilkår kan ske merudledning til et overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskrav ikke er overholdt i forvejen.

Derudover er det vurderet, at udsivning fra deponier overgået til passiv tilstand er at anse som tab i vandrammedirektivets forstand og ikke kontrollerbare punktudledninger, hvor der om udledningspunkterne kan fastlægges blandingszoner. Det er ved at blive afklaret, om dette gælder alle former for deponeringsanlæg.

Det vurderes med udgangspunkt i EU's guidance for mixing zones muligt at udvide blandingszonerne omkring et udledningspunkt, således at der kan opnås en større fortynding, hvormed højere koncentrationer i udledningspunktet kan accepteres. Desuden vil der fremadrettet anvendes en rummelig tilgang, som giver et bedre billede af den reelle fortynding.

Med udgangspunkt i en rapport som samler information om flere landes tilgang til udpegning af blandingszoner, vurderes det hensigtsmæssigt at genbesøge baggrunden for fastsættelsen af størrelsen på blandingszoner i Danmark med henblik på at kunne udpege blandingszoner med større vidde, idet der med en ny tilgang også vil blive taget stilling til dybden af vandområdet, og dermed vil der gives et mere klart billede af den reelle opblanding.

Ved udpegning af større blandingszoner vil der kunne indberegnes en større fortynding af de udledte kemikalier og dermed vil EQS i højere grad kunne overholdes ved udledning af spildevand.

Danmark har ved de tidlige EU forhandlinger om blandingszoner forholdt sig konservativt til den størrelsesorden, som kunne accepteres. Det foreslås, at den tidligere politiske tilgang genvurderes i relation til ny faglig viden om blandingszoner, og at udpegning af blandingszoner i Danmark lægger sig mere nært på CIS guidance - mixing zones.

Det indstilles, at *styregruppen* godkender, at arbejdsgruppen går videre med at ændre retningslinjer for udpegning af blandingszoner mhp. udarbejdelse af ministersag.

Videre proces: Arbejdsgruppen vil arbejde videre med at formulere nye retningslinjer for udpegning af blandingszoner (forventeligt klar i august måned). Ligeledes skal der udarbejdes retningslinjer/vejledning, som beskriver, hvorledes miljømyndigheden efter bekendtgørelse om krav til udledning af visse stoffer skal sætte vilkår/kravværdier i forbindelse med

afgørelser om udledningstilladelser, når der i forvejen er overskridelser af miljøkvalitetskrav i vandområdet.

2. Virksomheders oplysningspligt (leverance 8)

Status: Der er foretaget en juridisk afklaring af, at der i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er hjemmel til at bede virksomheden om oplysninger om:

- spildevandets indholdsstoffer, koncentrationer og mængder

Der er ikke hjemmel til at bede virksomhederne om oplysninger om:

- fortyndingsberegninger,
- i forvejen forekommende koncentrationer i vandområdet og
- vurderinger i forhold til vandområdet

med mindre, at der samtidig gennemføres en miljøvurderingsproces jf. miljøvurderingsloven (VVM).

Styregruppen bedes tage stilling til, om der skal arbejdes på at ændre lovgivningen, så det bliver muligt at kræve, at virksomhederne tilvejebringer alle relevante oplysninger i en ansøgningssituation.

Videre proces i bekræftende fald: De økonomiske omkostninger for virksomhederne skal afdækkes. Det skal vurderes i hvilket omfang, det kan muliggøres for virksomheder at foretage prøvetagning på tredje mands grund. Hvis hjemmel gives, vil der være behov for udførlige anvisninger for hvilke oplysninger virksomhederne skal levere.

3. Regulering i bekendtgørelser vs. vejledning og fortolkning af forringelse (leverance 1, 2 og 9)

Status:

Vandrammedirektivets hovedforpligtelser ift. overfladevand er 1) at undgå forringelse af vandområders tilstand og 2) nå målopfyldelse. Begrebet forringelse er ikke nærmere defineret i direktivet.

Der har været arbejdet på at afklare, om Weser-dommens forståelse af forringelse også gælder i forhold til kemisk tilstand, og om forekomst af prioriterede stoffer skal indgå ved klassificering af økologisk tilstand.

Direktivets bilag V og ikke-bindende EU-vejledning (CIS Guidance no. 13) synes at understøtte, at prioriterede stoffer indgår i økologisk tilstand. Der har blandt EU medlemslandene og i Kommissionen været den opfattelse, at forekomst af prioriterede stoffer alene skal indgå ved klassificering af kemisk tilstand.

Hvis prioriterede stoffer skal indgå i økologisk tilstand, er der fem forskellige tilstandskategorier med tilhørende forskellige koncentrationer for bl.a. kviksølv. Der ville således teoretisk set, hvis der alene ses på kravet om ikke-forringelse, kunne tillades en lille stigning i koncentrationen af et stof, så længe det ikke fører til et fald i tilstandsklasse, medmindre vandområdet er i dårlig tilstand. Der ville ved denne fortolkning være behov for at fastslå, hvor grænsen var mellem moderat, ringe og dårlig ift. overskridelse af miljøkvalitetskrav. Hvis prioriterede stoffer vurderes at skulle indgå i klassificeringen af økologisk tilstand, vil dette også få betydning for tilstandsvurderingerne i vandområdeplanerne.

Ved siden af kravet om at undgå forringelse gælder som nævnt et krav om målopfyldelse. Weser-dommens præmisser udstrækker dette til at gælde påvirkninger, som fører til *risiko for*

manglende målopfyldelse. Da der ikke i tredje planperiode ikke er mulighed for fristudsættelse, skal miljømålene være opfyldt senest i 2027. Dette krav gælder ved siden af kravet om ikke-forringelse.

Danmark går nu ind i tredje planperiode. Jo længere væk fra målet Danmark er, des mindre råderum er der. Det vil næppe være foreneligt med vandrammedirektivets hovedforpligtelser at give en udledningstilladelse, hvor miljøkvalitetskravet for det pågældende stof i forvejen er overskredet. Det bemærkes, at kviksølv er et farligt prioriteret stof, som helt skal udfases. Det er uafklaret, hvornår dette skal være sket.

I lyset af direktivets hovedforpligtelser vurderes det forbundet med en væsentlig procesrisiko at tillade merudledning via en ændret fortolkning af forringelsesbegrebet. Dertil kommer, at Danmark ville skulle forklare den ændrede tilgang til reglerne i EU, hvor Danmark umiddelbart ville gå enegang med denne fortolkning. Samtidig er det uvist, om en ændret tilgang ville få betydning for de konkrete sager. Det vurderes ikke juridisk gangbart at tillade merudledning med udgangspunkt i en ændret fortolkning af forringelsesbegrebet.

Det vurderes derfor fortsat, at der er behov for en administrativ løsning ift. vurdering af udledningstilladelser til bl.a. kviksølv.

BEK. nr. 1433 nævner øget forurening og ikke forringelse af tilstanden, som er kravet efter vandplanlægningsregler. Det skal gøres klart, hvad forpligtelsen er. I den overvejelse skal det indgå, at det i høj grad er politisk bestemt, hvad et indsatsprogram skal indeholde, mens bekendtgørelse nr. 1433 er mere statisk og mindre afhængig af politik. Der er behov for et klart administrationsgrundlag for sagsbehandleren, evt. som vejledningstekst. Direktivet er pt. tekstnært gennemført (ingen overimplementering), også i stigende grad efter krav fra Kommissionen.

Videre proces

- Kriterier for, hvornår der kan tillades merudledning: Hvornår er en udledning "ubetydelig", dvs. ikke medfører en forringelse af overfladevandsområdets tilstand, og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål?
- Hvordan skal vilkår/acceptkriterier fastsættes?

Afklaring af,

1) om der er behov for ændring i BEK nr. 1433/2017, så begreberne stemmer overens med bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

2) anvendelsen af § 8, stk. 3 i BEK nr. 449/2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og mulighed for udledning til et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis udledningen ikke medfører en forringelse af tilstanden, og ikke hindrer opfyldelsen af det fastlagte miljømål.

4. Fastsættelse af et administrativt kriterium for kviksølv (leverance 3)

Status: Der er for kviksølv på EU niveau kun fastsat et miljøkvalitetskrav for biota. Kravet for biota baserer sig på økotoxikologiske data (laboratorieforsøg med alger, dafnier og fisk sammenholdt med resultater fra feltstudier). For vand er der fastsat en max koncentration på 70 µg/L, som skal beskytte mod akutte toksiske effekter i vandfasen. Ved tilladelse til industriudledninger mangler der et generelt krav for vand således, at der kan sættes en barre for, hvor meget en virksomhed kan udlede, uden at det afleder skader på de vandlevende organismer.

I EU's datablad for kviksølv er der for vand præsenteret en værdi på 22 pg/L, som ved overholdelse vurderes at være beskyttende for biota. Nederlandene har med udgangspunkt i nyere data udarbejdet et bud på en vandkoncentration på 70 pg/L, som vurderes at være beskyttende for biota (miljøkvalitetskravet for biota: max 20 µg/kg vådvægt). Der er taget kontakt til hollænderne for mere information om anvendelse af værdien samt deres tilgang til at godkende udledning af spildevand indeholdende kviksølv til områder med for høje koncentrationer af kviksølv.

Der er ikke kendskab til højere værdier for kviksølv i vand, som er fagligt funderet. Derfor er det umiddelbart ikke muligt at sætte et højere krav for kviksølv end 70 pg/L.

Rent teknisk vurderes der ikke at være metoder, som kan rense spildevandet ned til en acceptabel koncentration under EQS på 22 pg/l.

Østrig har anvendt en tilgang, hvor der accepteres udledning af kviksølv på baggrund af, at der anvendes BAT, og strengere krav ikke vil ændre noget ift. udledningen sammenholdt med, at industriudledningen udgør en meget lille andel af den samlede udledning af kviksølv. Der er en række juridiske betænkeligheder ved denne tilgang, som pt. undersøges nærmere. Kommissionen har tidligere vist skepsis over for tilgangen i Østrig.

5. Revurdering af miljøgodkendelser (leverance 5)

Status: Ud over de generelle regler for revurdering af virksomheders miljøgodkendelser (ved nye EU-fastsatte BAT konklusioner og min hvert 10. år), så er revurderinger også omfattet af MFS¹-bekendtgørelsens bestemmelser. Det skyldes at MFS-bekendtgørelsen omfatter tilladelser, godkendelser og påbud, og revurderinger meddeles som påbud efter § 41 i MBL. I disse afgørelser skal myndigheden jf. MFS-bekendtgørelsen fastsætte vilkår, der bla. sikrer,

- 1) at udledningen ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav
- 2) at udledningen ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål

Virksomheden pålægges derved et ansvar og krav til udledningen uden, at der er taget stilling til, om der er et rimeligt forhold mellem mål og midler, og selv om virksomheden måtte udgøre en mindre kilde til MFS i vandområdet (proportionalitetsprincippet).

I tilknytning til MFS-bekendtgørelsen gælder § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer² for vandområdedistrikter.

Af vejledningen til indsatsbekendtgørelsen³ fremgår, at der ved "afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning" i § 8, stk. 2 og 3, skal forstås: **nye tilladelser og miljøgodkendelser**, der direkte eller indirekte kan medføre en påvirkning af et overfladeområde eller en grundvandsforekomst. For så vidt angår **revurderinger**, fastslår vejledningen, at disse falder uden for § 8, stk. 2 og 3.: "Revurdering af miljøgodkendelser og udledningstilladelser, som på uændrede eller skærpede vilkår viderefører virksomhedens hidtidige ret til at udlede næringsstoffer eller miljøfarlige forurenede stoffer til

¹ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder (MFS-bekendtgørelsen).

² Bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

³ Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter 7. juli 2017.

<https://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2017/jul/vejledning-til-bekendtgørelse-om-indsatsprogrammer-for-vandomraadedistrikter/>

vandforekomster, anses ikke for at udgøre en afgørelse omfattet af § 8, stk. 2 og 3.”

Der er således tilsyneladende en konflikt mellem de to regelsæt, da førstnævnte, som den er formuleret i dag omfatter revurderinger, mens sidstnævnte alene omfatter nye tilladelser.

Ifølge nævnspraksis skal MBL § 41 forstås på den måde, at **"væsentlighedskriteriet"**, som er en forudsætning for indgreb, er knyttet til virksomhedens eget bidrag og ikke kan baseres på en samlet vurdering af flere mulige kilder. Vurderingen af om forureningen er væsentlig må hvile på en samlet bedømmelse af på den ene side forureningens omfang og betydning, og på den anden side omgivelsernes beskaffenhed mv. Bedømmelsen hviler på et skøn.

Myndigheden vil således forholde sig til, om virksomheden overholder eksempelvis vejledende krav, som er indført siden miljøgodkendelsen er meddelt eller siden sidste revurdering.

Myndigheden vil i den forbindelse anmode virksomheden om en teknisk og økonomisk redegørelse, som belyser de tekniske muligheder, virksomheden har for at overholde kravene helt eller delvist, og hvad de forskellige tiltag vil koste. Herudover skal tidshorisonten for indførelse af de enkelte tiltag belyses. Når dette oplysningsgrundlag er på plads, vil myndigheden vurdere proportionaliteten og fastsætte de endelige krav.

Der er således også konstateret en uoverensstemmelse mellem praksis for/hensigten med revurderinger og reglerne jf. MFS-bekendtgørelsen.

Det følger af vandrammedirektivets artikel 4, herunder som fastlagt ved EU-Domstolens afgørelse i sagen C-461/13, og lov om vandplanlægning, jf. indsatsbekendtgørelsens § 8, at myndigheder er forpligtede til at nægte at godkende aktiviteter, hvis aktiviteterne kan medføre forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, eller når det indebærer risiko for, at målet om god tilstand ikke nås inden for fristen.

Der kan således ikke bortses fra berørte vandforekomsters aktuelle tilstand, herunder øvrige påvirkningskilder (kumulation) ved vurderingen af, om der kan meddeles tilladelse, [herunder tilladelse til at fortsætte en eksisterende udledning – skal afklares].

For vandplanlægning gælder bl.a. som grundlæggende foranstaltning efter vandrammedirektivets artikel 11, stk. 5, og lov om vandplanlægning § 21, at hvis overvågning eller andre data viser, at målene for en vandforekomst ikke kan forventes opfyldt, skal relevante tilladelser og godkendelser undersøges og eventuelt revideres, og der skal fastsættes yderligere foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde målene, herunder hvor det er relevant, fastlæggelse af strengere miljøkvalitetskrav.

Dertil kommer forpligtelsen til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på en progressiv reduktion af forurening med prioriterede stoffer samt standsnings og udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer.

Videre proces:

- Juridisk (Dep) vurdering af forslag til ændring af MFS-bekendtgørelsen, så revurderingsafgørelser tages ud af MFS-bekendtgørelsens anvendelsesområde.
- Afklaring af samspillet mellem udpegning af indsats iht. indsatsbek. og de generelle regler om at myndigheder skal gribe ind over for virksomheder, der medfører væsentlig forurening i form af uacceptabel påvirkning.

- Vurdering af om der ifm. en revurdering skal stilles vilkår om, at virksomheden med en vis kadence skal komme med en teknisk og økonomisk redegørelse for at reducere virksomhedens udledning af MFS (fx ved indførsel af ny teknologi) mhp. at kunne overholde MKK uden for blandingszonen.

6. FAQ og vejledning (leverance 13 mfl.)

80 % af de eksisterende FAQer er gennemgået. Flere nye FAQer under udarbejdelse.

Bilag 1 Leverancer og tidsplan

Nr.	Leverance	Beskrivelse	Yderligere bemærkninger	Ansvarlig	Undergruppe	2020								Proces/status	Produkt
						Mar	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt		
1.	Mulighed for merudledning til et overfladevandområde af MFS, hvor miljøkvalitetskrav for vand, biota eller sediment for det pågældende stof er overskredet i forvejen (se punkt 1) under beskrivelse) og/eller den konkrete tilstandsvurdering for vandområdet i vandområdeplanerne viser, at der ikke er god tilstand for pågældende stof (se punkt 2) under beskrivelse).	Afklaring af: 1) om der er behov for ændring i BEK nr. 1433/2017, så det klart tydeliggøres, at det er muligt at give tilladelse til en merudledning i et sådant overfladevandområde, se under yderligere bemærkninger. 2) anvendelsen af § 8, stk. 3 i BEK nr. 449/2017 om indsatsplaner for vandområdedistrikter, der giver mulighed for udledning til et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis udledningen ikke medfører en forringelse af tilstanden, og ikke hindrer opfyldelsen af det fastslagne miljømål, se leverance 2.	Ved seneste bekendtgørelsesændring (BEK nr. 1433) blev sætningen om, at miljøkvalitetskravene skal sikres overholdt ved randen af en blandingszone, fjernet. Dette for at sikre sig, at sætningen teoretisk set ikke skulle hindre, at der kunne ske merudledning til et overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskrav ikke er overholdt. Ref. til nr. i videnskatalog: 20, 21, 22	DEP	DEP MST V&F MST Erhverv MST Virk MST VFS	x	x	x	x	x				MST Virk leverer videnskatalog før mødet. DEP udarbejder vurdering og evt. udkast til ændring, som sendes til kommentering hos MST (V&F, Virksomheder og Erhverv, VFS). <u>21.04.2020</u> 1. møde afholdt. Underarb grp - juridisk. Næste møde i uge 17. Samlet møde, hvor bud på løsninger præsenteres 7. maj. <u>05.05.2020</u> I proces. <u>19.05.2020</u> Møde i dag pba statusnotater. Notat med løsningsforslag på styregruppemøde i juni. 15.06.2020 Notat med status og forslag til politisk proces fremlægges på styregruppemøde.	BEK
2.	Forståelse af begreberne forringelse og ikke til hinder for målopfyldelse i forhold til merudledning af MFS.	Juridisk udlægning af, hvornår en påvirkningen fra en merudledning er så ubetydelig for vandområdets tilstand, at det er foreneligt med forringelsesbegrebet og opfyldelsen af de fastlagte miljømål at tillade udledning, herunder en uddybning af de kriterier som skal lægges til grund for vurderingen og som er beskrevet i vejledning til indsatsbekendtgørelsen. Vedrørende de nævnte kriterier, se leverance 9.	Undersøgelse af mulighed for inddragelse af: – helhedsbetragtninger – planlagte indsats (ikke en mulighed efter 2027?) – risikovurdering – hvor meget bidrager den ansøgte kilde med ift. den samlede belastning – se leverance 19 – detektionsgrænser Evt. mulighed for vurderinger på flere niveauer (væsentlighedsvurdering/konsekvensvurdering). Tydelig reference til sammenhæng mellem vandområdeplaner og hensyn til Natura 2000 områder. Ref. til nr. i videnskatalog: 25, 26, 27, 33	DEP	DEP MST V&F MST Erhverv MST Virk MST VFS	x	x	x	x					MST Virk leverer videnskatalog før mødet. DEP udarbejder udkast til vurdering, som sendes mhp. evt. bemærkninger til MST (V&F, Virksomheder, Erhverv og VFS). <u>21.04.2020</u> 1. møde afholdt. Underarb grp - juridisk. Næste møde i uge 17. Samlet møde, hvor bud på løsninger præsenteres 7. maj. <u>05.05.2020</u> I proces. Forhold til Natura 2000 regler udbores særskilt. Skriftlige spørgsmål sendes til relevante kontorer i Dep. og MST. MST Virk laver udkast. <u>19.05.2020</u> Møde i dag pba statusnotater. Notat med løsningsforslag på styregruppemøde i juni. 15.06.2020 Notat med status og forslag til politisk proces fremlægges på styregruppemøde.	Notat

3.	Kviksølv	Fastsættelse af et administrativt kriterium, der kan danne grundlag for forvaltningsmæssige afgørelser for udledninger af kviksølv fra virksomheder.	Fastsættelsen sker på baggrund af en faglig indstilling og politisk beslutning som inddrager betydningen for overholdelse af biotakravet for kviksølv, (eventuelt fastsat inklusiv den naturlige baggrundskoncentration af kviksølv i biota). Det skal vurderes, om andre medlemsstaters tilgang kan anvendes. Ref. til nr. i videnskatalog: 23, 24	DEP	DEP MST V&F MST Virk MST VFS Kemikalier i nødv. omf.	x	x	x	x					<u>21.04.2020</u> 1. møde afholdt. Underarb grp - kviksølv. Louise er tovholder. Samlet møde, hvor bud på løsninger præsenteres 7. maj. <u>05.05.2020</u> Nabotjek foretaget. Der arbejdes på et fagligt oplæg. <u>19.05.2020</u> Møde i dag pba statusnotater. Notat med løsningsforslag på styregruppemøde i juni. 15.06.2020 Notat med status og forslag til politisk proces fremlægges på styregruppemøde.	Kriterie
4.	VKK sikrer beskyttelse af biota Overlapper med leverance i overordnet MFS strategi	Markering i bek. 1625 for det enkelte stof, så det fremgår, hvis overholdelse af VKK ikke sikrer samme beskyttelse af biota som BKK. Evt. en * og en tilhørende fodnote.	For disse stoffer skal der udarbejdes en vejledning til, hvordan det sikres, at en udledning ikke vil medføre overskridelse af BKK jf. spor 11. Ref. til nr. i videnskatalog: 3 og 4	DEP (BKG-ændring) og MST (opdatering af vejledning)	DEP MST V&F Kemikalier i nødv. omf.	x	x	x	x	x				MST Kemikalier leverer liste over de relevante stoffer, DEP udarbejder udkast til ændring af bek. 1625, som sendes til kommentering hos MST. <u>21.04.2020</u> Lene afventer liste fra Pernille. <u>05.05.2020</u> I gang. <u>19.05.2020</u> Pernille forventer at afslutte opgaven i juni. Pernille laver løbende oversigt når hun finder stoffer, hvor VKK ikke sikrer beskyttelse af biota. 15.06.2020 Gennemgang af stoffer afsluttet.	BEK

[illegible]

9.	Kriterier for vurdering af om en påvirkning medfører forringelse	Vejl. der beskriver hvilke kriterier, der skal ligge til grund for vurderingen af om en påvirkning forringer tilstanden i et vandområde jf. leverance 2. Eksisterende vejledning til indsatsbekendtgørelsen § 8 stk.3 skal konkretiseres ift. hvornår en påvirkning kan siges at være uvæsentlig og hvilke emner, der skal inddrages. Evt. vurderinger i flere trin (screening/væsentlighedsvurdering)	Krav til analysemetoder. VKK er i nogle tilfælde lavere end detektionsgrænser. Krav til fortyndingsberegninger og statistiske acceptkriterier. Ref. til nr. i videnskatalog: 25, 26, 27, 33 Nr. 14 er flyttet til lev. 16-19 Nr. 17 er flyttet til lev. 10, 13-14	MST V&F	DEP MST V&F MST Virk				x	x	x			Vejledningen udarbejdes efter og på baggrund af departementets juridiske afklaringer under punkt 1-3. <u>21.04.2020</u> Afventer lev. 2 <u>05.05.2020</u> Afventer lev. 2 <u>19.05.2020</u> Afventer lev. 2	Vejl.
10.	Vejledning til vurdering af overholdelse af SKK	Vejledningsmateriale der så vidt muligt beskriver, hvilken metode, der skal anvendes til vurdering af overholdelse af SKK. Vejledningsmateriale der beskriver den overordnede tilgang, herunder hvilke forhold, overvejelser mv. der kan bringes i anvendelse i de konkrete sager.	Vejledningen skal være operationel og bygge på eksisterende data. Der findes flere eksempler på metoder, der kan tages udgangspunkt i. Ref. til nr. i videnskatalog: 13	MST VFS	MST V&F MST Virk MST VFS MST Kemikalier		x	x	x					Som input til mødet beskriver MST Virk den metode, der er anvendt i et par sager. <u>21.04.2020</u> Projektbeskrivelse udarbejdet under kommentering. 1. møde afholdt. Undergrupper nedsat. Møde 24. april. <u>05.05.2020</u> Metoder undersøges. Vandløb kan blive en udfordring. Vurderingskriterier afventer lev. 2. <u>19.05.2020</u> Brug for konsulent bistand. Anne Mette laver projektbeskrivelse og overslag over forventede udgifter. <u>02.06.2020</u> Anne Mette har sendt projektoplæg til Jan og Christina. Der søges om penge i forbindelse med næste ansøgningsrunde til efteråret. Koordineres evt. med behov fra lev. 11, 16-19.	Vejl.
11.	Vejledning til vurdering af overholdelse af BKK, når VKK ikke giver samme beskyttelse som BKK.	Vejledningsmateriale der så vidt muligt beskriver, hvilken metode, der skal anvendes til vurdering af overholdelse af BKK. Vejledningsmateriale der beskriver den overordnede tilgang, herunder hvilke forhold, overvejelser mv. der kan bringes i anvendelse i de konkrete sager.	Vejledningen skal være operationel og bygge på eksisterende data. Ref. til nr. i videnskatalog: 5, 12	MST V&F	MST Kemikalier MST Virk MST VFS MST V&F		x	x						MST Kemikalier inddrager undergruppe i nødv. omfang. Undergruppe høres. <u>21.04.2020</u> Ressource udfordring afklares. <u>05.05.2020</u> Leverancen behandles sammen med leverance 16-19.	Vejl.

12.	Blandingszoner Skal koordineres med arb. Der pågår i CØ&A (Metodik til stedsspecifik risikovurdering ved deponering af affald)	En revideret vejledning til fortolkning af hvor store blandingszonerne må være i de forskellige typer vandområder.	Med udgangspunkt i EU's guidance document. Ref. til nr. i videnskatalog: 16	DEP	DEP MST V&F MST Virk MST VFS		x	x	x					21.04.2020 Undergruppe præsenterer bud på løsning ved fælles møde den 7. maj. 05.05.2020 Godt i proces, linjerne kan lægges i maj, tekst til FAQ i juni. Inkl. afklaring ift deponiers tab/udsvingninger. 19.05.2020 Møde i dag pba statusnotater. 15.06.2020 Notat med status og forslag til politisk proces fremlægges på styregruppemøde.	Vejl./FAQ
13.	Generel opdatering af FAQ på MST's hjemmeside.	FAQen trænger til en generel gennemgang og opdatering.	Der tages udgangspunkt i notat af 2. oktober 2019 udarbejdet af MST VFS. Nye emner i FAQen markeres. Herunder også nr. videnskatalog: 17	MST VFS	MST VFS MST V&F MST Virk DEP			x	x	x	x			21.04.2020 Projektbeskrivelse udarbejdet under kommentering. 1. møde afholdt. Undergrupper nedsat. Afhænger af flere andre leverancer. Deadline for input til FAQ 1. aug. Forventer høring af FAQ september-oktober. 05.05.2020 I proces. 19.05.2020 Kører efter planen. 02.06.2020 Forventet intern høring slut aug. Overveje at lægge en detaljeret tidsplan senere når vi kender mere til tidsplan lev. 1 og 2.	FAQ
14.	Metode til beregning af påvirkningen fra deposition af luftbårne MFS på vandområder	Vejledning til beregning af koncentrationsforøgelse i et vandområde som følge af deposition af luftbårne MFS.	DCE er kommet med et bud i "Manual for vurdering af effekter af deposition af forurenende stoffer fra virksomheder på Natura 2000-områder". Manualen er fra 2017, men aldrig udgivet.	MST VFS	MST VFS MST V&F MST VFS MST Virk			x	x	x	x			21.04.2020 Indkaldt til 1. møde i maj. 05.05.2020 1. møde 5. maj. 19.05.2020 Metode fundet, skal formuleres som FAQ. Sendes rundt i gruppen til orientering. 02.06.2020 FAQ skal formuleres.	Vejl.

15.	Sikre opretholdelse og udbygning af DHI's fortyndingsmodel	MST værktøj til at lave en konservativ beregning af fortyndingen af spildevand i et vandområde. Er kun for udledning langs de danske kyster og omfatter derfor ikke fjorde og vandløb og søer.	Modellen kan ikke anvendes på nye udledningspunkter. På møde i august 19 blev det aftalt at O&D står for at undersøge muligheder for flytning af model fra DHI-regi til MST regi og evt. drift af model. Status er ukendt. Hvis der skal ske udbygning, skal der findes penge til det. Ref. til nr. i videnskatalog: 18	MST O&D	MST O&D MST VFS MST Virk			x	x	x	x			<u>21.04.2020</u> 1. møde afholdt. Projektbeskrivelse under udarbejdelse næste møde 4. maj. <u>05.05.2020</u> I proces. <u>19.05.2020</u> I samarbejde med O&D er der søgt om penge til at videreføre og opdatere modellen. 15.06.2020 Tilbud fra DHI forventes i uge 25.	Fortyndin gsmodel
Baggrundsdata															
16.	Naturlige baggrundskoncentrationer (til fastsættelse af MKK) Delvist sammenfaldende med leverancer i overordnet MFS strategi	Naturlige baggrundskoncentrationer, til bestemmelse af MKK for de stoffer, hvor MKK er + den naturlige baggrundskonc. Bestemmelse af det totale og opløste indhold. Vejledning i begrebet biotilgængelighed. Mulighed for at reducere sikkerhedsfaktoren, der er anvendt ved fastsættelse af MKK for saltvand.	Ref. til nr. i videnskatalog: 6, 7, 8, 9, 10, 11	MST V&F	MST V&F MST Virk	x	x	x						<u>21.04.2020</u> Afventer endelig rapport fra DHI slut april. Forventes rundsendt indenfor 14 dage. Berit og Pernille gennemgår punkter i videnskataloget og kommer med oplæg til næste møde om hvori opgaven består og evt. fordeling delopgaver. <u>05.05.2020</u> Der er indkaldt til møder, hvor punkterne i kataloget gennemgås. Rapport med baggrundskonc. endnu ikke klar videregivelse. <u>19.05.2020</u> Data for baggrundskoncentrationer er ved at blive kvalitetssikret.	Data
17.	Tilstandsvurderinger Overlapper med leverancer i overordnet MFS strategi	Til vurdering af målopfyldelse.	MST V&F vil så vidt muligt levere en opdateret tilstandsvurdering for et givent område, efter anmodning fra MST Virk ifm. en ansøgning om ny udledningstilladelse. Det oplyses, om naturlige baggrundskoncentrationer er inddraget ved vurdering af biota og sediment. Ref. til nr. i videnskatalog: 19, 29, 30, 31	MST V&F	MST V&F MST Virk	Allerede i gangsat							<u>21.04.2020</u> Berit indkalder til møde for fælles forståelse af de refererede punkter i videnskataloget. <u>05.05.2020</u> Der er indkaldt til møder, hvor punkterne i kataloget gennemgås. <u>19.05.2020</u> I proces. 15.06.2020 Aftale ml. Virk. og V&F. Forslag til flere FAQer, som behandles inden sommerferien.	Oplysning er	

18.	I forvejen forekommende koncentrationer	Til vurdering af om en ansøgt udledning vil resultere i overskridelse af MMK. Krav til analysemetoder. VKK er i nogle tilfælde lavere end detektionsgrænser.	Ref. til nr. i videnskatalog: 14, 15	MST V&F	MST V&F DEP MST VFS MST Overvågn.	Afhænger af afklaring under spor 8. Opgaven beskrives endeligt på et senere tidspunkt.										<u>21.04.2020</u> Berit indkalder til møde for fælles forståelse af de refererede punkter i videnskataloget. <u>05.05.2020</u> Der er indkaldt til møder, hvor punkterne i kataloget gennemgås. <u>19.05.2020</u> I proces. 15.06.2020 Forslag til flere FAQer, som behandles inden sommerferien.	Data
19.	Belastningsopgørelser og indsatsplaner Belastningsopgørelse er sammenfaldende med leverancer i overordnet MFS strategi	Belastningsopgørelser for de enkelte vandområder (kildeopsporing)	Belastningsopgørelser for at kunne vurdere den ansøgte udlednings relative betydning, og hvorvidt belastningen er for nedadgående. Ref. til nr. i videnskatalog: 28	MST V&F	MST V&F MST VFS MST Virk									<u>21. 04.2020</u> Kører under overordnet MFS strategi. Lene og Berit orienterer om status løbende. <u>05.05.2020</u> Kildeopsporing foregår i kommunerne – deadline september (ingen mængder). Belastningsopgørelser (emissioner og tab) pågår ifm. vandplanarbejdet.	Data/BEK		
20.	Evaluering	Er ovenstående data, metoder og regelændringer tilstrækkelige til at: – der kan træffes afgørelse om hvorvidt der kan gives tilladelse til direkte udledninger – der kan foretages revurderinger af tilladelser til både direkte udledninger og udsivning fra deponeringsanlæg		MST Virksomheder								x			Notat		

Notat af 21-6-2020
af
LECAR/BICOR fra departementet
og SPE/HASKR og LOBA fra Miljøstyrelsen

Kviksølv

Leverance nr. 3: Kviksølv

Problemstillinger

- Hvordan skal udledning af kviksølv vurderes og reguleres, så det sikres, at der ikke sker væsentlig koncentrationsstigning i biota, og at biotakravet i vandområdet kan overholdes.
- Fastlæggelse af, hvordan udledning af kviksølv skal vurderes og reguleres, så det sikres, at der ikke sker væsentlig koncentrationsstigning i sediment.
- Hvordan påvirker det ovenstående, at overvågningsdata viser overskridelser af biotakravet for kviksølv i fisk på op til 70-100%, og at der for de vandområder, hvor der er foretaget tilstandsvurdering generelt ikke er målopfyldelse for god kemisk tilstand for kviksølv i biota

Afklaringer:

1. Muligheden for at fastsætte et generelt vandkvalitetskrav for kviksølv og betydning heraf
2. Fastsættelse af et emissionskrav i udledningen for kviksølv
3. Metoder til vurdering af væsentlige stigninger i biota og sediment fra udledninger med indhold af kviksølv.
4. Betydning af detektionsgrænsen for påvisning af kviksølv i udledningen og ved kravfastsættelse
5. Udvikling af nye renseteknologier
6. Kan prioriterede stoffer inddrages i den økologiske tilstand og hvad konsekvens vil det have for kviksølv?
7. Er Østrigs tilgang til merudledning til områder, hvor der ikke er målopfyldelse gangbar for DK?

Opsamling

1. Et generelt vandkvalitetskrav for kviksølv forventes at ligge mellem 22-70 pg/L, hvorvidt det generelle vandkvalitetskrav kan fastsættes til tilføjet den naturlige baggrundskoncentration skal afklares.
 - a. Hvis det modtagende vandområde har opfyldelse af MKK for kviksølv, så vurderes det, at der kun kan gives tilladelse til mindre udledninger af kviksølv til de større vandområder i Danmark, hvor vandudskiftningen er stor (giver tilstrækkelig fortynding). Konklusionerne på, hvor stor blandingszonernes udbredelse må være, kan også have en indflydelse herpå.
2. Da det forventes, at størstedelen af de danske vandområder overskrider biotakravet for kviksølv, og det estimerede generelle vandkvalitetskrav for kviksølv, mangler der følgende afklaringer:
 - a. Under hvilke forudsætninger skal blandingszoner udlægges for kviksølv, når der i forvejen er overskridelser i det modtagende vandområde? Det anbefales at et evt. generelt vandkvalitetskrav for kviksølv inddrages i forudsætningerne for udlægningen af blandingszonen.
 - b. Det skal afklares hvordan Holland administrerer ud fra et vandkvalitetskrav på 70 pg/L og hvordan de administrerer, hvis der i forvejen er overskridelser af MKK i det modtagende vandområde
3. Et løsningsforslag er at fastsætte emissionskrav til udledningen som direkte kan anvendes som kravværdier i tilladelser, evt. differentieret efter hvilken type og sårbarhed af vandområder, der

udledes til.

Det er ikke nødvendigvis direktivstridigt at fastsætte emissionskrav, hvis emissionskravene fastsættes på den rigtige måde. Men fastsættes (retligt bindende i bekendtgørelsesform eller blot som vejledende administrationsgrundlag?) et emissionskrav, som ikke sikrer overholdelse af miljøkvalitetskrav, vil det enten ikke være i overensstemmelse med gældende lovgivning, eller også vil lovgivningen, hvis den ændres for at rumme de nye regler, ikke længere gennemføre EU-lovgivningen korrekt.

4. Det skal juridisk afklares, om Østrigs tilgang om ikke at kræve yderligere rensning for kviksølv, end hvad der svarer til BAT er i overensstemmelse med vandrammedirektivet og dansk lovgivning. Østrig vurderer, at industrien er en lille kilde til kviksølv i deres vandmiljø, hvorfor yderligere indsats mod industriens udledninger ikke vurderes at være proportionalt. Østrig henviser til, at der er åbnet op for mulighed for at udføre disse betragtninger i betragtning 25 til Direktiv 2013/39/EU om prioriterede stoffer. Siden da, er Weserdommen meddelt, og denne skal derfor inddrages i vurderingen, da dommen lægger nogen rammer for forståelse af Vandrammedirektivet.
 - a. Det bør undersøges, om der er mulighed for at inddrage virksomheders totale tiltag ift. reduktion af emission af kviksølv til miljøet ift. at disse foranstaltninger medfører, at påvirkningen til et vandområde stiger. DK skal afklare, om mulighederne i Østrigs tilgang
 - b. Der skal laves en kildeopsporing i forhold til kviksølv, så vi kan få belyst hvor de store kilder. Det forventes at virksomheder er en mindre kilde.

Det skal afklares, om de prioriterede stoffer, herunder kviksølv kan inddrages i den økologiske tilstandsvurdering. Dermed vil der blive opereret med 4 forskellige tilstandskategorier med til hørende 4 forskellige koncentrationer, hvor god tilstand vil være overholdelse af MKK. Dette emne er også adresseret i leverance 1 og 2 omkring forringelse. Afklaringen og evt. handlinger forventes at have længere tidshorisonter.

For uddybning se det fulde notat "Problemstilling kviksølv spor 3".

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Notat til leverance 5
jf. bilag 1 til leverancer og tidsplan for
Arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS

Erhverv, Virksomheder,
Vandmiljø & Friluftsliv.
Ref. ZOBAK, JAFLO, CHELL,
KAIWA
Den x. juni 2020

Juridisk spor

Leverance 5 – Revurderinger

Problemstilling

Revurderinger af virksomheders miljøgodkendelser er omfattet af MFS-bekendtgørelsen, fordi en revurdering meddeles som et påbud. Jf. bekendtgørelsen skal den godkendte udledning af spildevand ifm. et påbud bringes i overensstemmelse med gældende MKK og må ikke være til hinder for målopfyldelse. Virksomheden pålægges derved krav og ansvar, uden, at der er taget stilling til, om der er et rimeligt forhold mellem mål og midler og selv om virksomheden udgør en mindre kilde til MFS i vandområdet.

Der er derfor behov for en juridisk udlægning af hvilke krav, der kan stilles til virksomheden og hvilke data, der kan kræves fremskaffet af virksomheden i forbindelse med en revurdering, når:

1. der er kommet skærpede MKK (miljøkvalitetskrav)
2. der er ny viden om ikke-målopfyldelse for en række stoffer i det modtagende vandområde

Konklusioner

Krav

I forbindelse med revurdering af en virksomheds miljøgodkendelse kan der stilles skærpede miljøkrav over for virksomheder. Kravene skal være baseret på et væsentlighedskriterie og med hensyntagen til proportionalitetsprincippet.

Iflg. proportionalitetsprincippet må afgørelser ikke være mere indgribende for en borger eller en virksomhed end opfyldelse af de konkrete ved loven fastlagte målsætninger tilsiger. Der skal altså være et rimeligt forhold mellem mål og midler.

I proportionalitetsprincippet er indbygget et **egnethedskrav**. Hvis målet er at overholde et bestemt miljøkvalitetskrav, så skal midlerne (vilkår/forbud mod fortsat drift) være egnede til at opfylde formålet. Her vil der opstå et modsætningsforhold, såfremt et vandområde ikke opfylder kravene af kumulative årsager og en virksomhed tvinges til lukning eller meget omkostningstunge tiltag. Uanset det meget indgribende tiltag vil tiltaget ikke være egnet til at opnå målet, såfremt virksomheden alene udgør en mindre kilde. Ligeledes vil man i den

situation potentielt være i konflikt med **ligebehandlingsprincippet**, såfremt man ikke griber ind over for de øvrige kilder i vandområdet som led i en samlet indsats¹.

Der ligger derud over i proportionalitetsprincippet et krav om **forholdsmæssighed** mellem indgrebets intensitet og resultaterne, der opnås².

Ud over de generelle regler om revurderinger så er revurderinger også omfattet af MFS³-bekendtgørelsens bestemmelser. Det følger af MFS-bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 3, at bekendtgørelsen finder anvendelse på tilladelser, godkendelser og påbud. Påbuddene omfatter også afgørelser om revurderinger af bilag 1-virksomheder, som udleder spildevand, idet revurderinger meddeles som påbud. Iflg. MFS-bekendtgørelsen skal virksomheden fastsætte vilkår, der bla. sikrer,

- 1) at udledningen ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav
- 2) at udledningen ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål

Dvs. at godkendt udledning ifm., at der træffes afgørelse om revurdering, skal bringes i overensstemmelse med nye MKK eller reduceres, hvis nye målinger viser, at der ikke er mål-opfyldelse.

I tilknytning til MFS-bekendtgørelsen gælder **§ 8** i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Af vejledningen⁴ til indsatsbekendtgørelsen fremgår, at der ved "*afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning*" i § 8, stk. 2 og 3, skal forstås: **nye tilladelser og miljøgodkendelser**, der direkte eller indirekte kan medføre en påvirkning af et overfladeområde eller en grundvandsforekomst.

For så vidt angår **revurderinger**, fastslår vejledningen, at disse falder uden for § 8, stk. 2 og 3: "*Revurdering af miljøgodkendelser og udledningstilladelser, som på uændrede eller skærpede vilkår viderefører virksomhedens hidtidige ret til at udlede næringsstoffer eller miljøfarlige forurenede stoffer til vandforekomster, anses ikke for at udgøre en afgørelse omfattet af § 8, stk. 2 og 3. Dette svarer til praksis i forbindelse med de tidligere gældende vandplaner 2009-2015, jf. disse planers retningslinje nr. 4.*"

Når MFS-bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 3, sammenholdes med vejledningen om sigtet med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 og 3, kan der konstateres en konflikt mellem de to regelsæt, da førstnævnte, som den er formuleret i dag omfatter revurderinger, mens sidstnævnte alene omfatter nye afgørelser.

Det er her vigtigt at fremhæve, at såfremt en eksisterende virksomhed ikke overholder krav, eksempelvis skærpede miljøkvalitetskrav, så kan virksomheden ikke udvide eller ændre sig

¹ Det kunne være "offentlige renselanlæg", andre virksomheder, landbrug og lignende. Alle kilder til belastningen i vandområdet bør kortlægges. Herefter kan sættes ind efter effekt og omkostninger i forbindelse med en indsats.

² Ligeledes indgår et krav om mindstemiddelprincippet, så det mindst indgribende egnede midler, som er egnet til at nå målet skal vælges.

³ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder (MFS-bekendtgørelsen).

⁴ Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, side 42, nederst.

på dette område, da det kræver en miljøgodkendelse. Virksomheden vil dermed være låst fast.

På ovenstående grundlag foreslås en ændring af MFS-bekendtgørelsen, så revurderingsafgørelser tages ud af MFS-bekendtgørelsens anvendelsesområde ved at tilføje den fremhævede tekst:

§ 1. Bekendtgørelsen fastsætter krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder anvendelse på

1) tilladelser efter lovens § 27, stk. 2 og 3, og § 28, stk. 1 og 2, til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, bortset fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger,

2) godkendelser efter lovens § 33 af aktiviteter, der direkte eller indirekte medfører en tilførsel af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, og

*3) påbud efter lovens §§ 30 og 41, **medmindre påbuddet alene viderefører eller skærper gældende vilkår for udledning.***

Stk. 3. Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på opslæmmede stoffer, stoffer, som bidrager til eutrofiering, herunder nitrater og fosfater, og stoffer, som har negativ indflydelse på iltbalancen og kan måles ved parametre som BOD, COD, mv.

Forhold der foreslås afklaret i en videre proces:

- Juridisk (Dep) vurdering af forslag til ændring af MFS-bekendtgørelsen, så revurderingsafgørelser tages ud af MFS-bekendtgørelsens anvendelsesområde.
- Afklaring af samspillet mellem udpegning af indsatser iht. indsatsbek. og de generelle regler om at myndigheder skal gribe ind over for virksomheder, der medfører væsentlig forurening i form af uacceptabel påvirkning.
- Det skal diskuteres, om der ifm. en revurdering skal stilles vilkår om, at virksomheden med en vis kadence skal komme med en teknisk—økonomisk redegørelse for indførsel af nye teknologiske muligheder for at reducere virksomhedens udledning af MFS mhp. at kunne overholde MKK udenfor blandingszonen.

Data

Myndigheden har i godkendelsesbekendtgørelsen hjemmel til at anmode virksomheden om at fremlægge de informationer, der er nødvendige for at kunne revurdere virksomhedens vilkår for godkendelse. Proportionalitetsprincippet gælder også her, og det anses ikke for proportionalt, at en virksomhed kan blive bedt om at levere flere oplysninger i en revurderingssituation end i en ansøgningssituation, hvor oplysningskravet begrænser sig til udledningens karakteristika (mængder, koncentration af MFS).

Redegørelse for revurdering af virksomheder

Listevirksomheder skal have deres miljøgodkendelse og eventuelle tilladelse til direkte udledning af spildevand revurderet regelmæssigt.

BAT⁵-konklusionerne, som offentliggøres ved bindende retsakter, udløser krav om, at en virksomheds godkendelser skal revurderes. Reglerne om revurdering findes i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, § 41, § 41a og 41b og i godkendelsesbekendtgørelsens kapitel 15. Afgørelser om revurdering meddeles som påbud, jf. **MBL § 41**.

Nye BAT-krav, der fastsættes i afgørelsen om revurdering, skal være gennemført senest fire år efter offentliggørelse af BAT-konklusionen. I en BAT-konklusion er der ofte fastsat bindende udlederkrav i relation til udledning til vandmiljøet, herunder vandløb, søer eller havet.

Revurderingstidspunktet afhænger af, om virksomheden er en bilag 1⁶ virksomhed og dermed underlagt EU-retlige krav⁷, eller om der er tale om en bilag 2 virksomhed⁸.

Udledningstilladelsen for en virksomhed er en del af miljøgodkendelsen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 5, og behandles derfor efter reglerne i lovens kapitel 5. Det har som konsekvens, at der er 8 års retsbeskyttelse på en sådan tilladelse, jf. lovens § 41a, stk.

Udgangspunktet for revurderingen er en vurdering af, om listevirksomheden medfører **væsentlig forurening**, jf. neden for. Hvis dette er tilfældet, kan denne nedbringes ved påbud. I yderste konsekvens kan der nedlægges forbud mod fortsat drift⁹.

Juridisk analyse

Revurderingens omfang

Revurderingen skal omfatte den samlede virksomhed og de vilkår i tilladelsen, som er omfattet af BAT-konklusionen¹⁰. Myndigheden skal på baggrund af sit kendskab til den enkelte virksomhed vurdere, i hvilket omfang revurderingen af virksomhedens miljøgodkendelse skal resultere i ændrede eller nye vilkår. I vurderingen skal alle kendte oplysninger om virksomhedens miljøforhold, herunder oplysninger fra tilsyn, egenkontrol og indberetninger i øvrigt, inddrages. Det skal vurderes, om virksomhedens gældende afgørelser, herunder vilkår, forudsætninger m.v., fortsat er relevante, dækkende og tilstrækkelige til at regulere virksomhedens miljøforhold¹¹.

⁵ Bedste tilgængelige teknologi.

⁶ Definitioner af bilag 1 eller bilag 2 virksomheder kan ses i godkendelsesbekendtgørelsen.

⁷ Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens §§ 40 og 41 skal første revurdering foretages efter 8 år og derefter med 10 års mellemrum. Såfremt virksomhedens hovedlistepunkt er omfattet af en BAT-konklusion tages godkendelsen op til revurdering i forbindelse med offentliggørelse af BAT konklusionen.

⁸ Bilag 2 virksomheder kan revurderes efter 8 år jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 49

⁹ Miljøbeskyttelseslovens § 41.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 726 af 1. juni 2016 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

¹¹ Bilag 1-virksomheder, som bruger, fremstiller eller frigiver relevante farlige stoffer, som stammer fra en aktivitet omfattet af bilag 1, skal udarbejde en rapport med oplysninger om og dokumentation for jordens og grundvandets

Ved revurdering skal vilkårene i godkendelsen gennemgås og evt. ændres ved påbud dvs. fastholdes eller skærpes¹². Omvendt skal selve vurderingsgrundlaget for miljøgodkendelsen ikke gennemgås igen, idet selve lokaliseringen af virksomheden det pågældende sted ikke er til revurdering. Selve miljøgodkendelsen gælder fortsat og efter revurderingen nu med ændrede vilkår¹³.

Habitatdirektivet¹⁴ og habitatbekendtgørelsen¹⁵ kræver i overensstemmelse hermed heller ikke, at der i en revurderingssagsbehandling foretages en fornyet habitatvurdering, idet denne er gennemført i forbindelse med miljøgodkendelsen.

Der er indbygget et proportionalitetsprincip i BAT nationalt og EU-retligt. Dette princip forudsætter, at der ikke kan forlanges af en virksomhed, at den afholder betydelige udgifter til yderligere forureningsbegrænsende foranstaltninger, hvis den miljømæssige gevinst vil være ubetydelig og ikke er miljømæssigt påkrævet¹⁶. Heri ligger, at der skal være en teknisk mulighed for foranstaltninger, som nedbringer udledning/emission, og som ligeledes vurderes proportionalt at indføre på den konkrete virksomhed.

Ifølge nævnspraksis skal MBL § 41 forstås på den måde, at **"væsentlighedskriteriet"**, som er en forudsætning for indgreb, er knyttet til virksomhedens eget bidrag og ikke kan baseres på en samlet vurdering af flere mulige kilder¹⁷. Vurderingen af om forureningen er væsentlig må hvile på en samlet bedømmelse af på den ene side forureningens omfang og

tilstand med hensyn til forurening (basistilstandsrapport) i forbindelse med godkendelse, jf. miljøbeskyttelseslovens § 33, eller revurdering, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 41 a eller 41 b, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 14, stk. 1.

¹² Lempelser kan ikke ske med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 41 i en revurdering, men kræver en ny miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

¹³ Se også Natur- og Miljøklagenævnet: (NMK-10-00956 21. april 2016)

"..... nævnet er helt enig i, at en godkendt virksomheds legitimitet i miljøbeskyttelseslovens forstand hviler på den eller de godkendelser, der er meddelt efter lovens § 33. Det er således kun vilkårene for godkendelsen, der revideres over tid og med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 41, mens selve godkendelsen til drift beror på den eller de til enhver tid meddelte godkendelser."

¹⁴ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

¹⁵ Bekendtgørelse 2018-12-06 nr. 1595 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

¹⁶ Miljøret, 8. udgave, 2015, side 28.

¹⁷ Se NMK-10-00101, 19. december 2013: *Århus Kommune ønsker at minimere den samlede lugtemission fra virksomheder med henblik på at nedbringe den generelle lugtbelastning af boligområder i Århus.*

Efter nævnets opfattelse udgør ovennævnte oplysninger ikke i sig selv et tilstrækkeligt grundlag for at meddele påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1. Natur- og Miljøklagenævnet bemærker i den forbindelse, at nævnet er uenig i synspunktet om, at lugtbidraget fra flere tætliggende eksisterende virksomheder med samme lugt karakter skal adderes, når det vurderes, om den enkelte virksomhed giver anledning til væsentlig forurening. Nævnet anerkender naturligvis, at flere kilder øger belastningen på naboer, og at der i forbindelse med eventuel godkendelse af nye virksomheder må tages hensyn til, om området kan bære forureningen fra flere kilder. Tilsvarende anerkender nævnet, at der kan være et legitimt ønske om at nedbringe forureningen fra eksisterende kilder i et erhvervsområde, men "væsentlighedskriteriet", som er forudsætningen for indgreb, er knyttet til den enkelte virksomheds aktuelle forurening og muligheder for at nedbringe forureningen og kan ikke baseres på en samlet vurdering af flere mulige kilder til forureningen.

betydning, og på den anden side omgivelsernes beskaffenhed mv.¹⁸ Bedømmelsen hviler på et skøn. Dette skøn kan være normeret gennem de regulerings- og styringsmidler, som kan bringes i anvendelse¹⁹. Hvis der ikke foreligger eller kan tilvejebringes normer der kan danne udgangspunkt for en bedømmelse af forureningens væsentlighed, må der anlægges et fornuftigt skøn.

Myndigheden vil således forholde sig til, om virksomheden overholder eksempelvis vejledende krav²⁰, som er indført siden miljøgodkendelsen er meddelt eller siden sidste revurdering.

Myndigheden vil i den forbindelse anmode virksomheden om en teknisk og økonomisk redegørelse, som belyser de tekniske muligheder, virksomheden har for at overholde kravene helt eller delvist, og hvad de forskellige tiltag vil koste. Herudover skal tidshorisonten for indførelse af de enkelte tiltag belyses. Når dette oplysningsgrundlag er på plads, vil myndigheden vurdere proportionaliteten og fastsætte de endelige krav.

I forbindelse med indførelse af vejledende støjgrænser²¹ skrev Miljøstyrelsen følgende om bestående virksomheder²²:

”Det må dog erkendes, at det i nogle tilfælde vil være rimeligt at fastsætte støjgrænser, der ligger over de vejledende grænseværdier. Det vil således være tilfældet, hvis:

- a) Miljømyndighedernes egne overvejelser godtgør, at de tekniske/ økonomiske konsekvenser af et krav om overholde af grænseværdierne påfører virksomheden urimelige udgifter eller driftsbetingelser.*
- b) Virksomheden fremlægger så veldokumenterede og tungvejende tekniske/ økonomiske grunde, at miljømyndigheden føler sig overbevist om, at det er urimeligt at kræve grænseværdierne overholdt.*

Vælger miljømyndighederne i en konkret sag at fastsætte støjgrænser, der ligger højere end grænseværdierne, vil ikke være rimeligt at tillade værdier, der ligger mere end 5-10 db(A) højere. Tillæg til aften- og natværdierne bør kun gives, hvor det er nødvendigt for virksomheden at arbejde i to- eller treskiftsdrift.

Såfremt miljømyndighederne finder, at et påbud om umiddelbar gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger, der sikrer grænseværdiernes overholdelse, medfører urimelige tekniske/ økonomiske konsekvenser for virksomheden, bør det overvejes om det vil være rimeligt at give påbud om en gravid nedsættelse af støjen over en nærmere fastlagt ridsperiode.

Det er afgørende at forstå, at såfremt en eksisterende virksomhed ikke overholder vejledende støjkrav eller kan efterleve nye mellemkommende krav, eksempelvis skærpede

¹⁸ Karnov note xx

¹⁹ Karnov note xx

²⁰ Eksempelvis for lugt eller støj

²¹ Miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder 6/1984.

²² Modsat nye virksomheder, som i forbindelse med miljøgodkendelsen skulle overholde de vejledende støjgrænser

miljøkvalitetskrav, så kan virksomheden ikke udvide eller ændre sig, da dette kræver en miljøgodkendelse. Virksomheden vil dermed være låst fast.

Proportionalitet

Proportionalitetsprincippet skal efterleves i dansk ret og EU-retligt²³.

Princippet kræver, at afgørelser ikke må være mere indgribende for en borger eller virksomhed end opfyldelse af de konkrete ved loven fastlagte målsætninger tilsiger. Der skal altså være et rimeligt forhold mellem mål og midler.

I proportionalitetsprincippet er indbygget et **egnethedskrav**. Hvis målet er at opnå et bestemt miljøkvalitetskrav, så skal midlerne (vilkår/forbud mod fortsat drift) være egnede til at opfylde formålet. Her vil der opstå et modsætningsforhold, såfremt et vandområde ikke opfylder kravene af kumulative årsager og en virksomhed tvinges til lukning eller meget omkostningstunge tiltag. Uanset det meget indgribende tiltag vil tiltaget ikke være egnet til at opnå målet, såfremt virksomheden alene udgør en mindre kilde. Ligeledes vil man i den situation potentielt være i konflikt med **ligebehandlingsprincippet**, såfremt man ikke griber ind over for de øvrige kilder i vandområdet som led i en samlet indsats²⁴.

Ligeledes ligger der i proportionalitetsprincippet et krav om **forholdsmæssighed** mellem indgrebets intensitet og resultaterne, der opnås²⁵.

Der vil ofte være en begrænsning ved indførelse af nye krav for eksisterende virksomheder, som måske er indrettet eller placeret uheldigt i forhold til nutidens standarder. Her må man få belyst de tekniske muligheder og omkostningerne og forsøge at nå målet.

Indgreb

Hvis den enkelte listevirksomhed medfører væsentlig forurening i form af uacceptabel påvirkning, fx at listevirksomheden i sig selv ved sin udledning er årsag til, at der opstår problemer i et vandområde eller habitatområde, er myndigheden i vidt omfang forpligtet til at gribe ind over virksomheden. Dette bør ikke afvente en regelmæssig revurdering.

Hensynet er dog begrundet i den enkelte virksomheds væsentlige forurening og ikke i, at der i en områdebeskyttelse er uopgjorte antal kilder, som samlet set medfører væsentlig forurening af området.

Bekendtgørelse nr. 1433/ 2017 (MFS-bekendtgørelsen)

EU's vandrammedirektiv fastlægger rammerne for beskyttelsen af vandløb og søer, overgangsvande (flodmundinger, laguner o.l.), kystvande og grundvand i alle EU-lande. Direktivet fastlægger regler, der skal bremse forringelse af vandtilstanden i EU og opnå en god tilstand, fastsætter en række miljømål, jf. artikel 4, og opstiller overordnede rammer for den administrative struktur for planlægning og gennemførelse af tiltag og for overvågning af vandmiljøet²⁶. Miljømålene har bindende karakter. For direkte udledning af spildevand er

²³ EU traktatens artikel 5 og protokol 2.

²⁴ Det kunne være "offentlige renseanlæg", andre virksomheder, landbrug og lignende. Alle kilder til belastningen i vandområdet bør kortlægges. Herefter kan sættes ind efter effekt og omkostninger i forbindelse med en indsats.

²⁵ Ligeledes indgår et krav om mindstemiddelprincippet, så det mindst indgribende egnede midler, som er egnet til at nå målet skal vælges.

²⁶ Lov om vandplanlægning.

der krav om, at vandet skal være rensat tilstrækkeligt. Målet er at forbedre vandkvaliteten og forhindre forringelsen af den, jf. miljøplan I, vandrammedirektivet og direktiv 2008/15 om miljøkvalitetsstandarder.

EU-landene er forpligtet til at reducere forureningen af vandmiljøet. Derfor er der fastsat grænser (miljøkvalitetskrav) for en række miljøfarlige forurenende stoffer.

Miljøkvalitetskravene indgår som en del af vandrammedirektivets miljømål²⁷, jf. oven for.

Administration af godkendelser og tilladelser til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) sker bl.a. i henhold til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

Det følger af MFS-bekendtgørelsen, at udledning af forurenende stoffer skal begrænses ved hjælp af BAT, jf. MFS-bekendtgørelsens § 5. I det tilfælde, hvor miljøkvalitetskrav, der er fastsat i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, jf. § 7, stk. 1, kræver overholdelse af strengere vilkår end dem, som følger af anvendelse af BAT, fastsættes der i overensstemmelse hermed strengere vilkår i tilladelsen, godkendelsen eller påbuddet.

Det følger ligeledes af bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 3, at bekendtgørelsen finder anvendelse på:

1) tilladelser efter MBL § 27, stk. 2 og 3, og § 28, stk. 1 og 2, til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, bortset fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger,

2) godkendelser efter MBL § 33 af aktiviteter, der direkte eller indirekte medfører en tilførsel af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, og

3) påbud efter MBL §§ 30 og 41.

Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Indsatsbekendtgørelsen)

I tilknytning til MFS-bekendtgørelsen gælder **§ 8** i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

I henhold til § 8 må tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster **ikke forringes**, og det skal samtidigt sikres, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Det fremgår af § 8, stk. 2, at der alene kan træffes afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet er **opfyldt**, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand. Af § 8, sk. 3, fremgår, at der alene kan træffes afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et

²⁷ <https://mst.dk/natur-vand/vand-i-hverdagen/spildevand/hvad-er-spildevand-og-hvorfor-renser-vi-det/miljoekvalitetskrav-for-overfladevand/>

*overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet **ikke er opfyldt**, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand, og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.*

Af vejledningen²⁸ fremgår, at der ved ”*afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning*” i § 8, stk. 2 og 3, skal forstås: **nye tilladelser og miljøgodkendelser**, der direkte eller indirekte kan medføre en påvirkning af et overfladeområde eller en grundvandsforekomst.

For så vidt angår **revurderinger**, fastslår vejledningen, at disse falder uden for § 8, stk. 2 og 3: ”*Revurdering af miljøgodkendelser og udledningstilladelser, som på uændrede eller skærpede vilkår viderefører virksomhedens hidtidige ret til at udlede næringsstoffer eller miljøfarlige forurenede stoffer til vandforekomster, anses ikke for at udgøre en afgørelse omfattet af § 8, stk. 2 og 3. Dette svarer til praksis i forbindelse med de tidligere gældende vandplaner 2009-2015, jf. disse planers retningslinje nr. 4.*”

I vandrammedirektivets art. 4, paragraf 1, litra a, subparagraf i, er det fastsat som et miljømål, at vandforekomsternes tilstand ikke må forringes. Vejledningen stemmer overens med direktivets målsætning om, at en forringelse kan ikke blive konsekvensen af uændrede eller skærpede vilkår for en tilladelse til/godkendelse af belastning af et målsat vandområde.

Konflikt

Når MFS-bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 3, sammenholdes med vejledningen om sigtet med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 og 3, kan der konstateres en konflikt mellem de to regelsæt, da førstnævnte, som den er formuleret i dag omfatter *revurderinger*, mens sidstnævnte alene omfatter *nye afgørelser*.

MFS-bekendtgørelsens § 6 kan indholdsmæssigt sidestilles med § 8, idet begge bestemmelser har til formål at hindre forringelse af miljøet og sikre opnåelse af fastsatte miljømål, dvs. at der er fastsat et forbud mod forringelse i begge bestemmelser. MFS-bekendtgørelsens § 6 går videre et § 8 i indsats-bekendtgørelsen.

Afgørelser om revurderinger af bilag 1-virksomheder, som udleder spildevand, meddeles som påbud, jf. MBL § 41.

Såfremt, anvendelsesområdet for MFS-bekendtgørelsen ikke ændres, så er revurderinger omfattet af dens bestemmelser om vurdering af behov for fastsættelse af nye miljøkvalitetskrav - og om fastsættelse af vilkår i afgørelser om udledning efter MFS-bekendtgørelsens § 6, hvilket ikke er i overensstemmelse med ovenstående gennemgang ift. indsatsbekendtgørelsen, som alene omfatter nye afgørelser.

Arbejdsgruppen foreslår på ovenstående grundlag en ændring af i MFS-bekendtgørelsen, så revurderingsafgørelser tages ud af MFS-bekendtgørelsens anvendelsesområde:

§ 1. Bekendtgørelsen fastsætter krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, jf. dog stk. 3.
Stk. 2. Bekendtgørelsen finder anvendelse på

²⁸ Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, side 42, nederst.

- 1) tilladelser efter lovens § 27, stk. 2 og 3, og § 28, stk. 1 og 2, til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, bortset fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger,
 - 2) godkendelser efter lovens § 33 af aktiviteter, der direkte eller indirekte medfører en tilførsel af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, og
 - 3) påbud efter lovens §§ 30 og 41, *medmindre påbuddet alene viderefører eller skærper gældende vilkår for udledning.*
- Stk. 3. Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på opslæmmede stoffer, stoffer, som bidrager til eutrofiering, herunder nitrater og fosfater, og stoffer, som har negativ indflydelse på iltbalancen og kan måles ved parametre som BOD, COD, mv.

Oplysningskrav ved revurdering

Når en revurdering igangsættes skal virksomheden have en meddelelse herom, hvor virksomheden oplyses om myndighedens foreløbige overvejer om revurderingens indhold, herunder anmodes om de oplysninger, som er nødvendige for, at myndigheden kan træffe afgørelse. **Virksomheden skal på myndighedens anmodning fremlægge alle informationer**, der er **nødvendige** for at kunne revurdere virksomhedens vilkår for godkendelse, herunder resultatet af emissionsovervågningen og andre data, der muliggør en sammenligning af anlæggets drift med den bedste tilgængelige teknik beskrevet i de gældende BAT-konklusioner og med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik²⁹.

Myndigheden har i godkendelsesbekendtgørelsen hjemmel til at anmode virksomheden om at fremlægge alle nødvendige informationer, for at kunne revurdere virksomhedens vilkår for godkendelse, herunder resultatet af emissionsovervågningen og andre data, der muliggør en sammenligning af anlæggets drift med den bedste tilgængelige teknik beskrevet i de gældende BAT-konklusioner og med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik.

Proportionalitetsprincippet gælder også her, og det anses ikke for proportionalt, at en virksomhed kan blive bedt om at levere flere oplysninger end i en ansøgningssituation, hvor oplysningskravet begrænser sig til udledningens karakteristika (mængder, koncentration af MFS).

²⁹ Godkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 2.

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Noter til leverance 8
jf. bilag 1 til leverancer og tidsplan for
Arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS

Virksomheder
J.nr. 2020-2896
Ref.
Den xxx

Arbejdsgruppen har bestået af følgende medlemmer:

Karina Iwang Hansen, Vandforsyning
Jane Fløe, Virksomheder
Louise Bjerregaard, Virksomheder
Christina Ellegaard, Virksomheder
Zohal Bakhtari Masood, Erhverv

Noterne er vedtaget på møde den XXX af følgegruppen:

Zohal Bakhtari Masood, Erhverv
Lene Carpentier, Departementet
Kristine Stubdrup, Departementet
Berit Borksted, Vandmiljø og Friluftsliv
Steen Pedersen, Vandmiljø og Friluftsliv
Anne Mette Granhøj Hansen, Vandforsyning
Hans Sand Kristensen, Virksomheder
Birgitte Cordua, Departementet
Karina Iwang Hansen, Vandforsyning
Jane Fløe, Virksomheder
Louise Bjerregaard, Virksomheder
Christina Ellegaard, Virksomheder

Leverance 8

Oplysninger fra virksomheder

Juridisk afklaring af hvilke oplysninger, der kan kræves af virksomheden ifm. behandling af ansøgninger om tilladelse til direkte udledning af spildevand indeholdende MFS. Herunder vurderinger af, om den ansøgte udledning vil medføre forringelse af tilstanden.

Behovet for data og oplysninger ifm. med myndighedernes behandling af ansøgninger er beskrevet i detaljer i bilag 1. Oplysninger til brug for revurderinger er ikke omfattet af dette notat.

Virksomhedernes oplysningspligt fremgår af bestemmelser i MBL, godkendelsesbekendtgørelsen, spildevandsbekendtgørelsen og bek. 1433/2017.

Behovet for data, oplysninger og vurderinger for at myndigheden kan træffe afgørelse om tilladelse til udledning af MFS er i tabellen herunder sammenstillet med hjemlen for at kunne kræve oplysningerne af virksomhederne.

Oplysningstype	Beskrivelse	Hjemmel til at kræve oplysninger af erhvervet	Udgifter for virksomheden
Udledningens karakteristika	Punkterne 1-3 i notat i bilag 1. Kun virksomheden ligger inde med oplysningerne.	Ja (der skal laves en præcisering af hvilke data, der skal leveres, enten i godk. bek. eller bek. 1433)	Oplysninger gives i dag – ingen ekstra omkostninger
MKK	Punkt 4 i notatet. Økotoxikologiske data til brug for myndighedernes fastsættelse af MKK, hvis MKK ikke findes i bek 1433/2017.	Ja (bek 1433/2017 § 3 stk 2)	Oplysninger gives i dag – ingen ekstra omkostninger
I forvejen forekommende koncentrationer*	Punkt 5 i notatet. I Overvågningen måles primært MFS indhold i sediment og biota, ganske få målinger af MFS i vandfasen i vandløb og søer og ingen i vandfasen i marine områder. MST V&F oplyser, at der ikke er ressourcer til at foretage flere målinger. Data gemmes i off. tilgængelige databaser.	Nej (medmindre der er krav om udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport jf. MV loven)	?
Beregninger og vurderinger	Punkterne 6-8 i notatet. - Fortyndingsberegninger - Beregning af blandingszoners størrelser - Vurderinger af hvorvidt MKK er overholdt - Vurdering af om udledningen medfører forringelse af tilstanden i vandområdet når MKK er overskredet i forvejen FAQ er i færd med at blive udbygget med metoder og vejl. til hvordan	Nej (medmindre der er krav om udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport jf. MV loven)	Det er en stor opgave... min 200.000 kr??

	beregninger og vurderinger kan foretages. Opgaven udføres i dag af myndighederne, medmindre virksomheden har et ønske om at fremme sagsbehandlingen.		
--	---	--	--

* Det er forudsat, at MST V&F udarbejder inter-periodiske tilstandsvurderinger baseret på nye målinger af MFS, i det omfang, at der er behov for det ifm nye ansøgninger om tilladelse til udl. af MFS.

Bilag 1

Hjemmel til indhentning af data og oplysninger fra virksomheder

Miljøbeskyttelsesloven

§ 35. Miljøministeren udfærdiger en liste over særlig forurenende virksomheder, anlæg og indretninger, som er omfattet af godkendelsespligten i § 33.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om godkendelse af listevirksomhed, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde, samt i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår en godkendelse efter § 33 kan meddeles. Ministeren kan herunder bestemme, at der skal gælde særlige krav for bestemte listevirksomheder, herunder krav om foranstaltninger mod forsætlig skadevoldende handlinger.

Udledningens karakteristika

1. processtrømme (oprindelse, mængde pr. døgn/år og variation, årsmiddel i l/sek og års maks i l/s, temperatur, pH, koncentrationer og (mængder) af stoffer, mikroorganismer)
2. rensforanstaltninger (art, kapacitet, sandfang, olieudskillere, sikring af sikker drift af anlægget)
3. rensningsmetoder og rensningsgraden for de enkelte stoffer/mikroorganismer.

Ansøgningssag efter MBL § 33:

Hjemmel til at kræve oplysninger af virksomheden, jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 6, stk. 2 (bilag 1 virksomhed) jf. bilag 3 pkt. 25-26. For bilag 2 virksomhed § 6, stk. 4 jf. bilag 4, pkt. 23-24. Måske undtagen det i kursiv anførte.

§ 6. Ansøgning om godkendelse skal indgives digitalt, jf. § 7, og indeholde en række nærmere bestemte oplysninger, jf. stk. 2-9. Hvis en ansøgning samtidig omfatter planlagte udvidelser eller ændringer, jf. miljøbeskyttelseslovens § 36, skal ansøgningen tillige indeholde oplysninger, der beskriver disse udvidelser eller ændringer, jf. stk. 2-9.

Stk. 2. Hvis ansøgningen vedrører bilag 1-virksomhed, skal ansøgningen indeholde de oplysninger, der fremgår af bilag 3, jf. dog stk. 3, og bekendtgørelse om visse luftforurenende emissioner fra fyringsanlæg på platforme på havet.

Stort set samme hjemmel efter bekendtgørelse 1433/2017 § 3. (dog ekstra tilføjelse – mængde af stoffet – se i kursiv). Heraf fremgår ligeledes, at tilladelse til udsivning fra deponeringsanlæg ligeledes skal belyses.

De eksisterende formuleringer kan med fordel konkretiseres, så det står mere klart, hvad en ansøgning skal indeholde. I vedhæftede excelark, er der givet forslag til uddybende punkter i søjle D. Det er bl.a.:

- En tydeliggørelse af, at det er ansøger, der angiver hvilke udlederværdier, de vil søge om tilladelse til at udlede. Det er ikke tilstrækkeligt, at de indsender en række analyser af spildevandet, hvis de ikke forholder sig til hvilke niveauer, der så vil være relevante for deres produktion, og de udsving, der kan forekomme herfor.

- De skal oplyse udledte mængder i både L/sek og m³/år og ligeledes med koncentrationerne.
- Oplysning om spildevandets oprindelse, og hvordan der sikres sikker drift af evt. renseanlæg.
- At koncentrationer af metaller i udledningen som minimum skal oplyses for den totale koncentration, men at det kan være fordelagtigt også at oplyse koncentrationen af metallerne, der er på opløst form.

Ansøgningssag efter miljøvurderingsloven:

I screeningssag vil uafklarede forhold ved et projekt, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet medføre afgørelse om miljøvurdering. Dette gælder også kumulative påvirkninger.

Er der tale om, at der skal udarbejdes miljøkonsekvensrapport af bygherre, så skal rapporten indholdsmæssigt leve op til § 15 og bilag 7, pkt. 5 e) *kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer*

I en sådan sag vil der derfor være vidtgående hjemmel til at få belyst påvirkninger i vandområder fra direkte udledninger jf. også oplysninger i nedenstående punkter. Det må dog formodes, at hjemlen til enhver tid er afgrænset, såfremt det er uproportionalt at skaffe oplysningerne, eller umuligt at skaffe disse, eller bygherre ikke har adgang (rådighed) til at komme bestemte steder for at foretage undersøgelser.

Bekendtgørelse nr. 1433 af 21/11/17 om krav til udledning af visse forurenende stoffer

§ 3. Ansøgning efter lovens §§ 27, 28 og 33 skal indeholde oplysning om

- 1) *den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde, i spildevand og udsivning fra deponeringsanlæg,* og
- 2) *økotoksikologiske data eller kvalitetskriterier for de forurenende stoffer, som påtænkes udledt,* hvis der for disse stoffer ikke i tabel 3, 4 eller 5 i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand er fastlagt et miljøkvalitetskrav, og der ikke efter § 4, stk. 3, er udarbejdet et kvalitetskriterium eller forslag hertil.

Spildevandsbekendtgørelsen – bek. nr. 1317 af 4/12-2019

§ 17. Ansøgning om tilladelse efter lovens § 28, stk. 1 og 2, til udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet skal indsendes til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. I sager efter lovens § 28, stk. 2, videresender kommunalbestyrelsen ansøgningen ledsaget af kommunalbestyrelsens bemærkninger til Miljøstyrelsen.

Stk. 3. Virksomheder omfattet af bilag 1 og 2 i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, skal indgive ansøgning om tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, ved anvendelse af den digitale selvbetjening, Byg og Miljø.

Stk. 4. Virksomheder omfattet af bekendtgørelse om virksomheder, der forarbejder emner af jern, stål eller andre metaller og virksomheder omfattet af bekendtgørelse om miljøkrav for mellemstore fyringsanlæg skal indgive ansøgning om tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, ved anvendelse af den digitale selvbetjening, Byg og Miljø.

Stk. 5. Hvis Miljøstyrelsen er myndighed efter lovens § 28, stk. 2, videresendes ansøgningen, jf. stk. 3 eller 4, automatisk til Miljøstyrelsen via den digitale selvbetjening, Byg og Miljø.

Stk. 6. Miljøstyrelsen træffer afgørelse om, hvem der er tilladelsesmyndighed i de tilfælde, hvor der er uenighed mellem kommunalbestyrelsen og Miljøstyrelsen herom. Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 7. Tilladelsesmyndigheden afgør, hvilke oplysninger der skal foreligge i forbindelse med ansøgningen, medmindre der er fastsat andet i denne bekendtgørelse eller i andre regler.

Stk. 8. Tilladelsesmyndigheden offentliggør tilladelser meddelt efter lovens § 28, stk. 1, til spildevandsforsyningsselskaber omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, på sin hjemmeside.

Stk. 9. Ved meddelelse af tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, til fælles spildevandsanlæg, der ikke er ejet af et spildevandsforsyningsselskab, skal kommunalbestyrelsen navnlig påse, at følgende forudsætninger er opfyldt:

- 1) Gennemførelsen af projektet må ikke stride mod hensynet til en forsvarlig og hensigtsmæssig byudvikling.

MKK

4. økotoksikologiske data eller kvalitetskriterier for de forurenende stoffer, hvor der ikke er fastlagt et miljøkvalitetskrav og der ikke er udarbejdet kvalitetskriterium eller forslag.

Ansøgningssag efter MBL § 33:

Kravet er hjemlet i bekendtgørelse 1433/2017 § 3 stk. 2.

§ 3. Ansøgning efter lovens §§ 27, 28 og 33 skal indeholde oplysning om

- 1) den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde, i spildevand og udsivning fra deponeringsanlæg, og

2) økotoksikologiske data eller kvalitetskriterier for de forurenende stoffer, som påtænkes udledt, hvis der for disse stoffer ikke i tabel 3, 4 eller 5 i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand er fastlagt et miljøkvalitetskrav, og der ikke efter § 4, stk. 3, er udarbejdet et kvalitetskriterium eller forslag hertil.

Beregninger og vurderinger

5. tilstand for alle de stoffer, som er i udledningen (offentlig overvågning omfatter kun et par enkelte stoffer i forhold til god kemisk tilstand). Tilstanden skal fastlægges både i vandfase, sediment, biota, hvis der er krav til alle elementer i bekendtgørelsen
6. hvordan vil de udledte stoffer påvirke området (både i forhold til vand, sediment, biota) – hvilke stoffer sedimenterer eller optages i biota, hvilke stoffer omdannes, opløses i vandfase osv.
7. fortyndingsberegninger
8. blandingszonens fastlæggelse/størrelse

Det fremgår af bekendtgørelse 1433/2017, at der ligger en større opgave ved myndigheden. Der skal fastsættes vilkår i tilladelser/godkendelser/påbud, som sikrer, at de kumulative miljøkvalitetskrav som gælder for vandområdet (inkl. andre kilder, inkl. i forvejen forekommende stoffer) ikke overskrides jf. § 6.

Når myndigheden fastsætter vilkår skal det ved beregning sikres, at udledningen ikke påvirker områdernes opfyldelse af MKK jf. § 7.

Myndighederne kan udpege blandingszoner omkring udledningspunkter, så MKK skal overholdes uden for denne zone.

Det fremgår ikke af bestemmelserne i bekendtgørelse 1433/2017, at der er hjemmel til at kræve disse oplysninger i hverken en godkendelses eller en revurderingssag. I en sag efter miljøvurderingsloven må der ligeledes antages at være visse ydre grænser i tilfælde af umulighed, proportionalitet. Se videre ovenfor.

Internt statusnotat/Nanna Rørbech, Erhverv – sekretariatet for MUDP, 22. juni 2020

MFS – teknologisporet i MST - Opstart af MUDP-Innovationspartnerskab

Hvad er udført

Nye ansøgninger

MUDP har april 2020 modtaget omkring fem nye ansøgninger om støtte til teknologiudvikling af metoder til reduktion af udledning af miljøfarlige stoffer. Ansøgningerne er pt. i en sagsbehandlingsproces.

MUDPs bestyrelsen vurderer disse fem ansøgninger på møder i oktober og november med henblik på meddelelse af tilsagn eller afslag om statsstøtte - sammen med mere end 130 andre ansøgninger.

De fem nye ansøgninger omhandler fx metaller, blødgørere, alkylbenzen og olieforbindelser og vil være i fokus til problemstillingen om at finde nye eller forbedrede metoder til reduktion af miljøfarlige stoffer i recipienter.

Der er tidligere ydet støtte til andre teknologiudviklingsprojekter, som fremgår af tidligere fremsendt bilag til styregruppemødet i marts 2020: Oversigt fra grøn projektbank over teknologiudviklingsprojekter.

Karakterisering af niveau for koncentration

Der er startet en mindre kortlægning af, hvilke mulige BAT-koncentrationsniveauer (emissionskoncentrationer), der kan opnås i følge gældende BREFs; disse niveauer er opgjort for virksomheder/brancher reguleret af MST Virk. Dette er sket med input fra MST Virksomheder i Aarhus. Nævnt i nedenstående afsnit B Renseforanstaltninger.

Viden om teknologi

I jurasporet er der netop foretaget en undersøgelse (COWI) af erhvervsøkonomiske konsekvenser ved evt. indførelse af 14 nye MKK (miljøkvalitetskrav). Undersøgelsen ligger i MST Erhverv. Resultatet af undersøgelsen forventes at foreligge i uge 26 og forventes bl.a. at indeholde afsnit om teknologi og nuværende mulige renseforanstaltninger for flere brancher. Disse resultater forventer MUDP-sekretariatet at kunne bruge videre i dannelsen af teknologisporets partnerskab om teknologiudvikling.

Hvad afventer

Dannelse af partnerskab er forsinket

Grundet Corona-situationen, der har lukket store dele af samfundet ned fra medio marts, har MST endnu ikke taget kontakt til brancheforeninger og virksomheder m. fl.

Vi ved derfor ikke om der reelt er interesse for et nyt **innovationspartnerskab** mellem teknologivirksomheder, virksomheder med direkte udledning af MFS til vandmiljøet, forskningsinstitutioner og relevante myndigheder.

MUDP sekretariatet vil i tage 3. Q tage kontakt til ovennævnte mulige deltagere; planen var at tage kontakten i 2. kvartal.

Baggrund

DEP og MST har nedsat en tværgående arbejdsgruppe 2020 og udarbejdet et kommissorium for arbejde om miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer. Målet for arbejdet er at opstille retningslinjer og regler, der understøtter ensartet regulering og muliggør meddelelse af tilladelser til udledning af MFS i overensstemmelse med vandrammedirektivets bestemmelser.

Der er to spor; et juridisk og et teknologisk spor (fra kommissorium).

I forhold til det teknologisk spor ligger leverancer alene i MST, men DEP vil blive løbende orienteret om fremdriften og vil blive inddraget, når det er relevant eller ønskes.

Det teknologiske spor omfatter:

- Dialog med teknologivirksomheder om mulighederne for endnu bedre rensning af spildevand med bl.a. kviksølv
- Undersøge mulighederne for MUDP-støtte til etablering af et **innovationspartnerskab** mellem teknologivirksomheder, virksomheder med direkte udledning af MFS til vandmiljøet, forskningsinstitutioner og relevante myndigheder (*bestyrelse har bevilget penge til partnerskab*)
- Annoncering af tilskud til udviklings-, test- og demonstrationsprojekter til MUDP, hvor anvendelsen af ny teknologi kan indgå som et element i løsningen for virksomheder, der er udfordret (*er omfattet af MUDP ansøgningsrunde af 3. februar 2020*)

Opstart af Innovationspartnerskab for bekæmpelse af forurening med miljøfarlige stoffer (MFS)

MUDP sekretariatets *Nanna Rørbech* kontakter til:

- udviklere af miljøteknologiske løsninger
- produktions- og energiforsyningsvirksomheder og brancheorganisationer
- universiteter og vidensinstitutioner,

med henblik på at finde interessenter til teknologiudvikling af løsninger på forurening med MFS i spildevand (fx fra kraftvarme produktion, kemisk produktion, rensning af røggasser, rensning af spildevand fra depoter med slam, aske, forurenede jord).

Løsningerne skal søge at relatere sig til hele MFS-kredsløbet mhp. at forebygge u hensigtsmæssig overgange fra MFS i råvarer eller dannet under processer over luftrensning til generering af større mængder af forurenede spildevand, der skal udledes til recipient eller via slam til udbringelse på jord eller depot.

Hvad snakker vi om - afklaring af teknologisk stade hos virksomheder

MST Virk har indledningsvist oplyst, at der for p.t. godt 20 virksomheder er - og vil komme - udfordringer i forhold til at nedbringe udledning af miljøfarlige stoffer direkte til recipient.

Med henblik på en senere "match making" mellem relevante aktører, er det indledningsvist nødvendigt at samle oplysninger om virksomheders konkrete udfordring med MFS:

- Hvor er hovedkilder af MFS?
 - Kortlægning af massestrømme og inden sammenblanding
 - er der tale om kontinuerlige eller batchvise processer?
 - hvilke kemiske parametre, hvilke mængder pr. år, hvilke koncentrationer, hvor store væskestrømme?
- A) Hvilke renseforanstaltninger (for MFS) er der etableret og hvad renses de ned til?

- B) Hvilke renseforanstaltninger er allerede udviklet og ville kunne etableres og nedbringe MFS (BAT)?
- C) Hvor er der behov for bedre & billigere teknologisk løsninger til rensning for MFS (bedre end BAT)?

Fokus for partnerskabet ligger, hvor der er behov for at udvikle teknologiske løsninger, som man ikke har i dag, til virksomheders nedbringelse af forurening.

Data

Indledende dataindsamling står MST Virk for; *Carsten Reiter*, MST Virk. Slagelse er behjælpelig.

Med hensyn til at kortlægge B) og C) afklarer MUDPs *Jakob Lindquist* (student), hvilke projekter som MUDP har støttet og hvor der foreligger del- eller endelige resultater. Desuden foreslås indhyret en faglig konsulent; MUDP udsender tilbudsmateriale (april - forsinket) – kontrakt udarbejdes og indgås (forsinket).

Der kan også være udfordringer med MFS for virksomheder med kommuner som myndighed eller for virksomheder med udledning via kommunalt renseanlæg; dette behandles ikke yderligere på nuværende tidspunkt, men det kan være relevant at inddrage repræsentanter fra denne gruppe.

Indbydelse til informationsmøde om dannelse af partnerskab om MFS (maj/juni måned)

Når ovennævnte dialog og kortlægning af teknologisk state hos virksomheder, er foretaget kan invitation til dannelse af partnerskab sendes ud.

I partnerskabet kan der være oplæg fx om:

- Teknologi, teknologiudvikling og eksport
- cases der belyser råvarers, proces- og driftsforholds indflydelse på emission af MFS
- naturens tilstand og behov for nedbringelse af MFS
- mulighed for støtte til teknologiudvikling

MUDP forestiller sig et indledende møde samt møder i partnerskabet 3 gange om året i størrelsesorden 6 - 7 møder. Nanna Rørbech står for partnerskabet evt. med indhyret facilitator.

Økonomi

MUDP bestyrelsen har bevilget 500.000 kr. til et partnerskab om. Pengene kan bruges til:

- Facilitering af partnerskab
- Udarbejdelse af notat fx om tilgængelige teknologier for rensning af MFS inden for virksomhedsaktiviteter

Tidsplan (rev.)

2020 udgangen af 1Q: afklarende notat om tilgængelige teknologier – (er foretaget)

2020 Udgangen af 3. Q: igangsætning af partnerskab – (forsinket: tidligere 2.Q)

2021 afsluttende notat og konklusion på partnerskabets arbejde

Brevdato	30-06-2020
Afsender	Christina Ellegaard (Sagsbehandler, Virksomheder)
Modtagere	Christian Vindahl Vind (chvin@mfvm.dk); Christian Bruhn Rieper (Vicedirektør, Direktionssekretariatet); Peter Østergård Have (pst@mfvm.dk); Peter Hallenberg (peha@mfvm.dk); Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk); Jan Reisz (Kontorchef, Virksomheder); Jane Hansen (Kontorchef, Hav- og Vandmiljø); Henrik Hagen Olesen (Kontorchef, Vandforsyning); Nanna Rørbech (Sagsbehandler, Erhverv); Susanne Ulrich (Kontorchef, Erhverv)
Akttitel	Referat af styregruppemøde i Arb. grp. for miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledning af MFS
Identifikationsnummer	1373110
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Christina Ellegaard
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Referat fra styregruppemøde om direkte MFS udledninger 23. juni 2020
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	01. jul 2024

Til: Christian Vindahl Vind (chvin@mfvm.dk), Christian Bruhn Rieper (chbri@mst.dk), Peter Østergård Have (pst@mfvm.dk), Peter Hallenberg (peha@mfvm.dk), Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk), Jan Reisz (jarei@mst.dk), Jane Hansen (jahan@mst.dk), Henrik Hagen Olesen (hha@mst.dk), Nanna Rørbech (naroe@mst.dk), Susanne Ulrich (suulr@mst.dk)

Cc: Susie Björch (subjo@mst.dk), Berit Borksted (bebor@mst.dk), Kristine Raunkjær Stubdrup (krrst@mfvm.dk), Birgitte Skou Cordua (bicor@mfvm.dk)

Fra: Christina Ellegaard (chell@mst.dk)

Titel: Referat af styregruppemøde i Arb. grp. for miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledning af MFS

Sendt: 30-06-2020 21:02

Bilag: Referat fra styregruppemøde om direkte MFS udledninger 23. juni 2020.docx;

Kære styregruppe

Hermed referat fra vores møde den 23. juni i Arb. grp. for miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledning af MFS.

Tak for et rigtig godt møde og rigtig god sommer til alle.

Vh

Lene og Christina

Venlig hilsen

Christina Ellegaard

Specialkonsulent | Virksomheder

+45 72 54 43 98 | +45 22 46 84 70 | chell@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer Miljøstyrelsen Virksomheder dine personoplysninger](#)

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Miljøstyrelsen er underlagt reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven og i miljøoplysningsloven, og det er kun oplysninger omfattet af undtagelsesbestemmelserne i disse love, som kan undtages aktindsigt og dermed holdes fortrolige. Denne vurdering vil Miljøstyrelsen foretage i forbindelse med en konkret anmodning om aktindsigt

Referat fra styregruppemøde for arbejdsgruppe om virksomheders direkte MFS-udledninger, den 23. juni 2020

1. Juridisk løsningsspor

Der blev kvitteret for indsatsen og lød en opfordring til at holde momentum. Styregruppen drøftede de fem punkter, som i statusnotat var fremhævet som knaster.

1. Blandingszoner

Det var dels blevet afklaret, at det er muligt at udlægge en blandingszone i et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet. Derudover var det fagligt vurderet, at der var mulighed for at ændre de danske retningslinjer for blandingszone, bl.a. så dybden tages med. Der blev gjort opmærksom på konklusionen ifm. DCE-rapport om, at de danske retningslinjer var i tråd med EU-retten. Dette vurderes ikke at udelukke, at der kan være mulighed for at udvide dem. Styregruppen besluttede, at arbejdsgruppen arbejder videre med ændret udpegning af blandingszoner. MST virksomheder oplyste, at ændringen forventes at kunne få væsentlig betydning for muligheden for at meddele godkendelser til udledning af nogle stoffer.

2. Virksomheders oplysningspligt

Der blev drøftet, hvad udfordringerne og fordelene ville være ved at bede virksomheder om at give oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer, fortyndingsforhold og påvirkningen af vandområder. I nogle vandområder mangler der data om de i forvejen forekommende koncentrationer fordi NOVANA-overvågningen ikke er finmasket nok. Udfordringer er bl.a., at der er viden om tilstanden nogle steder og ikke andre, hvilket kan give en skævhed imellem virksomhederne, ligesom det vil være en økonomisk byrde for virksomhederne. Der blev drøftet forskellige muligheder. En mulig model kunne være, at virksomhederne kan betale MST for at fremskaffe oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer, så manglende viden ikke hindrer, at virksomheden får behandlet sin ansøgning om godkendelse. Fordelen ved denne model er at data efterfølgende vil kunne indgå i styrelsens tilstandsvurderinger. I dag kan virksomheder levere disse oplysninger frivilligt, og MST kan alene kræve oplysninger i en miljøvurderingssituation. Der blev draget en parallel til egenkontrol for egen regning. Der var bred enighed i styregruppen om, at virksomheder kan pålægges enten selv at fremskaffe eller betale MST for at fremskaffe viden om den i forvejen forekommende koncentration i det modtagne vandområde. Styregruppen besluttede, at arbejdsgruppen skal arbejde videre med fordele og ulemper ved forskellige modeller for fremskaffelse af nødvendige oplysninger. Arbejdsgruppen skal udarbejde et lille notat, herunder om hvordan det kan reguleres i bekendtgørelse og overvejelser om fordele og ulemper. Miljø og Erhverv skal høres.

3. Forringelse.

Arbejdsgruppen havde set på, om en ændret fortolkning af forringelsesbegrebet ville muliggøre en udledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet var overskredet. Der blev peget på en tilgang, hvor prioriterede stoffer indgår i klassificeringen af økologisk tilstand med fem tilstandsklasser som en teoretisk mulighed for at tillade en mindre udledning, jf. forringelsesprincippet i Weser-dommen. Dette skal holdes op mod det generelle krav om målopfyldelse i 2027. Domstolens kendelser, herunder i nyligt afsagt grundvandsdom, peger på, at EU-domstolen kan forventes at være restriktive/miljøbeskyttende i deres fortolkning. Derudover vil det kræve, at Danmark forklarer den ændrede tilgang i EU. Det blev

tilkendegivet, at en anden vej bør overvejes. Her blev det særligt drøftet, hvad begrebet "ubetydelig" betyder. Det blev anført, at det at man ikke kan måle det ikke betyder, at stofferne ikke er der, og at nogle stoffer er giftige i meget små mængder. Arbejdsgruppen præsenterer på næste styregruppe forskellige modeller for, hvordan begrebet kan bruges – både tilgang og principperne for tilgangen og parametre, f.eks. værdier, procentvise stigninger, periode for påvirkning eller lignende med eksempler. Procesrisikoen ved de forskellige forslag skal fremgå.

4. Kviksølv

Der blev nævnt det nederlandske krav på 70 pg/L, og det blev drøftet, om det overhovedet gør en forskel. MST vurderer ikke, at den ændrede kravværdi alene vil muliggøre tilladelse til ansøgte udl. af kviksølv. Det undersøges hvordan Nederlandene administrerer ansøgninger om udl. af kviksølv. Derudover blev den østrigske tilgang nævnt. Arbejdsgruppen arbejder videre med begge muligheder, herunder via kontakt til Østrig for bl.a. at afklare, om Kommissionen har været efter dem for denne tilgang. Der skal laves et beslutningsoplæg til næste styregruppemøde. MST skal vurdere, om de to tilgange vil gøre en forskel i de konkrete sager.

5. Revurderinger

Arbejdsgruppen havde set på, om der ved revurderinger skal stilles samme krav som ved nye tilladelser og foreslog, at der ikke skal det. Der var enighed om proportionalitetsprincippet. Der blev spurgt til, hvordan det sikres, at nye miljøkrav inddrages i revurderingerne. Arbejdsgruppen arbejder videre med forslaget, som også skal vurderes ift. forenelighed med vandplanlægningsregler. Der blev nævnt muligheden for at revurdere virksomheders udledninger, hvor det er konstateret, at virksomhedernes udledning er årsag til vandområdernes dårlige tilstand/overskridelse af miljøkvalitetskrav. Der blev nævnt sammenhæng til punktkildeprojekt.

2. Tidsplan for det juridiske spor og næste styregruppemøde

Der er en stram tidsplan, og for nogle af bekendtgørelserne er der en sammenhæng med opdatering af bekendtgørelser i vandområdeplaner. Det blev understreget, at hvis der er uklarhed på retning, skal det op til styregruppen. De næste styregruppemøder foreslås holdt i starten af september og i november.

3. Teknologisk løsningsspor

Nanna Rørbeck gav en kort status på teknologisporet, som også var beskrevet i et kort statusnotat. Grundet corona var der endnu ikke taget kontakt til brancheforeninger og virksomheder, men der var kommet ca. 5 relevante nye ansøgninger.

Brevdato	24-11-2020
Afsender	Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk)
Modtagere	Peter Østergård Have (pst@mfvm.dk); Christian Bruhn Rieper (Vicedirektør, Direktionssekretariatet); Jan Reisz (Kontorchef, Virksomheder); Jane Hansen (Kontorchef, Hav- og Vandmiljø); Berit Borksted (Funktionsleder, Hav- og Vandmiljø); Susie Björch (Funktionsleder, Erhverv); Henrik Hagen Olesen (Kontorchef, Vandforsyning); Christina Ellegaard (Sagsbehandler, Virksomheder); Nanna Rørbech (Sagsbehandler, Erhverv); cespa@mfvm.dk; Peter Hallenberg (peha@mfvm.dk)
Akttitel	Dagsorden og materiale til styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 25. november 2020
Identifikationsnummer	2156853
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Christina Ellegaard
Vedlagte dokumenter	Dagsorden og materiale til styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 25. november 2020 Bilag 1 - Oplysninger fra virksomheder Bilag 1a - Metoder til tilvejebringelse af i forvejen forekommende koncentrationer Bilag 1b. Projekt om tilvejebringelse af oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer Bilag 2 - notat om MFS og revurderinger Bilag 2a. Baggrundsnotat om forpligtelser ifm. revurderinger Bilag 3 - Notat om størrelse af blandingszoner Bilag 4 - Beregningsmetoder til fastættelse af udlederkrav når miljøkvalitetskrav er overskredet i vandområdet Bilag 5 - Virksomheders direkte udledninger - leverance 1 og 2 om forringelse mv. Bilag 6 - Status på teknologisporet Covernotat til styregruppemøde den 25. november 2020
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	01. jul 2024

Til: Peter Østergård Have (pst@mfvm.dk), Christian Bruhn Rieper (chbri@mst.dk), Jan Reisz (jarei@mst.dk), Jane Hansen (jahan@mst.dk), Berit Borksted (bebor@mst.dk), Susie Björch (subjo@mst.dk), Henrik Hagen Olesen (hha@mst.dk), Christina Ellegaard (chell@mst.dk), Nanna Rørbech (naroe@mst.dk), cespa@mfvm.dk (cespa@mfvm.dk), Peter Hallenberg (peha@mfvm.dk)

Cc: Christina Ellegaard (chell@mst.dk), Birgitte Skou Cordua (bicor@mfvm.dk)

Fra: Lene Carpentier (lecar@mfvm.dk)

Titel: Dagsorden og materiale til styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 25. november 2020

Sendt: 24-11-2020 10:33

Bilag: Bilag 1 - Oplysninger fra virksomheder.docx; Bilag 1a - Metoder til tilvejebringelse af i forvejen forekommende koncentrationer.docx; Bilag 1b. Projekt om tilvejebringelse af oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer.docx; Bilag 2 - notat om MFS og revurderinger.docx; Bilag 2a. Baggrundsnotat om forpligtelser ifm. revurderinger.docx; Bilag 3 - Notat om størrelse af blandingszoner.docx; Bilag 4 - Beregningsmetoder til fastsættelse af udlederkrav når miljøkvalitetskrav er overskredet i vandområdet.docx; Bilag 5 - Virksomheders direkte udledninger - leverance 1 og 2 om forringelse mv..docx; Bilag 6 - Status på teknologisporet.docx; Covernotat til styregruppemøde den 25. november 2020.docx;

Kære styregruppe

Hermed sendes dagsorden og materiale til brug for styregruppemøde den 25. november kl. 14-15 om virksomheders direkte udledninger af MFS.

Der vedlægges et covernotat til styregruppen, som opsummerer status og løsninger for nedenstående emner.

Dagsorden:

1. Tilvejebringelse af oplysninger om den i forvejen forekommende koncentration i et vandområde, herunder oplysninger fra virksomheder
Bilag 1 – Oplysninger fra virksomheder, bilag 1a – Metoder til tilvejebringelse af oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer og bilag 1b – Projekt om tilvejebringelse af oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer.
2. Revurdering af virksomheders eksisterende tilladelser til udledning af spildevand
Bilag 2 - Notat om MFS og revurderinger og 2a Baggrundsnotat om forpligtelser ifm. revurderinger
3. Blandingszoner udpeget i vandområder med målopfyldelse
Bilag 3 – Notat om størrelse af blandingszoner
4. Kriterier for udpegning af blandingszoner, hvor der ikke er opfyldelse af miljømål.
Bilag 4 – Beregningsmetoder til fastsættelse af udlederkrav, når miljøkvalitetskrav er overskredet i vandområdet
5. Forståelsen af forringelse og ubetydelig påvirkning, hvor der er overskridelse af miljøkvalitetskrav
Bilag 5 – Virksomheders direkte udledninger – leverance 1 og 2 om forringelse mv.
6. Kviksølv
7. Tidsplan og videre proces
8. Status på teknologisporet og nedsættelse af innovationspartnerskab
Bilag 6 – Status på teknologisporet
9. Eventuelt

Mvh.
Christina og Lene

Noter til leverance 8
jf. bilag 1 til leverancer og tidsplan for
Arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS

Virksomheder
J.nr. 2020-2896
Ref. Chell/Lomba
Den 11. september 2020
med ændringer af 19. og 23.
november 2020

Leverance 8

Oplysninger fra virksomheder

For at kunne behandle en ansøgning om tilladelse til direkte udledning af spildevand indeholdende miljøfarlige forurenende stoffer, er der behov for en lang række oplysninger.

Nogle oplysninger knytter sig til spildevandets karakteristika andre til det modtagende vandområdes tilstand.

Dette notat beskriver behovet for yderligere oplysninger om spildevandets karakteristika og fordele og ulemper ved forskellige modeller for fremskaffelse af oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer af MFS i de vandområder, der udledes til.

Indstilling

Det indstilles at:

- Krav til virksomhedens oplysningspligt vedr. spildevandets karakteristika konkretiseres og samles i spildevandsbekendtgørelsen.
- Manglende viden om i forvejen forekommende koncentrationer af MFS fastsættes på baggrund af målinger på repræsentativt udvalgte NOVANA stationer og en opdeling af vandområder i et antal karakteristiske typer.
- Det beskrives i FAQ til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, at virksomheder kan vælge, at forbedre grundlaget for bestemmelsen af i forvejen forekommende koncentrationer ved selv at foretage målinger. Målingerne skal leve op til NOVANA retningslinjerne.

Analyse – nødvendige oplysninger og hjemmel

Virksomhedernes oplysningspligt fremgår af bestemmelser i Miljøbeskyttelsesloven, godkendelsesbekendtgørelsen¹, spildevandsbekendtgørelsen² og bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer³.

Behovet for data, beregninger og vurderinger og hjemlen til at kræve oplysninger af virksomheden er beskrevet i detaljer i notatet i bilag 1. Oplysninger til brug for revurderinger er ikke omfattet af notatet.

En række oplysninger om udledningens karakteristika ligger virksomhederne selv inde med, andre data som fx MKK af et givet stof i vandmiljøet er fastsat af miljømyndighederne i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål (BEK. Nr. 1625/2017) og naturlige baggrundskoncentrationer estimeret af miljømyndighederne. I tabellen herunder er angivet de oplysninger, som miljømyndigheden mangler for at kunne træffe afgørelser om tilladelse til direkte udledning af MFS til vandmiljøet.

Oplysningstype	Beskrivelse	Hjemmel til at kræve oplysninger af virksomheder
Udledningens karakteristika	Oplysninger om koncentrationer, mængder, flow og renseteknik. Virksomheden ligger inde med oplysningerne.	Ja/Nej Hjemlen udnyttes i dag
I forvejen forekommende koncentrationer (IFFK)	Data om den i forvejen forekommende koncentrationer af MFS i et vandområde er en nødvendig faktuel oplysning, idet det er et bekendtgørelsesfastsat krav, at de skal indgå ved vurderingerne af, om en udledning vil medføre overskridelse af MKK i det modtagende vandområde.	Nej (medmindre der er krav om udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport jf. MV loven ⁴)

Udledningens karakteristika

¹ Bekendtgørelse nr. 1534 af 9. december 2019 om godkendelse af listevirksomhed

² Bekendtgørelse nr. 1317 af 4. december 2019 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

³ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder

⁴ Bekendtgørelse af lov af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Krav til virksomheders (og andres) oplysningspligt ifm. ansøgning om tilladelse til direkte udledning af spildevand er i dag beskrevet i bilag 3 og 4 i godkendelsesbekendtgørelsen (for godkendelsespligtige virksomheder) samt § 3 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. Det er u hensigtsmæssigt både for ansøgere og myndigheder, at krav til oplysninger om spildevandets karakteristika er beskrevet i flere bekendtgørelser og derfor foreslås kravene samlet i spildevandsbekendtgørelsen. Dermed sikres det også, at virksomhederne uagtet om de er godkendelsespligtige eller ej skal afgive samme oplysninger.

Kravene er ikke tilstrækkeligt konkrete, hvilket resulterer i, at myndighederne ofte skal spørge flere gange for at få de nødvendige oplysninger fra ansøger. Nedenfor er gennemgået hvilke supplerende oplysninger eller konkretiseringer af eksisterende oplysningskrav der ønskes. Der tages udgangspunkt i de oplysningskrav, som fremgår af godkendelsesbekendtgørelsen i dag.

De eksisterende formuleringer i bilag 3 (bilag 1 listevirksomheder) og 4 (bilag 2 listevirksomheder) i godkendelsesbekendtgørelsen kan med fordel præciseres, så det står mere klart for ansøgeren, hvad en ansøgning skal indeholde. Punkterne i bilag 3 og 4 i godkendelsesbekendtgørelsen gengives i Byg og Miljø som oplysningsfelter.

Kravene skal omfatte de oplysninger, der fremgår af bilag 3 og 4 i godkendelsesbekendtgørelsen (pkt. H vedr. spildevand) med følgende præciseringer:

- Eksisterende linje: *Oplysninger om maksimal mængde af spildevand afledt pr. døgn og pr. år samt variationen i afledningen over døgn, uge, måned eller år.*

Rettes til

Oplysninger om maksimal mængde af spildevand afledt pr. døgn, pr. år. samt variationen i afledningen over døgn, uge, måned eller år. De maksimale mængder skal suppleres med oplysninger om middel udledte vandmængder over året i L/sek.

- Eksisterende linje: *Oplysninger om temperatur, pH og koncentrationer af forurenende stoffer samt oplysning om eventuelle mikroorganismer.*

Rettes til:

Oplysninger om temperatur, pH og koncentrationer af forurenende stoffer samt oplysninger om eventuelle mikroorganismer skal som minimum indeholde oplysninger om middelkoncentrationer, maksimale koncentrationer, og maksimalt udledte mængder over året. For metaller skal ovenstående både oplyses i forhold til den totale koncentration og den opløste fraktion af metallet.

- Eksisterende linje: *Oplysning om art og kapacitet af renseforanstaltninger, herunder sandfang og olieudskillere.*

Rettes til

Oplysning om art og kapacitet af renseforanstaltninger herunder sandfang og olieudskillere. Dokumentation for at renseforanstaltningernes dimensionering lever op til evt. danske standarder og forskrifter, samt kommunens spildevandsplan.

- Oplysninger om hvordan ansøger sikrer sikker drift af renseanlægget både til daglig, i weekender og ferieperioder samt ved uheld.

Forslag til præcisering af oplysningskrav vedr. virksomhedens afløbsforhold (pkt. E i bilag 3 og 4 i godkendelsesbekendtgørelsen):

- Oplysninger om hvilket vandområde der udledes til og i hvilke X; Y; Z koordinater (samt oplysninger om koordinatsystem) udløbspunktet søges placeret.
- Oplysninger om udformning af udløbsledning og udløbspunkt og evt. tekniske foranstaltninger til udløbsledningen, samt ejerforhold på strækningen for rørledningen.

Forslag til nyt oplysningskrav:

- Oplysninger om det ansøgte afventer tilladelser fra andre instanser som f.eks. den tilhørende kommune ift. udtrædelse af tilslutningspligten eller Kystdirektoratet ift. udlægning af udløbsledning.

Økonomiske konsekvenser

Virksomhederne er i besiddelse af oplysningerne. Bortset fra det sidste krav er der tale om præciseringer af eksisterende krav, derfor er der ingen økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Det sidste krav vedr. hvorvidt det ansøgte afventer tilladelser fra andre instanser vurderes ikke, at ville medføre udgifter for virksomhederne, idet der er tale om viden, som virksomheden er i besiddelse af og som kortfattet kan meddeles myndigheden.

I forvejen forekommende koncentrationer (IFFK)

Data om den i forvejen forekommende koncentrationer af MFS i et overfladevand-område er en nødvendig faktuel oplysning, idet det er et bekendtgørelsesfastsat krav, at de skal indgå ved vurderingerne af, om en udledning vil medføre overskridelse af MKK i det modtagende vandområde.

Bekendtgørelse nr. 1433 om krav til udledning af visse forurenende stoffer fastsætter nærmere regler om udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevandområder og havområder. Det er bl.a. fastsat, at miljømyndigheden ved fastsættelse af vilkår i tilladelser, godkendelser eller påbud skal sikre ved beregning, at udledningen af forurenende stoffer ikke påvirker berørte overfladevandområders eller havområders opfyldelse af fastsatte miljøkvalitetskrav (§ 7, stk. 1). Det er endvidere fastsat, at hvis stofferne i udledningen findes i forvejen i det eller de berørte overfladevandområder eller havområder, skal koncentrationen af pågældende stoffer i overfladevandområderne eller havområderne indgå i beregningen (§ 7, stk. 3).

Bekendtgørelsen giver ikke hjemmel til, at ansøger pålægges at kortlægge den eksisterende forureningstilstand i det modtagne vandområde. Oplysningspligten er rettet mod, at ansøger skal give oplysninger om indholdet af stoffer i eget spildevand. Det er i dag myndighederne som skal foretage beregningen for overholdelse af miljøkvalitetskrav på baggrund af eksisterende viden om overfladevandområdet.

For at oplysninger om koncentrationer kan indgå i nævnte beregning, skal de vedrøre koncentrationer af stofferne i den eller de matricer, som beregningen foretages for, som hovedregel vand, men ofte også sediment. Det betyder særligt for kystvande, hvor miljøfarlige forurenende stoffer under det nationale overvågningsprogram af faglige årsager ikke overvåges i vand, men kun i sediment og biota, at der ved den konkrete sagsbehandling oftest mangler nødvendige oplysninger om koncentrationer i vand i vandområdet af de stoffer, som påtænkes udledt. For vandløb er problemstillingen ofte en anden, men resultatet er det samme: Her overvåges mange miljøfarlige forurenende stoffer i vand, sediment eller biota, men der udtages kun prøver fra omkring fem pct. af vandløbsforekomsterne, stofferne måles kun i én af matricerne og ikke nødvendigvis dér, hvor der er behov for kendskab til stofkoncentrationer til brug for den konkrete sagsbehandling.

Hidtil har praksis været, at hvis virksomheden ikke selv påtager sig at udtage prøver i vandområdet, forsøges data fra andre vandområder anvendt, hvilket er i overensstemmelse med afsnit 8.3.2 i vejledningen til indsatsbekendtgørelsen:

Er tilstanden ukendt grundet manglende overvågningsdata for området eller manglende miljøkvalitetskrav, må myndigheden foretage en yderligere konkret vurdering under inddragelse af metoder og alternative vurderingskriterier, som den finder anvendelig. Det kan fx være oplysninger fra nationale overvågningsrapporter.

Det er derfor ofte på et meget spinkelt datagrundlag, at der træffes afgørelse om tilladelse til udledning af MFS. Data for de i forvejen forekommende koncentrationer af MFS er sjældent fra det konkrete vandområde, og hvis det er fra det konkrete vandområde, så er data som regel baseret på analyser fra én enkelt station.

Der vurderes, at der er behov for tilvejebringelse af bedre data om i forvejen forekommende koncentrationer til behandling af ansøgninger om udledningstilladelse. Arbejdsgruppen har undersøgt en række forskellige metoder til fastlæggelse af i forvejen forekommende koncentrationer. Fordele og ulemper ved metoderne er gennemgået i Bilag 2. **Metode B vurderes at have de største fordele, den kræver dog, at MST afsætter ressourcer til metodeudvikling, prøvetagning og analyser. Metoden inkl økonomi er nærmere beskrevet i særskilt notat.**

Endvidere anbefales det, at der åbnes for, at virksomheder kan vælge at bestemme i forvejen forekommende koncentrationer baseret på egne målinger, der lever op til retningslinjerne. Data vil kunne indgå i tilstandsvurderinger jf. VRD.

Ovenstående forudsætter, at de nuværende tekniske anvisninger suppleres med en teknisk anvisning for udtagning af vandprøver i kyster og fjorde.

Vurdering af metoder

Metode A indebærer at i forvejen forekommende koncentrationer fastsættes til MKK. I forvejen forekommende koncentrationer kan med denne metode både over- og underestimeres. Hvis i forvejen forekommende koncentrationer under-

estimeres påføres vandmiljøet en for stor belastning. Hvis i forvejen forekommende koncentrationer overestimeres, kan virksomheden påføres (unødige) udgifter til øget rensning.

Metode B indebærer, at Miljøstyrelsen inddeler vandområderne i et antal karakteristiske repræsentative typeområder. I forvejen forekommende koncentrationer fastsættes for typeområderne baseret på målinger i et begrænset antal vandområder. I forvejen forekommende koncentrationer kan med denne metode både over- og underestimeres. Usikkerheden vil dog være mindre end for metode A. Udgiften til prøvetagning, udvikling af metode mv. pålægges Miljøstyrelsen.

Metoderne C indebærer, at Miljøstyrelsen afsætter en del både tidsmæssige og økonomiske ressourcer til at måle og analysere for i forvejen forekommende koncentrationer i alle vandområder. I metode D måles der i de specifikke vandområder, hvor der ansøges om udledning af spildevand. Miljøstyrelsen vurderer, at det ikke er muligt at afsætte ressourcerne til metode C og D. Metode D har yderligere den ulempe, at der vil gå et år før data er til rådighed for sagsbehandlingen.

Metoderne E og F indebærer enten, at virksomheden selv måler eller, at virksomheden rekvirerer MST til at foretage målingerne for i forvejen forekommende koncentrationer. For at sikre, at data er valide og repræsentative skal målinger foretages ved anvendelse af NOVANA's tekniske anvisninger og analyser udføres af akkrediterede analyseinstitutter. Herved vil data også kunne indgå i tilstandsvurderinger jf. VRD. Målingerne skal gennemføres jævnt fordelt over minimum et år. Metoderne har den store ulempe, at de vil forlænge sagsbehandlingstiden, i det indhentning og analyse af prøver over et år skal afventes, hvilket kan være af afgørende betydning fx ved mindre udledninger fra f.eks. grundvandssænkning, grundvandsafværge mm.

Økonomiske konsekvenser

Metode B er ikke forbundet med økonomiske omkostninger for virksomhederne med mindre, at de vælger at tilvejebringe oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer baseret på egne målinger og analyser.

Bilag 1

Hjemmel til indhentning af data og oplysninger fra virksomheder

Hjemmel til indhentning af oplysninger til brug for behandling af en ansøgning om miljøgodkendelse er overordnet hjemlet i miljøbeskyttelsesloven:

§ 35. Miljøministeren udfærdiger en liste over særlig forurenende virksomheder, anlæg og indretninger, som er omfattet af godkendelsespligten i § 33.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om godkendelse af listevirksomhed, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde, samt i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår en godkendelse efter § 33 kan meddeles. Ministeren kan herunder bestemme, at der skal gælde særlige krav for bestemte listevirksomheder, herunder krav om foranstaltninger mod forsætlige skadevoldende handlinger.

Herunder er hjemmel til indhentning af specifikke oplysninger undersøgt.

Udledningens karakteristika

1. processtrømme (oprindelse, mængde pr. døgn/år og variation, årsmiddel i l/sek og års maks i l/s, temperatur, pH, koncentrationer og (mængder) af stoffer, mikroorganismer)
2. rensesforanstaltninger (art, kapacitet, sandfang, olieudskillere, sikring af sikker drift af anlægget)
3. rensningsmetoder og rensningsgraden for de enkelte stoffer/mikroorganismer.

Ansøgningssag efter MBL § 33:

Hjemmel til at kræve oplysninger af virksomheden, jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 6, stk. 2 (bilag 1 virksomhed) jf. bilag 3 pkt. 25-26. For bilag 2 virksomhed § 6, stk. 4 jf. bilag 4, pkt. 23-24. Måske undtagen det i kursiv anførte.

§ 6. Ansøgning om godkendelse skal indgives digitalt, jf. § 7, og indeholde en række nærmere bestemte oplysninger, jf. stk. 2-9. Hvis en ansøgning samtidig omfatter planlagte udvidelser eller ændringer, jf. miljøbeskyttelseslovens § 36, skal ansøgningen tillige indeholde oplysninger, der beskriver disse udvidelser eller ændringer, jf. stk. 2-9.

Stk. 2. Hvis ansøgningen vedrører bilag 1-virksomhed, skal ansøgningen indeholde de oplysninger, der fremgår af bilag 3, jf. dog stk. 3, og bekendtgørelse om visse luftforurenende emissioner fra fyringsanlæg på platforme på havet.

Bilag 3 vedr. spildevand:

25) Hvis der søges om tilladelse til at aflede spildevand, skal virksomheden give følgende basisoplysninger for hver spildevandstype:

– Oplysning om oprindelse, herunder om der f.eks. er tale om produktionsspildevand, overfladevand, husspildevand, kølevand m.m.

– Oplysninger om maksimal mængde af spildevand afledt pr. døgn og pr. år samt variationen i afledningen over døgn, uge, måned eller år.

– Oplysning om, hvorvidt spildevandet ønsket afledt til spildevandsforsynings-selskabets spildevandsanlæg eller udledt direkte til vandløb, søer eller havet eller andet.

– Oplysninger om temperatur, pH og koncentrationer af forurenende stoffer samt oplysning om eventuelle mikroorganismer.

– Oplysning om art og kapacitet af renseforanstaltninger, herunder sandfang og olieudskillere.

– Beskrivelse af de valgte rensningsmetoder og rensningsgraden for de enkelte tilførte stoffer og mikroorganismer.

26) Hvis der søges om tilladelse til direkte udledning af stoffer til vandløb, søer eller havet, kan miljømyndigheden kræve yderligere oplysninger, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

Hvis virksomheden ønsker at udlede 22 tons kvælstof eller 7,5 tons fosfor pr. år eller derover til vandløb, søer eller havet, skal ansøgningen tillige ledsages af de oplysninger, der fremgår af den til enhver tid gældende bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

Bekendtgørelse nr. 1433 af 21/11/17 om krav til udledning af visse forurenende stoffer

Stort set samme hjemmel som i godkendelsesbekendtgørelsen. Heraf fremgår ligeledes, at tilladelse til udsivning fra deponeringsanlæg skal belyses.

§ 3. Ansøgning efter lovens §§ 27, 28 og 33 skal indeholde oplysning om

- 1) den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde, i spildevand og udsivning fra deponeringsanlæg, og
- 2) økotoxikologiske data eller kvalitetskriterier for de forurenende stoffer, som påtænkes udledt, hvis der for disse stoffer ikke i tabel 3, 4 eller 5 i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand er fastlagt et miljøkvalitetskrav, og der ikke efter § 4, stk. 3, er udarbejdet et kvalitetskriterium eller forslag hertil.

Spildevandsbekendtgørelsen – bek. nr. 1317 af 4/12-2019

§ 17. Ansøgning om tilladelse efter lovens § 28, stk. 1 og 2, til udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet skal indsendes til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. I sager efter lovens § 28, stk. 2, videresender kommunalbestyrelsen ansøgningen ledsaget af kommunalbestyrelsens bemærkninger til Miljøstyrelsen.

Stk. 3. Virksomheder omfattet af bilag 1 og 2 i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, skal indgive ansøgning om tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, ved anvendelse af den digitale selvbetjening, Byg og Miljø.

Stk. 4. Virksomheder omfattet af bekendtgørelse om virksomheder, der forarbejder emner af jern, stål eller andre metaller og virksomheder omfattet af bekendtgørelse om miljøkrav for mellemstore fyringsanlæg skal indgive ansøgning om tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, ved anvendelse af den digitale selvbetjening, Byg og Miljø.

Stk. 5. Hvis Miljøstyrelsen er myndighed efter lovens § 28, stk. 2, videresendes ansøgningen, jf. stk. 3 eller 4, automatisk til Miljøstyrelsen via den digitale selvbetjening, Byg og Miljø.

Stk. 6. Miljøstyrelsen træffer afgørelse om, hvem der er tilladelsesmyndighed i de tilfælde, hvor der er uenighed mellem kommunalbestyrelsen og Miljøstyrelsen herom. Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 7. Tilladelsesmyndigheden afgør, hvilke oplysninger der skal foreligge i forbindelse med ansøgningen, medmindre der er fastsat andet i denne bekendtgørelse eller i andre regler.

Stk. 8. Tilladelsesmyndigheden offentliggør tilladelser meddelt efter lovens § 28, stk. 1, til spildevandsforsyningsselskaber omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, på sin hjemmeside.

Stk. 9. Ved meddelelse af tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, til fælles spildevandsanlæg, der ikke er ejet af et spildevandsforsyningsselskab, skal kommunalbestyrelsen navnlig påse, at følgende forudsætninger er opfyldt:

- 1) Gennemførelsen af projektet må ikke stride mod hensynet til en forsvarlig og hensigtsmæssig byudvikling.

Ansøgningssag efter miljøvurderingsloven:

I screeningssag vil uafklarede forhold ved et projekt, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet medføre afgørelse om miljøvurdering. Dette gælder også kumulative påvirkninger.

Er der tale om, at der skal udarbejdes miljøkonsekvensrapport af bygherre, så skal rapporten indholdsmæssigt leve op til § 15 og bilag 7, pkt. 5 e) *kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer*

I en sådan sag vil der derfor være vidtgående hjemmel til at få belyst påvirkninger i vandområder fra direkte udledninger jf. også oplysninger i nedenstående punkter. Det må dog formodes, at hjemlen til enhver tid er afgrænset, såfremt det er uproportionalt at skaffe oplysningerne, eller umuligt at skaffe disse, eller bygherre ikke har adgang (rådhed) til at komme bestemte steder for at foretage undersøgelser.

MKK

4. økotoksikologiske data eller kvalitetskriterier for de forurenende stoffer, hvor der ikke er fastlagt et miljøkvalitetskrav og der ikke er udarbejdet kvalitetskriterium eller forslag.

Ansøgningssag efter MBL § 33:

Kravet er hjemlet i bekendtgørelse 1433/2017 § 3 stk. 2.

§ 3. Ansøgning efter lovens §§ 27, 28 og 33 skal indeholde oplysning om

- 1) den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde, i spildevand og udsivning fra deponeringsanlæg, og
- 2) økotoksikologiske data eller kvalitetskriterier for de forurenende stoffer, som påtænkes udledt, hvis der for disse stoffer ikke i tabel 3, 4 eller 5 i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand er fastlagt et miljøkvalitetskrav, og der ikke efter § 4, stk. 3, er udarbejdet et kvalitetskriterium eller forslag hertil.

Beregninger og vurderinger

5. tilstand for alle de stoffer, som er i udledningen (offentlig overvågning omfatter kun et par enkelte stoffer i forhold til god kemisk tilstand). Tilstanden skal fastlægges både i vandfase, sediment, biota, hvis der er krav til alle elementer i bekendtgørelsen
6. hvordan vil de udledte stoffer påvirke området (både i forhold til vand, sediment, biota) – hvilke stoffer sedimenterer eller optages i biota, hvilke stoffer omdannes, opløses i vandfase osv.
7. fortyndingsberegninger
8. blandingszonens fastlæggelse/størrelse

Det fremgår af bekendtgørelse 1433/2017, at der ligger en større opgave ved myndigheden. Der skal fastsættes vilkår i tilladelser/godkendelser/påbud, som sikrer, at de kumulative miljøkvalitetskrav som gælder for vandområdet (inkl. andre kilder, inkl. i forvejen forekommende stoffer) ikke overskrides jf. § 6.

Når myndigheden fastsætter vilkår skal det ved beregning sikres, at udledningen ikke påvirker områdernes opfyldelse af MKK jf. § 7.

Myndighederne kan udpege blandingszoner omkring udledningspunkter, så MKK skal overholdes uden for denne zone.

Det fremgår ikke af bestemmelserne i bekendtgørelse 1433/2017, at der er hjemmel til at kræve disse oplysninger i hverken en godkendelses eller en revurderingssag. I en sag efter miljøvurderingsloven må der ligeledes antages at være visse ydre grænser i tilfælde af umulighed, proportionalitet. Se videre ovenfor.

Bilag 3

Udgifter forbundet med fastlæggelse af i forvejen forekommende koncentrationer (IFFK)

MST Virksomheder har indhentet prisoverslag fra Eurofins for prøvetagning og analyser i hhv. vand, sediment og biota.

Eurofins udbyder ikke prøvetagning i biota, hvorfor tilbud herfra er indhentet fra Orbicon.

Eurofins blev bedt om at give tilbud på pris til analyse af hhv. vand, sediment og biotaprøver for de mest gængse MFS'er i de industrielle udledninger jf. Tabel 1.

Tabel 1 Tilbud fra Eurofins på analyse af hhv. vandprøver, sedimentprøver og biotaprøver. Analyse for kviksølv i vand kan udføres med detektionsgrænse på 2 ng/L. Eurofins kan kun analysere i biota for 7 af stofferne.

Parameter	Vandprøver [kr]	Sediment [kr]	Biota [kr]
Kobber	67,00	65	330 kr.
Zink	67,00	65	330 kr.
Cadmium	67,00	65	330 kr.
Nikkel	67,00	65	330 kr.
Arsen	67,00	65	330 kr.
Chrom III	245,00	217	
Chrom VI	778,00	689	
Molybdæn	67,00	65	330 kr.
Vanadium	67,00	65	
Bly	67,00	65	330 kr.
TBT	825,00	1679	
Uran	67,00	65	
Selen	67,00	65	
Kviksølv	1050,00	65	330
Bor	67,00	65	
Barium	67,00	65	
Benzene(a)anthracen	352,00	600	
Pyren	352,00	600	
Calcium	67,00	65	
pH	164,00	260	
TOC	1908,00	1124	
Total udgift	6.545	6.079	2.640

Orbicon skal have 20.550 kr. for at forestå udtagning af biotaprøver, hvor de selv stiller med mandskab og båd mm. Orbicon udtager vævsprøver fra det indfangede biota, og sender disse til Eurofins.

Eurofins kan udtage vand og sedimentprøverne, og koster 1.179 kr pr time. Med en antaget prøvetagningsdag på 7,5 time, bliver det 8.842,5 kr.

Total udgift for én prøverunde i et målested er dermed ca. 45.000 kr, eftersom der skal udtages fra 2 prøvestationer i det samme vandområder, bliver det ~90.000 kr for én prøverunde.

Bilag 1a

Når der skal meddeles udledningstilladelse til en spildevandsudledning, som indeholder miljøfarlige forurenende stoffer er der blandt andet behov for at kende den i forvejen forekommende koncentration i vandfasen. Denne er imidlertid ikke altid tilgængelig bl.a. fordi der i NOVANA regi ikke måles i vandfasen for kystvand, og der kun måles i udvalgte vandløb og søer, samt for udvalgte stoffer. Der er derfor behov for at finde en metode, der kan tilvejebringe de nødvendige oplysninger om den i forvejen forekommende koncentration.

I følgende skemaer belyses fordele og ulemper ved en række metoder for tilvejebringelse af i forvejen forekommende koncentrationer (IFFK) koncentrationer i områder, hvor koncentrationerne er ukendte:

Metode A: I forvejen forekommende koncentrationer sættes lig med miljøkvalitetskravene		
	Fordele	Ulemper
Faglige	IFFK kan både over- og underestimeres med metoden Hvis IFFK overestimeres, så vil metoden resultere i udpegning af mindre blandingszoner end tilfældet ville være, hvis de aktuelle koncentrationer blev anvendt. Ved et på forhånd fastsat niveau ligestilles virksomheder/renseanlæg og andre punktkilder, der udleder til samme vandområde.	IFFK kan både over- og underestimeres med metoden. Hvis IFFK underestimeres påføres vandmiljøet en for stor belastning.
Tidsmæssigt	Koncentrationerne er til rådighed med det samme.	
Ressourcer til administration	Administrativt nemt for den miljømyndighed, som skal meddele tilladelse/godkendelse	
Økonomisk for virksomheden		Hvis IFFK overestimeres, kan virksomheden påføres (unødige) udgifter til øget rensning.

I

Metode B: Miljøstyrelsen fastlægger i forvejen forekommende koncentrationer for vandområdetyper baseret på få repræsentative prøver.
--

	Fordele	Ulemper
Faglige	Virksomheder/renseanlæg og andre punktkilder ligestilles økonomisk.	Der skal etableres et grundlag i form af et antal målinger i udvalgte vandområder. Fagligt komplekst - Det skal bla. afklares på hvilket niveau de skal fastlægges f.eks om der skal være en for alle vandløb eller skal det være afhængigt af størrelse, type eller andet?
Tidsmæssigt	Data forventes at være til rådighed i løbet af foråret 2021.	
Ressourcer til administration	Administrativt nemt for den miljømyndighed, som skal meddele tilladelse/godkendelse	Udgiften til prøvetagning, udvikling af metode mv. pålægges Miljøstyrelsen.
Økonomisk for virksomheden		Hvis IFFK overestimeres, kan virksomheden påføres (unødige) udgifter til øget rensning.

Metode C: Miljøstyrelsen måler i forvejen forekommende koncentrationer i alle vandområder		
	Fordele	Ulemper
Faglige	Der vil blive tilvejebragt konkrete data for tilstanden i det konkrete vandområde.	Ikke realistisk at måle i ALLE vandområder
Tidsmæssigt		Tidshorisonten fra ansøgningen er indsendt, til der er tilstrækkelig med data for det berørte vandområde kan være uacceptabel for virksomhederne. Mindre udledninger såsom grundvandsafværge, grundvandssenkning og kortvarige udledninger kan ikke afvente gennemførelsen af et større måleprogram, så der vil det være fordelagtigt med på forhånd fastlagte IFFK for vandområderne.
Ressourcer til administration		Der vil være store ressource- og økonomiske udgifter forbundet med opgaven.

Økonomisk for virksomheden	Ingen udgifter for virksomheden	
----------------------------	---------------------------------	--

Metode D: Målrrette en del af overvågningen af vandområder til at frembringe viden om IFFK, når der er behov for det ifm med en konkret ansøgning		
	Fordele	Ulemper
Faglige	Der vil blive tilvejebragt konkrete data for tilstanden i det konkrete vandområde. Usikkerhed på fastsættelse af blandingszoner og fastsættelse af kravværdier: lille	Der bliver skåret i den planlagte overvågning
Tidsmæssigt		Ansøgere skal være meget forudseende og bestille prøvetagning mindst 12 mdr. før de vil søge om projektet. Ordningen vil være låst af den afsatte økonomi, så nogen kan risikere at skulle ventelængere end et år. Altså "først til mølle" princippet,
Ressourcer til administration		Der vil være et vist ressource træk på MST.
Økonomisk	Ingen udgifter for virksomheden	

Metode E: Virksomheden rekvirerer MST til at foretage målinger og analyser for i forvejen forekommende koncentrationer		
	Fordele	Ulemper
Faglige	Der vil blive tilvejebragt konkrete data for tilstanden i det konkrete vandområde. Usikkerhed på fastsættelse af blandingszoner og fastsættelse af kravværdier: lille	Oplysningskravet til virksomhederne går ud over den gængse oplysningspligt. Ift. andre forureningsparametre som forurening af luft, lugt og støj har virksomheder primært en pligt til at oplyse hvad <u>virksomhedens</u> bidrag er til forurening af miljøet og ikke en pligt til at oplyse tilstanden i omgivelserne, som skyldes andre kilder end dem selv.
Tidsmæssigt		Ansøgere skal være meget forudseende og bestille prøvetagning 12 mdr. før de vil søge om projektet.
Ressourcer til administration	Ingen	

Økonomisk	Eventuelt kunne ansøgninger om tilladelse til udledning af spildevand indeholdende MFS pålægges et fast gebyr. Dette vil betyde at alle virksomheder stilles lige.	Udgiften påhviler virksomheden. Virksomheder vil blive stillet forskelligt afhængig af, om der foreligger viden om IFFK i forvejen for et vandområde.
-----------	--	--

Metode F: Virksomheden foretager målinger og analyser for i forvejen forekommende koncentrationer		
	Fordele	Ulemper
Faglige	Der vil blive tilvejebragt konkrete data for tilstanden i det konkrete vandområde. Usikkerhed på fastsættelse af blandingszoner og fastsættelse af kravværdier: lille	Oplysningskravet til virksomhederne går ud over den gængse oplysningspligt. Ift. andre forureningsparametre som forurening af luft, lugt og støj har virksomheder primært en pligt til at oplyse hvad <u>virksomhedens</u> bidrag er til forurening af miljøet og ikke en pligt til at oplyse tilstanden i omgivelserne, som skyldes andre kilder end dem selv. Hvis virksomheden hyrer eksterne konsulenter til prøvetagning, kan der være en problemstilling ift. efterfølgende anvendelse af data til tilstandsvurderinger (kvalitet af prøvetagning). Det må dog antages, at prøvetagninger gennemført efter NOVANA's tekniske anvisninger og analyser foretaget af akkrediterede prøvetagningsinstitutter kan indgå i tilstandsvurderingerne. Ovenstående forudsætter, at de nuværende tekniske anvisninger suppleres med en teknisk anvisning for udtagning af vandprøver i kyster og fjorde. Der er en problemstilling ift. at virksomheder ikke har adgang til tredjemands grund (søer og vandløb).
Tidsmæssigt		Ansøgere skal være meget forudseende og bestille prøvetagning 12 mdr før de vil søge om projektet.
Ressourcer til administration		
Økonomisk		Udgiften påhviler virksomheden. Udgiften vurderes at være i størrelsesordenen 70.000-200.000 kr.

		Virksomheder vil blive stillet forskelligt afhængig af om der foreligger viden om IFFKi forvejen for et vandområde.
--	--	---

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Vandmiljø og Friluftsliv
J.nr. 2020-60565
Ref. SPe
Den 23. november 2020

Tilvejebringelse af oplysninger om koncentrationer af miljøfarlige forurenende stoffer i vandløb og kystvande

Problemstilling

Der skal til brug for myndigheders behandling af sager om tilladelse til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer tilvejebringes oplysninger om koncentrationer af relevante stoffer i vandløb og kystvande.

Baggrund

Bekendtgørelse nr. 1433 om krav til udledning af visse forurenende stoffer fastsætter nærmere regler om udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevandområder og havområder. Det er bl.a. fastsat, at miljømyndigheden ved fastsættelse af vilkår i tilladelser, godkendelser eller påbud skal sikre ved beregning, at udledningen af forurenende stoffer ikke påvirker berørte overfladevandområders eller havområders opfyldelse af fastsatte miljøkvalitetskrav (§ 7, stk. 1). Det er endvidere fastsat, at hvis stofferne i udledningen findes i forvejen i det eller de berørte overfladevandområder eller havområder, skal koncentrationen af pågældende stoffer i overfladevandområderne eller havområderne indgå i beregningen (§ 7, stk. 3).

For at oplysninger om koncentrationer kan indgå i nævnte beregning, skal de vedrøre koncentrationer af stofferne i den eller de matricer, som beregningen foretages for, som hovedregel vand, men ofte også sediment. Det betyder særligt for kystvande, hvor miljøfarlige forurenende stoffer under det nationale overvågningsprogram af faglige årsager ikke overvåges i vand, men kun i sediment og biota, at der ved den konkrete sagsbehandling oftest mangler nødvendige oplysninger om koncentrationer i vand i vandområdet af de stoffer, som påtænkes udledt. For vandløb er problemstillingen ofte en anden, men resultatet er det samme: Her overvåges mange miljøfarlige forurenende stoffer i vand, sediment eller biota, men der udtages kun prøver fra omkring fem pct. af vandløbsforekomsterne, stofferne måles kun i én af matricerne og ikke nødvendigvis dér, hvor der er behov for kendskab til stofkoncentrationer til brug for den konkrete sagsbehandling.

Der er til godkendelses- og tilladelsesmyndighedernes behandling af sager om direkte udledning af spildevand til overfladevandområder fra virksomheder og renseanlæg navnlig behov for oplysninger om koncentrationer i vand og sediment af metaller, TBT, BTX, PAH'er og phenoler m.fl. i store og mellemstore vandløb, indre og ydre fjorde og åbne kystvande.

Løsning

Oplysninger om koncentrationer af udvalgte miljøfarlige forurenende stoffer i vand i vandløb og kystvande kan bedst tilvejebringes gennem et målrettet prøvetagnings- og analyseprogram, som gennemføres på et antal udvalgte lokaliteter i vandløb og kystvande. Lokaliteterne skal repræsentere

de typer af overfladevandområder i hele landet, hvortil der typisk tillades direkte udledning af spildevand med indhold af miljøfarlige forurenende stoffer, henholdsvis store og mellemstore vandløb, indre og ydre fjorde og åbne kystvande.

Det vurderes imidlertid, at forekomsten af miljøfarlige forurenende stoffer i vandløb i højere grad end geografi og vandløbets størrelse afhænger af lokale forhold. Et målrettet prøvetagnings- og analyseprogram for vandløb vil derfor skulle omfatte et stort antal lokaliteter, hvis det skal tilvejebringe data, der bedre end data fra det nationale overvågningsprogram kan dække behovet som beskrevet ovenfor, når bortses fra behovet for måling af metaller i sediment (i overvågningsprogrammet måles metaller i vand). Den bedste løsning for vandløb vurderes derfor umiddelbart at være maksimal udnyttelse af data tilvejebragt gennem overvågningsprogrammet suppleret med analyse for metaller i sediment på de ca. 40 lokaliteter, hvor der i 2021 i forvejen udtages sedimentprøver til analyse for visse miljøfarlige forurenende stoffer. Der kan herved ses bort fra prøvetagningsomkostninger, og der vil alene skulle påregnes de ekstra analyseomkostninger for metaller, som forventes at ville udgøre i størrelsesordenen 50.000 kroner (for hver af 40 lokaliteter analyseres én prøve til en anslået pris 1.200 kroner per prøve).

For kystvande vurderes, at behovet som beskrevet ovenfor kan dækkes gennem et prøvetagnings- og analyseprogram omfattende i størrelsesordenen 24 kystvandslokaliteter fordelt over hele landet med otte lokaliteter i indre fjorde, otte lokaliteter i ydre fjorde og otte lokaliteter i åbne kystvande. Programmet tilrettelægges sådan, at både prøvetagningen kan ske i løbet af 2021 med fire prøvetagninger på hver lokalitet fordelt over året. Lokaliteterne udvælges blandt lokaliteter, hvor der under det nationale overvågningsprogram i forvejen udtages vandprøver til vandkemiske analyser, hvorved der kan ses bort fra prøvetagningsomkostninger. Der vil således alene skulle påregnes analyseomkostninger, som forventes at ville udgøre i størrelsesordenen 650.000 kroner (for hver af 24 lokaliteter analyseres fire prøver til en anslået pris 6.800 kroner per prøve).

De samlede omkostninger forbundet med tilvejebringelse af oplysninger om koncentrationer af miljøfarlige forurenende stoffer i vand og sediment i vandløb og kystvande til brug for den konkrete sagsbehandling vil dermed udgøre i størrelsesordenen 700.000 kroner.

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Vand og Hav
J.nr.
Ref. LECAR/RURAB
Oktober 2020

UDKAST

Rammer for fortsat udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevand ved revurdering af gældende tilladelser

Direktivrammen

Vandrammedirektivet er et minimumsdirektiv, og direktivets mål om god tilstand i 2015 er en resultatforpligtelse. Fristen kan forlænges til maksimalt 2027 med henblik på gradvis forbedring af tilstanden, dog således, at naturlige forhold kan begrunde en yderligere forlængelse af fristen.

God tilstand for overfladevand kræver, at overfladevandområderne mindst har god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

God økologisk tilstand for overfladevand kræver bl.a., at nationale miljøkvalitetskrav, som gælder for overfladevandområderne, overholdes. Overholdes et nationalt miljøkvalitetskrav ikke, er konsekvensen, at vandområdets økologiske tilstand ikke kan klassificeres som god økologisk tilstand, men højst som moderat økologisk tilstand.

God kemisk tilstand kræver, at EU-fastsatte miljøkvalitetskrav, der gælder for overfladevandområderne, overholdes. Overholdes et EU-fastsat miljøkvalitetskrav ikke, er konsekvensen, at vandområdets kemiske tilstand ikke kan klassificeres som god kemisk tilstand, men som ikke god kemisk tilstand.

Vandrammedirektivet har ud over målet om god tilstand et supplerende mål om bl.a. at standse eller udfase udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer med det endelige mål at opnå koncentrationer i havmiljøet nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.

Målet om god tilstand gælder for vandområderne, og der vil efter omstændighederne kunne accepteres overskridelser af miljøkvalitetskrav i en mindre del af et vandområde, hvis det ikke vil have betydning for, om miljøkvalitetskravet kan overholdes for vandområdet samlet set. Omkring udledningspunkter gælder i en sådan situation, at der skal udpeges en blandingszone. Koncentrationerne af et eller flere stoffer kan overskride de relevante EU-fastsatte miljøkvalitetskrav inden for blandingszonen, hvis overskridelsen ikke påvirker det øvrige vandområdes opfyldelse af kvalitetskravene. Udstrækningen af

en blandingszone skal begrænses til udledningspunktets umiddelbare nærhed og udstrækningen af zonen skal på sigt reduceres og visse udledninger helt ophøre.

For de prioriterede stoffer, som har tendens til at blive akkumuleret i sedimenter og/eller biota, gælder yderligere, at der skal træffes foranstaltninger til at sikre, at de langsigtede udviklingstendenser for koncentrationerne af de prioriterede stoffer ikke stiger i væsentlig grad.

Hvis overvågning eller andre data viser, at målene for et vandområde ikke kan forventes opfyldt, skal bl.a. relevante tilladelser og godkendelser undersøges og eventuelt revideres. Dette er bl.a. udmøntet i dansk lovgivning gennem § 9 i indsatsbekendtgørelsen:

§ 9 Statslige myndigheder, regioner og kommuner skal inden for deres ressort foretage opsporing af kilder til forurenende stoffer omfattet af bilag 2, del B, til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, som hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål i overfladevandområder eller grundvandsforekomster, jf. bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster. Om nødvendigt skal myndigheden, hvis der er hjemmel hertil i den pågældende sektorlov, revidere gældende godkendelser og tilladelser.

Betydning for revurdering af udledningstilladelser

En eksisterende udledning af miljøfarlige forurenende stoffer kan som udgangspunkt kun fortsætte, hvis udledningen ikke medfører overskridelse eller risiko for overskridelse af de miljøkvalitetskrav, der gælder for berørte vandområder, herunder i kumulation med øvrige udledninger og diffuse kilder.

Der kan efter omstændighederne også være en pligt for en myndighed til at gribe ind over for en eksisterende udledning, hvis det vil være nødvendigt for at afværge yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravene, eller hvis udledningen forhindrer, at kravene kan overholdes.

Det betyder som udgangspunkt, at en udledning skal reduceres eller ophøre, hvis udledningen i sig selv vil føre til yderligere overskridelse af de miljøkvalitetskrav, der gælder for de berørte vandområder, eller hvis udledningen i sig selv forhindrer, at miljøkvalitetskravene kan overholdes eller på grund af andre eksisterende udledninger til området, diffus påvirkning eller gamle forureninger.

Hvis en udledning skal kunne fortsætte, vil det derfor kræve, at udledningen ikke i sig selv vil føre til overskridelse af miljøkvalitetskravene, at eventuelle andre udledninger eller kilder til overskridelse af kravene nedbringes, og at tilladelsen til forsat udledning sikrer en gradvis reduktion af området, hvor miljøkvalitetskravene overskrides. Sker udledningen til vandområder, hvor tilstanden er ukendt, vil tilladelsen yderligere være betinget af, at en efterfølgende klassifikation af vandområdets tilstand viser, at udledningen kan fortsætte.

Prioritering af udledninger

Ved udledning i kumulation med andre udledninger kan det være nødvendigt at prioritere mellem udledningerne. Prioriteringskriterier kunne f.eks. være:

- Formålet med aktiviteten, der giver anledning til udledningen – f.eks. miljømæssige og socioøkonomiske behov, forsyningssikkerhed, bæredygtige menneskelige udviklingsaktiviteter mv.
- Bedste renseteknik
- Mindste påvirkning
- Ligelig fordeling af muligheden for udledning

En udledning til et vandområde må ikke i sig selv eller i kumulation med andre udledninger føre til overskridelse eller yderligere overskridelse af fastsatte miljøkvalitetskrav. Hvis eksisterende udledninger er årsag til, at miljøkvalitetskravene ikke kan overholdes, skal udledningernes således nedbringes.

Forpligtelsen til at nå god tilstand (som udgangspunkt i 2015 med mulighed for forlængelse til 2027 mhp. gradvis forbedring af tilstanden) betyder, at der kun er plads til en vis udledning til et vandområde. Det kan betyde, at de virksomheder, der skal have revurderet deres tilladelser, derfor ikke kan opretholde deres gældende tilladelse til udledning, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

Fortsat udledning til et vandområde, hvor der er overskridelser af miljøkvalitetskrav, forudsætter derfor en plan for, hvordan der opnås målopfyldelse. Der skal dermed ske en vurdering af, hvilke udledninger eller kilder til overskridelse af kravene, som skal nedbringes, herunder om der fortsat er plads til eksisterende udledninger.

For at det ikke bliver vilkårligt, hvilke virksomheders udledninger der er plads til, og at dette ikke afhænger af, hvilke virksomheder der tilfældigvis skal have revurderet udledningen i år, skal der laves en plan for den nødvendige prioritering af udledninger på baggrund af det samlede program for indsatser. Dette forudsætter en gennemgang af de kilder, der medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav i det enkelte vandområde, fx diffuse kilder, udledninger fra spildevandsforsyningsanlæg mm. og atmosfærisk deposition. Denne gennemgang og vurdering af eksisterende kilder skal tilrettelægges, så miljøkvalitetskravene, der gælder for overfladevandområderne, kan overholdes senest i 2027. Det skal i denne vurdering også indgå, om udledningerne indeholder prioriterede farlige stoffer, som på sigt skal udfases. I denne prioriteringsøvelse bør inkluderes viden opnået i kildeopsporingsprojekter, samt hvordan øvrige kilder påtænkes reduceret.

Revurdering inden der er lagt en plan for prioritering af udledninger

Ved krav om revurdering af virksomheders udledningstilladelser inden der er lagt en plan for den nødvendige prioritering af udledninger til samme vandområde, vil der frem mod 2027 med en vis procesrisiko kunne ske fortsat udledning frem til den nødvendige prioritering kan gennemføres, hvis udledningen i sig selv er forenelig med kravene, som gælder for vandområdet.

Rammebetingelserne for revurderinger inden der er lagt en plan for prioritering af udledninger til samme vandområde kan trinvist beskrives således:

- Den aktuelle udledning skal i sig selv være i overensstemmelse med miljøkvalitetskravene for vandområdet, forstået på den måde, at der skal kunne udpeges en blandingszone og sikres mod yderligere ophobning i sediment og biota, men uden hensyntagen til en eventuel del, af en i forvejen forekommende koncentration, som stammer fra andre kilder, der frem mod 2027 forudsættes reduceret ved planlægningen og de krav, som følger af relevant sektoral lovgivning i øvrigt. Dvs. at den aktuelle udledning kun medfører en overskridelse af miljøkvalitetskravene i en mindre del af vandområdet, som ikke vil have betydning for overholdelse af miljøkvalitetskravene i vandområdet samlet set.
- Der er ved den fortsatte udledning sikret en fremtidig gradvis reduktion af blandingszonen. Forstået på den måde, at blandingszonen så vidt muligt reduceres løbende gennem foranstaltninger, som følger af nye BAT konklusioner og deraf regelmæssige revurderinger af tilladelser. Ved udledning af stoffer, som ophobes i omgivelserne, kan det efter omstændigheder være nødvendigt med yderligere tiltag for at sikre mod yderligere overskridelse af miljøkvalitetskrav i det berørte vandområde.

- Revurderingen er betinget af, at oplysninger om
 - øvrige punktkilder,
 - diffuse kilder, herunder
 - eksisterende forureninger fra ophørte aktiviteter,

som betyder, at udledningen i kumulation med dekilder fører til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravene i vandområdet og/eller forhindrer, at miljøkvalitetskravene i vandområdet kan overholdes, kan føre til, at udledningen efter en fornyet vurdering må reduceres yderligere eller helt ophøre.

Uddrag af vandrammedirektivet og direktiv om miljøkvalitetskrav

Vandrammedirektivet

Artikel 1, 2, 4, 10, 11 og 16

Art. 1

Formål

Direktivets overordnede formål er at fastlægge en ramme for beskyttelse af vandløb og søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, som:

a) forebygger yderligere forringelse og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes tilstand og, hvad angår deres vandbehov, også tilstanden for terrestriske økosystemer og vådområder, der er direkte afhængige af vandøkosystemerne [...]

og derved bidrager til:

[...]

- opfyldelse af målene i de relevante internationale aftaler, herunder de mål, der tager sigte på at forebygge og eliminere forurening af havmiljøet, ved en fællesskabsindsats i henhold til artikel 16, stk. 3, med henblik på at standse eller udfase udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer med det endelige mål at opnå koncentrationer i havmiljøet nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.

Art. 2

Definitioner

Nr. 17 »Overfladevandstilstand«: det samlede udtryk for et overfladevandområdes tilstand bestemt ved enten vandområdets økologiske tilstand eller dets kemiske tilstand, alt efter hvilken der er ringest.

Nr. 18 »God overfladevandstilstand«: den tilstand et overfladevandområde har nået, når både dets økologiske tilstand og dets kemiske tilstand i det mindste er »god«.

Nr. 22 »God økologisk tilstand«: tilstand for et overfladevandområde, som klassificeret i henhold til bilag V.

Nr. 23 »Godt økologisk potentiale«: tilstand for et stærkt modificeret eller et kunstigt vandområde, som klassificeret i henhold til de relevante bestemmelser i bilag V.

Nr. 24 »God kemisk tilstand for overfladevand«: den kemiske tilstand, der er nødvendig for at opfylde miljømålene for overfladevand i artikel 4, stk. 1, litra a), dvs. den kemiske status, der er nået i et overfladevandområde, hvori koncentrationerne af forurenende stoffer ikke overstiger de miljøkvalitetskrav, der er fastlagt i bilag IX og i medfør af artikel 16, stk. 7, eller anden relevant fællesskabslovgivning, hvori der er fastsat miljøkvalitetskrav på fællesskabsplan.

Nr. 29 »Farlige stoffer«: stoffer eller grupper af stoffer, som er toksiske, persistente og bioakkumulerbare, og andre stoffer eller grupper af stoffer, som giver anledning til en tilsvarende bekymring.

Nr. 30 »Prioriterede stoffer«: stoffer, der er identificeret i overensstemmelse med artikel 16, stk. 2, og som er opført på listen i bilag X. Heriblandt »prioriterede farlige stoffer«, der er stoffer, som er identificeret i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3 og 6, og for hvilke der skal træffes foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 16, stk. 1 og 8.

Nr. 31 »Forurenende stof«: ethvert stof, der kan forårsage forurening, herunder navnlig stoffer nævnt i bilag VIII.

Nr. 33 »Forurening«: direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelige aktiviteter af stoffer eller varme til luft, vand eller jord, der kan skade menneskers sundhed eller kvaliteten af vandøkosystemer eller terrestriske økosystemer, som er direkte afhængige af vandøkosystemer, eller medføre skade på materielle værdier eller forringelse eller forstyrrelse af naturfaciliteter og anden legitim anvendelse af miljøet.

Nr. 35 »Miljøkvalitetskrav«: den koncentration af et bestemt forurenende stof eller gruppe af forurenende stoffer i vand, sediment eller biota, som ikke bør overskrides af hensyn til beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet.

Nr. 36 »Kombineret fremgangsmåde«: kontrol med udledninger og emissioner til overfladevand i overensstemmelse med fremgangsmåden i artikel 10.

Nr. 40 »Emissionsgrænseværdi«: massen udtrykt i relation til bestemte parametre, koncentrationen og/eller emissionsniveauet, som ikke må overskrides i et eller flere bestemte tidsrum. Der kan også fastsættes emissionsgrænseværdier for bestemte grupper, familier eller kategorier af stoffer, herunder navnlig for de stoffer, der er omhandlet i artikel 16. Emissionsgrænseværdierne for stoffer gælder normalt på det punkt, hvor emissionerne udledes fra anlægget, idet der ved fastsættelsen af grænseværdier ses bort fra enhver fortynding. Ved tilladning af spildevand til et renseanlæg kan der ved fastsættelse af emissionsgrænseværdierne for de berørte anlæg tages hensyn til spildevandsanlæggets renseeffekt, under forudsætning af at der opnås en tilsvarende beskyttelse af miljøet som helhed, og at det ikke medfører større miljøforurening.

Nr. 41 »Emissionskontrol«: kontrol, der kræver en specifik emissionsbegrænsning, f.eks. en emissionsgrænseværdi, eller som på anden måde specificerer grænser eller betingelser for virkningerne, arten eller andre karakteristika af en emission eller af driftsforhold med indvirkning på emissionerne. Anvendelse af udtrykket »emissionskontrol« i dette direktiv skal med hensyn til

bestemmelserne i ethvert andet direktiv ikke på nogen måde anses for at være en omfortolkning af disse bestemmelser.

Art. 4

Miljømål

1. Ved iværksættelsen af de indsatsprogrammer, der er angivet i vandområdeplanerne, gælder følgende:

a) overfladevand

i) medlemsstaterne iværksætter de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder, med forbehold af anvendelse af stk. 6 og 7, jf. dog stk. 8

ii) medlemsstaterne beskytter, forbedrer og restaurerer alle overfladevandområder med forbehold af anvendelse af nr. iii) for kunstige og stærkt modificerede vandområder, med henblik på at opnå god tilstand for overfladevand i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag V senest 15 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden, med forbehold af eventuelle fristforlængelser i henhold til stk. 4 og anvendelse af stk. 5, 6 og 7, jf. dog stk. 8

iii) medlemsstaterne beskytter og forbedrer alle kunstige og stærkt modificerede vandområder med henblik på at opnå et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag V senest 15 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden, med forbehold af eventuelle fristforlængelser i henhold til stk. 4 og anvendelse af stk. 5, 6 og 7, jf. dog stk. 8

iv) medlemsstaterne iværksætter de nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 16, stk. 1 og 8, med henblik på en progressiv reduktion af forurening med prioriterede stoffer samt standsning eller udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer

[...]

4. Fristerne i stk. 1 kan med henblik på en gradvis opfyldelse af målene for forekomster af vand forlænges, under forudsætning af at der ikke sker yderligere forringelse af det pågældende vandområdes tilstand, og følgende betingelser alle er opfyldt:

a) medlemsstaterne afgør, at alle de nødvendige forbedringer i vandets tilstand ikke med rimelighed kan opnås inden for den tidsplan, der er fastsat i nævnte stykke af mindst en af følgende årsager:

i) der er behov for så store forbedringer, at de af tekniske årsager kun kan gennemføres i faser, der overskrider tidsplanen

ii) der ville være uforholdsmæssigt store omkostninger forbundet med en færdiggørelse af forbedringerne inden for tidsplanen

iii) de naturlige forhold muliggør ikke en rettidig forbedring af vandforekomstens tilstand

b) forlængelse af fristen er sammen med begrundelsen herfor udtrykkeligt fastsat og forklaret i den vandområdeplan, der kræves i henhold til artikel 13

c) fristforlængelser begrænses til højst to yderligere ajourføringer af vandområdeplanen, bortset fra de tilfælde, hvor de naturlige forhold er af en sådan karakter, at målene ikke kan opfyldes inden for denne periode

d) vandområdeplanen indeholder en oversigt over de foranstaltninger, der kræves i henhold til artikel 11 og anses for nødvendige for gradvis at bringe vandet i overensstemmelse med den krævede tilstand inden udløbet af den forlængede frist, grundene til enhver væsentlig forsinkelse i gennemførelsen af disse foranstaltninger og den forventede tidsplan for deres gennemførelse. En gennemgang af gennemførelsen af disse foranstaltninger og en oversigt over alle yderligere foranstaltninger medtages i ajourføringerne af vandområdeplanen.

5. Medlemsstaterne kan for specifikke forekomster af vand tilstræbe mindre strenge miljømål end krævet i henhold til stk. 1, såfremt disse er påvirket af menneskelig aktivitet, som fastslået i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, eller deres naturlige betingelser er sådanne, at opfyldelse af disse mål er uopnåelig eller forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger, og følgende betingelser alle er opfyldt:

a) de miljømæssige og socioøkonomiske behov, der dækkes af sådanne menneskelige aktiviteter, kan ikke opfyldes med andre midler, som miljømæssigt er en væsentlig bedre løsning og ikke medfører uforholdsmæssigt store omkostninger

b) medlemsstaterne sikrer

— med hensyn til overfladevand, at der opnås den bedst mulige økologiske og kemiske tilstand i betragtning af de indvirkninger, der ikke med rimelighed kunne være undgået på grund af de menneskelige aktiviteter eller forureningens karakter

— med hensyn til grundvandsforekomster, at grundvandets gode tilstand ændres mindst muligt i betragtning af de indvirkninger, der ikke med rimelighed kunne være undgået på grund af de menneskelige aktiviteter eller forureningens karakter

c) der sker ikke yderligere forværring af tilstanden for det berørte vandområde

d) fastsættelsen af mindre strenge miljømål er sammen med begrundelsen herfor udtrykkeligt nævnt i den vandområdeplan, der kræves i henhold til artikel 13, og målene revideres hvert sjette år.

[...]

Art. 10

Den kombinerede fremgangsmåde ved punktkilder og diffuse kilder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle de i stk. 2 omhandlede udledninger til overfladevand kontrolleres efter den kombinerede fremgangsmåde i denne artikel.

2. Medlemsstaterne sikrer indførelse og/eller gennemførelse af:

- a) en emissionskontrol baseret på den bedste tilgængelige teknologi, eller
- b) de relevante emissionsgrænseværdier, eller
- c) i tilfælde af diffuse virkninger, en kontrol der, hvor det er relevant, omfatter den bedste miljøpraksis som fastsat i:

- Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening
- Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand
- Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget
- de direktiver, der vedtages i henhold til artikel 16 i dette direktiv
- de direktiver, der er opført i bilag IX
- anden relevant fællesskabslovgivning

senest 12 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden, medmindre andet er foreskrevet i den pågældende retsakt.

3. Hvis et kvalitetsmål eller et kvalitetskrav, uanset om de er fastsat i henhold til dette direktiv, i de direktiver, der er opført i bilag IX, eller i henhold til anden fællesskabslovgivning, kræver overholdelse af strengere betingelser end dem, som følger af anvendelsen af stk. 2, fastsættes der i overensstemmelse hermed strengere emissionskontrol.

Artikel 11

Indsatsprogram

1. Hver medlemsstat sørger for, at der for hvert vandområdedistrikt eller for den del af et internationalt vandområdedistrikt, der ligger inden for dens område, udarbejdes et indsatsprogram, idet der tages hensyn til resultaterne af de analyser, der kræves i henhold til artikel 5, med henblik på opfyldelse af de mål, der er fastsat i henhold til artikel 4. Sådanne indsatsprogrammer kan referere til foranstaltninger, der følger af lovgivning, vedtaget på nationalt plan, der dækker en medlemsstats samlede område. Hvor det er relevant, kan en medlemsstat vedtage foranstaltninger for alle vandområdedistrikter og/eller for dele af internationale vandområdedistrikter, der ligger inden for dens område.

2. Hvert indsatsprogram skal indeholde de »grundlæggende« foranstaltninger, der er angivet i stk. 3, og om nødvendigt »supplerende« foranstaltninger.

3. »Grundlæggende foranstaltninger« er minimumskrav, der skal opfyldes og består af:

a) de foranstaltninger, der kræves for at gennemføre Fællesskabets lovgivning vedrørende beskyttelse af vand, herunder foranstaltninger, der kræves i henhold til de retsakter, der er nævnt i artikel 10 og i bilag VI, del A

[...]

g) for udledninger fra punktkilder, der kan være årsag til forurening, krav om forudgående regulering, såsom et forbud mod tilførsel af forurenende stoffer til vandet, eller krav om forhåndstilladelse eller

registrering baseret på generelle bindende regler, der indeholder emissionskontrolforanstaltninger for de pågældende forurenende stoffer, herunder kontrolforanstaltninger i overensstemmelse med artikel 10 og 16. Denne kontrol skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres

h) for diffuse kilder, der kan være årsag til forurening, foranstaltninger til forebyggelse af eller kontrol med tilførsel af forurenende stoffer. Kontrollen kan tage form af krav om forudgående regulering, såsom et forbud mod tilførsel af forurenende stoffer til vandet, forhåndstilladelse eller registrering baseret på bindende regler, hvor der ikke ellers er bestemmelser om et sådant krav i anden fællesskabslovgivning. Denne kontrol skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres

[...]

k) i overensstemmelse med den indsats, der igangsættes i henhold til artikel 16, foranstaltninger med henblik på at eliminere forurening af overfladevand med stoffer på listen over prioriterede stoffer, der vedtages i henhold til artikel 16, stk. 2, og på progressivt at reducere forurening med andre stoffer, som ellers vil forhindre medlemsstaterne i at opfylde de mål for overfladevandområderne, der er anført i artikel 4

l) enhver foranstaltning, der er nødvendig for at forebygge betydelige tab af forurenende stoffer fra tekniske anlæg og for at forebygge og/eller reducere virkningerne af forurening som følge af ulykker, f.eks. som følge af oversvømmelse, herunder gennem systemer til at opdage eller varsle om sådanne begivenheder og i forbindelse med ulykker, som ikke med rimelighed kunne have været forudset, alle passende foranstaltninger til nedbringelse af risikoen for vandøkosystemerne.

5. Hvis overvågning eller andre data viser, at målene i artikel 4 for et vandområde ikke kan ventes opfyldt, sørger medlemsstaterne for:

- at årsagerne hertil undersøges
- at relevante tilladelser og godkendelser undersøges og eventuelt revideres
- at overvågningsprogrammer revideres og eventuelt tilpasses
- at der fastsættes sådanne yderligere foranstaltninger, som er nødvendige for at opfylde disse mål, herunder, hvor det er relevant, fastlæggelse af strengere miljøkvalitetskrav efter procedurene i bilag V.

Hvis disse årsager hidrører fra omstændigheder af naturlig art eller force majeure, som er ekstraordinære eller ikke med rimelighed kunne have været forudset, navnlig voldsomme oversvømmelser og langvarig tørke, kan medlemsstaten beslutte, at yderligere foranstaltninger ikke er gennemførlige, jf. dog artikel 4, stk. 5.

6. Ved gennemførelse af foranstaltninger i henhold til stk. 3, tager medlemsstaterne alle relevante skridt for at undgå at øge forureningen af marine vande. Med forbehold af gældende lovgivning må iværksættelse af foranstaltninger truffet i henhold til stk. 3 under ingen omstændigheder hverken direkte eller indirekte medføre øget forurening af overfladevand. Dette krav gælder ikke, hvis overholdelse heraf vil medføre øget forurening af miljøet som helhed.

[...]

Artikel 16

Strategier mod vandforurening

1. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager specifikke foranstaltninger mod vandforurening forårsaget af enkelte forurenende stoffer eller grupper af forurenende stoffer, der udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet, herunder for vand, der anvendes til indvinding af drikkevand. For disse forurenende stoffer skal foranstaltningerne tage sigte på en progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab og for prioriterede farlige stoffer som defineret i artikel 2, nr. 30), på standsning eller udfasning. Sådanne foranstaltninger vedtages på grundlag af forslag fremsat af Kommissionen i henhold til denne artikel og i overensstemmelse med procedurerne i traktaten.

2. Kommissionen forelægger et forslag indeholdende en liste over prioriterede stoffer udvalgt blandt de stoffer, der udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet. Stofferne prioriteres med henblik på indsats ud fra den risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet, der er konstateret ved:

a) en risikovurdering foretaget i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 793/93, Rådets direktiv 91/414/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/8/EF, eller

b) en målrettet risikobaseret vurdering (efter metoden i forordning (EØF) nr. 793/93), der udelukkende fokuserer på akvatisk økotoxicitet og på human toksicitet via vandmiljøet. Hvis det er nødvendigt for at overholde tidsplanen i stk. 4, prioriteres stofferne med henblik på indsats ud fra den risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet, der er konstateret ved en forenklet risikobaseret vurderingsprocedure, der er baseret på videnskabelige principper, og som navnlig tager hensyn til:

- dokumentation for det pågældende stofs direkte farlighed, herunder navnlig dets akvatiske økotoxicitet og humane toksicitet via akvatiske eksponeringsveje, og
- dokumentation fra overvågning af udbredt forekomst i miljøet, og
- andre påviste faktorer, der kan tyde på mulighed for udbredt forekomst i miljøet, såsom den producerede eller anvendte mængde af det pågældende stof og anvendelsesmønstre.

3. Kommissionens forslag skal også identificere de prioriterede farlige stoffer. I den forbindelse tager Kommissionen hensyn til den påpegelse af stoffer, som giver anledning til bekymring, der er foretaget i den relevante fællesskabslovgivning vedrørende farlige stoffer eller relevante internationale aftaler.

4. Kommissionen reviderer den godkendte liste over prioriterede stoffer senest fire år efter datoen for nærværende direktivs ikrafttræden og mindst hvert sjette år derefter og fremsætter forslag, hvis dette er hensigtsmæssigt.

5. Ved udarbejdelsen af forslaget tager Kommissionen hensyn til henstillinger fra Den Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoxicitet og Miljø, medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Miljøagentur, Fællesskabets forskningsprogrammer, internationale organisationer, som Fællesskabet er part i, europæiske erhvervsorganisationer, herunder organisationer, der repræsenterer små og mellemstore virksomheder, europæiske miljøorganisationer samt andre relevante oplysninger, som Kommissionen bliver opmærksom på.

6. For de prioriterede stoffer forelægger Kommissionen forslag til kontrol med henblik på

- progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af de pågældende stoffer, og navnlig
- standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af de stoffer, som er identificeret i henhold til stk. 3, herunder en passende tidsplan herfor. Tidsplanen må ikke overstige 20 år efter Europa-Parlamentets og Rådets vedtagelse af disse forslag i overensstemmelse med denne artikel.

Kommissionen klarlægger i den forbindelse, hvilket niveau og hvilken kombination af produkt- og proceskontrolforanstaltninger for såvel punktkilder som diffuse kilder der er passende, omkostningseffektiv og rimelig, og tager hensyn til Fællesskabets ensartede emissionsgrænseværdier til brug for proceskontrollen. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan der sektorvis på fællesskabsplan gennemføres proceskontrolforanstaltninger. Når produktkontrollen omfatter en revurdering af de relevante tilladelser udstedt i henhold til direktiv 91/414/EØF og direktiv 98/8/EF, udføres sådanne revurderinger efter bestemmelserne i disse direktiver. Ethvert forslag til kontrolforanstaltninger skal indeholde bestemmelser vedrørende revision og ajourføring af foranstaltningerne og bedømmelse af deres effektivitet.

7. Kommissionen forelægger forslag til kvalitetskrav for koncentrationerne af de prioriterede stoffer i overfladevand, sedimenter eller biota.

8. Kommissionen forelægger forslag i overensstemmelse med stk. 6 og 7 og — i det mindste for emissionskontrol for punktkilder og miljøkvalitetskrav — senest to år efter, at det pågældende stof er optaget på listen over prioriterede stoffer. Såfremt der seks år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden ikke er opnået enighed på fællesskabsplan, fastlægger medlemsstaterne for stofferne på den første liste over prioriterede stoffer miljøkvalitetskrav for alt overfladevand, der er berørt af udledninger af stofferne, samt kontrolforanstaltninger for de vigtigste kilder til udledningerne baseret på bl.a. overvejelse af alle tekniske reduktionsmuligheder. For stoffer, der efterfølgende optages på listen over prioriterede stoffer, træffer medlemsstaterne sådanne foranstaltninger fem år efter datoen for optagelse på listen, såfremt der ikke er opnået enighed på fællesskabsplan.

9. Kommissionen kan udarbejde strategier mod vandforurening forårsaget af alle andre forurenende stoffer eller grupper af forurenende stoffer, herunder enhver forurening, der opstår som følge af en ulykke.

10. Under udarbejdelsen af forslag i henhold til stk. 6 og 7 gennemgår Kommissionen også alle de direktiver, der er nævnt i bilag IX. Den foreslår inden fristen i stk. 8 en revision af kontrolforanstaltningerne i bilag IX for så vidt angår alle stofferne på listen over prioriterede stoffer og foreslår for så vidt angår alle andre stoffer passende foranstaltninger, herunder en eventuel ophævelse af kontrolforanstaltningerne i bilag IX.

Alle de kontrolforanstaltninger i bilag IX, som foreslås revideret, ophæves senest den dato, hvor disse revisioner træder i kraft.

11. Den i stk. 2 og 3 omhandlede liste over prioriterede stoffer, som Kommissionen foreslår, bliver bilag X til dette direktiv, når de er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet. Ved den i stk. 3 omhandlede revision af listen følges samme procedure.

Direktiv om miljøkvalitetskrav

Artikel 1, 3, 4 og 5

Artikel 1

Genstand

Dette direktiv fastlægger miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer, jf. artikel 16 i direktiv 2000/60/EF, med henblik på at opnå en god kemisk tilstand for overfladevand og i overensstemmelse med bestemmelserne og målene i artikel 4 i nævnte direktiv.

Artikel 3

Miljøkvalitetskrav

[...]

6. Medlemsstaterne analyserer de langsigtede udviklingstendenser for koncentrationerne af de prioriterede stoffer i bilag I, del A, som har tendens til at blive akkumuleret i sedimenter og/eller biota, idet der lægges særlig vægt på stofnr. 2, 5, 6, 7, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 26, 28, 30, 34, 35, 36, 37, 43 og 44 opført i bilag I, del A, på grundlag af overvågningen af overfladevandets tilstand i overensstemmelse med artikel 8 i direktiv 2000/60/EF. Medlemsstaterne træffer med forbehold af artikel 4 i direktiv 2000/60/EF, foranstaltninger til at sikre, at sådanne koncentrationer ikke i væsentlig grad stiger i sedimenter og/eller relevant biota.

Medlemsstaterne fastsætter overvågningsfrekvensen for sedimenter og/eller biota, således at der tilvejebringes tilstrækkelige data til en pålidelig analyse af de langsigtede udviklingstendenser. Der bør som hovedregel foretages overvågning hvert tredje år, med mindre teknisk viden og ekspertvurderinger begrunder et andet interval.

[...]

Artikel 4

Blandingszoner

1. Medlemsstaterne kan udpege blandingszoner omkring udledningspunkter. Koncentrationerne af et eller flere af de i bilag I, del A, anførte stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav.

2. De medlemsstater, der udpeger blandingszoner, indfører i de vandområdeplaner, der fremlægges i overensstemmelse med artikel 13 i direktiv 2000/60/EF, en beskrivelse af:

a) de fremgangsmåder og metoder, der er anvendt til at definere disse zoner, og

b) de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at mindske udstrækningen af blandingszonerne i fremtiden, som f.eks. foranstaltninger omhandlet i artikel 11, stk. 3, litra k), i direktiv 2000/60/EF, eller en revurdering af de i direktiv 2008/1/EF omhandlede godkendelser eller af forudgående regler omhandlet i artikel 11, stk. 3, litra g), i direktiv 2000/60/EF.

3. De medlemsstater, der udpeger blandingszoner, skal påse, at udstrækningen af de enkelte zoner er:

a) begrænset til udledningspunktets umiddelbare nærhed

b) afpasset efter koncentrationerne af forurenende stoffer ved udledningspunktet og efter de betingelser for udledning af forurenende stoffer, der er fastsat i de forudgående reguleringer, såsom

godkendelser og/eller tilladelser, der er omhandlet i artikel 11, stk. 3, litra g), i direktiv 2000/60/EF og enhver anden relevant fællesskabsforskrift, i overensstemmelse med anvendelsen af de bedste tilgængelige teknikker og artikel 10 i direktiv 2000/60/EF, navnlig efter at disse forudgående reguleringer er blevet revideret.

Artikel 5

Oversigt over emissioner, udledninger og tab

1. Hver medlemsstat udarbejder på grundlag af oplysninger, der indsamles i medfør af artikel 5 og 8 i direktiv 2000/60/EF, forordning (EF) nr. 166/2006 og andre tilgængelige data, en oversigt, herunder kort, hvis de er til rådighed, over emissioner, udledninger og tab af alle prioriterede stoffer og forurenende stoffer, der er opregnet i bilag I, del A, til nærværende direktiv, for hvert vandområdedistrikt eller del af et vandområdedistrikt inden for dens territorium, herunder koncentrationerne heraf i sedimenter og/eller biota.

2. Referenceperioden for den skønsmæssige ansættelse af de værdier for forurenende stoffer, som skal anføres i oversigten i stk. 1, er et af årene fra 2008 til 2010. For prioriterede stoffer og forurenende stoffer, der er omfattet af direktiv 91/414/EØF, kan dog som værdi anføres gennemsnittet af årene 2008, 2009 og 2010.

3. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om de oversigter, der udarbejdes i overensstemmelse med stk. 1 i denne artikel, herunder de respektive referenceperioder, i overensstemmelse med rapporteringskravene i artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/60/EF.

4. Medlemsstaterne ajourfører deres oversigter som led i den revision af analyser, som er omhandlet i artikel 5, stk. 2, i direktiv 2000/60/EF.

Som referenceperiode ved fastsættelse af værdier i de ajourførte oversigter benyttes det sidste år, inden den pågældende analyse skal være afsluttet. For prioriterede stoffer og forurenende stoffer, der er omfattet af direktiv 91/414/EØF, kan dog som værdi anføres gennemsnittet af de seneste tre år inden afslutningen af analysen.

Medlemsstaterne offentliggør de ajourførte oversigter i deres ajourførte vandområdeplaner som omhandlet i artikel 13, stk. 7, i direktiv 2000/60/EF.

5. Kommissionen kontrollerer senest i 2018, at oversigtens tal for emissioner, udledninger og tab tilnærmer sig målene om reduktion eller standsning i artikel 4, stk. 1, litra a), nr. iv), i direktiv 2000/60/EF, jf. dog artikel 4, stk. 4 og 5, i nævnte direktiv

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Notat til leverance 5
jf. bilag 1 til leverancer og tidsplan for
Arbejdsgruppe for virksomheders direkte udledning af MFS

Erhverv, Virksomheder,
Vandforsyning
Ref. ZOBAK, JAFLO, KAIWA,
LOBMA, CHELL
Den 19. august 2020 med
ændringer af 18. november
2020

Juridisk spor

Leverance 5 – Revurderinger

Problemstilling

Revurderinger af virksomheders miljøgodkendelser er omfattet af bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer¹, fordi en revurdering meddeles som et påbud. Jf. bekendtgørelsen skal den godkendte udledning af spildevand ifm. et påbud bl.a. bringes i overensstemmelse med gældende MKK² og må ikke være til hinder for målopfyldelse. Virksomheden pålægges derved krav og ansvar, uden at der er taget stilling til, om der er et rimeligt forhold mellem mål og midler, og selv om virksomheden udgør en mindre eller ubetydelig kilde til MFS i vandområdet.

Arbejdsgruppen er blevet bedt om at foretage en juridisk udlægning af hvilke krav, der kan stilles til virksomheden og hvilke data, der kan kræves fremskaffet af virksomheden i forbindelse med en revurdering, når:

1. der er kommet skærpede MKK
2. der er ny viden om ikke-målopfyldelse for en række stoffer i det modtagende vandområde

Konklusioner

Krav

I forbindelse med revurdering af en virksomheds miljøgodkendelse kan der stilles skærpede miljøkrav over for virksomheder. Kravene skal sædvanligvis være baseret på et væsentlighedskriterium og med hensyntagen til proportionalitetsprincippet.

Iflg. bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer skal myndigheden fastsætte vilkår, der bl.a. sikrer:

- 1) at udledningen ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav.

¹ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder (bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer).

² Miljøkvalitetskrav.

2) at udledningen ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål.

Hvis et vandområde ikke opfylder miljøkvalitetskravene af kumulative årsager, og virksomheden alene udgør en mindre kilde til det berørte vandområde vil selv meget omfattende indgreb over for en virksomhed måske ikke være egnet til at opnå målet. Her kan proportionalitetsprincippet anvendes i prioriteringen af, hvilke kilder der skal reduceres for at opnå miljømålene. En sådan tilgang vil ligeledes være i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet, såfremt der også gribes ind over for de øvrige kilder til forurening i vandområdet som led i en samlet indsats³.

Hvis den enkelte listevirksomhed medfører væsentlig forurening i form af uacceptabel påvirkning, fx at listevirksomheden i sig selv ved sin udledning er årsag til, at der opstår problemer i et vandområde eller habitatområde, er myndigheden i vidt omfang forpligtet til at gribe ind over for virksomheden. Dette bør ikke afvente en regelmæssig revurdering.

Hensynet er dog begrundet i den enkelte virksomheds væsentlige forurening og ikke i, at der i en områdebeskyttelse er uopgjorte antal kilder, som samlet set medfører væsentlig forurening af området.

Data

Myndigheden har i godkendelsesbekendtgørelsen hjemmel til at anmode virksomheden om at fremlægge de informationer, der er nødvendige for at kunne revurdere virksomhedens vilkår for godkendelse. Proportionalitetsprincippet gælder også her, og det kan ikke anses for proportionalt at bede en virksomhed om at levere flere oplysninger i en revurderingssituation end i en ansøgningssituation, hvor oplysningskravet begrænser sig til udledningens karakteristika (mængder, koncentration af MFS).

Juridisk analyse

EU-retten

Ifølge vandrammedirektivet⁴ art. 11 skal medlemsstaterne udarbejde et indsatsprogram for hvert vandområdedistrikt med henblik på opfyldelse af målene⁵. Det følger af art. 11. stk. 3, litra g, om punktkilder, der kan være årsag til forurening⁶, at der skal være krav om forhåndstilladelse baseret på emissionskontrollforanstaltninger. Der skal være regelmæssig revision og om nødvendigt ajourføring. Hvis overvågning eller data viser, at målene ikke kan ventes opfyldt sørger medlemsstaterne for, at årsagerne undersøges, at relevante tilladelser og godkendelser undersøges og evt. revideres⁷, og at der fastsættes yderligere

³ Det kunne være "offentlige renselanlæg", andre virksomheder, landbrug og lignende. Alle kilder til belastningen i vandområdet bør kortlægges. Herefter kan sættes ind efter effekt og omkostninger i forbindelse med en indsats.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger. Ændring i KOMMISSIONENS DIREKTIV 2014/101/EU af 30. oktober 2014 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger

⁵ Målet følger af artikel 4 og er overordnet "god tilstand". Herudover skal der ske en progressiv reduktion af forurening med de prioriterede stoffer samt standsnings/udfasning af prioriterede farlige stoffer.

⁶ Forurening er defineret i art. 2.33, som udledning, der kan skade. Det må derfor forstås, som udledning over et vist "niveau" og ikke blot enhver udledning fra en punktkilde.

⁷ Artikel 11.5

foranstaltninger. Det følger af definitionen i art 2, nr. 35, at et miljøkvalitetskrav er en koncentration, som ikke bør overskrides i vand, sediment eller biota.

Ifølge miljøkvalitetskravsdirektivet⁸ præambel betragtning nr. 5 fastsætter direktivet miljøkvalitetskrav i henhold til målene i vandrammedirektivet. Direktivet fastsætter krav for prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer for at opnå god kemisk tilstand. Selve kravene kan ses af direktivets bilag⁹.

EU-reguleringen består således i et krav om, at de EU-fastsatte krav sikres overholdt i vandområdet. Sker dette ikke, skal årsagen kortlægges og håndteres. Et element heraf kan være at revidere **relevante** tilladelser eller godkendelser.

Miljøgodkendelse

En miljøgodkendelse til en listevirksomhed meddeles med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 33. Hvis virksomheden ønsker tilladelse til udledning af spildevand direkte til vandløb, søer eller havet, skal denne behandles samtidigt med afgørelsen om godkendelse og indgår i godkendelsen¹⁰. Der fastsættes vilkår for etablering, drift og egenkontrol¹¹ samt for udledningen¹².

Godkendelsesmyndigheden skal vurdere, at virksomheden anvender bedste tilgængelige teknologi, og kan drives på stedet uden at medføre forurening af omgivelserne, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet¹³, for at godkendelsen kan meddeles.

For at sikre, at sidstnævnte krav overholdes, foretages en lang række vurderinger i forbindelse med meddelelse af en miljøgodkendelse blandt andet efter habitatdirektivet¹⁴ og vandrammedirektivet^{15 16}.

⁸ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2008/105/EF

af 16. december 2008

om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken, om ændring og senere ophævelse af Rådets direktiv 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF

⁹ Se også ændringsdirektiv EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2013/39/EU

af 12. august 2013

om ændring af direktiv 2000/60/EF og 2008/105/EF for så vidt angår prioriterede stoffer inden for vandpolitikken og

¹⁰ Jfr. Miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 5

¹¹ Jfr. Miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 1

¹² Jfr. Miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 5

¹³ Jf. bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed nr. 1534 af 9.12.2019 (godkendelsesbekendtgørelsen) § 18 stk. 1 nr. 1 og 2

¹⁴ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger

¹⁶ Ofte vil en miljøgodkendelse af en listevirksomhed ligeledes udløse en screening eller miljøvurdering efter miljøvurderingsloven, da listevirksomheden ofte ligeledes vil være omfattet af denne lov. Efter miljøvurderingsloven vil en lang række af de samme vurderinger ligeledes være påkrævet.

Retsbeskyttelse

Når en miljøgodkendelse er meddelt medfører dette retsbeskyttelse¹⁷. Det betyder, at der ikke kan meddeles påbud eller forbud i 8 år for at sikre virksomhedens investering og afskrivningsperiode. Der er dog særlige undtagelsessituationer, hvor retsbeskyttelsen må gennembrydes¹⁸. Bestemmelsen lister en række forskellige situationer, hvor retsbeskyttelsen gennembrydes. Der kan foretages indgreb med henblik på opfyldelse af bindende miljøkvalitetskrav, mens den omstændighed, at man i almindelighed ønsker miljøkvaliteten forbedret ikke kan begrunde indgreb efter bestemmelsen¹⁹.

Revurdering af virksomheder

Listevirksomheder skal have deres miljøgodkendelse og eventuelle tilladelse til direkte udledning af spildevand revurderet regelmæssigt.

BAT²⁰-konklusionerne, som offentliggøres ved bindende retsakter, udløser krav om, at en virksomheds godkendelser skal revurderes. Reglerne om revurdering findes i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, § 41, § 41a og 41b, og i godkendelsesbekendtgørelsens kapitel 15. Afgørelser om revurdering meddeles som påbud, jf. **MBL § 41**.

Nye BAT-krav, der fastsættes i afgørelsen om revurdering, skal være gennemført senest fire år efter offentliggørelse af BAT-konklusionen. I en BAT-konklusion er der ofte fastsat bindende udledningskrav i relation til udledning til vandmiljøet, herunder vandløb, søer eller havet.

Revurderingstidspunktet afhænger af, om virksomheden er en bilag 1 virksomhed²¹ og dermed underlagt EU-retlige krav²², eller om der er tale om en bilag 2 virksomhed²³.

Udledningstilladelsen for en virksomhed er en del af miljøgodkendelsen²⁴ og behandles derfor efter reglerne i lovens kapitel 5. Det har som konsekvens, at der er 8 års retsbeskyttelse på en sådan tilladelse²⁵.

Udgangspunktet for revurderingen er en vurdering af, om listevirksomheden medfører **væsentlig forurening**, jf. nedenfor. Hvis dette er tilfældet, kan denne nedbringes ved påbud. I yderste konsekvens kan der nedlægges forbud mod fortsat drift²⁶.

¹⁷ Miljøbeskyttelseslovens § 41 a.

¹⁸ Miljøbeskyttelseslovens § 41 a, stk. 2.

¹⁹ Jf. Karnøvs note 630 til § 41a.

²⁰ Bedste tilgængelige teknologi.

²¹ Definitioner af bilag 1 eller bilag 2 virksomheder kan ses i godkendelsesbekendtgørelsen.

²² Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens §§ 40 og 41 skal første revurdering foretages efter 8 år og derefter med 10 års mellemrum. Såfremt virksomhedens hovedlistepunkt er omfattet af en BAT-konklusion tages godkendelsen op til revurdering i forbindelse med offentliggørelse af BAT-konklusionen.

²³ Bilag 2 virksomheder kan revurderes efter 8 år, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 49.

²⁴ Miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 5

²⁵ Miljøbeskyttelseslovens § 41 a.

²⁶ Miljøbeskyttelseslovens § 41.

Revurderingens omfang

Revurderingen skal omfatte den samlede virksomhed og de vilkår i tilladelsen, som er omfattet af BAT-konklusionen²⁷. Myndigheden skal på baggrund af sit kendskab til den enkelte virksomhed vurdere, i hvilket omfang revurderingen af virksomhedens miljøgodkendelse skal resultere i ændrede eller nye vilkår. I vurderingen skal alle kendte oplysninger om virksomhedens miljøforhold, herunder oplysninger fra tilsyn, egenkontrol og indberetninger i øvrigt, inddrages. Det skal vurderes, om virksomhedens gældende afgørelser, herunder vilkår, forudsætninger m.v., fortsat er relevante, dækkende og tilstrækkelige til at regulere virksomhedens miljøforhold²⁸.

Ved revurdering skal vilkårene i godkendelsen gennemgås og evt. ændres ved påbud dvs. fastholdes eller skærpes²⁹. Omvendt skal selve vurderingsgrundlaget for miljøgodkendelsen ikke gennemgås igen, idet selve lokaliseringen af virksomheden det pågældende sted ikke er til revurdering. Selve miljøgodkendelsen gælder fortsat og efter revurderingen nu med ændrede vilkår³⁰.

Habitatdirektivet³¹ og habitatbekendtgørelsen³² kræver i overensstemmelse hermed heller ikke, at der i en revurderingssagsbehandling foretages en fornyet habitatvurdering, idet denne er gennemført i forbindelse med miljøgodkendelsen.

Der er indbygget et proportionalitetsprincip i BAT nationalt og EU-retligt. Dette princip forudsætter, at der ikke kan forlanges af en virksomhed, at den afholder betydelige udgifter til yderligere forureningsbegrænsende foranstaltninger, hvis den miljømæssige gevinst vil være ubetydelig og ikke er miljømæssigt påkrævet³³. Heri ligger, at der skal være en teknisk mulighed for foranstaltninger, som nedbringer udledning/emission, og som ligeledes vurderes proportionalt at indføre på den konkrete virksomhed.

Ifølge nævnspraksis skal MBL § 41 forstås på den måde, at **"væsentlighedskriteriet"**, som er en forudsætning for indgreb, er knyttet til virksomhedens eget bidrag og ikke kan baseres på en samlet vurdering af flere mulige kilder³⁴. Vurderingen af, om forureningen er

²⁷ Bekendtgørelse nr. 726 af 1. juni 2016 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, § 15.

²⁸ Bilag 1-virksomheder, som bruger, fremstiller eller frigiver relevante farlige stoffer, som stammer fra en aktivitet omfattet af bilag 1, skal udarbejde en rapport med oplysninger om og dokumentation for jordens og grundvandets tilstand med hensyn til forurening (basistilstandsrapport) i forbindelse med godkendelse, jf. miljøbeskyttelseslovens § 33, eller revurdering, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 41 a eller 41 b, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 14, stk. 1.

²⁹ Lempelser kan ikke ske med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 41 i en revurdering, men kræver en ny miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

³⁰ Se også Natur- og Miljøklagenævnet: (NMK-10-00956 21. april 2016)

"..... nævnet er helt enig i, at en godkendt virksomheds legitimitet i miljøbeskyttelseslovens forstand hviler på den eller de godkendelser, der er meddelt efter lovens § 33. Det er således kun vilkårene for godkendelsen, der revideres over tid og med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 41, mens selve godkendelsen til drift beror på den eller de til enhver tid meddelte godkendelser."

³¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

³² Bekendtgørelse 2018-12-06 nr. 1595 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

³³ Miljøret, 8. udgave, 2015, side 28.

³⁴ Se NMK-10-00101, 19. december 2013: *Århus Kommune ønsker at minimere den samlede lugtemission fra virksomheder med henblik på at nedbringe den generelle lugtbelastning af boligområder i Århus.*

væsentlig, må hvile på en samlet bedømmelse af på den ene side forureningens omfang og betydning og på den anden side omgivelsernes beskaffenhed mv.³⁵ Bedømmelsen hviler på et skøn. Dette skøn kan være normeret gennem de regulerings- og styringsmidler, som kan bringes i anvendelse³⁶. Hvis der ikke foreligger eller kan tilvejebringes normer, der kan danne udgangspunkt for en bedømmelse af forureningens væsentlighed, må der anlægges et fornuftigt skøn.

Myndigheden vil således forholde sig til, om virksomheden overholder eksempelvis vejledende krav³⁷, som er indført siden miljøgodkendelsen er meddelt eller siden sidste revurdering.

Myndigheden vil i den forbindelse anmode virksomheden om en teknisk og økonomisk redegørelse, som belyser de tekniske muligheder, virksomheden har for at overholde kravene helt eller delvist, og hvad de forskellige tiltag vil koste. Herudover skal tidshorisonten for indførelse af de enkelte tiltag belyses. Når dette oplysningsgrundlag er på plads, vil myndigheden vurdere proportionaliteten og fastsætte de endelige krav.

I forbindelse med indførelse af vejledende støjgrænser³⁸ skrev Miljøstyrelsen følgende om bestående virksomheder³⁹:

”Det må dog erkendes, at det i nogle tilfælde vil være rimeligt at fastsætte støjgrænser, der ligger over de vejledende grænseværdier. Det vil således være tilfældet, hvis:

- a) Miljømyndighedernes egne overvejelser godtgør, at de tekniske/ økonomiske konsekvenser af et krav om overholde af grænseværdierne påfører virksomheden urimelige udgifter eller driftsbetingelser.*
- b) Virksomheden fremlægger så veldokumenterede og tungvejende tekniske/ økonomiske grunde, at miljømyndigheden føler sig overbevist om, at det er urimeligt at kræve grænseværdierne overholdt.*

Vælger miljømyndighederne i en konkret sag at fastsætte støjgrænser, der ligger højere end grænseværdierne, vil ikke være rimeligt at tillade værdier, der ligger mere end 5-10

Efter nævnets opfattelse udgør ovennævnte oplysninger ikke i sig selv et tilstrækkeligt grundlag for at meddele påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1. Natur- og Miljølagenævnet bemærker i den forbindelse, at nævnet er uenig i synspunktet om, at lugtbidraget fra flere tætliggende eksisterende virksomheder med samme lugtkarakter skal adderes, når det vurderes, om den enkelte virksomhed giver anledning til væsentlig forurening. Nævnet anerkender naturligvis, at flere kilder øger belastningen på naboer, og at der i forbindelse med eventuel godkendelse af nye virksomheder må tages hensyn til, om området kan bære forureningen fra flere kilder. Tilsvarende anerkender nævnet, at der kan være et legitimt ønske om at nedbringe forureningen fra eksisterende kilder i et erhvervsområde, men "væsentlighedskriteriet", som er forudsætningen for indgreb, er knyttet til den enkelte virksomheds aktuelle forurening og muligheder for at nedbringe forureningen og kan ikke baseres på en samlet vurdering af flere mulige kilder til forureningen.

³⁵ Karnov note xx

³⁶ Karnov note xx

³⁷ Eksempelvis for lugt eller støj

³⁸ Miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder 6/1984.

³⁹ Modsat nye virksomheder, som i forbindelse med miljøgodkendelsen skulle overholde de vejledende støjgrænser.

db(A) højere. Tillæg til aften- og natværdierne bør kun gives, hvor det er nødvendigt for virksomheden at arbejde i to- eller treskiftsdrift.

Såfremt miljømyndighederne finder, at et påbud om umiddelbar gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger, der sikrer grænseværdiernes overholdelse, medfører urimelige tekniske/ økonomiske konsekvenser for virksomheden, bør det overvejes om det vil være rimeligt at give påbud om en gradvis nedsættelse af støjen over en nærmere fastlagt tidsperiode.”

Det er afgørende at forstå, at såfremt en eksisterende virksomhed ikke overholder vejledende støjkraav eller kan efterleve nye mellemkommende krav, eksempelvis skærpede miljøkvalitetskrav, så kan virksomheden ikke udvide eller ændre sig, da dette kræver en miljøgodkendelse. Virksomheden vil dermed være låst fast.

Proportionalitet

Proportionalitetsprincippet skal efterleves i dansk ret og EU-retligt⁴⁰.

Princippet kræver, at afgørelser ikke må være mere indgribende for en borger eller virksomhed end opfyldelse af de konkrete ved loven fastlagte målsætninger tilsiger. Der skal altså være et rimeligt forhold mellem mål og midler.

I proportionalitetsprincippet er indbygget et **egnethedskrav**. Hvis målet er at opnå et bestemt miljøkvalitetskrav, så skal midlerne (vilkår/forbud mod fortsat drift) være egnede til at opfylde formålet.

Hvis et vandområde ikke opfylder miljøkvalitetskravene af kumulative årsager, og virksomheden alene udgør en mindre kilde til det berørte vandområde vil selv meget omfattende indgreb over for en virksomhed måske ikke være egnet til at opnå målet. Her kan proportionalitetsprincippet anvendes i prioriteringen af, hvilke kilder der skal reduceres for at opnå miljømålene. En sådan tilgang vil ligeledes være i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet, såfremt der også gribes ind over for de øvrige kilder til forurening i vandområdet som led i en samlet indsats .

Der vil ofte være en begrænsning ved indførelse af nye krav for eksisterende virksomheder, som måske er indrettet eller placeret uheldigt i forhold til nutidens standarder. Her må man få belyst de tekniske muligheder og omkostningerne og forsøge at nå målet.

Indgreb

Hvis den enkelte listevirksomhed medfører væsentlig forurening i form af uacceptabel påvirkning, fx at listevirksomheden i sig selv ved sin udledning er årsag til, at der opstår problemer i et vandområde eller habitatområde, er myndigheden i vidt omfang forpligtet til at gribe ind over for virksomheden. Dette bør ikke afvente en regelmæssig revurdering.

Hensynet er dog begrundet i den enkelte virksomheds væsentlige forurening og ikke i, at der i en områdebeskyttelse er et uopgjort antal andre kilder, som samlet set medfører væsentlig forurening af området.

⁴⁰ EU traktatens artikel 5 og protokol 2.

Denne forpligtelse til at gribe ind, såfremt en virksomhed medfører væsentlig forurening følger af sektorlovgivningen og er et almindeligt dansk miljøretligt grundprincip.

Bekendtgørelse nr. 1433/ 2017 (bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer)

EU's vandrammedirektiv fastlægger rammerne for beskyttelsen af vandløb og søer, overgangsvande (flodmundinger, laguner o.l.), kystvande og grundvand i alle EU-lande. Direktivet fastlægger regler, der skal bremse forringelse af vandtilstanden i EU og opnå en god tilstand, fastsætter en række miljømål, jf. artikel 4, og opstiller overordnede rammer for den administrative struktur for planlægning og gennemførelse af tiltag og for overvågning af vandmiljøet⁴¹. Miljømålene har bindende karakter. For direkte udledning af spildevand er der krav om, at vandet skal være rensat tilstrækkeligt. Målet er at forbedre vandkvaliteten og forhindre forringelsen af den, jf. vandrammedirektivet og direktiv 2008/105 om miljøkvalitetskrav.

EU-landene er forpligtet til at reducere forureningen af vandmiljøet. Derfor er der fastsat grænser (miljøkvalitetskrav) for en række miljøfarlige forurenende stoffer. Miljøkvalitetskravene indgår som en del af vandrammedirektivets miljømål⁴², jf. oven for.

Administration af godkendelser og tilladelser til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) sker bl.a. i henhold til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

Det følger af bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer, at udledning af forurenende stoffer skal begrænses ved hjælp af BAT, jf. bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer § 5. I det tilfælde, hvor miljøkvalitetskrav, der er fastsat i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, jf. § 7, stk. 1, kræver overholdelse af *strengere* vilkår end dem, som følger af anvendelse af BAT, fastsættes der i overensstemmelse hermed *strengere vilkår* i tilladelsen, godkendelsen eller påbuddet.

Det følger ligeledes af bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 3, at bekendtgørelsen finder anvendelse på:

1) tilladelser efter MBL § 27, stk. 2 og 3, og § 28, stk. 1 og 2, til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, bortset fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger,

2) godkendelser efter MBL § 33 af aktiviteter, der direkte eller indirekte medfører en tilførsel af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, og

3) påbud efter MBL §§ 30 og 41.

Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (Indsatsbekendtgørelsen)

⁴¹ Lov om vandplanlægning.

⁴² <https://mst.dk/natur-vand/vand-i-hverdagen/spildevand/hvad-er-spildevand-og-hvorfor-renser-vi-det/miljoekvalitetskrav-for-overfladevand/>

I tilknytning til bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer gælder **§ 8** i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

I henhold til § 8 må tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster **ikke forringes**, og det skal samtidigt sikres, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Det fremgår af § 8, stk. 2, at der alene kan træffes afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet er **opfyldt**, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand. Af § 8, sk. 3, fremgår, at der alene kan træffes afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet **ikke er opfyldt**, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand, og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

Af vejledningen⁴³ fremgår, at der ved ”afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning” i § 8, stk. 2 og 3, skal forstås: **nye tilladelser og miljøgodkendelser**, der direkte eller indirekte kan medføre en påvirkning af et overfladeområde eller en grundvandsforekomst.

For så vidt angår **revurderinger**, fastslår vejledningen, at disse falder uden for § 8, stk. 2 og 3: ”Revurdering af miljøgodkendelser og udledningstilladelser, som på uændrede eller skærpede vilkår viderefører virksomhedens hidtidige ret til at udlede næringsstoffer eller miljøfarlige forurenede stoffer til vandforekomster, anses ikke for at udgøre en afgørelse omfattet af § 8, stk. 2 og 3. Dette svarer til praksis i forbindelse med de tidligere gældende vandplaner 2009-2015, jf. disse planers retningslinje nr. 4.”

I vandrammedirektivets art. 4, paragraf 1, litra a, subparagraf i, fremgår det yderligere, at vandforekomsternes tilstand ikke må forringes.

Oplysningskrav ved revurdering

Når en revurdering igangsættes skal virksomheden have en meddelelse herom, hvor virksomheden oplyses om myndighedens foreløbige overvejelser om revurderingens indhold, herunder anmodes om de oplysninger, som er nødvendige for, at myndigheden kan træffe afgørelse. **Virksomheden skal på myndighedens anmodning fremlægge alle informationer**, der er **nødvendige** for at kunne revurdere virksomhedens vilkår for godkendelse, herunder resultatet af emissionsovervågningen og andre data, der muliggør en sammenligning af anlæggets drift med den bedste tilgængelige teknik beskrevet i de gældende BAT-konklusioner og med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik⁴⁴.

Myndigheden har i godkendelsesbekendtgørelsen hjemmel til at anmode virksomheden om at fremlægge alle nødvendige informationer, for at kunne revurdere virksomhedens vilkår for

⁴³ Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, side 42, nederst.

⁴⁴ Godkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 2.

godkendelse, herunder resultatet af emissionsovervågningen og andre data, der muliggør en sammenligning af anlæggets drift med den bedste tilgængelige teknik beskrevet i de gældende BAT-konklusioner og med de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik.

Proportionalitetsprincippet gælder også her, og det ikke kan anses ikke for proportionalt, at bede en virksomhed om at levere flere oplysninger end i en ansøgningssituation, hvor oplysningskravet begrænser sig til udledningens karakteristika (mængder, koncentration af MFS).

Særligt vedrørende § 30 i mbl og udledning af MFS fra spildevandsforsyningsselskabernes renseanlæg og overløbsbygværker

Spildevandsforsyningsselskabernes renseanlæg og overløbsbygværker er også omfattet af bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, hvilket dermed betyder at der i kommunernes udledningstilladelser, for de relevante stoffer skal stilles krav til stofindhold i udledninger, og vilkår om egenkontrol, samt at det gennem beregninger skal sikres, at MKK ikke overskrides i det modtagende overfladevand. Bekendtgørelsen er også gældende for påbud, som MST som tilsynsmyndighed meddeler forsyningerne.

Spildevandsforsyningsselskabernes renseanlæg er i dag normalt ikke bygget specifikt til at rense vandet for indhold af MFS.

Der har hidtil i forvaltning og kontrol af renseanlæg primært/udelukkende været fokus på udledninger af organisk stof/næringsstoffer, og der findes sandsynligvis ikke mange renseanlæg, som lever op til bekendtgørelsens krav.

Den manglende regulering af MFS-udledninger fra renseanlæg ses i forskellige sammenhænge begrundet i følgende antagelser/forhold:

- at indholdet af MFS-stoffer i den del af spildevandet som stammer fra diffuse kilder (spildevand fra husholdninger og tag- og overfladevand) efter EU's vand og kemikaliepolitik reguleres gennem produktkrav,
- at spildevand fra virksomheder reguleres gennem tilslutningstilladelser på en måde, som sikrer, at renseanlæggets udledning ikke fører til overskridelse af MKK.

VFS er på baggrund heraf ved at søge afklaret, hvilke skridt MST skal tage i relation til vejledning og ændring af hidtidig administrativ praksis med henblik på en klar overholdelse af de nuværende regler i bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer, idet det vurderes at kunne få betydelige konsekvenser for kommuner og spildevandsforsyningsselskaber, (i forhold til vurderinger af MFS-udledning, opstilling af eksplicite vilkår, og mulige investeringer i ekstra rensetrin).

Problemstillingerne ift. regulering af renseanlæggene efter bekendtgørelsens regler er bl.a., at renseanlæggene ikke har kontrol over, hvad der tilføres renseanlægget gennem tilløbet, idet tilledninger fra industri reguleres af kommunerne i tilslutningstilladelser, ligesom tilledninger fra husholdninger og tag- og overfladevand ikke er mulige at regulere. I modsætning til industri med direkte udledning har renseanlæggene således ikke mulighed for at nedbringe udledningerne gennem substitution af de uønskede stoffer eller rensning ved kilden. Renseanlæggene kan således komme til at overskride udlederkrav i

udledningstilladelsen uden reelt at have muligheden for at reducere udledningen. Derudover indikerer forhåndenværende måledata, at renseanlæg i dag udleder en del stoffer i koncentrationer over gældende miljøkvalitetskrav. Der vil derfor skulle udlægges blandingszoner omkring renseanlæggenes udløbsledninger, stilles krav til maksimale koncentrationer og mængder af udledte stoffer, samt krav til egenkontrol af udlederkraft. I tilfælde af overskridelser skal der håndhæves over for renseanlægget, selv om dette måske ikke har mulighed for rette op gennem reduktion af tilledningen.

Ift overløbsbygværker adskiller de sig fra afløb fra renseanlæg, idet overløb kun forekommer i kort tid et begrænset antal gange om året. Derudover svinger stofkoncentrationerne i det udledte vand afhængig af bl.a. regnintensitet og tiden siden forrige regnhændelse, hvorfor det er vanskeligt at udtage repræsentative prøver af overløbsvandet. Viden om koncentrationer af MFS i overløbsvand er derfor begrænset. Der udtages dog prøver af overløbene i NOVANA programmet.

Idet renseanlæggene er omfattet af gældende regler i bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer, og det må forventes, at kommunerne i forbindelse med nye udledningstilladelser til forsyningernes renseanlæg og overløbsbygværker begynder at stille de relevante krav efter bekendtgørelsens § 6. Der gives dog forholdsvis få nye udledningstilladelser til forsyningernes renseanlæg.

Hvis renseanlæg med gældende udledningstilladelser skal reguleres tilsvarende, vil det kræve påbud fra MST som tilsynsmyndighed. Påbud kan komme på tale, hvis et renseanlæg bidrager til, at et vandområde ikke er i god tilstand i forhold til konkrete MFS'er og der derfor fastsættes en indsats i vandområdeplanen.

MST's tilsynsstrategi ville også kunne være, at give renseanlæggene et undersøgelsespåbud om at kortlægge indholdet af specifikke stoffer i det konkrete afløb med den begrundelse, at alle undersøgelser viser, at stofferne generelt findes i afløbsvand fra renseanlæg. Opfølgning på undersøgelserne kan være, at renseanlæggene udleder et eller flere stoffer i ikke uvæsentlige koncentrationer uden at have tilladelse til udledningen. Dette kan medføre et påbud om lovgivning gennem ansøgning til kommunen.

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Virksomheder
J.nr.
Ref. Haskr
Den 20. september 2020
Rev. 5. november 2020

Blandingszoners størrelse og fortynding

Konceptet om blandingszoner introduceres i artikel 4 i direktiv 2008/105/EF om miljøkvalitetskrav og er indført i dansk lovgivning i bekendtgørelse nr. 1433/2017 om krav til udledning af visse forurenede stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

Det følger af bekendtgørelsen, at miljømyndigheden kan udpege blandingszoner omkring udledningspunkter, så koncentrationen af forurenende stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis det ikke påvirker det øvrige overfladevandsområdes opfyldelse af disse krav.

Udpegningen af blandingszoner skal ske, så udstrækningen af de enkelte zoner er 1) begrænset til udledningspunktets umiddelbare nærhed og 2) afpasset efter koncentrationerne af forurenende stoffer ved udledningspunktet og efter de betingelser for udledning af forurenende stoffer, der er fastsat i de forudgående reguleringer om udledning fra punktkilder i overensstemmelse med anvendelsen af de bedste tilgængelige teknikker. Det følger også, at ved fastsættelse af vilkår, der baseres på udpegning af en blandingszone, skal der indgå foranstaltninger med henblik på at mindske udstrækningen af blandingszonen i fremtiden.

Bekendtgørelsen fastsætter ikke nærmere dimensioner for størrelsen/udstrækningen af udpegede blandingszone i vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

Til brug for medlemslandene er der i EU-regi udarbejdet tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner¹ og tillige et teknisk baggrundsdokument til støtte herfor² (foreligger kun på engelsk).

De tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner følger en trinvis tilgang, der på hvert trin har til hensigt at udpege de udledninger, som ikke give anledning til bekymring for vandmiljøet, og ligeledes tydeliggøre, hvilket udledninger, der kræver en indsats i forhold til at reducere blandingszonens udstrækning. Den trinvis tilgang kan sammenfattes: Trin 0: Forekommer der problematiske stoffer? Trin 1: Indledende screening uden beregning af blandingszonens størrelse, Trin 2: Forenklet skøn med

¹ Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4, i direktiv 2008/105/EF (K (2010) 9369 endelig).

² CIS Technical Background Document on Identification of Mixing Zones, December 2010

beregning af størrelsen af en blandingszone, Trin 3: Detaljeret vurdering med komplekse modeller og Trin 4: Undersøgelser/validering af modellerne.

På Miljøstyrelsens hjemmeside findes der i ”FAQ om miljøkvalitetskrav” en besvarelse på spørgsmålet om størrelsen og fortyndingsforhold i forbindelse med udpegning af blandingszoner for vandløb, søer og kystvande. Besvarelsen tager udgangspunkt i Kapitel 3 - Opblanding af spildevand” i Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 690, 2002 om ”Udledning af miljøfarlige stoffer for spildevand”. De nationale FAQ for størrelsen og fortyndingen af blandingszoner for vandløb, søer og kystvande kan findes ordret gengivet i henholdsvis bilag 1-3 til dette notat.

Formålet med dette notat følger af leverance 12, der har til hensigt at afklare om det er muligt at udpege større blandingszoner end hvad der umiddelbart følger af de af givne retningslinjer beskrevet i de nationale FAQ. Om muligt at komme med forslag til en revideret vejledning til fortolkning af, hvor store blandingszoner må være i de forskellige typer af overfladevandområder.

I notatet sammenholdes de nationale FAQ for blandingszoners størrelse og fortynding for vandløb, søer og kystvande med retningslinjerne i EU-vejledning om blandingszoner. Desuden inddrages resultaterne af en DHI- rapport om udpegning af blandingszoner i andre EU lande udarbejdet for den daværende Naturstyrelse i 2016³.

Vandløb

Nationale FAQ - kort beskrivelse

Størrelse: Der er ikke udarbejdet en særskilt FAQ for størrelsen af en blandingszone for et vandløb, men af FAQ’ en for fortynding for vandløb, fremgår det, at bredden af vandløbet samt opblandingen over vandløbstværsnittet indgår ved fastlæggelse af udstrækningen af en blandingszone. Der angives en maksimal længde af en blandingszone nedstrøms udledningspunktet på 7-10 gange vandløbsbredden.

Fortynding: I vandløb, hvor der sker fuld opblanding i vandløbstværsnittet inden for en afstand af 7-10 gange vandløbsbredden nedstrøms udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen beregnes som forholdet mellem medianminimumsvandføring (eller mindste månedsmiddelvandføring) og udledt vandmængde, forudsat at de udledte stoffer ikke er i vandløbet i forvejen.

I vandløb, hvor der ikke sker fuld opblanding inden for en afstand af 7-10 gange vandløbsbredden, kan fortyndingen beregnes på grundlag af den del af vandføringen i vandløbstværsnittet, som bidrager til fortyndingen i en afstand af op til 10 gange vandløbsbredden.

Administrativ tolkning/anvendelse

Betydningen af en maksimale længde af en blandingszone nedstrøms udledningspunktet maksimalt op til 10 x vandløbsbredden kan illustreres i nedenstående tabel:

³ Blandingszoner i andre EU- lande, Sverige, Polen, Tyskland, Holland, England og Irland. Rapport udarbejdet af DHI for Naturstyrelsen – Vandplaner og Havmiljø, april 2016.

Vandløbsbredde (m)	Blandingszone Længde (m)	Blandingszone Areal (m ²)
2 m	20 m	20 m ²
5 m	50 m	250 m ²
10 m	100 m	1.000 m ²
20 m	200 m	4.000 m ²
50 m	500 m	25.000 m ²
Skjern Å		
10 m (Sdr. Felding)	100 m	1.000 m ²
45 m (Skjern Enge)	450 m	20.250 m ²
Gudenå		
40 m (Silkeborg)	400 m	16.000 m ²
30 m (Randers)	300 m	9.000 m ²

Antages at den maksimale bredde for danske vandløb på vise strækninger kan være op til ca. 50 m, bliver længden af en blandingszone nedstrøms et udledningspunkt på sådan en strækning maksimalt op til 500 m, svarende til et areal på 25.000 m².

I forhold til beregning af fortyndingen er det "forudsat at de udledte stoffer ikke er i vandløbet i forvejen". Det betyder, at hvis stoffet er til stede i forvejen i vandløbet skal koncentration kumulativt inddrages ved beregningen af den resulterende stofkoncentration, der vil være grundlag for vurderingen af, om det pågældende stofs miljøkvalitetskrav er overholdt.

Forhold til EU-vejledningen

Den indledende screening i form af Trin 1 for indvand (floder og kanaler) tager udgangspunkt i udledningens indvirkning efter opblandingen. Den i forvejen forekommende koncentrationer i floden tages ikke nærmere i betragtning på dette tidspunkt. Metoden bygger på en beregning af procestilførslen (PT) = koncentrationen af forurenende stof/ FF, hvor FF(fortyndingsfaktoren) = $(Q_{\text{flod}} + Q_{\text{spildevand}})/Q_{\text{spildevand}}$, Q er strømningsmængder. Hvis udledningstilførslen efter fuldstændig blanding (procestilførslen) er mindre end værdien af foreslåede tilladte stigninger i koncentrationen alt efter strømningsvejen, kan udledningen anses som ubetydelig uden at skulle træffe yderligere foranstaltninger uagtet opstrømskoncentrationer eller tilstedeværelse af flere udledninger. Forslåede indikative tilladte stigninger i koncentrationer for forskellige vandtyper fremgår af tabel 8.0 i vejledningen. For en lille flod med nettostrømning < 100 m³/s er f.eks. angivet en tilladt stigning på 4 % af miljøkvalitetskravet.

Det fremgår af vejledningen, at den kompetente myndighed i forhold til Trin 2-vurderingen kan vælge at anvende "standardiserede acceptable udstrækningskriterier med henblik på, på bedste vis at fokusere på de tilgængelige ressourcer. I vejledningen (side 20) anbefales, at der bør vælges en forsigtighedstilgang ved Trin 2 således, at omfanget af overskridelsen af miljøkvalitetskrav i floder, kan anses som acceptabel uden yderligere tiltag, hvis udstrækningen af en blandingszone ligger under 10 x W (flodbredden) eller 1 kilometer, hvis udstrækningen af blandingszonen ikke overstiger 10 % af vandområdets samlede længde.

Nabotjek

Oversigt over krav og distancer for blandingszoner for vandløb/floder i de undersøgte nabo-medlemslande

Vandløb/floder

Medlemslande	Anvendelse af blandingszone	Udstrækning	Krav/anbefaling om modellering
Danmark	Blandingszone kan udpeges med specifikke krav i lovgivning	Bredden af vandløbet samt opblandingen over vandløbstværsnittet indgår ved fastlæggelse af udstrækningen af en blandingszone. Der angives en maksimal "længdestørrelse" på 7-10 gange vandløbsbredden.	Krav i lovningen om beregning, der skal sikre, at miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer for det berørte vandområde kan opfyldes.
Sverige	Blandingszone bruges	Ingen distancekrav	Ingen specifikke krav
Polen	Regionalt udviklet vejledning, som forventes at føre til national vejledning		Ingen, men specifikke modeller nævnes i lovgivningen
Tyskland	Ja	Blandingszonen ophører der, hvor der over et tværsnit kun er 5 % afvigelse i koncentrationer i forhold til det fuldt-opblandede tværsnit	Ja
Holland	Ja	Maks. 25 % af strømningstværsnit og maks. 1000 m nedstrøms. *	Ja
England	Ja	Maks. 100 m nedstrøms	Ja
Irland	Ja	Forventes snarest implementeret	Ja, men ikke modelspecifikt

*Maks. 1000 meter nedstrøms for store floder med bredder større end 100 meter jf. EU-vejledningen.

Vurdering/konklusion:

Det kan konkluderes, at de nationale FAQ for blandingszoneres størrelse for vandløb følger anbefalingerne i EU-vejledningens Trin 2.

MST Virksomheder har ikke kendskab til konkrete sager, hvor der er foretaget vurdering udelukkende efter Trin 1, hvorfor muligheden for anvendelse af Trin 1 for vandløb bør testes nærmere. Det bemærkes, at Tyskland tilsyneladende anvender Trin 1.

Det bemærkes, at Holland begrænser udstrækningen af en blandingszone til 25 % af strømningstværsnittet og beskytter derved migrerende arter, idet de sikres en upåvirket

passage. Længden af udstrækninger af blandingszoner er derimod inden for rammerne af vejledningen valgt til maksimum til 1000 meter.

Søer

Dansk FAQ – kort beskrivelse

Størrelsen: Nye udledninger til stillestående vand bør så vidt muligt undgås. I større søer bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område inden for 50 meter fra udledningsstedet. I mindre søer bør en blandingszone ikke udgøre mere end 10-15 % af søens areal.

Fortynding: I søer vil fortyndingen inden for en blandingszone være meget afhængig af de konkrete forhold omkring udledningsstedet, og der kan ikke gives generelle retningslinjer for beregning heraf.

Administrativ tolkning/anvendelse

Ordlyden ”begrænses til et område inden for 50 meter fra udledningsstedet” tolkes administrativt til, at størrelsen af en blandingszone i større søer kan udpeges til et område i form af et cirkeludsnit med en maksimal radius på 50 meter. Enten som en halvcirkel, såfremt udledningspunktet er anlagt ved bredden eller som et helcirkel, såfremt udledningspunktet er ført mindst 50 meter fra bredden.

Det maksimale areal af en blandingszone omkring et udledningspunkt ved bredden af en sø vil da i form af en halvcirkel udgøre $3.935 \text{ m}^2 = 0,4 \text{ ha}$. Hvis udledningspunktet føres mindst 50 meter ud i søen kan det maksimale areal af en blandingszone i form af en cirkel beregnes til $6.895 \text{ m}^2 = 0,8 \text{ ha}$.

Arealet af en blandingszone begrænses derudover i mindre søer, da blandingszonen maksimalt må udgøre 10-15 % af søens størrelse. Udledningspunkter ved søer findes almindeligvis ved bredden. Det betyder, at der for søer mindre en ca. 3 ha skal ske en reduktion af den maksimale acceptable størrelse af en blandingszone. For en sø på 1 ha med et udledningspunkt ved bredden, vil en blandingszone i form af en halvcirkel maksimalt kunne have en radius på ca. 30 meter (radius i m = kvadratroden af $(0,15 \times 10.000 \text{ m}^2 / 0,5 \times 3,14)$). Det er selvfølgelig under forudsætning af, at søen ikke har karakter af stillestående vand.

Forhold til EU-vejledningen

På grund af søers særlige beskaffenhed i forhold til forskellige størrelse og form samt komplicerede til- og fremførsler af vandmængder og deraf komplicerede strømning- og spredningsmønstre vurderer det tekniske dokument til EU-vejledningen, at det kan være svært at opstille kriterier for Trin 1, men at den første vurdering bør sker som Trin 2.

Der findes i EU-vejledningen ingen anbefalinger i forhold til standardiserede acceptable udstrækningskriterier for blandingszoner i søer, men vejledning anfører, at blandingszonen kan repræsenteres af en halvcirkel, og at det synes logisk, at gøre længden af blandingszonen proportional med søens dimensioner, f.eks. arealet og længden og bredden af søen. Der henviser til Holland, der anvender følgende formel for bestemmelse af længden ($L_{\text{mixingzone}}$) af en blandingszone er: $L_{\text{mixingzone}} = 1/4 \times \sqrt{A/(L/B)}$, hvor A er arealet, L er længden og B er bredden af søen.

Nabotjek

Oversigt over krav og distancer for blandingszoner for søer i de undersøgte medlemslande.

Søer

Medlemslande	Anvendelse af blandingszone	Udstrækning	Krav/anbefaling om modellering
Danmark	Blandingszone kan udpeges med specifikke krav i lovgivning	FAQ: Begrænses til et område inden for 50 meter fra udledningspunktet. Begrænses i mindre søer til 10-15% af søens areal.	Krav i lovningen om beregning, der skal sikre, at miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer for det berørte vandområde kan opfyldes.
Sverige	Blandingszone bruges	Ingen distancekrav	Ingen specifikke krav
Polen	Regionalt udviklet vejledning om blandingszoner, som forventes at føre til national vejledning	?	Ingen, men specifikke modeller nævnes i lovgivningen
Tyskland	Blandingszoner for søer er ikke nævnt specifikt		(Ja)
Holland	Ja	Beregnes ud fra formel: $L_{mixingzone} = 1/4 \times \sqrt{A/(L/B)}$	Ja
England	Ja	Steds-og modelleringspecifikt	Ja
Irland	Ja -forventes implementeret snarest	?	Ja, men ikke modelspecifikt

Vurdering/konklusion:

Det kan konkluderes, at de nationale FAQ for blandingszonerens størrelse for søer følger intensionerne i EU-vejledningen, herunder en begrænsning af blandingszonens størrelse i mindre søer i forhold til større søer.

Den valgte udstrækningskriterie, der begrænser blandingszoner til et område inden for 50 meter fra udledningspunktet kan ikke spores i vejledningen.

Det ville være oplagt, at foretage en sammenligning af blandingszonens størrelse i udvalgte søer bestemt efter den nationale FAQ og Hollands beregningsformel.

Kystvande

Nationale FAQ - kort beskrivelse

Udstrækning. I kystvande bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område inden for 50-100 meter fra udledningsstedet.

Fortynding. I kystvande er fortyndingen afhængig af de konkrete forhold omkring udledningsstedet. Typisk vil der kunne forventes en fortynding på 10-50 gange. Lokalt

vil fortyndingen kunne være højere. Hvis de hydromorfologiske forhold omkring udledningsstedet er atypiske, kan der være behov for mere detaljerede modelberegninger.

Administrativ fortolkning/anvendelse

Ordlyden ”begrænses til et område inden for 50-100 meter fra udledningsstedet” tolkes administrativt til, at størrelsen af en blandingszone i kystvande kan udpeges til et område i form af et cirkeludsnit med radius på 50-100 meter. Enten som en halvcirkel, såfremt udledningspunktet er anlagt ved kystlinjen, eller som et helcirkel, såfremt udledningspunktet er ført mindst 50-100 meter væk fra kystlinjen.

Det maksimale areal af en blandingszone omkring et udledningspunkt anlagt ved kystlinjen i form af en halvcirkel vil da udgøre 15.700 m². Hvis udledningspunktet føres mindst 100 meter ud fra kysten vil det maksimale areal af en blandingszone i form af en cirkel udgøre 31.400 m².

Det modellerede ”faktiske” opblandingsområde for udledningspunkter ført tilstrækkeligt væk fra kysten, vil dog sjældent i kystvande have en form af en cirkel, da strømningsmønstre langs kysten, vil kunne betyde, at området med opblandingen f.eks. vil kunne have form en ellipse (langstrakt). For disse udledningspunkter vil der dog i praksis blive udpeget en blandingszone som form af en cirkel, afpasses efter, at den længste længde-dimension af en givet acceptable opblandingsområde, skal kunne rummes inden for cirklen. En anden mulighed er at lade det maksimale areal være grundlag for beregningen af størrelsen af en maksimal blandingszone omkring et udledningspunkt. For en blandingszone i form af en ellipse med et areal på 31.400 m² og med en kort halvakse på 50 meter vil den lange halvakse være 200 meter. Det vil sige, at udstrækningen blandingszonen vil være større end 100 meter fra udledningspunktet og derfor ikke i overensstemmelse med FAQ'en. Der kan dog argumenteres for, at arealet af det påvirkede område vil kunne ligge inden for rammerne af tolkningen af FAQ'en.

Forhold til EU-vejledningen

EU-vejledningen foreskriver en Trin 1- vurdering for kystvande, der er baseret på den ”effektive volumenstrøm” (EVS), som er produktet af graden for udledningsstrømmen og forholdet mellem koncentrationer af det forurenende stof og miljøkvalitetskravet som det generelle kvalitetskrav. Enheden betegnes cumecs. Metoden kræver ingen beregninger af omfanget af en blandingszone, men skal opfylde fire kriterier, som kan beskrives som 1) altid dækket ved alle etaper af tidevand, 2) flydeevne, 3) forenklet signifikansprøve og 4) indledende fortynding.

Der vælges en forsigtighedstilgang i forhold til blandingsgrader og strømningshastigheder (kun på 0,1 m/s) med henblik på en blandingsvolumen på omkring 2.000 m³, hvilket betyder, at EVS skal være omkring 5,0 cumecs. Den forenkledede signifikans prøve er således: Hvis $EVS < 5,0$ cumecs, kan udledningen anses som ubetydelig. Hvis udledningen ikke klarer den forenkledede signifikansprøve, er næste skridt at afprøve om det generelle miljøkvalitetskrav er opfyldt efter den indledende fortynding (initialfortyndingen). Hvis alle miljøkvalitetskrav er opfyldt efter den indledende fortynding, kan udpegning af en blandingszone anses som unødvendig, og der er ikke brug for yderligere vurdering.

Bemærkelsesværdigt fremgår det af det tekniske dokument til vejledningen, at arbejdet med beskrivelse af Trin 1-metoden for kystvande ikke er komplet, hvorfor man bør gå til Trin 2 eller Trin 3.

Der findes i EU-vejledningen ingen anbefalinger i forhold til standardiserede acceptable udstrækningskriterier for blandingszoner i kystvande, men i EU-vejledningen er anført, at en række medlemsstater, herunder Danmark anvender en blandingszone med en udstrækning på kun en smule over den oprindelige fortyndingszone. I kystvande er dette 50-100 m fra udledningspunktet. I Holland er tilgangen, at man i kystvande anvender et maksimumvolumen.

Det Hollandske anvendelse af et maksimalvolumen for størrelsen af en blandingszone er uddybet i afsnit "3.3.4 - Tier 2 - Large estuaries and coastal waters, side 22" i det tekniske dokument til EU-vejledningen,.

I det hollandske eksempel er tilgangen, at man i åbne kystvande - på trods af, at der her må forventes en betydelig fortynding - også bør sættes en grænse for størrelsen af en blandingszone, men som et maksimalt volumen. Det svarer til vandløb og søer, hvor der vil være en naturlig grænse, dvs. bredden for floder og vandløb og arealet for søer.

Tankegangen er, at der udlægges en maksimal længde $L = 1000$ meter langs en kystlinje, dvs. $L/2 = 500$ meter "opstrøms" udledningspunktet og $L/2 = 500$ meter "nedstrøms" udledningspunktet. Det maksimale volumen kan nu beregnes med baggrund i et halvcirkeludsnit og under antagelse af en middeldybde på 5 meter i kystlinjezonen:

$$\text{Volumenet}_{\text{mixing zone}} = \pi/2 * (500)^2 * 5 = 1,96 * 10^6 \text{ [m}^3\text{]},$$

dvs. et maksimalt vandvolumen afrundet til 2 mio. m³. Beregningen tager udgangspunkt, at der i Holland er anvendt en maksimal længde $L = 1000$ meter for store floder med en bredde på 100 meter eller mere.

I selve vejledningsdokumentet er der i forbindelse med beskrivelse af det Hollandske eksempel på side 19 anført: *"For deep coastal water this corresponds with a length (L) of 150 m."* Betydningen af "dybe kystvande" kan anskueliggøres ved at beregne middeldybden ud fra formlen. Middeldybden bliver da ca. 200 meter for et halvkugleudsnit og ca. 100 meter for et helkugleudsnit (udledningspunkt ført væk kystlinjen). Eksemplet er ikke særligt godt valgt. Det er for dybt, og antagelsen om, at hele vandvolumenet har betydning opblanding/fortynding, giver ikke mening. Det er heller ikke relevant, hverken for Holland eller Danmark med lavvandede kystnære områder.

MST Virksomheder har foretaget en konkret beregning af blandingszonens størrelse omkring Cheminovas udledningspunkt i Vesterhavet under antagelse af et maksimalt volumen på 2 mil. m³. Resultatet viser, at der kan udlægges en blandingszone med radius på 300-350 meter omkring Cheminovas udledningspunkt, og at denne zone volumenmæssigt udgør 0,16 % af vandområdet. Tidligere, men nu ophævede spildevandsnærområde, var udlagt med radius på 500 meter. Der henvises til Virksomheders notat af 30. juni 2015, "Estimat af størrelsen af blandingszoner for kystvande ud fra et forenklet skøn - Trin 2".

Nabotjek

Oversigt over krav og distancer for blandingszoner for kystvande i de undersøgte medlemslande

Kystvande:

Medlemslande	Anvendelse af blandingszone	Udstrækning	Krav/anbefaling om modellering
Danmark	Blandingszone kan udpeges med specifikke krav i lovgivning	FAQ: Begrænses til et område inden for på 50-100 meter fra udledningspunktet	Krav i lovningen om beregning, der skal sikre, at miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer for det berørte vandområde kan opfyldes.
Sverige	Blandingszone bruges	Ingen distancekrav	Ingen specifikke krav
Polen	Regionalt udviklet vejledning om blandingszoner, som forventes at føre til national vejledning		Ingen, men specifikke modeller nævnes i lovgivningen
Tyskland	Blandingszonekonceptet under udvikling		Ja
Holland	Ja	Maksimalt 1000 meter i en volumenzone	Ja
England	Ja	Steds-og modelleringspecifikt	Ja
Irland	Ja	150-200 meter	Ja, men ikke modelspecifikt

Vurdering/konklusion

MST Virksomheder har ikke kendskab til konkrete sager, hvor der er foretaget vurdering udelukkende efter Trin 1, hvorfor muligheden for anvendelse af Trin 1 for kystvande bør testes nærmere.

Det valgte udstrækningskriterie, der begrænser blandingszoner til et område inden for 50 meter fra udledningspunktet fremgår ikke af EU-vejledningen. Det er heller muligt at spore interne notater eller dokumenter i Miljøstyrelsen, der redegøre for begrundelserne for valget af et udstrækningskriterie på 50-100 meter gældende generelt for alle kystvande i Danmark.

EU-vejledningen åbner muligheden for anvendelse af en maksimal volumenbetragtning for udpegning af blandingszoner i kystvande. I det Hollandske eksempel anvendes en maksimal længde af på 1000 meter, der svarer til den anbefalede maksimale længde af en blandingszone nedstrøms et udledningspunkt i floder/vandløb.

På den baggrund stilles forslag om, at revidere de danske retningslinier for fastsættelse af størrelsen af blandingszoner for kystvande, så de med udgangspunkt i Det Hollandske eksempel bygger på tilgangen om en maksimal volumen. Det anbefales, at

foretages en differentiering, der i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til, at der i Danmark findes mange forskellige typer af kyststækninger, der spænder fra åbne kystområder til mere lukkede kystområder som bugter og fjorde. Differentieringen kan bygge på dybdeforhold i det pågældende kystvande, så det maksimale volumen og dermed et udstrækningskriterie reduceres med faldende dybde eller under hensyntagen til typologien af kystvandet.

Forslag til revideret FAQ for kystvande:

I kystvande bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område op til 350 meter fra udledningsstedet.

For åbenvandstyper anvendes op til 350 meter fra udledningsstedet

For andre typer af kystvande anvendes op til 100 meter fra udledningsstedet

Åbenvandstyper og andre typer af kystvande refererer til typologi for kystvande anvendt i vandområdeplanen.

En maksimal udstrækning på 350 meter vil for et udledningspunkt ført væk fra kysten (minimum 350 meter) med en middeldybde på 5 meter svarer til et maksimalt volumen på 2 mill. m³. For et udledningspunkt ved kystlinjen vil en maksimal udstrækning på 350 meter svarer til et volumen på 1 mill. m³.

Det anbefales, at formen af en blandingszone i højere grad kan inddrages, hvilket kan opnås, hvis arealet eller netop volumenet inddrages ved fastansættelse af størrelsen af blandingszoner i kystvande.

Samlet konklusion

- Det kan konkluderes, at de nationale FAQ for blandingszonerers størrelse for vandløb følger anbefalingerne i EU-vejledningens Trin 2.
- MST Virksomheder har ikke kendskab til konkrete sager, hvor der er foretaget vurdering udelukkende efter Trin 1, hvorfor muligheden for anvendelse af Trin 1 for vandløb og kystvande bør testes nærmere.
- Det kan konkluderes, at de nationale FAQ for blandingszonerers størrelse for søer følger intensionerne i EU-vejledningen, herunder en begrænsning af blandingszonens størrelse i mindre søer i forhold til større søer.
- Det valgte udstrækningskriterie, der begrænser blandingszoner til et område inden for 50 meter fra udledningspunktet for søer fremgår ikke af EU-vejledningen. Det foreslås, at der foretages en sammenligning af blandingszonens størrelse i udvalgte søer bestemt efter den nationale FAQ og Hollands beregningsformel.
- Det valgte udstrækningskriterie, der begrænser blandingszoner i kystvande til et område inden for 50 meter fra udledningspunktet fremgår ikke af EU-

vejledningen. Det er heller muligt at spore interne notater eller dokumenter i Miljøstyrelsen, der redegøre for begrundelserne for valget af et udstrækningskriterie på 50-100 meter gældende generelt for alle kystvande i Danmark

- Der stilles forslag om, at revidere de danske retningslinier for fastsættelse af størrelsen af blandingszoner for kystvande, så de med udgangspunkt i Det Hollandske eksempel bygger på tilgangen om en maksimal volumen. Det anbefales, at der foretages en differentiering, der i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til, at der i Danmark findes mange forskellige typer af kyststækninger, der spænder fra åbne kystområder til mere lukkede kystområder som bugter og fjorde. Der stilles forslag om, at der tages hensyn til typologien af kystvande som anvendt i vandområdeplanerne. Se bilag 4, der viser et udsnit af kort over afgrænsning og typologi i kystvande fra Vandområdeplan (2015-2021).

- 1) Det er vigtigt at understrege, at nærværende redegørelse tager afsæt i EU-vejledningens anvendelsesområde, dvs. et scenarie, hvor miljøkvalitetskrav er opfyldt i forvejen i vandområdet, og hvor kriteriet for accept for overholdelse af miljøkvalitetskrav er sat ved randen af blandingen. Der er ikke muligt at udrede forhold omkring blandingszoners størrelse for et scenarie, hvor miljøkvalitetskravene ikke er opfyldt. Det kan ikke ske, før der tages stilling til, om det er muligt at give tilladelse til en udledning til et sådan overfladevandområde, og hvis muligt, ikke før, der foreligger kriterier for, hvordan en sådan blandingszone beregningsmæssigt skal fastlægges.**
- 2) Det er vigtige at understrege, at nærværende redegørelse ikke inddrager forhold omkring udsivning over en bred front, hvilket typisk gøre sig gældende for udsivningen fra deponier. De skal afklares om, hvorvidt blandingszonekonceptet er relateret til udsivninger over en bred front, eller alene afgrænset til punkudledninger.**

Nationale FAQ for **vandløb**

Gældende FAQ jf. MST hjemmeside	Forslag til reviderede FAQ
Hvor stor kan en blandingszone være i vandløb? <i>Er ikke eksplicit angivet som en særskilt FAQ, men indgår i beskrivelsen af, hvilken fortynding man kan regne med efter en udledning. Her er angivet en maksimal længde-dimension på 10 gange vandløbsbredden.</i> Hvilken fortynding kan man regne med efter en udledning? Hvis der er udpeget en blandingszone omkring udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen inddrages ved fastsættelse af udlederkrav. Principper for fortynding i blandingszone indgår i Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 690, 2002, "Udledning af miljøfarlige stoffer med spildevand". I vandløb, hvor der sker fuld opblanding i vandløbstværsnittet inden for en afstand af 7-10 gange vandløbsbredden nedstrøms udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen beregnes som forholdet mellem medianminimumsvandføring (eller mindste månedsmiddelvandføring) og udledt vandmængde, forudsat at de udledte stoffer ikke er i vandløbet i forvejen. I vandløb, hvor der ikke sker fuld opblanding inden for en afstand af 7-10 gange vandløbsbredden, kan fortyndingen beregnes på grundlag af den del af vandføringen i vandløbstværsnittet, som bidrager til fortyndingen i en afstand af op til 10 gange vandløbsbredden.	Der er ikke behov for at ændre FAQ'en for så vidt angår længden af blandingszonen i vandløb. Det vil være en god ide, at udvide FAQ'en med beskrivelse af de forskellige trin jf. EU-vejledningen. Det kan også være en henvisning til vejledningen, hvis den er til at gå til.

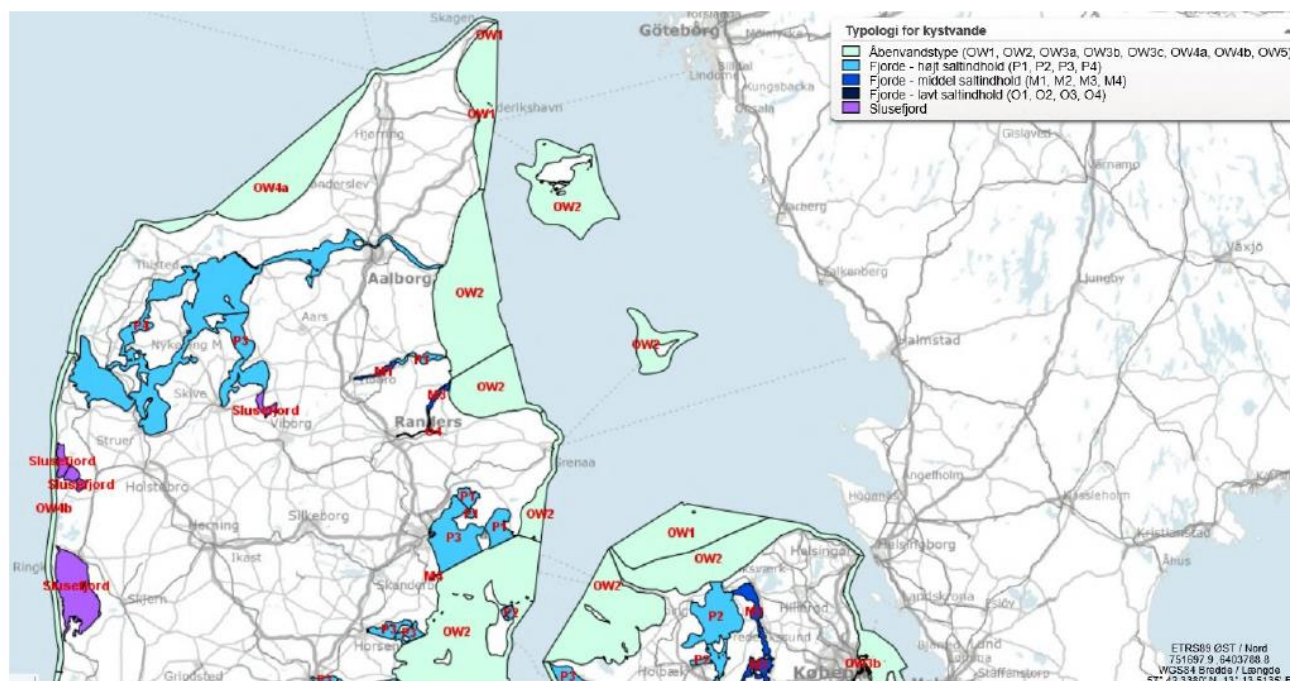
Nationale FAQ for søer

Gældende FAQ jf. MST hjemmeside	Forslag til reviderede FAQ
Hvor stor kan en blandingszone være i søer? Nye udledninger til stillestående vand bør så vidt muligt undgås, da det vil påvirke søens kemiske og økologiske tilstand negativt og kan være uforeneligt med målopfyldelse. Det er tilsynsmyndigheden, der ud fra aktuelle forhold skal vurdere, om der i den enkelte sag kan tillades udledning. Ved udpegning af blandingszoner i søer bør søens størrelse, vandudveksling og proportioner inddrages. I større søer bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område inden for 50 meter fra udledningsstedet. I mindre søer bør en blandingszone ikke udgøre mere end 10-15 % af søens areal. Hvilken fortynding kan man regne med efter en udledning? Hvis der er udpeget en blandingszone omkring udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen inddrages ved fastsættelse af udlederkrav. Principper for fortynding i blandingszone indgår i Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 690, 2002, "Udledning af miljøfarlige stoffer med spildevand". I søer vil fortyndingen inden for en blandingszone være meget afhængig af de konkrete forhold omkring udledningsstedet, og der kan ikke gives generelle retningslinjer for beregning heraf.	Ingen forslag til ændringer af blandingszonens størrelse

Nationale FAQ for **kystvande**

Gældende FAQ jf. MST hjemmeside	Forslag til reviderede FAQ
Hvor stor kan en blandingszone være i kystvande? I kystvande bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område inden for 50-100 meter fra udledningsstedet. Hvilken fortynding kan man regne med efter en udledning? Hvis der er udpeget en blandingszone omkring udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen inddrages ved fastsættelse af udlederkrav. Principper for fortynding i blandingszone indgår i Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 690, 2002, "Udledning af miljøfarlige stoffer med spildevand". I kystvande er fortyndingen afhængig af de konkrete forhold omkring udledningsstedet. Typisk vil der kunne forventes en fortynding på 10-50 gange. Lokalt vil fortyndingen kunne være højere. Hvis de hydromorfologiske forhold omkring udledningsstedet er atypiske, kan der være behov for mere detaljerede modelberegninger, som ovennævnte beregningsværktøjer ikke kan tilgodese.	Hvor stor kan en blandingszone være i kystvande? I kystvande bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område op til 350 meter fra udledningsstedet. For åbenvandstyper anvendes op til 350 meter fra udledningsstedet For andre typer af kystvande anvendes op til 100 meter fra udledningsstedet Åbenvandstyper og andre typer af kystvande refererer til afgræsning og typologier for kystvande i vandområdeplanen.

Udsnit af kort over afgrænsning og typologi i kystvande fra Vandområdeplan (2015-2021):

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

NOTAT

Virksomheder
J.nr. 2020 - 60566
Ref. HASKR/LOBMA
Den 22. november 2020

Beregningsmetoder til fastsættelse af udlederkrav, når miljøkvalitetskrav i forvejen er overskredet i vandområdet

Til brug for myndighedernes sagsbehandling er der behov for at fastlægge beregningsmetoder til fastsættelse af udlederkrav ved udledninger til vandområder, hvor der i forvejen er overskridelse af miljøkvalitetskrav.

I dette notat beskrives resultaterne fra testen af tre forskellige forslag til beregningsmetoder. Testen er udført på udvalgte cases fra virksomhedsager om udledninger.

Baggrund

Bekendtgørelse nr. 1433/2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer fastsætter nærmere regler om udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevandområder og havområder. Det er bl.a. fastsat, at miljømyndigheden ved fastsættelse af vilkår i tilladelser, godkendelser eller påbud skal sikre ved beregning, at udledningen af forurenende stoffer ikke påvirker berørte overfladevandområders eller havområders opfyldelse af fastsatte miljøkvalitetskrav (§ 7, stk. 1).

Det følger også af bekendtgørelsen, at den i forvejen forekommende koncentration (i.f.f.k.) af det pågældende stof i det berørte vandområde, skal indgå i beregningerne. Det følger også af bekendtgørelsen, at det er muligt at udpege en blandingszone af en acceptabel udstrækning omkring udledningspunktets nærhed. I blandingszonen accepteres, at miljøkvalitetskrav er overskredet.

Til brug for medlemslandene er der i EU-regi udarbejdet tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner¹. Retningslinjerne dækker imidlertid alene et scenarie, hvor miljøkvalitetskravene er opfyldt i det berørte vandområde. Der er derfor behov for at fastlægge retningslinjer for udpegning af blandingszoner i vandområder, hvor miljøkvalitetskravene er overskredet i forvejen.

Udlederkrav skal sikre, at udledningen af stofferne ikke påvirker opfyldelsen af de fastsatte miljøkvalitetskrav for vand, biota og sediment, som angivet i bekendtgørelse nr. 1625/2017 om fastlæggelse af miljømål. Det følger også af bekendtgørelsen om krav til udledning af visse stoffer, at udlederkravene skal sikre, at koncentrationen for stoffer, der har tendens til at blive akkumuleret i biota eller sedimenter ikke stiger i væsentlig grad i relevant biota og sediment.

Muligheden for at finde egnede beregningsmetoder, der kan bruges til at fastsætte udlederkrav, når miljøkvalitetskrav i forvejen er overskredet i vandområdet, udfordres dels af beregningstekniske årsager og dels grundlæggende af vandrammedirektivets forringelsesbegreb.

Stofkoncentrationer i udledninger, der er højere end stofkoncentrationen i det vandområde, der udledes til, vil ikke kunne fortyndes ned til stofkoncentrationen i vandområdet, men alene nærme sig denne asymptotisk med stigende

¹ Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4, i direktiv 2008/105/EF (K (2010) 9369 endelig).

afstand fra udledningspunktet; med mindre stofferne fraføres. Ligningen for beregning af fortyndingen af stofkoncentrationer i vandfasen kan udledes fra konceptet om massens bevarelse i et lukket system. Det betyder, at der i endepunkterne, hvor den resulterende koncentration = i.f.f.k eller i.f.f.k. = miljøkvalitetskravet for vand, ikke vil være muligt at foretage en beregning (division med nul). Dette kan imødekommes ved beregningsteknisk at introducere en forudbestemt numerisk afstand til disse endepunktssituationer, hvilket indgår i de foreslåede beregningsmetoder 1,2 og 3.

Det følger desuden af § 8, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 449/2019 om indsatsprogrammer, at myndigheder kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde, hvis miljømålet ikke er opfyldt, såfremt der ikke sker en forringelse og ikke hindrer opfyldelse af miljømålet. Udfordringer i forhold til forringelsesbegrebet er udredt under leverance 1 og 2.

Afgrænsning

I nærværende test er de beregnede udlederkrav alene relateret til miljøkvalitetskravet for vand (vandkvalitetskrav = VKK). Der er således ikke foretaget en vurdering af en eventuel skærpelse af udlederkravene begrundet i en væsentlig stigning af koncentrationer i biota og sediment eller manglende overholdelse af miljøkvalitetskravene for biota og sediment som følge af udledningen.

Det skal nævnes, at som udgangspunkt vil overholdelse af miljøkvalitetskravet for vand sikre samme beskyttelse som eventuelle fastsatte miljøkvalitetskrav for biota, fraset enkelte stoffer, f.eks. kviksølv. Dette gælder ikke for overholdelse af eventuelle fastsatte miljøkvalitetskrav for sediment, som skal vurderes særskilt. Metoder til vurdering af overholdelse af miljøkvalitetskrav for sediment eller væsentlige stigninger i sediment bliver udredt under leverance 9 og 10.

Testen udføres for metallerne arsen, kobber, chrom og zink. Metallerne optræder erfaringsmæssigt ofte i vandløb og kystvande i koncentrationer over miljøkvalitetskravene for vand.

Beregning for fastsættelse af udlederkravene kræver oplysninger om udledningens mængde og stofkoncentrationer, det stedvise miljøkvalitetskrav, herunder stoffernes naturlige baggrundskoncentration, i forvejen forekommende koncentration (i.f.f.k.), fortyndingsforhold for udledte mængder og stofkoncentrationer samt blandingszonens størrelse.

Det skal nævnes, at for kobber, chrom og zink forligger der pt. forslag til nye vandkvalitetskriterier, der for flere af disse skærpes i forhold de fastsatte kvalitetskrav i gældende bekendtgørelse. De skærpede krav indgår i beregningerne.

Fastlæggelse af blandingszonens størrelse for vandløb og kystvande følger af miljøstyrelsens FAQ. For kystvande gælder, at blandingszonen som udgangspunkt bør begrænses til et område inden for 50-100 meter fra udledningsstedet, og der er ved leverance x lagt op til at kunne tillades op til 350 m i visse vandområder. I testen er valgt en maksimal blandingszone med en radius = 100 meter samt en maksimal blandingszone med en radius = 350 meter.

Det følger af bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, at der både skal fastsættes et udlederkrav, der sikrer overholdelse af det generelle miljøkvalitetskrav for vand (VKK_{gen}) og et udlederkrav, der sikrer overholdelse af miljøkvalitetskravets maksimumkoncentration (VKK_{maks}). Nærværende test er alene foretaget i forhold til stoffets generelle miljøkvalitetskrav. Der er forud for denne test foretaget en indledende test for beregningsmetode 1 og 2 for metallerne arsen, kobber, chrom, nikkel, zink og kviksølv med inddragelse af også maksimumkoncentrationen (Miljøstyrelsen notat af 29. juni 2020).

Cases

Beregningsmetoderne er testet op imod 6 udledninger/ansøgninger, som MST Virksomheder behandler pt. eller har truffet afgørelse for. Der er foretaget forskellige antagelser og forsimplinger i testene, som betyder at særlige forhold i den reelle sagsbehandling ikke er inddraget.

De 6 testcases er udvalgt i forsøg på at dække de foreslåede beregningsmodellers betydning af store og små udledninger samt betydningen af udledningen til små og store vandområder. Desuden om der ved anvendelse af beregningsmetoderne risikeres at give tilladelse til uacceptable udledninger.

De 6 testcases dækker udledninger til vandområdetyperne vandløb, fjorde samt kystområder.

Der er to udledninger til vandløb i form af procesvand fra fødevareindustri. Der er 5 udledninger til kyster og fjorde i form af udledninger fra kraftværker, et jorddepot, kemisk industri og urensset overflade-/processpildevand.

Det gælder for 5 af de 6 cases, at udledningen af de forurenede stoffer er begrænset ved anvendelse af BAT eller foranstaltninger, der rækker ud over BAT. En undtagelse er case 2, hvor der er tale om urensset belastet overflade-/processpildevand.

Case	Udledning	Mængde m ³ /dg	Vandområde
1	Røggaskondensat	726	Fjord
2	Urenset belastet overfladevand	19	Fjord
3	Fortrængningsvand fra jorddeponi	432	Kyst
4	Processpildevand	3.500	Kyst
5	Røggaskondensat	372	Lille vandløb (2 m bred)
6	Processpildevand	16.000	Større vandløb (16 m bred)

Beregningsmetoder – beskrivelse og resultater

Metode 1

Metoden tager udgangspunkt i, at der som følge af udledningen kan tillades en beregningsmæssig forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i randen af den maksimale blandingszone. Forhøjelsen sættes som en procentdel af den koncentration af stoffet, som findes i forvejen i vandområdet. Forhøjelsen skal være så ubetydelig, at det ikke påvirker det øvrige vandområde som helhed.

Fordele:

- Metoden inddrager fuldt ud den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det berørte vandområde og dermed de faktiske forhold
- Der kan fastsættes klare administrative acceptkriterier (f. eks en forhøjelse på 1 %, 2,5% eller 5 %)

Ulemper:

- Der kan fastsættes højere udlederkrav i vandområder med stor overskridelse af miljøkvalitetskrav end i vandområder med lav overskridelse af miljøkvalitetskrav. Det skyldes, at det beregnede koncentrationsbidrag fra udledningen procentvist bliver lavere med stigende forurening af stoffet i vandområdet.

Denne effekt kan imidlertid modvirkes ved af inddrage forholdet mellem den i forvejen forekommende koncentration (i.f.f.k.) og miljøkvalitetskravet for vand (VKK) ved en graduering af acceptkriterierne, eksempelvis på følgende måde:

i.f.f.k./VKK	Forhøjelse
1-1,25	5%
1,25 - 2	2,5%
2-4	1%
over 4	Krav = VKK

Resultat af beregninger

Tabel 1 Resultat af beregning efter testmetode 1. For udledningerne til fjord og kyster er der for hvert stof 2 testresultater, den øverste for en blandingszone på 100 m og den nederste for en blandingszone på 350 m.

Case	Om-råde	Stof	Udløbs-koncen-tration	VKK (generelt)	i.f.f.k.	Beregnet stofkoncen-tration ved randen af den maksimale blan-dingszone		Tilladelse til det ansøgte ved de givne acceptkriterier for forhøjelse		
						Resulte-rende	Forhø-jelse	1%	2,5%	5%
			µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l			
1	Fjord	Arsen	0,04	1,6	1,8	1,79 1,79	-0,01 -0,01	ja ja	ja ja	ja ja
2	Fjord	Kobber	585	1,5	2	6,42 5,71	4,42 3,71	nej nej	nej nej	nej nej
3	Kyst	Kobber	16,1	1,5	2	2,01 2,0	0,01 0,002	ja ja	ja ja	ja ja
4	Kyst	Arsen	60	1,6	2	2,23 2,08	0,23 0,08	nej nej	nej nej	nej ja
		Kobber	15	1,25	1,4	1,45 1,42	0,05 0,02	nej nej	nej ja	ja ja
		Chrom	16	0,26	0,85	0,91 0,87	0,06 0,02	nej nej	nej ja	nej ja
		Zink	30	2,9	3,5	3,60 3,54	0,01 0,04	nej nej	nej ja	ja ja
5	Vand-løb	Kobber Zink	2 8	1,66 4,2	1,9 24	1,91 22,5	0,01 -1,5	ja ja	ja ja	ja ja
6	Vand-løb	Kobber Zink	3,5 21,5	1,66 4,2	1,9 24	2,1 23,7	0,2 -0,3	ja ja	ja ja	ja ja

Metode 2

Metoden bygger grundlæggende på, en antagelse om at tilførslen af miljøfarlige forurenende stoffer fra eksisterende kilder vil blive reduceret som følge af vandområdeplanernes indsatsprogrammer og dermed sikre, at miljømålet om god tilstand vil kunne opnås inden 2027, dvs. at miljøkvalitetskravet som minimum skal være opfyldt i vandområdet. Det betyder, at den i forvejen forekommende koncentration i vandfasen inden for en begrænset tid skal reduceres til miljøkvalitetskravet for vand. Da det beregningsmæssigt ikke er muligt (division med nul) at sætte den i forvejen forekommende koncentration lig med miljøkvalitetskravet for vand, sættes den i forvejen forekommende koncentration 1%, 5% eller 10% lavere end miljøkvalitetskravet for vand.

Fordele:

- Metoden læner sig op ad hovedformålet for vandplanlægningen og den forpligtelse som følger heraf.
- Der kan fastsættes klare administrative acceptkriterier
- Acceptkriterier fastsættes på baggrund af miljøkvalitetskravene
- Den i forvejen forekommende koncentration indgår i beregningen
- At reducere forureningstilstanden til lavere end miljøkvalitetskravet i vandmiljøet rækker længere end forpligtelserne i vandrammedirektiv regelsæt, men kan på ingen måde være i konflikt med regelsættet

Ulemper:

- Fastsættelsen af den i forvejen forekommende koncentration sættes fiktivt, men med omtanke og er langt fra en tidligere notorisk antagelse om en nul-koncentration i vandområdet, f.eks. for metaller.
- At det ikke lykkedes at begrænse tilførslen fra eksisterende kilder tilstrækkeligt

Resultat af beregninger

Tabel 2 Resultat af beregning efter testmetode 2. For udledningerne til fjord og kyster er der for hvert stof 2 testresultater, den øverste for en blandingszone på 100 m og den nederste for en blandingszone på 350 m.

Case	Om-råde	Stof	Udløbs-koncen-tration	VKK (generelt)	i.f.f.k.	Beregnet stofkoncen-tration ved randen af den maksimale blan-dingszone (i.f.f.k. sat 1 % lavere end VKK _{gen})		Tilladelse til det ansøgte ved de givne acceptkriterier sat til hhv. 1%, 5% og 10 % lavere end VKK _{gen}		
						Resulte-rende	Højere end VKK _{gen}	1%	5%	10%
			µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l			
1	Fjord	Arsen	0,04	1,6	1,8	1,57 1,57	-0,03 -0,03	ja ja	ja ja	ja ja
2	Fjord	Kobber	585	1,5	2	5,91 5,20	4,41 3,70	nej nej	nej nej	nej nej
3	Kyst	Kobber	16,1	1,5	2	1,49 1,49	-0,01 -0,01	ja ja	ja ja	ja ja
4	Kyst	Arsen	60	1,6	2	1,81 1,66	0,21 0,06	nej nej	nej ja	nej ja
		Kobber	15	1,25	1,4	1,29 1,26	0,04 0,01	nej nej	ja ja	ja ja
		Chrom	16	0,26	0,85	0,32 0,28	0,06 0,02	nej nej	nej ja	nej ja
		Zink	30	2,9	3,5	2,98 2,91	0,08 0,01	nej nej	ja ja	ja ja
5	Vand-løb	Kobber	2	1,66	1,9	1,68	0,02	nej	ja	ja
		Zink	8	4,2	24	4,51	0,31	nej	nej	ja
6	Vand-løb	Kobber	3,5	1,66	1,9	1,86	0,2	nej	nej	nej
		Zink	21,5	4,2	24	6,21	2,01	nej	nej	nej

Metode 3

Metoden tager tilsvarende som metode 1 udgangspunkt i, at der som følge af udledningen beregningsmæssigt kan tillades en lille forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i randen af den maksimale blandingszone. Forhøjelsen må beregningsmæssigt ikke være målbar. Ved vurdering heraf inddrages de pågældende stoffers detektionsgrænser for metoderne til måling i vandområdet. Der er kun angivet metoder og detektionsgrænser for overvågning i marine vandområder i bek. 1071/2019, hvorfor de er anvendt på alle casene. Forhøjelsen skal være så ubetydelig, at det ikke påvirker det øvrige vandområde som helhed.

Fordele:

- Metoden inddrager fuldt ud den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det berørte vandområde og dermed de faktiske forhold
- Der kan fastsættes klare administrative acceptkriterier i form af lovmæssige bestemte krav til detektionsgrænser (µg/l)
- At stofkoncentrationen skal kunne måles (beregningmæssigt) for at have betydning, giver operationelt et godt rationale

Ulemper:

- Miljøkvalitetskravet for vand inddrages ikke i beregningsmodellen
- Detektionsgrænser er ikke en statisk størrelse. Analysemetoder udvikles ofte med henblik på at kunne opnå lavere detektionsgrænser. Anvendelsen af detektionsgrænser i beregningsmodellen kræver derfor klare regler for, hvilken detektionsgrænse, der skal anvendes, og for betydningen af sænkningen af detektionsgrænser. Vil f.eks. udvikling af en lavere detektionsgrænse end den der oprindeligt blev lagt til grund for en tilladelse, betyde, at kravene i tilladelsen skal skærpes?
- Der mangler angivelse af metoder og detektionsgrænser for overvågning i ferskvand, og for marin overvågning er der ikke oplyst analysemetoder og detektionsgrænser for alle stoffer i bek. 1625/2019 om fastsættelser af miljømål.
- For visse stoffer (især PAH'er) er detektionsgrænsen højere, endda betydelig højere end miljøkvalitetskravet for vand. Målbarheden repræsenterer derfor ikke den beskyttelse som følger af kvalitetskravet.

Resultat af beregninger

Tabel 3 Resultat af beregning efter testmetode 3. For udledningerne til fjord og kyster er der for hvert stof 2 testresultater, den øverste for en blandingszone på 100 m og den nederste for en blandingszone på 350 m. I kolonnen maks forhøjelse er beregnet den koncentrationsforøgelse der kan tillades i % indtil koncentrationsforøgelsen kan detekteres.

Case	Om-råde	Stof	Udløbs-kon-centra-tion	VKK (gene-relt)	i.f.f.k.	Beregnet stofkoncentration ved randen af den maksimale blandingszone				Detek-tions-grænse	Tilla-delse til de an-søgte
						Resulte-rende	Forhø-jelse	Forhø-jelse	Maks. forhø-jelse		
			µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	%	%	µg/l	
1	Fjord	Arsen	0,04	1,6	1,8	1,79	-0,01	-0,7	5,6	0,1	ja
						1,79	-0,01	-0,6	5,6	0,1	ja
2	Fjord	Kobber	585	1,5	2	6,42	4,42	221	10	0,2	Nej
						5,71	3,71	186	10	0,2	Nej
3	Kyst	Kobber	16,1	1,5	2	2,01	0,01	0,4	10	0,2	ja
						2,0	0,002	0,1	10	0,2	ja
4	Kyst	Arsen	60	1,6	2	2,23	0,23	11,4	5	0,1	nej
						2,08	0,08	4,0	5	0,1	ja
		Kobber	15	1,25	1,4	1,45	0,05	3,8	7,1	0,1	ja
						1,42	0,02	1,3	7,1	0,1	ja
		Chrom	16	0,26	0,85	0,91	0,06	7,0	11,7	0,1	ja
						0,87	0,02	2,4	11,7	0,1	ja
		Zink	30	2,9	3,5	3,60	0,01	3,0	14	0,5	ja
						3,54	0,04	1,0		0,5	ja
5	Vand-løb	Kobber	2	1,66	1,9	1,91	0,01	0,5	10,5	0,2	ja
		Zink	8	4,2	24	22,5	-1,5	-6,1	2,1	0,5	ja
6	Vand-løb	Kobber	3,5	1,66	1,9	2,1	0,2	10	10,5	0,2	ja
		Zink	21,5	4,2	24	23,7	-0,3	-1,2	2,1	0,5	ja

Vurdering af resultater og beregningsmetoder

Cases

Case 1:

Med en udløbskoncentration for arsen på 0,04 µg/l, der er meget lavere end stoffets miljøkvalitetskrav for vand på 1,6 µg/l, kan der umiddelbart gives tilladelse til udledning af stoffet uden anvendelse af ovennævnte beregningsmetoder. Der er ikke behov for udpegning af en blandingszone for stoffet. Test af beregningsmodellerne giver også som forventet mulighed at give tilladelse til udledning af stoffet.

Case 2:

Der er tale om en udledning af urensset forurenset spildevand med en udløbskoncentration af kobber på 585 µg/l, der ligger langt over miljøkvalitetskravet af kobber på 1 µg/l. Tests af beregningsmodellerne giver som forventet ikke mulighed for at give tilladelse til udledning af stoffet. Ved anvendelse af metode 1 og 2 kan det maksimale tilladte udlederkrav beregnes til henholdsvis til 5-18 µg/l og 3-25 µg/l, hvilket vurderes være opnåelig ved etablering af eksisterende renseteknikker.

Case 3:

Der er tale om en mellemstor udledning til et kystområde. Udløbskoncentrationen af kobber er 16,6 µg/l. Testen viser, at der ved anvendelse af alle tre metoder for alle givne acceptkriterier kan gives tilladelse til udledningen.

Case 4:

De er tale om en stor udledning til et kystområde. Udløbskoncentrationen er for arsen (60 µg/l), kobber (15 µg/l), chrom (16 µg/l) og zink (30 µg/l).

For arsen kan der gives tilladelse til udledningen for alle tre metoder, ved udpegning af en blandingszone på 350 meter. Anvendelse af metode 1 og 2 forudsætter et acceptkriterie på mindst 5 %.

For chrom kan det gives tilladelse til udledningen for alle tre metoder, men for metode 1 og 2 kun ved radius af en blandingszone på 350 meter. Anvendelse af metode 1 og 2 forudsætter et acceptkriterie på mindst 5 %.

For kobber og zink kan det gives tilladelse til udledningen for alle tre metoder ved radius af en blandingszone på 100 meter. Anvendelse af metode 1 og 2 forudsætter et acceptkriterie på mindst 5 %.

For kobber, chrom og zink kan udløbskoncentrationer sammenlignes med de gældende BAT-AEL jf. BAT konklusioner i CWW:

Stof	Koncentration i udløb µg/l	BAT-AEL jf. CWW µg/l
Kobber	15	5,0 -50
Chrom	16	5,0-25
Zink	30	20-300

Det ses, at udløbskoncentrationer af de tre metaller ligger inden for det angivne interval for BAT-AEL; for kobber og chrom i den lave ende. Det betyder, at beregningsmetode 1 og 2 forudsætter et acceptkriterie på mindst 5 % og for Chrom en radius af blandingszonen på 350 meter for at matche med BAT-AEL værdierne i den nederste halvdel af intervallet.

Case 5:

Der er tale om en mindre udledning til et lille vandløb. Udløbskoncentrationerne for kobber (2 µg/l) og zink (8 µg/l).

For kobber kan der gives tilladelse til udledningen for alle tre metoder. Anvendelse af metode 2 forudsætter et acceptkriterie på 5 %.

For zink kan der gives tilladelse til udledninger for alle tre metoder. Anvendelse af metode 2 forudsætter et acceptkriterier på 10 %. Det bemærkes, at den i forvejen forekommende koncentration af zink i vandløbet er ca. 6 gange højere end vandkvalitetskravet. Ved anvendelse af gradueringen i metode 1 vil udlederkravet skulle skærpes til 4,2 µg/l svarende til værdien af vandkvalitetskravet.

Case 6:

Der er tale om en stor udledning til et stort vandløb. Udløbskoncentrationerne er for kobber (3,5 µg/l) og zink (21,5 µg/l).

For kobber kan der gives tilladelse til udledningen for metode 1 og metode 3. Ved anvendelse af metode 2 kan der ikke gives tilladelse.

For zink kan der gives tilladelse til udledninger for metode 1 og 3. Ved anvendelse af metode 2 kan der ikke gives tilladelse. Det bemærkes, at den i forvejen forekommende koncentration af zink i vandløbet er ca. 6 gange højere end vandkvalitetskravet. Ved anvendelse af gradueringen i metode 1 vil udlederkravet skulle skærpes til 4,2 µg/l svarende til værdien af vandkvalitetskravet.

Det skal bemærkes, at inddragelse af den biotilgængelige fraktion af zink ved vurdering af opfyldelse af kvalitetskravet i vandløbet, nok vil betyde, at overskridelsen af vandkvalitetskravet på ca. 6 gange vil blive reduceret betragteligt.

Sammenligning af metoder

1. Anvendelse af beregningsmetode 1 og 2 med et acceptkriterie på 1 % vil åbne muligheden for at fastsætte et udlederkrav højere end værdien af miljøkvalitetskrav for vand, men der er dog tale om en betydelig skærpelse af udlederkravet i forhold til de ansøgte udløbskoncentrationer. Flere af casene forventes ikke at kunne rense yderligere med de nuværende renseteknikker
2. Anvendelse af beregningsmetode 1 og 2 med et acceptkriterier på 5 % vil i de fleste tilfælde betyde, at der kan gives tilladelse til de ansøgte udløbskoncentrationer. For store spildevandudledninger selv til kystvande vil det for visse stoffer f. eks. arsen og chrom forudsætte en blandingszone med radius på 350 meter.
3. For beregningsmetode 1 og 2 synes et acceptkriterie på 5% at matche med BAT-AEL værdierne i den nederste halvdel af intervallet.
4. Beregningsmetode 3 er den mindst begrænsende af de tre metoder. Den beregnede forhøjelse af koncentration i randen af den maksimale blandingszone ligger typisk mellem 5-10 % og op til 14 %, hvilket er noget højere end acceptkriteriet på 5 % for beregningsmetode 1.
5. Den foreslåede graduering af acceptkriterier for beregningsmetode 1 forstærker metoden, idet miljøkvalitetskravet inddrages og modvirker metodens indbyggede favoriseringen af høje forureningskoncentrationer i vandområdet.
6. De tre foreslåede beregningsmetoder kan alle administrativt håndteres.
7. Beregningsmetoderne har hver især en række fordele og ulemper. Betydningen af disse bør granskes yderligere, da det kan være afgørende for eventuelt valg af metode.

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Vand og Hav
J.nr. \$dossier_f2casenumber\$
Ref. LECAR
Den 24. august 2020

UDKAST

Virksomheders direkte udledning – leverance 1 og 2

1. Behov for at ændre bekendtgørelse nr. 1433/2017, så begreber og forståelse stemmer overens med bekendtgørelse nr. 449/2017 (leverance 1)

Opgavebeskrivelse:

”Afklaring af:

1) om der er behov for ændring i bekendtgørelse nr. 1433/2017, så det klart tydeliggøres, at det er muligt at give tilladelse til en merudledning i overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

2) anvendelsen af § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, der åbner mulighed for udledning til et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis udledningen ikke medfører en forringelse af tilstanden, og ikke hindrer opfyldelsen af det fastslagne miljømål, se leverance 2.”

Problemstilling

Efter § 6, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1433/2017 skal miljømyndigheden fastsætte vilkår i tilladelser, godkendelser eller påbud, som sikrer, at udledningen ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav.

Det fremgår også af bekendtgørelsen, at der kan udpeges blandingszoner omkring udledningspunkter. Stofkoncentrationerne kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav.

Det skal vurderes, om formuleringen af § 6 i bekendtgørelse nr. 1433/2017 hindrer, at der kan tillades nogen form for udledning til vandområder af et stof, hvor miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overskredet.

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 1433 om krav til udledning af visse forurenende stoffer § 6, stk. 1, nr. 4, at der skal fastsættes vilkår, som sikrer, ”at udledningen ikke medfører øget forurening”.

Det er i den nuværende FAQ på Miljøstyrelsens hjemmeside angivet, at ”Ifølge vandrammedirektivet indgår det i forståelsen af begrebet ’forurening’, at det bl.a. er direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelig aktivitet af stoffer, der kan skade menneskers sundhed eller kvaliteten af vandøkosystemer. Definitionen fremgår af miljømålsloven. I vandrammedirektivets forståelse indtræder skade på kvaliteten af vandområder ved en forringelse af tilstanden i et omfang, der fører til, at miljøkvalitetskrav ikke kan opfyldes for et eller flere forurenende stoffer i et vandområde som

helhed. Der er i denne sammenhæng derfor først tale om forurening – og øget forurening – når miljøkvalitetskravene for et vandområde ikke er opfyldt. Så længe det ved overvågningsresultater eller ved beregning kan vises, at en ny udledning ikke er til hindring for, at miljøkvalitetskrav er eller kan opfyldes i et vandområde som helhed, er der ikke tale om øget forurening.”

Derudover fremgår begrebet ”øget forurening” af vandrammedirektivet (2000/60/EF), som bl.a. fastsætter, at medlemsstaterne skal tage alle relevante skridt for at undgå at øge forureningen af marine vande. Vandrammedirektivets artikel 11, stk. 6, er gennemført i dansk lovgivning ved bilag 5 til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Flere regelgrundlag med forskellig ordlyd kan være svære at administrere for sagsbehandlere. Der er ønsket et klart administrationsgrundlag for sagsbehandleren, som beskriver forpligtelsen, evt. som vejledningstekst.

Baggrund

Bekendtgørelse nr. 1433 indeholder bestemmelser, som implementerer vandrammedirektivet, og bestemmelserne skal derfor fortolkes i overensstemmelse med formålet i vandrammedirektivet.

Udgangspunktet er, at der ikke kan tillades yderligere udledning af et stof, hvis det kan medføre forringelse af tilstanden i vandområdet eller risiko for, at miljømålet for vandområdet ikke kan opnås inden den fastsatte tidsfrist.

Det er ikke i direktivet defineret, hvad der udgør ”forringelse”, når et vandområde er i dårlig kemisk tilstand, dvs. at miljøkvalitetskrav (koncentrationen af et bestemt stof i vand, sediment eller biota, som ikke må overskrides af hensyn til beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet) ikke er opfyldt. EU-domstolen har i den såkaldte Weser-dom ift. økologisk tilstand, hvor der er fem tilstandsklasser, slået fast, at hvis et kvalitetselement befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element en ”forringelse af tilstanden”. EU-domstolen fastslår i Weser-dommens præmis 66 desuden, at forringelse omfatter ”alle ændringer, som kan indebære en risiko for, at direktivets hovedmål ikke opnås”. Det følger af denne dom, at medlemsstater er forpligtede til at nægte at godkende et enkeltprojekt, hvis det kan medføre en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, eller når det indebærer risiko for, at der ikke opnås en god tilstand for overfladevand eller et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand på den i direktivet fastsatte dato. EU-domstolen forventes ved en prøvelse umiddelbart at fastlægge et lignende beskyttelsesniveau som i Weser-sagen for kemisk tilstand.

Vandrammedirektivet er et minimumsdirektiv, og direktivets mål om god tilstand i 2015 er en resultatforpligtelse. Fristen kan forlænges til maksimalt 2027 med henblik på gradvis forbedring af tilstanden, dog således, at naturlige forhold kan begrunde en yderligere forlængelse af fristen. God tilstand for miljøfarlige stoffer forudsætter, at fastsatte miljøkvalitetskrav er overholdt.

Vandrammedirektivet har ud over målet om god tilstand et supplerende mål om bl.a. at standse eller udfase udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer med det endelige mål at opnå koncentrationer i havmiljøet nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.

Målet om god tilstand gælder for vandområderne, og der vil efter omstændighederne kunne accepteres overskridelser af miljøkvalitetskrav i blandingszone omkring udledningspunkter, hvis det ikke vil have betydning for, om miljøkvalitetskravet kan overholdes for vandområdet samlet set. Udstrækningen af

en blandingszone skal begrænses til udledningspunktets umiddelbare nærhed og udstrækningen af zonen skal på sigt reduceres.

For de prioriterede stoffer, som har tendens til at blive akkumuleret i sedimenter og/eller biota, gælder yderligere, at der skal træffes foranstaltninger til at sikre, at de langsigtede udviklingstendenser for koncentrationerne af de prioriterede stoffer ikke stiger i væsentlig grad.

Bekendtgørelse 1433 fastsætter det almindelige udgangspunkt, at en udledning ikke må føre til overskridelse af miljøkvalitetskrav. Bekendtgørelsen skal fortolkes i tråd med de bagvedliggende direktivforpligtelser.

Udgangspunktet er, at det ikke er muligt at tillade yderligere udledning af et stof til et vandområde, hvor miljøkvalitetskrav for dette stof er overskredet. Der vurderes dog at være en begrænset mulighed for at tillade udledning, f.eks. hvor påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås. Denne snævre mulighed er beskrevet i bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer, hvor det følger, at der kan ske udledning til et vandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis der ikke sker forringelse af vandområdets tilstand eller risiko for manglende målopfyldelse. Efter vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer skal der ske en konkret vurdering af, hvornår en påvirkning er "ubetydelig".

Der er i vejledning til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer nævnt eksempler, hvor der vil kunne tillades udledning/en påvirkning, selvom miljømålet ikke er opfyldt. Det fremgår om miljøfarlige forurenende stoffer, at der skal foretages en konkret vurdering af bl.a. stoffets mængde og koncentration, som sættes i forhold til øvrige tilførsler (kumulation), herunder fra punktkilder, diffus belastning og atmosfærisk deposition. I vurderingen indgår, hvad der sker med stoffet i vandområdet, herunder dets transport (evt. til andre vandområder) og form (opløsning, binding, kemisk reaktion, sedimentation, ophobning, akkumulering, immobilisering, nedbrydning/omsætning mv.). Det kan også indgå i vurderingen, om fx en faldende tendens i koncentrationer grundet indsatser/regulering opvejer påvirkningen, så denne ikke forringer tilstanden eller forhindrer, at miljømålet for vandområdet nås inden for den fastsatte frist. Det fremgår af vejledningen, at der på baggrund af bl.a. ovenstående skal vurderes, om der sker en forøgelse af koncentrationen i vand, sediment og biota, herunder om den principielt vil kunne registreres ved målinger.

Løsning

Bestemmelsen i bekendtgørelse nr. 1433 om, at der skal fastsættes vilkår, som skal sikre, at der ikke sker overskridelse af miljøkvalitetskrav, gennemfører forpligtelser i henhold til vandrammedirektivet. Vandrammedirektivets mål er at nå god tilstand, som for miljøfarlige forurenende stoffer indebærer, at fastsatte miljøkvalitetskrav er overholdt. Vilkår i konkrete udledningstilladelser skal iflg. § 6 i bekendtgørelse nr. 1433 fastsættes, så dette sikres.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 7, at det ved fastsættelsen af vilkår i henhold til § 6 skal sikres ved beregning, at udledningen ikke påvirker berørte overfladevandområders eller havområders opfyldelse af fastsatte miljøkvalitetskrav.

Bekendtgørelse nr. 1433 implementerer direktivforpligtelser, hvor det afgørende, som det også fremgår af § 7, er, om udledningen påvirker berørte overfladevandområder eller havområders opfyldelse af fastsatte miljøkvalitetskrav. Dette gælder også for udledninger til vandområder, hvor der i forvejen er overskridelser af miljøkvalitetskrav, og hvor der som beskrevet under baggrund gælder en meget snæver mulighed for udledning. Den nuværende formulering vurderes i tråd med direktivforpligtelserne.

Bekendtgørelse nr. 1433, herunder § 6, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 1, og de bagvedliggende direktivforpligtelser indebærer, at en udledning ikke må føre til overskridelse eller yderligere overskridelse af miljøkvalitetskrav i vandområdet som helhed, hvis miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet.

§ 6, stk. 1, nr. 1, fastsætter, at udledningen ikke i sig selv må medføre overskridelse. Hvis der er overskridelse af miljøkvalitetskrav i det berørte vandområde, vil fortsat udledning således kræve, at øvrige kilder til de pågældende stoffer reduceres.

Den nuværende formulering af bekendtgørelse nr. 1433 vurderes som ovenfor nævnt ikke at hindre, at der kan gives tilladelse til udledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

Det vil ikke være muligt at udvide mulighederne for at tillade udledning ved at ændre de nationale regler, da de bagvedliggende direktivforpligtelser gælder uanset hvad.

I stedet vurderes det hensigtsmæssigt i en vejledningstekst at beskrive koblingen mellem bekendtgørelse nr. 1433 og bekendtgørelse nr. 449. Som efter § 8, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 449 er det afgørende, at udledningen ikke medfører forringelse eller hindrer målopfyldelse. De nærmere betingelser er præciseret i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

EU-domstolen har anlagt en stram fortolkning af forringelsesbegrebet, og der vurderes at være en procesrisiko ved at give tilladelse til en udledning i et vandområde, hvor der ikke er målopfyldelse. Risikoen knytter sig til de bagvedliggende direktivforpligtelser og ikke til formuleringen af de nationale regler.

I FAQ beskrives, hvorvidt det er muligt at tillade udledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet, og hvilke kriterier der gælder. Der kan kun tillades udledning, hvis der ikke sker forringelse af vandområdets tilstand, og udledningen ikke indebærer risiko for manglende målopfyldelse i tråd med forståelsen i bekendtgørelse nr. 449 og tilhørende vejledning.

Begrebet ”øget forurening” skal forstås i tråd med begreberne i vandrammedirektivet. Denne forståelse er beskrevet i FAQ på Miljøstyrelsens hjemmeside, hvor ”øget forurening” i vandrammedirektivets forståelse må forstås som princippet om ”ikke forringelse”. Den eksisterende formulering vurderes umiddelbart anvendelig, men henvisningen til den gamle miljømålslov skal erstattes af henvisning til lov om vandplanlægning.

Ud over at opdatere FAQ vil forståelsen af begrebet forringelse blive præciseret i vejledning til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer.

Det kan overvejes at ændre formuleringen af § 6, stk. 1, nr. 4, så der henvises til, at udledningen ikke må medføre forringelse af berørte overfladevandområders og havområders tilstand i stedet for, at udledningen ikke må medføre ”øget forurening”. Dette vil skabe overensstemmelse med de begreber, der ellers anvendes i vandplanlægningen.

Det skal undersøges nærmere, om vilkår, som sikrer, at ”udledningen ikke medfører øget forurening” har et bredere anvendelsesområde end ”ikke-forringelsesprincippet”.

2. Forståelse af begreberne forringelse og ikke til hinder for målopfyldelse i forhold til merudledning af MFS (leverance 2)

Problemstilling

Det skal afklares, hvornår påvirkningen fra en merudledning er så ubetydelig for vandområdets tilstand, at det er foreneligt med forringelsesbegrebet og kravet om, at afgørelsen ikke må hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål.

Baggrund

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer, at der kan ske udledning til et vandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis der ikke sker forringelse af vandområdets tilstand eller risiko for manglende målopfyldelse. Efter vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer skal der ske en konkret vurdering af, hvornår en påvirkning er *"ubetydelig"*.

Der er i vejledning til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer nævnt eksempler, hvor der vil kunne tillades udledning/en påvirkning, selvom miljømålet ikke er opfyldt. Det er tilfældet, hvor "påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås. Dette kan ske som en integreret del af et projekt, f.eks. i form af specifikke kompenserende foranstaltninger eller af andre mere generelle forhold, som medvirker til nedbringelse af påvirkningen samlet set (fx generel regulering)."

Det fremgår specifikt om miljøfarlige forurenende stoffer, at der skal foretages en konkret vurdering af bl.a. stoffets mængde og koncentration, som sættes i forhold til øvrige tilførsler (kumulation), herunder fra punktkilder, diffus belastning og atmosfærisk deposition.

I vurderingen indgår, hvad der sker med stoffet i vandområdet, herunder dets transport (evt. til andre vandområder) og form (opløsning, binding, kemisk reaktion, sedimentation, ophobning, akkumulering, immobilisering, nedbrydning/omsætning mv.).

Det kan også indgå i vurderingen, om fx en faldende tendens i koncentrationer grundet indsatser/regulering opvejer påvirkningen, så denne ikke forringer tilstanden eller forhindrer, at miljømålet for vandområdet nås inden for den fastsatte frist. Dog bemærkes, at miljøkvalitetskrav skulle have været overholdt på nuværende tidspunkt, hvilket begrænser denne anvendelsesmulighed.

Det fremgår af vejledningen, at der på baggrund af bl.a. ovenstående skal vurderes, om der sker en forøgelse af koncentrationen i vand, sediment og biota, herunder om den principielt vil kunne registreres ved målinger.

Løsning

Der arbejdes på at definere faglige kriterier, som giver en snæver mulighed for at tillade udledning til områder med overskridelse af miljøkvalitetskrav. Arbejdsgruppen demonstrerer via anonymiserede cases, hvilke aktiviteter/virksomheder som vil kunne få miljøgodkendelse ud fra de fastsatte kriterier.

Tilgangen præsenteres for styregruppen på møde ultimo november.

Begrebet forringelse vil blive defineret i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer, som sendes i høring i februar 2021.

Notat nr. 2/Nanna Rørbech, Erhverv – sekretariatet for MUDP, 20. november 2020

MFS – teknologisporet i MST: Opstart af MUDP-Innovationspartnerskab

Innovationspartnerskabet er forsinket i opstarten i forhold til det oprindelige starttidspunkt; dette skyldes først og fremmest travlhed med behandling af ekstraordinært mange ansøgning om statsstøtte i MUDP-sekretariatet bl.a. er der kommet flere ansøgninger med fokus på miljøfarlige stoffer. Desuden har det reelt været svært at starte et nyt partnerskab pga. hjemsendelse (Covid-19). Dette notat indeholder en opdateret tidsplan.

Indledning

En række danske produktions- og forsyningsvirksomheder har udfordringer med at få eller få fornyet miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, fordi de støder på Vandrammedirektivets regler for udledning af miljøfarlige stoffer (MFS).

DEP og MST har nedsat en tværgående arbejdsgruppe 2020 og udarbejdet et kommissorium for arbejde om miljøgodkendelse af virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer. Målet for arbejdet er at opstille retningslinjer og regler, der understøtter ensartet regulering og muliggør meddelelse af tilladelser til udledning af MFS i overensstemmelse med vandrammedirektivets bestemmelser.

Der er to spor; et juridisk og et teknologisk spor (fra kommissorium).

I forhold til det teknologisk spor ligger leverancer alene i MST, men DEP vil blive løbende orienteret om fremdriften og vil blive inddraget, når det er relevant eller ønskes.

Det teknologiske spor omfatter jf. kommissoriet:

- Dialog med teknologivirksomheder om mulighederne for endnu bedre rensning af spildevand med bl.a. kviksølv
- Undersøge mulighederne for MUDP-støtte til etablering af et **innovationspartnerskab** mellem teknologivirksomheder, virksomheder med direkte udledning af MFS til vandmiljøet, forskningsinstitutioner og relevante myndigheder (*MUDP's bestyrelse har bevilget penge til partnerskab*)
- Annoncering af tilskud til udviklings-, test- og demonstrationsprojekter til MUDP, hvor anvendelsen af ny teknologi kan indgå som et element i løsningen for virksomheder, der er udfordret (*ansøgninger med fokus på MFS er omfattet af MUDP ansøgningsrunde af 3. februar 2020*)

Opstart af Innovationspartnerskab for bekæmpelse af forurening med miljøfarlige stoffer (MFS)

MUDP sekretariatets Nanna Rørbech kontakter indledningsvist virksomhedernes brancheorganisationer, og hører om de er interesseret i at være med at "styre" partnerskabet. Dernæst holder vi et egentligt "sættemøde" med de interesserede brancheorganisationer, hvor de endelige rammer for gennemførelsen af partnerskabet lægges fast i fællesskab.

Det bør være denne fælles gruppe bestående af Miljøstyrelsen og brancheorganisationerne Dansk Industri, Dansk Miljøteknologi [samt evt. Dansk Energi og Departementet], der står som indbyder til et opstartsmøde i det nye partnerskab.

MST fungerer som sekretariat for partnerskabet. Vi sikrer på denne måde, at det vi køre med, har opbakning hos de relevante interessentgrupper. Det vil helt sikkert betyde, at der er flere virksomheder der er interesseret i at deltage aktivt i partnerskabet. Deltagere i det kommende partnerskab er:

- udviklere af miljøteknologiske løsninger
- produktions- og energiforsyningsvirksomheder og brancheorganisationer
- universiteter og vidensinstitutioner,
- evt. miljømyndigheder i kommuner og MST

med interesse for teknologiudvikling af løsninger på forurening med MFS i spildevand (fx fra kraftvarme produktion, kemisk produktion, rensning af røggasser, rensning af spildevand fra depoter med slam, aske, forurennet jord).

De teknologiske løsninger bør forsøge at relatere sig til hele MFS-kredsløbet mhp. at forebygge u hensigtsmæssig overgange fra MFS i råvarer, dannet under processer, luftrensning til generering af større mængder af forurennet spildevand, der skal udledes til recipient eller via slam til udbringning på jord eller depot.

Afklaring af teknologisk stade hos virksomheder

Fokus for partnerskabet ligger, hvor der er behov for at billiggøre og/eller udvikle teknologiske løsninger til virksomheders nedbringelse af forurening.

MST Virk har indledningsvist oplyst, at der for p.t. godt 20 virksomheder er - og vil kunne komme - udfordringer i forhold til at nedbringe udledning af miljøfarlige stoffer direkte til recipient. Relevante oplysninger om virksomheders konkrete udfordring med MFS kan være:

- Hvor er hovedkilder af MFS?
 - Er der foretaget kortlægning af massestrømme og kilder inden sammenblanding?
 - er der tale om kontinuerlige eller batchvise processer?
 - hvilke kemiske parametre, hvilke mængder pr. år, hvilke koncentrationer, hvor store væskestrømme?
- A) Hvilke renseforanstaltninger (for MFS) er der etableret og hvad kan de rense ned til?
- B) Hvilke renseforanstaltninger er allerede udviklet og ville kunne etableres og nedbringe MFS (BAT)?
- C) Hvor er der behov for bedre & billigere teknologisk løsninger til rensning for MFS (bedre end BAT)?

Data

Indledende dataindsamling har MST Virk for; *Carsten Reiter*, MST Virk. Slagelse stået for.

Med hensyn til at kortlægge B) og C) afklarer MUDP, hvilke projekter som MUDP har støttet og hvor der foreligger del- eller endelige resultater (listen er opdateret med nye, støttede MUDP-projekter 2020)

Desuden foreslår MUDP indhyret en konsulent; MUDP udsender tilbudsmateriale (april 2021) – kontrakt udarbejdes og indgås. Arbejdet vil blive koordineret med andre resultater fx analysen om samfundsøkonomiske konsekvenser af lovgivning *Lone Kielberg*, MST Erhverv.

Der kan også være udfordringer med MFS for virksomheder med kommuner som myndighed eller for virksomheder med udledning via kommunalt renseanlæg; dette behandles ikke yderligere på nuværende tidspunkt, men det kan være relevant at inddrage repræsentanter fra denne gruppe i partnerskabet.

Indbydelse til informationsmøde om dannelse af partnerskab om MFS (maj/juni måned 2021)

Når ovennævnte dialog, "sættemøde" med brancheforeninger samt kortlægning af teknologisk stade hos virksomheder, er foretaget kan invitation til dannelse af partnerskab sendes ud.

I partnerskabet kan der være oplæg fx om:

- Teknologi, teknologiudvikling og eksport
- cases der belyser råvarers, proces- og driftsforholds indflydelse på emission af MFS
- naturens tilstand og behov for nedbringelse af MFS
- mulighed for støtte til teknologiudvikling

MUDP forestiller sig et indledende møde samt møder i partnerskabet 3 gange om året i størrelsesorden 6 - 7 møder. Nanna Rørbech står for partnerskabet evt. med indhyret facilitator.

Økonomi

MUDP bestyrelsen har bevilget 500.000 kr. til et partnerskab om. Pengene kan bruges til:

- Facilitering af partnerskab
- Udarbejdelse af notat fx om tilgængelige teknologier for rensning af MFS inden for virksomhedsaktiviteter

Revideret tidsplan

2021 udgangen af 1Q: afklarende notat om tilgængelige teknologier

2021 Udgangen af 2. Q: igangsætning af partnerskab

2022 afsluttende notat og konklusion på partnerskabets arbejde.

./. Vedlagt opdateret oversigt af (20. november 2020) over projekter støttet af MUDP eller andre fonde

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Vand og Hav
J.nr. \$dossier_f2casenumber\$
Ref. LECAR/CHELL
Den 29. oktober 2020

Virksomheders direkte MFS-udledninger – status og løsninger

1. Tilvejebringelse af oplysninger om den i forvejen forekommende koncentration i et vandområde, herunder oplysninger fra virksomheder

Det indstilles, at styregruppen godkender, at der arbejdes videre med projekt om tilvejebringelse af i forvejen forekommende koncentrationer, samt at de oplysninger, virksomheder skal give i en ansøgningssituation præciseres som beskrevet under løsning.

Bilag: Notat om virksomheders oplysningspligt (bilag 1), oversigt over modeller til tilvejebringelse af oplysninger (bilag 1a) og notat om projektforslag for tilvejebringelse af forvejen forekommende koncentration (bilag 1b).

Problemstilling

Arbejdsgruppen har vurderet forskellige muligheder for at skaffe oplysninger om den i forvejen forekommende koncentration i et vandområde, da disse oplysninger ofte mangler.

Baggrund

Der er lavet et bilag med fordele og ulemper ved de forskellige metoder til at få viden om den i forvejen forekommende koncentration. Én model var at bede virksomheder om at foretage målinger i vandområdet for at få viden om den i forvejen forekommende koncentration. Denne mulighed indstilles ikke, bl.a. fordi det ville være et paradigmeskift at bede virksomhederne om at tilvejebringe oplysninger, som i virkeligheden er en myndighedsopgave, og da det vil være svært og dyrt for små virksomheder at skaffe.

Løsning

Det er ikke muligt at træffe afgørelser om tilladelse til direkte udledning af spildevand indeholdende miljøfarlige forurenende stoffer uden viden om tilstanden i det berørte vandområde. Der arbejdes på at opnå en bedre viden om tilstanden som led i MFS-strategien og vandområdeplaner, hvor der er afsat midler til målinger i vandløbsvandområder og projekt om modellering. Det vil dog tage tid at udvikle modelleringsmodeller, og målingerne dækker ikke behovet for data i til myndighedsbehandlingen af ansøgninger om udledninger.

Det foreslås, at der som en overgangsordning gives tilladelser på det bedste grundlag, der er. De nuværende vurderinger foreslås forbedret via en simpel tilgang med opdeling af vandområderne i et antal repræsentative typer kombineret med målinger af primært metaller for at give et bedre grundlag. Der vedlægges et notat med forslag til konkret projekt med beskrivelse af økonomi.

Der foreslås derudover præcisering af de oplysninger, virksomheder skal give. Det vurderes umiddelbart mest hensigtsmæssigt, at præciseringen fremgår af spildevandsbekendtgørelsen, men dette skal endeligt afklares.

Forventet effekt

Forslaget vil give miljømyndighederne et bedre administrationsgrundlag.

Videre proces

Der søges finansiering til den simple tilgang, der kombineret med målinger for metaller og enkelte andre relevante stoffer på udvalgte NOVANA stationer skal give et tilstrækkeligt grundlag til at kunne træffe afgørelser i en overgangsperiode.

2. Revurdering af virksomheders eksisterende tilladelser til udledning af spildevand

Det indstilles, at styregruppen godkender modellen beskrevet under løsning.

Bilag: Notat om revurderinger med forslag til løsning (bilag 2) og baggrundsnotat om revurderinger (bilag 2a)

Baggrund

Vandrammedirektivet er et minimumsdirektiv, og direktivets mål om god tilstand i 2015 er en resultatforpligtelse. Fristen kan forlænges til maksimalt 2027 med henblik på gradvis forbedring af tilstanden, dog således, at naturlige forhold kan begrunde en yderligere forlængelse af fristen.

En eksisterende udledning af miljøfarlige forurenende stoffer kan som udgangspunkt kun fortsætte, hvis udledningen ikke medfører overskridelse eller risiko for overskridelse af de miljøkvalitetskrav, der gælder for berørte vandområder, herunder i kumulation med øvrige udledninger og diffuse kilder.

Problemstilling

Virksomheder skal med regelmæssige intervaller have revurderet deres udledningstilladelse. Der er for nogle stoffer overskridelse af miljøkvalitetskrav i de vandområder, der udledes til. Dette ville betyde, at en række virksomheder ikke ville kunne fortsætte med at udlede miljøfarlige forurenende stoffer, selv om der er en række andre og større kilder til udledning af de pågældende stoffer, medmindre disse kilder reduceres eller ophører senest i 2027. Der er behov for en løsning, som sikrer mod denne vilkårlighed ift., hvilke virksomheder der fortsat kan udlede.

Løsning

Fortsat udledning til et vandområde, hvor der er overskridelser af miljøkvalitetskrav, forudsætter en plan for, hvordan der opnås målopfyldelse senest i 2027. Der skal med planen ske en vurdering af, hvilke udledninger eller andre kilder, som skal nedbringes for at nå målet, herunder om der fortsat er plads til eksisterende udledninger.

Ved krav om revurdering inden der er lagt en plan for den nødvendige prioritering af udledninger til samme vandområde, vil der frem mod 2027 med en vis procesrisiko kunne ske fortsat udledning frem til den nødvendige prioritering kan gennemføres, forudsat at udledningen i sig selv (uden hensyntagen til øvrige kilder) er forenelig med kravene, som gælder for vandområdet, og der på sigt arbejdes for en gradvis reduktion af blandingszonen i det omfang det er muligt, fx ved indførelse af ny teknologi (under hensyntagen til proportionalitetsprincippet).

Der vurderes ikke behov for at ændre bekendtgørelse nr. 1433 for, at der kan ske fortsat udledning inden for disse rammer. Procesrisikoen knytter sig til de bagvedliggende direktivforpligtelser. Bekendtgørelsen gengiver direktivkravet, og en ændring af bekendtgørelsen vil ikke kunne fritage fra forpligtelsen til at vurdere, om udledning vil medføre risiko for yderligere overskridelse eller forhindre

opfyldelse af miljøkvalitetskravene. Vandområderne skal opfylde kvalitetskravene senest i 2027, og der vil derfor inden for denne periode være et vist rum for overskridelse af kvalitetskravene, men forudsat kravene overholdes senest i 2027.

Forventet effekt

Den foreslåede tilgang vil etablere et grundlag for at de virksomheder, som skal have re vurderet deres udledningstilladelse kan fortsætte udledningen under forudsætning af, at udledningen ikke i sig selv forhindrer, at kvalitetskravene kan overholdes i vandområdet, og der senest i 2027 er gennemført den nødvendige reduktion af udledning af miljøfarlige forurenende stoffer fra andre kilder til vandområdet.

Videre proces

Ovennævnte tilgang beskrives i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer og uddybes i FAQ'erne til bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer.

Kildeopsporing færdigøres, og der rammesættes en plan for prioritering af udledninger ved indsatsplanlægningen frem mod 2027.

3. Blandingszoner udpeget i vandområder med målopfyldelse

Bilag: Notat med forslag til ændret udpegning af blandingszoner i kystvande og ændret FAQ (bilag 3)

Det indstilles, at styregruppen godkender, at forslag til FAQ om ændret udpegning af blandingszoner i kystvande indgår i statussag til departementschefen og forelægges for ministeren.

Baggrund

Det følger af vandrammedirektivet, at miljømyndigheden kan udpege blandingszoner omkring udledningpunkter, hvor koncentrationen af forurenende stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav, hvis det ikke påvirker det øvrige overfladevandsområdes opfyldelse af miljøkvalitetskrav. Udpegningen af blandingszoner skal ske, så udstrækningen af de enkelte zoner er begrænset til udledningpunkternes umiddelbare nærhed og afpasset efter koncentrationerne af forurenende stoffer ved udledningpunktet samt ved anvendelse af BAT (den bedste tilgængelige teknik). Desuden skal der ved udpegning af blandingszoner indgå vilkår med henblik på at mindske udstrækningen heraf over tid. Til brug for medlemslandene er der i EU-regi udarbejdet tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner og tillige et teknisk baggrundsdokument til støtte herfor.

Problemstilling

Ved udledning til kystvande i Danmark må der efter de nuværende retningslinjer udlægges en blandingszone på 50-100 meter. Denne udstrækning giver MST Virksomheder udfordringer ift. at kunne meddele udledningstilladelser i kystområder. EU-vejledningen, som er vedtaget ved komitéprocedurer, indeholder ingen anbefalinger om standardiserede, acceptable udstrækningskriterier for blandingszoner i kystvande. Udstrækningskriteriet anvendt i Danmark for kystvande fremgår ikke af EU-vejledningen, ligesom baggrunden for kriteriet ikke kunne findes i interne notater eller dokumenter i MST. Der er derfor set nærmere på andre landes tilgange og EU-vejledningen er genbesøgt med henblik på at kunne udpege større blandingszoner i kystvande.

Løsning

Der stilles forslag om at revidere de danske retningslinier for fastsættelse af størrelsen af blandingszoner for kystvande, så de med udgangspunkt i den hollandske tilgang bygger på viden om maksimal volumen. Det anbefales, at der foretages en differentiering, som kan bygge på dybdeforhold, så det maksimale volumen og dermed et udstrækningskriterie reduceres med faldende dybde. Det foreslås at ændre tilgangen, således at der i kystvande (åben vand) kan anvendes en blandingszone på op til 350 meter fra udledningsstedet. For andre typer af kystvande anvendes op til 100 meter fra udledningsstedet. Forslaget vurderes at være fagligt underbygget og ligge inden for rammen af EU-vejledningen. Der vurderes ikke at være behov for at ændre FAQ'en f.eks. længden af blandingszonen i vandløb eller størrelsen i søer.

Forventet effekt

Forslag til ændret udpegning af blandingszoner vil få betydning for en række udledningstilladelser.

Videre proces

FAQ opdateres, når miljøministeren har godkendt det ændrede udstrækningskriterie på op til 350 m i åbne kystvande.

4. Blandingszoner udpeget i vandområder, hvor der ikke er opfyldelse af miljømål (overskridelse af miljøkvalitetskrav i vandområdet)

Bilag: Notat om beregningsmetoder til fastsættelse af udlederkrav, når miljøkvalitetskrav i forvejen er overskredet i vandområdet (bilag 4)

Det indstilles, at styregruppen drøfter de præsenterede beregningsmetoder og godkender, at der arbejdes videre med en eller flere af metoderne.

Baggrund

Reglerne i vandrammedirektivet og i bekendtgørelserne om krav til udledning af forurenende stoffer er historisk set rettet mod et scenarie, hvor vandkvalitetskravene for det pågældende overfladevandområde er overholdt i forvejen, da miljømål som udgangspunkt skulle have været opfyldt i 2015.

Ved seneste ændring af bekendtgørelse 1433/2017 om krav til udledning af forurenende stoffer udgik § 9, stk. 3, som angav, at miljøkvalitetskrav og kvalitetskriterier skal være opfyldt ved kanten af en blandingszone, hvis en sådan udpeges. Begrundelsen for ophævelsen var, at bestemmelsen kunne syntes at forudsætte, at der ikke kan udpeges en blandingszone i overfladevandområder, hvor miljøkvalitetskrav i forvejen er overskredet, hvilket ikke havde været hensigten med bestemmelsen.

Problemstilling

Gældende bekendtgørelse nr. 1433/2017 åbner nu principielt for muligheden, men anviser ikke, hvorledes miljømyndigheden skal sætte vilkår/kravværdier i forbindelse med afgørelser om udledningstilladelser. Det følger af § 8, stk. 3, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer, at det er muligt at træffe afgørelse om en påvirkning af et overfladevandsområde, hvor miljøkvalitetskrav ikke er opfyldt. Der er brug for at få tydeliggjort, hvad administrationsgrundlaget er for miljømyndigheden

for at kunne sætte vilkår/kravværdier i forbindelse med afgørelser om udledningstilladelser, hvor miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet i vandområdet.

EU-domstolen har flere domme (C-535/18 om forringelse og grundvand og Weser-dommen C-461/13 om rammer for myndigheders administration, forringelse og overfladevand) slået fast, at der er meget snævre muligheder for at tillade udledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskrav ikke er overholdt. Det klare udgangspunkt er, at aktiviteter, som bringer vandområdet længere fra opfyldelse af miljømål, ikke kan tillades. Der vurderes på den baggrund at være en procesrisiko ved at tillade udledning, hvor miljøkvalitetskrav ikke er overholdt.

Løsning

Der er opstillet forskellige beregningsmetoder for udpegning af blandingszoner, hvor miljøkvalitetskrav er overskredet.

Udfordringen er, at der ikke kan regnes med nul-påvirkning ved blandingszonens rand, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

Arbejdsgruppen vil gerne høre styregruppens holdning til følgende tre metoder til vurdering af hvorvidt en udledning kan føre til manglende opfyldelse af miljømålet og forringelse af tilstanden:

Metode 1

Påvirkningen ved randen af blandingszonen skal være mindre end x % af den i forvejen forekommende koncentration i vandområdet. Ved x % vil der kunne træffes afgørelser om tilladelse til direkte udledning af spildevand i de undersøgte cases.

Fordele:

- Metoden inddrager fuldt ud den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det berørte vandområde og dermed de faktiske forhold.
- Der kan fastsættes klare administrative acceptkriterier (f. eks en forhøjelse på 1 %, 2,5 % eller 5 %).

Ulemper:

- Der kan fastsættes højere udlederkrav i vandområder med stor overskridelse af miljøkvalitetskrav end i vandområder med lav overskridelse af miljøkvalitetskrav. Denne effekt kan imidlertid modvirkes ved at inddrage forholdet mellem den i forvejen forekommende koncentration (i.f.f.k.) og miljøkvalitetskravet for vand (VKK) ved en graduering af acceptkriterierne, se vedhæftede bilag 4.

Metode 2

Det forudsættes, at indsatser på sigt vil medføre opfyldelse af miljømålet i vandområdet. Ved en koncentration i vandområdet på 95 % af kvalitetskravet for vand vil der kunne træffes afgørelse om tilladelse til direkte udledning af spildevand i de undersøgte cases.

Fordele:

- Der kan fastsættes klare administrative acceptkriterier.
- Acceptkriterier fastsættes på baggrund af miljøkvalitetskravene.

Ulemper:

- Fastsættelsen af den i forvejen forekommende koncentration fastsættes fiktivt.
- Hvis det ikke lykkes at begrænse tilførslen fra eksisterende kilder tilstrækkeligt.

Metode 3

Påvirkningen (forhøjelsen af koncentrationen) ved randen af blandingszonen skal være mindre end detektionsgrænsen. Dette betyder reelt, at påvirkningen med denne metode, ved randen af blandingszonen, vil være 2-14 % over den i forvejen forekommende koncentration.

Fordele:

- Metoden inddrager fuldt ud den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det berørte vandområde og dermed de faktiske forhold.
- Der kan fastsættes klare administrative acceptkriterier i form af lovmæssige bestemte krav til detektionsgrænser ($\mu\text{g/l}$).
- At stofkoncentrationen skal kunne måles (beregningsmæssigt) for at have betydning, giver operationelt et godt rationale.

Ulemper:

- Detektionsgrænser er ikke en statisk størrelse. Analysemetoder udvikles ofte med henblik på at kunne opnå lavere detektionsgrænser. Anvendelsen af detektionsgrænser i beregningsmodellen kræver derfor klare kriterier for, hvilken detektionsgrænse, der skal anvendes, og for betydningen af sænkningen af detektionsgrænser. Vil f.eks. udvikling af en lavere detektionsgrænse end den, der oprindeligt blev lagt til grund for en tilladelse, betyde, at kravene i tilladelsen skal skærpes?
- Der mangler angivelse af metoder og detektionsgrænser for overvågning i ferskvand, og for marin overvågning er der ikke oplyst analysemetoder og detektionsgrænser for alle stoffer i bek. 1625/2019 om fastsættelser af miljømål.
- For visse stoffer (især PAH'er) er detektionsgrænsen højere, endda betydelig højere end miljøkvalitetskravet for vand. Målbarheden repræsenterer derfor ikke den beskyttelse som følger af kvalitetskravet.

Forventet effekt

Sammen med mulighed for udpegning af blandingszoner i kystvande på op til 350 m i kystvand vil disse metoder og kriterier betyde, at der kan træffes afgørelse om tilladelse til ansøgte udledninger, som lever op til BAT. Det skal dog understreges, at vurderingerne kun er foretaget for kvalitetskravet for vand.

Videreproces

Der arbejdes videre med de foreslåede metoder.

Der kan være stoffer, som er giftige i selv meget små mængder, hvor vurderingsgrundlag for merudledning skal baseres på yderligere vurderinger end de, der er indeholdt i metoderne, jf. f.eks. punkt 6 vedr. kviksølv.

De opstillede metoder og kriterier anvendes i forhold til vurdering af opfyldelse af miljømålet for kvalitetskravet for vand og dermed også implicit ift. miljøkvalitetskravet for biota. Herefter udestår stadig vurderingsmetoder og kriterier for vurdering af hvorvidt, udledningen vil føre til væsentlig ophobning i sediment, før det samlet kan vurderes, om en udledning ikke er til hinder for opfyldelse af miljømålet og ikke forringer tilstanden i det berørte vandområde.

5. Forståelsen af forringelse og ubetydelig påvirkning, hvor der er overskridelse af miljøkvalitetskrav

Bilag: Notat om ændring af bekendtgørelse nr. 1433 om krav til udledning af visse forurenende stoffer og forståelse af forringelse – leverance 1 og 2.

Det indstilles, at det i FAQ om bekendtgørelse nr. 1433 præciseres, at det inden for nærmere angivne rammer er muligt at tillade udledning, hvor miljøkvalitetskrav er overskredet svarende til mulighederne efter bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer § 8, stk. 3, samt vejledningen til denne bekendtgørelse.

Baggrund

Vandrammedirektivets hovedforpligtelser ift. overfladevand er 1) at undgå forringelse af vandområdernes tilstand og 2) opfyldelse af miljømål. Miljømålet er som udgangspunkt god tilstand, som forudsætter overholdelse af fastsatte miljøkvalitetskrav. Begrebet forringelse er ikke nærmere defineret i direktivet.

EU-domstolen har i sin fortolkning udstrakt kravet om målopfyldelse til at gælde påvirkninger, som fører til risiko for manglende målopfyldelse. Da der ikke i tredje planperiode er mulighed for fristudsættelse, skal miljømålene være opfyldt senest i 2027. Dette krav gælder ved siden af kravet om ikke-forringelse.

Det er ikke i direktivet defineret, hvad der udgør ”forringelse”, når et vandområde er i dårlig kemisk tilstand, dvs. at miljøkvalitetskrav ikke er opfyldt. EU-domstolen har i den såkaldte Weser-dom ift. økologisk tilstand, hvor der er fem tilstandsklasser, slået fast, at hvis et kvalitetselement befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element en ”forringelse af tilstanden”. EU-domstolen forventes ved en prøvelse umiddelbart at fastlægge et lignende beskyttelsesniveau som i Weser-sagen for kemisk tilstand.

Problemstilling

Bekendtgørelse nr. 1433 skal fortolkes i tråd med de bagvedliggende direktivforpligtelser. Det klare udgangspunkt er, at det ikke er muligt at tillade yderligere udledning af et stof til et vandområde, hvor miljøkvalitetskrav for det pågældende stof er overskredet. Dog gælder en begrænset mulighed for at tillade udledning, f.eks. hvor påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte miljømål nås. Denne snævre mulighed er beskrevet i bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer, hvor det følger, at der kan ske udledning til et vandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis der ikke sker forringelse af vandområdets tilstand eller risiko for manglende målopfyldelse. Efter vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer skal der ske en konkret vurdering af, hvornår en påvirkning er ”ubetydelig”, og der er angivet kriterier, som kan indgå i en sådan vurdering.

BEK. nr. 1433 nævner øget forurening. Det er i FAQ præciseret, at kravet om at undgå ”øget forurening” skal fortolkes i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav om ikke-forringelse, men det kan give anledning til tvivl om rækkevidden af bestemmelsen, da der anvendes et andet begreb.

Det skal gøres klart, hvad forpligtelsen er. Der er behov for et klart administrationsgrundlag for sagsbehandlaren, evt. som vejledningstekst.

Løsning

Bekendtgørelse nr. 1433 implementerer bagvedliggende direktivforpligtelser. Det vurderes ikke juridisk muligt at udvide mulighederne for at tillade udledning ved at ændre bekendtgørelsen, da direktivforpligtelserne er minimumsforpligtelser, som medlemsstaterne skal opfylde.

Der foreslås en ny FAQ om, at det er muligt at tillade udledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet efter samme vurdering og betingelser som fastsat i bekendtgørelse nr. 449 § 8, stk. 3. FAQ'en formuleres af departementet med inddragelse af Miljøstyrelsen. Formålet er at opnå et klart administrationsgrundlag, hvor koblingen mellem de to bekendtgørelser bliver tydelig for sagsbehandleren.

Det har derudover været overvejet at ændre formuleringen af § 6, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1433, så begreberne svarer til begreberne i vandrammedirektivet og reglerne med ophæng heri. Departementet er positiv over for at ændre bestemmelsen. Øget forurening vurderes dog umiddelbart at have et bredere anvendelsesområde, og en evt. bekendtgørelsesændring skal derfor undersøges nærmere. Det foreslås, at FAQ om forståelse af forringelse bibeholdes, indtil en evt. ændring af bekendtgørelsen.

Der vil være en direktivrisiko ved at tillade udledning, hvor miljøkvalitetskrav er overskredet, da det klare udgangspunkt er, at der ikke kan tillades yderligere udledning, hvis miljøkvalitetskrav er overskredet.

Forventet effekt

Præciseringen i FAQ'erne, som udgør vejledning til bekendtgørelse nr. 1433, skal skabe et klart administrationsgrundlag for sagsbehandlere i miljømyndigheder.

Videre proces

Departementet udarbejder i december udkast til FAQ, som drøftes i tværgående arbejdsgruppe og sendes i høring i berørte kontorer. FAQ-arbejdet koordineres tæt med skrivning af vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer, så disse to stemmer overens.

6. Fastsættelse af et administrativt kriterium for kviksølv

Bilag: Ingen bilag.

Det indstilles, at styregruppen godkender, at der arbejdes videre med tilgangen beskrevet under løsning.

Baggrund

Kviksølv er identificeret som et prioriteret farligt stof, hvorfor emissioner, udledninger og tab af stoffet til overfladevand skal standses eller udfases. De primære kilder til kviksølv i vandmiljøet vurderes at være direkte udledninger fra spildevandsforsyningsselskaber samt deposition/udledninger fra kulkraftværker. For at virksomhederne må udlede deres spildevand, skal de have en godkendelse fra Miljøstyrelsen.

Problemstilling

For at kunne træffe forvaltningsmæssige afgørelser om udledning af kviksølv fra virksomheder er der behov for at kunne fastsætte et administrativt kriterium (udlederkrav). Der er fastsat EU

miljøkvalitetskrav for kviksølv og kviksølvforbindelser med maks. koncentration i vand på 0,07 µg/l (mod akut giftighed) og et miljøkvalitetskrav for biota på 20 µg/l vådvægt (fisk), men der er ikke fastsat et generelt vandkvalitetskrav for kviksølv, som kan anvendes til at fastsætte middel-udlederkrav. Det følger af direktiv 2008/105/EF, at der ikke kan fastsættes et kvalitetskrav for vand for kviksølv, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota. Iflg. EU databladet for kviksølv vil et vandkvalitetskrav for kviksølv skulle fastsættes til 22 pg/l for at sikre samme beskyttelse af biota som det fastsatte miljøkvalitetskrav for biota på 20 µg/l. Et vandkvalitetskrav på 22 pg/l er under detektionsgrænsen og langt under i forvejen forekommende koncentrationer i vandfasen i langt de fleste danske vandområder, hvor overvågningsdata viser overskridelser af miljøkvalitetskrav for biota for kviksølv i fisk på op til 70-100 %.

Der findes endnu ikke en metode, som beregningsmæssigt kan "omsætte" udledningens stofkoncentrationer og udledte stofmængder til en stigning af stofkoncentrationen i biota.

Nederlandene har fastsat et kvalitetskrav for vand for kviksølv på 70 pg/L. Det vurderes ikke at have afgørende betydning for udledningstilladelser hvis der fastsættes et kvalitetskrav i vand på enten 22 pg/L til 70 pg/L.

Østrig anser ud fra en model eksempelvis tilførslen ubetydelig for vandområdet, hvis industriudledningen kun udgør en meget lille procentdel af den samlede udledning til vandområdet. Østrig henviser bl.a. til præambelbestemmelse om, at hvis strengere vilkår ikke kan sikre målopfyldelse, kan der ikke stilles krav om dette.

Løsning

Det foreslås, at der i sager om udledning af kviksølv foretages en konkret vurdering af hver ansøgning med udgangspunkt i de generelle principper fastslået i leverance 1 og 2 (mulighed for merudledning og forståelse af begrebet forringelse). Der inddrages kriterier for, hvornår en påvirkning er ubetydelig, f.eks. helhedsbetragtninger og kildens påvirkning ift. den samlede påvirkning fra øvrige kilder, jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer § 8, stk. 5. Det vurderes at kunne indgå i vurderingen, hvis fx aktiviteten indebærer omlægning til en produktion, der fører til en mindre luftemission og dermed også mindre luftformigt nedfald af et bestemt stof til vandområdet, fx omlægning til biobrændsel. Det afgørende er vandområdets påvirkning af det pågældende stof. Dette præciseres i vejledning til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer.

Der vil med denne tilgang blive taget højde for, om BAT har medført en mindre udledning af kviksølv fx ved røgrensning og en vurdering af, hvor meget mere en direkte udledning vil tilføre af kviksølv, end hvad miljøet ville få tilført ved fx atmosfærisk deposition fra samme virksomhed.

Med denne løsning foretages en konkret vurdering af udledningens betydelighed ift. vandområdets tilstand som helhed ud fra de generelle kriterier for, hvornår en udledning er uden betydning for vandområdets tilgang. Særligt tilgangen om at vurdere kildens betydning ift. andre kilder, som ofte vil indgå i argumentationen, vurderes ikke at have direkte ophæng i direktivet. Da kviksølv er et prioriteret farligt stof, vurderes der at være en betydelig procesrisiko ved den foreslåede tilgang.

Forventet effekt

Denne tilgang vil muliggøre afgørelser i sager om kviksølv.

Videre proces

Den foreslåede tilgang anvendes i konkrete afgørelser.

Brevdato	01-03-2021
Afsender	Lene Carpentier (lecar@mim.dk)
Modtagere	Christian Vindahl Vind (chvin@MIM.dk); Peter Østergård Have (pst@mim.dk); Christian Bruhn Rieper (Vicedirektør, Direktionssekretariatet); Jan Reisz (Kontorchef, Virksomheder); Jane Hansen (Kontorchef, Hav- og Vandmiljø); Henrik Hagen Olesen (Kontorchef, Vandforsyning); Christina Ellegaard (Sagsbehandler, Virksomheder); Nanna Rørbech (Sagsbehandler, Erhverv); Susanne Ulrich (Kontorchef, Erhverv); Kristine Raunkjær Stubdrup (krrst@mim.dk)
Akttitel	Dagsorden og materiale til styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 3. marts 2021
Identifikationsnummer	2687687
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Christina Ellegaard
Vedlagte dokumenter	Dagsorden og materiale til styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 3. marts 2021 Covernotat til styregruppemøde den 3. marts 2021 Bilag 1. FAQ om VKK sikrer samme beskyttelse som BKK Bilag 2. Notat om ubetydelighed og forringelse Bilag 2a. FAQ om mulighed for merudledning til vandområder hvor MKK er overskredet Bilag 2b. FAQ om kravfastsættelse når MKK er overskredet Bilag 2c. FAQ om vurdering af væsentlig stigning i koncentration i sediment og biota Bilag 2d. FAQ om forståelse af forurening Bilag 3. FAQ om kravfastsættelse for kviksølv Bilag 4. Notat om MFS og revurderinger Bilag 4a. FAQ om revurdering
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	01. jul 2024

Til: Christian Vindahl Vind (chvin@MIM.dk), Peter Østergård Have (pst@mim.dk), Christian Bruhn Rieper (chbri@mst.dk), Jan Reisz (jarei@mst.dk), Jane Hansen (jahan@mst.dk), Henrik Hagen Olesen (hha@mst.dk), Christina Ellegaard (chell@mst.dk), Nanna Rørbech (naroe@mst.dk), Susanne Ulrich (suulr@mst.dk), Kristine Raunkjær Stubdrup (krrst@mim.dk)

Cc: Christina Ellegaard (chell@mst.dk), Birgitte Skou Cordua (bicor@mim.dk), Berit Borksted (bebor@mst.dk), Susie Björch (subjo@mst.dk), Marianne Friis Iversen (mafiv@mim.dk), Pia Andersen (pih@mim.dk), Iben Blinoff (ibbli@mst.dk)

Fra: Lene Carpentier (lecar@mim.dk)

Titel: Dagsorden og materiale til styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 3. marts 2021

Sendt: 01-03-2021 18:14

Bilag: Covernotat til styregruppemøde den 3. marts 2021.docx; Bilag 1. FAQ om VKK sikrer samme beskyttelse som BKK.docx; Bilag 2. Notat om ubetydelighed og forringelse.docx; Bilag 2a. FAQ om mulighed for merudledning til vandområder hvor MKK er overskredet.docx; Bilag 2b. FAQ om kravfastsættelse når MKK er overskredet.docx; Bilag 2c. FAQ om vurdering af væsentlig stigning i koncentration i sediment og biota.docx; Bilag 2d. FAQ om forståelse af forurening.docx; Bilag 3. FAQ om kravfastsættelse for kviksvølv.docx; Bilag 4. Notat om MFS og revurderinger.docx; Bilag 4a. FAQ om revurdering.docx;

Kære styregruppe

Hermed sendes dagsorden og materiale til brug for styregruppemøde den 3. marts kl. 15-16 om virksomheders direkte udledninger af MFS.

Der vedlægges et covernotat til styregruppen, som opsummerer status og løsninger for nedenstående problemstillinger.

Dagsorden:

0. Korte orienteringer

- Tilvejebringelse af oplysninger om den i forvejen forekommende koncentration i et vandområde

Oplysningskrav til virksomheder indarbejdes i spildevandsbekendtgørelsen

1. Overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota indtil genberegning (17 stoffer)

Bilag: FAQ om VKK sikrer samme beskyttelse som BKK (bilag 1)

2. Fastsættelse af udlederkrav til vandområder, hvor MKK er overskredet

Bilag: Notat om ubetydelighed og forringelse (bilag 2), FAQ om mulighed for merudledning til vandområder hvor MKK er overskredet (bilag 2a), FAQ om kravfastsættelse når MKK er overskredet (bilag 2b), FAQ om væsentlig stigning i koncentration i sediment og biota (bilag 2c) og FAQ om øget forurening (bilag 2d).

3. Fastsættelse af et administrativt grundlag for tilladelse til udledning af kviksvølv

Bilag: FAQ om kravfastsættelse for kviksvølv (bilag 3)

4. Revurderinger

Bilag: Notat om MFS og revurderinger (bilag 4) og FAQ om revurdering (bilag 4a)

5. Evaluering og afsluttende proces for det faglige projekt
6. Politisk proces, interessenthåndtering og evt. opfølgning ift. EU-Kommissionen
7. Status på teknologisporet og nedsættelse af innovationspartnerskab
8. Eventuelt

Mvh.

Christina og Lene

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Vand og Hav
J.nr.
Ref. LECAR/CHELL
Den 1. marts 2021

Virksomheders direkte MFS-udledninger – løsninger og afslutning på arbejdsgruppen

o. Korte orienteringer

Bilag: Ingen

Det indstilles, at styregruppen tager orienteringerne til efterretning.

Tilvejebringelse af oplysninger om i forvejen forekommende koncentrationer

Der skal til brug for myndigheders behandling af sager om tilladelse til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer tilvejebringes oplysninger om koncentrationer af relevante stoffer i kystvande og vandløb. Oplysningerne er afgørende for, at der kan fastsættes udlederkrav og træffes afgørelser. Den i forvejen forekommende koncentration indgår i fortyndingsberegninger og estimering af den naturlige baggrundskoncentration. Der er behov for 750.000 kr., til måling af metaller og andre relevante MFS stoffer i vandmiljøet. Der er bevilliget 250.000 kr, og der søges om de resterende 500.000 kr i 2. kvartal af 2021. Prøvetagningen foretages på udvalgte NOVANA-stationer (24 stationer i kystvande og 40 stationer i vandløb) i 2021 og koordineres med NOVANA- prøvetagningen.

Det er endnu ikke afgjort om analyser af prøverne kræver selvstændig udbud og kontrakt.

Oplysningskrav til virksomheder indarbejdes i spildevandsbekendtgørelsen

På forrige styregruppemøde tiltrådte styregruppen arbejdsgruppens anbefaling om at præcisere oplysninger, der gives i en ansøgningssituation i bekendtgørelse. Det skal sikre, at miljømyndighederne fra start får de nødvendige oplysninger til behandling af en miljøgodkendelse. For at oplysningerne fremgår samme sted, har juristerne vurderet det mest hensigtsmæssigt, at oplysningerne præciseres i spildevandsbekendtgørelsen. Vand og Klimatilpasning udarbejder udkast til ændring af bekendtgørelsen, som forventes at træde i kraft den 1. januar 2022.

1. Overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota

Bilag: FAQ - Vil overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand for bioakkumulerende stoffer sikre samme beskyttelse som overholdelse af miljøkvalitetskravet for biota? (bilag 1)

Det indstilles, at styregruppen godkender den beskrevne tilgang, hvor det antages, at det generelle kvalitetskrav for vand samtidig sikrer mod sekundær forgiftning af biota og beskyttelse ved human konsum.

Problemstilling

Der findes i dag ikke vurderingsmetoder, som beskriver sammenhængen mellem en øget koncentration i vand og effekterne på biota og menneskers sundhed.

Baggrund

Ved fastsættelse af det generelle kvalitetskrav for vand skal der i følge EU-vejledning nr. 27, *Technical Guidance For Deriving Environmental Quality Standards*, tages hensyn til beskyttelse mod sekundær forgiftning af biota og beskyttelse ved human konsum.

MST Kemikalier har gennemgået stofferne i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål (bek 1625/2017) bilag 2 med henblik på at identificere de stoffer, hvor overholdelse af det generelle vandkvalitetskrav ikke med sikkerhed samtidig sikrer beskyttelse af økosystemer (sekundær forgiftning af biota i form af ophobning) og menneskers sundhed.

Listen er efterfølgende sammenholdt med de stoffer, der traditionelt findes i spildevandet fra industrier og deponeringsanlæg. Ud af de 36 stoffer, der er fundet i spildevandet, er der 20 stoffer, hvor vandkvalitetskravet ikke med sikkerhed samtidig beskytter mod sekundær forgiftning. Det er der flere årsager til, herunder enkelte, hvor EU-dossieret ikke kunne findes.

Der findes i dag ikke anerkendte vurderingsmetoder, som beskriver sammenhængen mellem en øget koncentration i vand og effekterne på biota og menneskers sundhed.

På denne baggrund er der behov for, at vandkvalitetskravene for de 20 stoffer genberegnes i det omfang det er muligt, ved at inddrage eksisterende økotoksikologiske data, så krav samtidig sikrer beskyttelse af økosystemer og menneskers sundhed. Status for genberegning er pt, at 3 stoffer forventes afsluttet inden sommerferien. For nogle stoffer kan genberegningen føre til en skærpelse af kvalitetskravet for vand.

Der er sideløbende med dette projekt et arbejde i gang med at revurdere og fastsætte nye miljøkvalitetskrav for yderligere stoffer. Dette vil være en udvidelse af antallet af stoffer, der skal revurderes.

Dette rejser to problemstillinger:

- Hvilket kvalitetskrav for vand skal benyttes i administrationen af udledningstilladelser indtil genberegningen er foretaget?
- Skal genberegningen af kvalitetskravene føre til ændringer af de kvalitetskrav, der fremgår af bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål (bek 1625/2017)?

Løsning

Til brug for myndighedernes administration af udledningstilladelser antages, at det generelle kvalitetskrav for vand er fastsat i overensstemmelse med EU-vejledning nr. 27, *Technical Guidance For Deriving Environmental Quality Standards*, således at kvalitetskravet samtidig sikrer beskyttelse mod sekundær forgiftning af biota og beskyttelse af human konsummiljø. Dette vil føre til usikkerhed på fastsættelse af udlederkrav for nogle enkelte stoffer i en udledning i en overgangsperiode, indtil genberegningen er foretaget. Det vurderes dog, at fastsættelse af udlederkrav for de stoffer i udledningen, hvor kvalitetskravet for vand er fastsat korrekt, vil sikre, at udledningen generelt er fastsat til et niveau, der sikrer beskyttelse af vandmiljøet.

Anvendeligheden af de genberegne kvalitetskrav vil blive vurderet for det enkelte stof. Der vil på et senere tidspunkt blive taget stilling til om de genberegne kvalitetskrav for de stoffer, der er nationalt fastsat, skal fremgå af bekendtgørelsen.

Videre proces

Miljøstyrelsen foretager genberegning af kvalitetskravet for vand for de udvalgte stoffer.

2. Fastsættelse af udlederkrav i vandområder, hvor der ikke er opfyldelse af miljømål (overskridelse af miljøkvalitetskrav i vandområdet)

Bilag:

Notat om ubetydelighed og forringelse (bilag 2)

FAQ om mulighed for merudledning til vandområder hvor MKK er overskredet i forvejen (bilag 2a)

FAQ om fastsættelse af udlederkrav når MKK er overskredet i forvejen (bilag 2b)

FAQ om vurdering af væsentlig stigning i sediment og biota (bilag 2c)

FAQ om forståelse af forurening (bilag 2d)

Det indstilles, at styregruppen godkender den udarbejdede FAQ om fastsættelse af kravværdier for miljøfarlige forurenende stoffer i udledninger til vandområder, hvor miljøkvalitetskrav for pågældende stoffer i forvejen er overskredet, samt relaterede FAQ'er i bilag 2a, 2c og 2d.

Problemstilling

Ifølge bekendtgørelse om indsatsprogrammer kan myndigheder kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse og ikke hindrer opfyldelse af miljømålet. Der er behov for vejledning til myndighederne om, hvordan det sikres, at afgørelser om udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til vandområder, hvor miljøkvalitetskrav allerede er overskredet, er i overensstemmelse hermed.

Baggrund

Udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevand er reguleret gennem bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. Bekendtgørelsen har hjemmel i miljøbeskyttelsesloven og gennemfører dele af vandrammedirektivet og dele af direktiv om miljøkvalitetskrav.

Bekendtgørelsen finder anvendelse ved miljømyndighedernes administration af tilladelser, godkendelser og påbud.

Ifølge bekendtgørelsen skal der fastsættes vilkår for udledningen, der sikrer, at udledningen ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav i det berørte vandområde og ikke hindrer opfyldelse af de miljømål, som er fastsat i forbindelse med vandplanlægningen. Udledningen må heller ikke medføre øget forurening. Miljømyndigheden kan udpege en blandingszone omkring udledningspunktet, hvor miljøkvalitetskravene må overskrides, såfremt det ikke påvirker overholdelsen af kravene i den øvrige del af overfladevandområdet, hvad enten kravene i forvejen er overholdt her eller ej. Udstrækningen af blandingszonen skal begrænses til udledningspunktets umiddelbare nærhed. Hvis stofferne, der ønskes udledt, i forvejen findes i det berørte vandområde, skal koncentrationerne i vandområdet inddrages i beregningerne.

Miljøministeriet ophævede i 2017 en bestemmelse om, at miljøkvalitetskravet skulle være overholdt ved randen af blandingszonen, som skulle gøre det muligt at udlægge blandingszoner i områder, hvor miljøkvalitetskrav er overskredet. Denne mulighed har ikke været anvendt, da der ikke har været en anvisning af, hvordan en sådan blandingszone i praksis skulle udpeges.

Udledning til overfladevandområder som afgrænset og målsat efter regler med hjemmel i lov om vandplanlægning hører samtidig under anvendelsesområdet for bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, der fastlægger indsatsprogrammer i forhold til vandområdeplaner 2015-2021. Bekendtgørelsen har hjemmel i lov om vandplanlægning og gennemfører dele af vandrammedirektivet og dele af direktiv om miljøkvalitetskrav. Ifølge denne bekendtgørelse kan myndigheder kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte

påvirkning af et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af tilstanden (§ 8, stk. 2), og hvor miljømålet *ikke* er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af tilstanden og ikke hindrer opfyldelse af miljømålet (§ 8, stk. 3).

Udgangspunktet er dermed, at der ikke kan tillades udledning af et miljøfarligt forurenende stof til et overfladevandområde, hvis det kan medføre forringelse af tilstanden i vandområdet eller risiko for, at miljømålet for vandområdet ikke kan opfyldes inden for den fastsatte frist. Det er ikke i gældende lovgivning defineret, hvad der her udgør en "forringelse" af tilstanden. EU-domstolen har i tidligere sager anlagt en restriktiv fortolkning af forringelsesbegrebet. Departementet vurderer på den baggrund, at der vil være en betydelig procesrisiko ved at tillade udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til vandområder, hvor miljøkvalitetskrav i forvejen er overskredet.

Departementet vurderer, at der i overensstemmelse med bekendtgørelsen om indsatsprogrammer § 8, stk. 3, er en meget snæver mulighed for at tillade udledning, hvis det ikke indebærer forringelse af vandområdets tilstand eller risiko for manglende målopfyldelse.

Efter den gældende vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer skal der ske en konkret vurdering af, om en påvirkning fra en udledning er "ubetydelig" for tilstanden i vandområdet.

Arbejdsgruppen har til brug for denne vurdering udarbejdet forslag til kriterier for, hvornår påvirkningen er så ubetydelig, at det ikke udgør forringelse eller hindrer målopfyldelse. Kriterierne for ubetydelig påvirkning er vurderet i forhold til relevante cases, så snittet lægges, så tilladelse kun kan gives til virksomheder, som lever op til BAT-konklusioner og gør en stor indsats for at rense spildevandet.

Løsning

Miljøstyrelsen har til vejledning for miljømyndighederne udarbejdet vedlagte FAQ om fastsættelse af kravværdier for miljøfarlige forurenende stoffer i udledninger til vandområder, hvor miljøkvalitetskrav for pågældende stoffer i forvejen er overskredet.

Der skelnes i FAQ'en mellem situationer I, II og III, hvor miljøkvalitetskrav for et givet stof er overskredet for henholdsvis vand, biota og sediment. Det er for hver af de tre situationer beskrevet, hvordan fastsættelse af udlederkrav for stoffet kan ske ud fra nærmere definerede kriterier.

Hvis miljøkvalitetskravet for vand i forvejen er overskredet i vandområdet, vil enhver tilførsel af stoffet føre til en yderligere overskridelse af kravet. Der er derfor lagt vægt på, at der skal være stor sikkerhed for, at påvirkningen fra udledningen er *ubetydelig*: Den beregnede koncentrationsforøgelse ved blandingszonens rand begrænses til at udgøre en numerisk lille del af den i forvejen forekommende koncentration i det berørte vandområde. Ifølge FAQ'en bør den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand således ikke øges med mere, end hvad der svarer til 5 % af miljøkvalitetskravet. En sådan forøgelse vil for flere relevante stoffer være på eller under detektionsgrænsen.

Miljøkvalitetskravet for vand er for de fleste stoffer fastsat til en værdi, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota, men der er ikke en sådan sammenhæng, at en øget påvirkning af biota kan vurderes umiddelbart ud fra en beregnet koncentrationsforøgelse i vand. Det er derfor anført i FAQ'en, at i tilfælde af, at miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof er overskredet i vandområdet, uden at miljøkvalitetskravet for vand er overskredet, kan der ved meddelelse af udledningstilladelse ses bort fra overskridelsen af kravet for biota, og udledningen kan anses for at være uden betydning for

påvirkningen af biota, hvis den ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav for vand ved randen af en eventuel blandingszone.

Det skal her understreges, at tilsvarende ikke gælder ved Miljøstyrelsens vurdering og klassificering af vandområders tilstand som led i implementeringen af vandrammedirektivet. Her gælder, at et vandområdes tilstand klassificeres som værende "ikke god" ved overskridelse af miljøkvalitetskrav for et givet stof, uanset om det er miljøkvalitetskrav for vand, sediment eller biota, der er overskredet.

Miljøkvalitetskravet for vand sikrer ikke nødvendigvis beskyttelsen af sedimentmiljøet. Arbejdet med fastlæggelse af kriterier for sediment pågår og forventes afsluttet inden for 1-2 måneder.

Forventet effekt

Sammen med mulighed for udpegning af blandingszoner i kystvande på op til 350 m vil disse metoder og kriterier betyde, at der kan træffes afgørelse om tilladelse til ansøgte udledninger, som lever op til BAT.

Videre proces

Der skal udarbejdes metoder og kriterier for vurdering af, hvorvidt udledningen vil føre til væsentlig ophobning i sediment, før det samlet kan vurderes, om en udledning ikke er til hinder for opfyldelse af miljømålet og ikke forringer tilstanden i det berørte vandområde.

Der skal sikres koordinering med indholdet i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer, hvor anvendelsen af § 8, stk. 3, om at tillade en påvirkning, hvor miljømålet ikke er opfyldt, i dag er beskrevet.

3. Fastsættelse af et administrativt grundlag for tilladelse til udledning af kviksølv

Bilag: FAQ om kravfastsættelse for kviksølv (bilag 3)

Det indstilles, at styregruppen godkender den beskrevne tilgang og vedlagte FAQ.

Problemstilling

For at kunne træffe forvaltningsmæssige afgørelser om udledning af kviksølv fra virksomheder er der behov for at kunne fastsætte et administrativt grundlag til fastsætte vilkår (udlederkrav) i tilladelsen. Der er fastsat EU miljøkvalitetskrav for kviksølv og kviksølvforbindelser med maks. koncentration i vand på 0,07 µg/l (mod akut giftighed) og et miljøkvalitetskrav for biota på 20 µg/l vådvægt (fisk), men der er ikke fastsat et generelt vandkvalitetskrav for kviksølv, som kan anvendes til at fastsætte middel-udlederkrav. Det følger af direktiv 2008/105/EF, at der ikke kan fastsættes et kvalitetskrav for vand for kviksølv, der sikrer samme beskyttelses som miljøkvalitetskravet for biota. Iflg. EU databladet for kviksølv vil et vandkvalitetskrav for kviksølv skulle fastsættes til 22 pg/l for at sikre samme beskyttelse af biota som det fastsatte miljøkvalitetskrav for biota på 20 µg/l. Et vandkvalitetskrav på 22 pg/l er under detektionsgrænsen og langt under i forvejen forekommende koncentrationer i vandfasen i langt de fleste danske vandområder, hvor overvågningsdata viser overskridelser af miljøkvalitetskrav for biota for kviksølv i fisk på op til 70-100 %.

Der findes endnu ikke en metode, som beregningsmæssigt kan "omsætte" udledningens stofkoncentrationer og udledte stofmængder til en stigning af stofkoncentrationen i biota.

Nederlandene har fastsat et kvalitetskrav for vand for kviksølv på 70 pg/L. Det vurderes ikke at have afgørende betydning for udledningstilladelser, hvis der fastsættes et kvalitetskrav i vand på enten 22 pg/L til 70 pg/L.

Østrig anser ud fra en model eksempelvis tilførslen ubetydelig for vandområdet, hvis industriudledningen kun udgør en meget lille procentdel af den samlede udledning til vandområdet. Østrig henviser bl.a. til præambelbestemmelse om, at hvis strengere vilkår ikke kan sikre målopfyldelse, kan der ikke stilles krav om dette.

Løsning

Det foreslås, at der i sager om udledning af kviksølv foretages en konkret vurdering af hver ansøgning baseret på kriterier for, hvornår en påvirkning er ubetydelig, f.eks. helhedsbetragtninger og kildens påvirkning ift. den samlede påvirkning fra øvrige kilder, jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer § 8, stk. 5. Det vurderes at kunne indgå i vurderingen, hvis fx aktiviteten indebærer omlægning til en produktion, der fører til en mindre luftemission og dermed også mindre luftformigt nedfald af et bestemt stof til vandområdet, fx omlægning til biobrændsel. Det afgørende er, at påvirkningen af vandområdet fra tilførslen af det pågældende stof fra luften til vandet ses samlet. Dette præciseres i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

Der vil med denne tilgang blive taget højde for, om BAT har medført en mindre udledning af kviksølv fx ved røgrensning og en vurdering af, hvor meget mere en direkte udledning vil tilføre af kviksølv, end hvad miljøet ville få tilført ved fx atmosfærisk deposition fra samme virksomhed.

Med denne løsning foretages en konkret vurdering af udledningens betydelighed ift. vandområdets tilstand som helhed ud fra de generelle kriterier for, hvornår en udledning er uden betydning for vandområdets tilstand. Særligt tilgangen om alene at vurdere tilførslen fra kilden ift. tilførslen fra andre kilder, som ofte vil indgå i argumentationen, vurderes ikke at have direkte ophæng i direktivet.

Der er opstillet kriterier, som svarer til kriterierne i den gældende vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer. Det bemærkes, at nogle kriterier dog vil være svære at anvende i praksis ift. afgørelser om kviksølv, herunder forventede kommende indsatser og regulering.

Da kviksølv er et prioriteret farligt stof, vurderes der at være en betydelig procesrisiko ved den foreslåede tilgang.

Forventet effekt

Denne tilgang vil muliggøre afgørelser i sager om udledning af kviksølv.

Videre proces

For at kunne anvende tilgangen skal følgende data tilvejebringes, og der skal henvises til dem i FAQ'en:

- Data for andre kilder til vandområdet (kildeopsporing, belastningsdata)
- Plan for indsatser for nedbringelse af kviksølvbelastningen til et vandområde

Der skal være overensstemmelse mellem ovenstående fremgangsmåde og vejledningen til § 8 stk. 3 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

4. Revurdering af virksomheders eksisterende tilladelser til udledning af spildevand

Bilag: Notat om MFS og revurderinger (bilag 4) og FAQ om revurderinger (bilag 4a).

Det indstilles, at styregruppen godkender modellen beskrevet under løsning og vedlagte FAQ.

Baggrund

Vandrammedirektivet er et minimumsdirektiv, og direktivets mål om god tilstand i 2015 er en resultatforpligtelse. Fristen kan forlænges til maksimalt 2027 med henblik på gradvis forbedring af tilstanden, dog således, at naturlige forhold kan begrunde en yderligere forlængelse af fristen.

En eksisterende udledning af miljøfarlige forurenende stoffer kan som udgangspunkt kun fortsætte, hvis udledningen ikke medfører overskridelse eller risiko for overskridelse af de miljøkvalitetskrav, der gælder for berørte vandområder, herunder i kumulation med øvrige udledninger og diffuse kilder.

Problemstilling

Virksomheder omfattet af IE-direktivet og BAT-konklusioner skal med regelmæssige intervaller have revurderet deres udledningstilladelse. Der er for nogle stoffer overskridelse af miljøkvalitetskrav i de vandområder, der udledes til. Dette ville betyde, at en række virksomheder ikke ville kunne fortsætte med at udlede miljøfarlige forurenende stoffer, selv om der er en række andre og større kilder til udledning af de pågældende stoffer, medmindre disse kilder reduceres eller ophører senest i 2027. Der er behov for en løsning, som sikrer mod denne vilkårlighed ift., hvilke virksomheder der fortsat kan udlede.

Løsning

Fortsat udledning til et vandområde, hvor der er overskridelser af miljøkvalitetskrav, forudsætter en plan for, hvordan der opnås målopfyldelse senest i 2027. Der skal med planen ske en vurdering af, hvilke udledninger eller andre kilder, som skal nedbringes for at nå målet, herunder om der fortsat er plads til eksisterende udledninger.

Ved krav om revurdering inden der er lagt en plan for den nødvendige prioritering af udledninger til samme vandområde, vil der frem mod 2027 med en vis procesrisiko kunne ske fortsat udledning frem til den nødvendige prioritering kan gennemføres, forudsat at udledningen i sig selv (uden hensyntagen til øvrige kilder) er forenelig med kravene, som gælder for vandområdet, og der på sigt arbejdes for en gradvis reduktion af blandingszonen i det omfang det er muligt, fx ved indførelse af ny teknologi (under hensyntagen til proportionalitetsprincippet).

Der vurderes ikke behov for at ændre bekendtgørelse nr. 1433 for, at der kan ske fortsat udledning inden for disse rammer. Procesrisikoen knytter sig til de bagvedliggende direktivforpligtelser. Bekendtgørelsen gengiver direktivkravet, og en ændring af bekendtgørelsen vil ikke kunne fritage fra forpligtelsen til at vurdere, om udledning vil medføre risiko for yderligere overskridelse eller forhindre opfyldelse af miljøkvalitetskravene. Vandområderne skal opfylde kvalitetskravene senest i 2027, og der vil derfor inden for denne periode være et vist rum for overskridelse af kvalitetskravene, men forudsat kravene overholdes senest i 2027.

Forventet effekt

Den foreslåede tilgang vil etablere et grundlag for at de virksomheder, som skal have revurderet deres udledningstilladelse kan fortsætte udledningen under forudsætning af, at udledningen ikke i sig selv forhindrer, at kvalitetskravene kan overholdes i vandområdet, og der senest i 2027 er gennemført den

nødvendige reduktion af udledning af miljøfarlige forurenende stoffer fra andre kilder til vandområdet.

Videre proces

Ovennævnte tilgang beskrives i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer i overensstemmelse med den udarbejdede FAQ.

Kildeopsporing færdigøres, og der rammesættes en plan for prioritering af udledninger ved indsatsplanlægningen frem mod 2027.

5. Evaluering og afsluttende proces for projektet

Bilag: Ingen bilag.

I næsten et år har *Arbejdsgruppen for virksomheders direkte udledning af MFS* arbejdet med det mål at:

Opstille retningslinjer og regler, der understøtter ensartet regulering og muliggør meddelelse af tilladelser til udledning af MFS i overensstemmelse med vandrammedirektivets bestemmelser.

Arbejdsgruppen har nået sit mål. Der foreligger nu et administrationsgrundlag for udarbejdelse af afgørelser i forbindelse med virksomheders ansøgninger om tilladelse til direkte udledning af miljøfarlige forurenende stoffer. Enkelte udestående FAQ'er forventes afsluttet indenfor 1-2 måneder.

Under det juridiske løsningspor var der i kommissoriet for arbejdsgruppen opstillet en række delmål og forslag til løsninger. Arbejdsgruppens resultater fremgår i kursiv:

Der afklares behov og muligheder for at udarbejde en ny vejledning eller bekendtgørelse og/eller præcisere eksisterende vejledninger eller bekendtgørelser, som kan fastlægge de juridiske rammer, således, at der opnås et brugbart administrationsgrundlag i konkrete godkendelsessager.

Departementet har konkluderet, at de gældende nationale regler er i overensstemmelse med de bagvedliggende direktivforpligtelser. Da reglerne implementerer EU-forpligtelser (minimumsimplicitering), er det ikke muligt at udvide rummet for at tillade påvirkninger ved ændringer af nationale regler.

Mulige løsninger kan omfatte:

- Løsningsmuligheder beskrevet i DEP's notat af 10. september 2019, herunder ændret udpegning af blandingszoner, hensyntagen til naturlige baggrundskoncentrationer og anvendelse af helhedsbetragtninger.

Der er udarbejdet et administrationsgrundlag (FAQ), der giver mulighed for udpegning af større blandingszoner i kystvande. Hensyntagen til naturlige baggrundskoncentrationer og anvendelse af helhedsbetragtninger er en del af det eksisterende administrationsgrundlag.

- Anvendelse af et afskæringskriterium i vandområdet for, hvornår en merbelastning/koncentrationsforøgelse som følge af en udledning kan anses som værende ubetydelig fx i forhold til den samlede påvirkning/belastning med miljøfarlige forurenende stoffer til vandområdet. Der kan f.eks. hentes inspiration i de afskæringskriterier, som DCE har anbefalet i sin rapport om effekter af deposition.

Der er udarbejdet et administrationsgrundlag (en række FAQ'er) med kriterier for, hvornår en udledning kan betragtes som ubetydelig og ikke giver anledning til væsentlig ophobning (koncentrationsforøgelse) i sediment og biota.

- Anvendelse af et afskæringskriterium på virksamheden for, hvornår en udledningskoncentration er så lav, at udledningen kan betragtes som værende ren/uforurenet.

Administrationsgrundlag (FAQ'er) under udarbejdelse. Se sidst i dokumentet for udestående FAQ'er der vedrører detektionsgrænser.

- Tidsbegrænsning eller faseopdeling af udledningstilladelser mhp. at godkende udledninger midlertidigt, indtil bedre teknologi er implementeret.

Der er udarbejdet administrationsgrundlag (FAQ'er) med kriterier for godkendelse af udledning af MFS fra virksomheder til vandmiljøet.

- Lempelse af krav om overholdelse af miljøkvalitetskrav ifm revurdering af miljøgodkendelser evt. afhængig af udledningens størrelse ift øvrige belastninger.

Der er udarbejdet administrationsgrundlag (FAQ) for revurdering af virksomheders miljøgodkendelse til direkte udledning af MFS.

Bekendtgørelsen skal ligeledes fastlægge de juridiske rammer for, at der i forbindelse med revurderinger kan lægges særlig vægt på miljømæssige forbedringer, som er bedre end BAT, i forhold til oprindelige godkendelser og overvejelser om, hvorvidt proportionalitetsbetragtninger kan inddrages ifm. overholdelse og af nye og skærpede krav, som er indført siden sidste godkendelse/revurdering.

Der er udarbejdet administrationsgrundlag (FAQ) for revurdering af virksomheders miljøgodkendelse til direkte udledning af MFS.

Arbejdet vil føre til opdatering af bek 1433/2017 fsva. oplysningskrav samt evt. præcisering af anvendelsesområde og begrebet "øget forurening". Derudover er der aftalt en opdatering af spildevandsbekendtgørelsen.

I forbindelse med arbejdsgruppens arbejde er der udarbejdet 16 nye FAQ'er. Det forventes, at der i den førstkomende revision af FAQ'erne til bek. 1433 om krav til udledning af visse forurenende stoffer vil være ca. 73 spørgsmål/svar i FAQ'en. Af disse er ca. 60 pt. fagligt afklaret og klar til den sidste redigering. Der er pt. enkelte spørgsmål/svar, som endnu ikke er færdigudarbejdede, fordi der er forskellige uafklarede problemstillinger forbundet med udarbejdelsen af disse:

- Hvordan vurderes det om en stigning i koncentrationen i sediment er væsentlig?
- Hvordan behandles miljøkvalitetskrav under detektionsgrænsen?
- Hvordan behandles udledninger under detektionsgrænsen?
- Hvor findes data for andre kilder/belastning til vandområdet?

Disse spørgsmål vil blive afklaret uden for regi af dette projekt frem mod høringen af FAQ'erne.

Det skal vurderes, om den planlagte opdatering af den samlede FAQ er så omfattende, at den kan sidestilles med udgivelse af en ny vejledning, så FAQ'en skal i ekstern høring.

Efter nedenstående forhold er på plads, skal der bruges 1,5-2 måneder til afsluttende redigering, intern godkendelse i Miljøstyningen og til høring i DEP, inden den samlede FAQ kan sendes i ekstern høring forventeligt 1. juni 2021:

- Den opdaterede bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder (nuv. 1433/2017) skal være klar til høring og ordlyden ligge fast.

- Ordlyden af vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer skal ligge fast og være koordineret med de udarbejdede FAQer. Vejledningen skal være klar til høring
- Sidste FAQer skal være færdige.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Virksomheder
J.nr.
Ref. LOBMA/HASKR
Den 2. december 2020

Vil overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand for bioakkumulerende stoffer sikre samme beskyttelse som overholdelse af miljøkvalitetskravet for biota?

Ved fastsættelse af de generelle kvalitetskrav for vand skal der ifølge EU-vejledning nr. 27, *Technical Guidance For Deriving Environmental Quality Standards*, tages hensyn til beskyttelse mod sekundær forgiftning af biota og beskyttelse ved human konsum.

Dermed vil overholdelse af generelle kvalitetskrav for vand som hovedregel også sikre overholdelse af miljøkvalitetskrav for biota, men der vil være et fåtal af stoffer, hvor der grundet begrænset datagrundlag endnu ikke endegyldigt kan drages en sådan konklusion. Indtil datagrundlaget er opdateret, kan det ved behandling af ansøgninger om udledningstilladelse og ved revurdering af udledningstilladelser forudsættes, at overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand også sikrer overholdelse af miljøkvalitetskravet for biota.

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Vand og Hav
J.nr. \$dossier_f2casenumber\$
Ref. LECAR
Den 24. august 2020

UDKAST

Virksomheders direkte udledning – leverance 1 og 2

1. Behov for at ændre bekendtgørelse nr. 1433/2017, så begreber og forståelse stemmer overens med bekendtgørelse nr. 449/2017 (leverance 1)

Opgavebeskrivelse:

”Afklaring af:

1) om der er behov for ændring i bekendtgørelse nr. 1433/2017, så det klart tydeliggøres, at det er muligt at give tilladelse til en merudledning i overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

2) anvendelsen af § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, der åbner mulighed for udledning til et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis udledningen ikke medfører en forringelse af tilstanden, og ikke hindrer opfyldelsen af det fastslagne miljømål, se leverance 2.”

Problemstilling

Efter § 6, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 1433/2017 skal miljømyndigheden fastsætte vilkår i tilladelser, godkendelser eller påbud, som sikrer, at udledningen ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav.

Det fremgår også af bekendtgørelsen, at der kan udpeges blandingszoner omkring udledningspunkter. Stofkoncentrationerne kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav.

Det skal vurderes, om formuleringen af § 6 i bekendtgørelse nr. 1433/2017 hindrer, at der kan tillades nogen form for udledning til vandområder af et stof, hvor miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overskredet.

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 1433 om krav til udledning af visse forurenende stoffer § 6, stk. 1, nr. 4, at der skal fastsættes vilkår, som sikrer, ”at udledningen ikke medfører øget forurening”.

Det er i den nuværende FAQ på Miljøstyrelsens hjemmeside angivet, at ”Ifølge vandrammedirektivet indgår det i forståelsen af begrebet ’forurening’, at det bl.a. er direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelig aktivitet af stoffer, der kan skade menneskers sundhed eller kvaliteten af vandøkosystemer. Definitionen fremgår af miljømålsloven. I vandrammedirektivets forståelse indtræder skade på kvaliteten af vandområder ved en forringelse af tilstanden i et omfang, der fører til, at miljøkvalitetskrav ikke kan opfyldes for et eller flere forurenende stoffer i et vandområde som

helhed. Der er i denne sammenhæng derfor først tale om forurening – og øget forurening – når miljøkvalitetskravene for et vandområde ikke er opfyldt. Så længe det ved overvågningsresultater eller ved beregning kan vises, at en ny udledning ikke er til hindring for, at miljøkvalitetskrav er eller kan opfyldes i et vandområde som helhed, er der ikke tale om øget forurening.”

Derudover fremgår begrebet ”øget forurening” af vandrammedirektivet (2000/60/EF), som bl.a. fastsætter, at medlemsstaterne skal tage alle relevante skridt for at undgå at øge forureningen af marine vande. Vandrammedirektivets artikel 11, stk. 6, er gennemført i dansk lovgivning ved bilag 5 til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Flere regelgrundlag med forskellig ordlyd kan være svære at administrere for sagsbehandlere. Der er ønsket et klart administrationsgrundlag for sagsbehandleren, som beskriver forpligtelsen, evt. som vejledningstekst.

Baggrund

Bekendtgørelse nr. 1433 indeholder bestemmelser, som implementerer vandrammedirektivet, og bestemmelserne skal derfor fortolkes i overensstemmelse med formålet i vandrammedirektivet.

Udgangspunktet er, at der ikke kan tillades yderligere udledning af et stof, hvis det kan medføre forringelse af tilstanden i vandområdet eller risiko for, at miljømålet for vandområdet ikke kan opnås inden den fastsatte tidsfrist.

Det er ikke i direktivet defineret, hvad der udgør ”forringelse”, når et vandområde er i dårlig kemisk tilstand, dvs. at miljøkvalitetskrav (koncentrationen af et bestemt stof i vand, sediment eller biota, som ikke må overskrides af hensyn til beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet) ikke er opfyldt. EU-domstolen har i den såkaldte Weser-dom ift. økologisk tilstand, hvor der er fem tilstandsklasser, slået fast, at hvis et kvalitetselement befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element en ”forringelse af tilstanden”. EU-domstolen fastslår i Weser-dommens præmis 66 desuden, at forringelse omfatter ”alle ændringer, som kan indebære en risiko for, at direktivets hovedmål ikke opnås”. Det følger af denne dom, at medlemsstater er forpligtede til at nægte at godkende et enkeltprojekt, hvis det kan medføre en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, eller når det indebærer risiko for, at der ikke opnås en god tilstand for overfladevand eller et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand på den i direktivet fastsatte dato. EU-domstolen forventes ved en prøvelse umiddelbart at fastlægge et lignende beskyttelsesniveau som i Weser-sagen for kemisk tilstand.

Vandrammedirektivet er et minimumsdirektiv, og direktivets mål om god tilstand i 2015 er en resultatforpligtelse. Fristen kan forlænges til maksimalt 2027 med henblik på gradvis forbedring af tilstanden, dog således, at naturlige forhold kan begrunde en yderligere forlængelse af fristen. God tilstand for miljøfarlige stoffer forudsætter, at fastsatte miljøkvalitetskrav er overholdt.

Vandrammedirektivet har ud over målet om god tilstand et supplerende mål om bl.a. at standse eller udfase udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer med det endelige mål at opnå koncentrationer i havmiljøet nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.

Målet om god tilstand gælder for vandområderne, og der vil efter omstændighederne kunne accepteres overskridelser af miljøkvalitetskrav i blandingszone omkring udledningspunkter, hvis det ikke vil have betydning for, om miljøkvalitetskravet kan overholdes for vandområdet samlet set. Udstrækningen af

en blandingszone skal begrænses til udledningspunktets umiddelbare nærhed og udstrækningen af zonen skal på sigt reduceres.

For de prioriterede stoffer, som har tendens til at blive akkumuleret i sedimenter og/eller biota, gælder yderligere, at der skal træffes foranstaltninger til at sikre, at de langsigtede udviklingstendenser for koncentrationerne af de prioriterede stoffer ikke stiger i væsentlig grad.

Bekendtgørelse 1433 fastsætter det almindelige udgangspunkt, at en udledning ikke må føre til overskridelse af miljøkvalitetskrav. Bekendtgørelsen skal fortolkes i tråd med de bagvedliggende direktivforpligtelser.

Udgangspunktet er, at det ikke er muligt at tillade yderligere udledning af et stof til et vandområde, hvor miljøkvalitetskrav for dette stof er overskredet. Der vurderes dog at være en begrænset mulighed for at tillade udledning, f.eks. hvor påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås. Denne snævre mulighed er beskrevet i bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer, hvor det følger, at der kan ske udledning til et vandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis der ikke sker forringelse af vandområdets tilstand eller risiko for manglende målopfyldelse. Efter vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer skal der ske en konkret vurdering af, hvornår en påvirkning er ”ubetydelig”.

Der er i vejledning til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer nævnt eksempler, hvor der vil kunne tillades udledning/en påvirkning, selvom miljømålet ikke er opfyldt. Det fremgår om miljøfarlige forurenende stoffer, at der skal foretages en konkret vurdering af bl.a. stoffets mængde og koncentration, som sættes i forhold til øvrige tilførsler (kumulation), herunder fra punktkilder, diffus belastning og atmosfærisk deposition. I vurderingen indgår, hvad der sker med stoffet i vandområdet, herunder dets transport (evt. til andre vandområder) og form (opløsning, binding, kemisk reaktion, sedimentation, ophobning, akkumulering, immobilisering, nedbrydning/omsætning mv.). Det kan også indgå i vurderingen, om fx en faldende tendens i koncentrationer grundet indsatser/regulering opvejer påvirkningen, så denne ikke forringer tilstanden eller forhindrer, at miljømålet for vandområdet nås inden for den fastsatte frist. Det fremgår af vejledningen, at der på baggrund af bl.a. ovenstående skal vurderes, om der sker en forøgelse af koncentrationen i vand, sediment og biota, herunder om den principielt vil kunne registreres ved målinger.

Løsning

Bestemmelsen i bekendtgørelse nr. 1433 om, at der skal fastsættes vilkår, som skal sikre, at der ikke sker overskridelse af miljøkvalitetskrav, gennemfører forpligtelser i henhold til vandrammedirektivet. Vandrammedirektivets mål er at nå god tilstand, som for miljøfarlige forurenende stoffer indebærer, at fastsatte miljøkvalitetskrav er overholdt. Vilkår i konkrete udledningstilladelser skal iflg. § 6 i bekendtgørelse nr. 1433 fastsættes, så dette sikres.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 7, at det ved fastsættelsen af vilkår i henhold til § 6 skal sikres ved beregning, at udledningen ikke påvirker berørte overfladevandområder eller havområders opfyldelse af fastsatte miljøkvalitetskrav.

Bekendtgørelse nr. 1433 implementerer direktivforpligtelser, hvor det afgørende, som det også fremgår af § 7, er, om udledningen påvirker berørte overfladevandområder eller havområders opfyldelse af fastsatte miljøkvalitetskrav. Dette gælder også for udledninger til vandområder, hvor der i forvejen er overskridelser af miljøkvalitetskrav, og hvor der som beskrevet under baggrund gælder en meget snæver mulighed for udledning. Den nuværende formulering vurderes i tråd med direktivforpligtelserne.

Bekendtgørelse nr. 1433, herunder § 6, stk. 1, nr. 1, jf. § 7, stk. 1, og de bagvedliggende direktivforpligtelser indebærer, at en udledning ikke må føre til overskridelse eller yderligere overskridelse af miljøkvalitetskrav i vandområdet som helhed, hvis miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet.

§ 6, stk. 1, nr. 1, fastsætter, at udledningen ikke i sig selv må medføre overskridelse. Hvis der er overskridelse af miljøkvalitetskrav i det berørte vandområde, vil fortsat udledning således kræve, at øvrige kilder til de pågældende stoffer reduceres.

Den nuværende formulering af bekendtgørelse nr. 1433 vurderes som ovenfor nævnt ikke at hindre, at der kan gives tilladelse til udledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

Det vil ikke være muligt at udvide mulighederne for at tillade udledning ved at ændre de nationale regler, da de bagvedliggende direktivforpligtelser gælder uanset hvad.

I stedet vurderes det hensigtsmæssigt i en vejledningstekst at beskrive koblingen mellem bekendtgørelse nr. 1433 og bekendtgørelse nr. 449. Som efter § 8, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 449 er det afgørende, at udledningen ikke medfører forringelse eller hindrer målopfyldelse. De nærmere betingelser er præciseret i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

EU-domstolen har anlagt en stram fortolkning af forringelsesbegrebet, og der vurderes at være en procesrisiko ved at give tilladelse til en udledning i et vandområde, hvor der ikke er målopfyldelse. Risikoen knytter sig til de bagvedliggende direktivforpligtelser og ikke til formuleringen af de nationale regler.

I FAQ beskrives, hvorvidt det er muligt at tillade udledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet, og hvilke kriterier der gælder. Der kan kun tillades udledning, hvis der ikke sker forringelse af vandområdets tilstand, og udledningen ikke indebærer risiko for manglende målopfyldelse i tråd med forståelsen i bekendtgørelse nr. 449 og tilhørende vejledning.

Begrebet "øget forurening" skal forstås i tråd med begreberne i vandrammedirektivet. Denne forståelse er beskrevet i FAQ på Miljøstyrelsens hjemmeside, hvor "øget forurening" i vandrammedirektivets forståelse må forstås som princippet om "ikke forringelse". Den eksisterende formulering vurderes umiddelbart anvendelig, men henvisningen til den gamle miljømålslov skal erstattes af henvisning til lov om vandplanlægning.

Ud over at opdatere FAQ vil forståelsen af begrebet forringelse blive præciseret i vejledning til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer.

Det kan overvejes at ændre formuleringen af § 6, stk. 1, nr. 4, så der henvises til, at udledningen ikke må medføre forringelse af berørte overfladevandområders og havområders tilstand i stedet for, at udledningen ikke må medføre "øget forurening". Dette vil skabe overensstemmelse med de begreber, der i øvrigt anvendes i vandplanlægningen.

Det skal undersøges nærmere, om vilkår, som sikrer, at "udledningen ikke medfører øget forurening" har et bredere anvendelsesområde end "ikke-forringelsesprincippet".

2. Forståelse af begreberne forringelse og ikke til hinder for målopfyldelse i forhold til merudledning af MFS (leverance 2)

Problemstilling

Det skal afklares, hvornår påvirkningen fra en merudledning er så ubetydelig for vandområdets tilstand, at det er foreneligt med forringelsesbegrebet og kravet om, at afgørelsen ikke må hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål.

Baggrund

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer, at der kan ske udledning til et vandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis der ikke sker forringelse af vandområdets tilstand eller risiko for manglende målopfyldelse. Efter vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer skal der ske en konkret vurdering af, hvornår en påvirkning er ”ubetydelig”.

Der er i vejledning til bekendtgørelse nr. 449 om indsatsprogrammer nævnt eksempler, hvor der vil kunne tillades udledning/en påvirkning, selvom miljømålet ikke er opfyldt. Det er tilfældet, hvor ”påvirkningen neutraliseres (udlignes) senere i planperioden, og således ikke vil forhindre, at de fastlagte mål nås. Dette kan ske som en integreret del af et projekt, f.eks. i form af specifikke kompenserende foranstaltninger eller af andre mere generelle forhold, som medvirker til nedbringelse af påvirkningen samlet set (fx generel regulering).”

Det fremgår specifikt om miljøfarlige forurenende stoffer, at der skal foretages en konkret vurdering af bl.a. stoffets mængde og koncentration, som sættes i forhold til øvrige tilførsler (kumulation), herunder fra punktkilder, diffus belastning og atmosfærisk deposition.

I vurderingen indgår, hvad der sker med stoffet i vandområdet, herunder dets transport (evt. til andre vandområder) og form (opløsning, binding, kemisk reaktion, sedimentation, ophobning, akkumulering, immobilisering, nedbrydning/omsætning mv.).

Det kan også indgå i vurderingen, om fx en faldende tendens i koncentrationer grundet indsatser/regulering opvejer påvirkningen, så denne ikke forringer tilstanden eller forhindrer, at miljømålet for vandområdet nås inden for den fastsatte frist. Dog bemærkes, at miljøkvalitetskrav skulle have været overholdt på nuværende tidspunkt, hvilket begrænser denne anvendelsesmulighed.

Det fremgår af vejledningen, at der på baggrund af bl.a. ovenstående skal vurderes, om der sker en forøgelse af koncentrationen i vand, sediment og biota, herunder om den principielt vil kunne registreres ved målinger.

Løsning

Der arbejdes på at definere faglige kriterier, som giver en snæver mulighed for at tillade udledning til områder med overskridelse af miljøkvalitetskrav. Arbejdsgruppen demonstrerer via anonymiserede cases, hvilke aktiviteter/virksomheder som vil kunne få miljøgodkendelse ud fra de fastsatte kriterier.

Tilgangen præsenteres for styregruppen på møde ultimo november.

Begrebet forringelse vil blive defineret i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer, som sendes i høring i februar 2021.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Departementet

FAQ: Kan der tillades en merudledning til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet for et stof er overskredet?

Bekendtgørelse nr. 1433 om krav til udledning af visse forurenede stoffer udelukker ikke, at en miljømyndighed kan give tilladelse til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til et vandområde, hvor miljøkvalitetskravet for et givet stof i forvejen er overskredet.

Der kan kun tillades udledning til vandområder, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål. Der henvises til bekendtgørelse om indsatsprogrammer § 8, stk. 3, og tilhørende vejledning.

Fastsættes kravværdier for en udledning i overensstemmelse med de angivne metoder i FAQ *Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskravet for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet*, vil påvirkningen fra merudledningen i sig selv være ubetydelig.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Virksomheder
J.nr.
Ref. LOBMA/HASKR
Den 2. december 2020

FAQ: Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet?

Miljøkvalitetskravet kan i det berørte vandområde være overskredet i forvejen i vand, biota og/eller sediment.

Det er fastsat i § 8 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, at miljømyndigheden kan udpege blandingszoner omkring udledningspunkter. Koncentrationerne af et eller flere stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis overskridelsen ikke påvirker opfyldelse af disse krav i det øvrige vandområde. Miljømyndigheden fastsætter nærmere, hvilke miljøkvalitetskrav der kan overskrides, herunder i hvilket omfang. Udpegning af en blandingszone omkring et udledningspunkt er beskrevet i særskilt FAQ: *"Den DEP har udarbejdet om at bek. ikke er til hinder for udpegning af blandingszoner"*.

Fastsættelse af udlederkrav for stoffer, der i forvejen findes i vandområdet i koncentrationer, der overskrider miljøkvalitetskrav, kan ske ud fra nedenstående.

I. Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i vandområdet

Hvis det generelle eller maksimale kvalitetskrav for et givet stof i vand allerede er overskredet i vandområdet, må udledningen ikke medføre en forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end op til 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand.

II. Miljøkvalitetskrav for biota er overskredet i vandområdet

Det generelle kvalitetskrav for vand er for de fleste stoffer fastsat til en værdi, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota.

Derfor, hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, *uden* at det generelle kvalitetskrav for vand er overskredet, kan der ved fastsættelse af udlederkrav for en udledning ses bort fra overskridelsen af miljøkvalitetskravet for biota, og udledningen kan anses for at være uden betydning for påvirkningen af biota, hvis den ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav for vand ved randen af en eventuel blandingszone.

Hvis *både* miljøkvalitetskravet for biota *og* det generelle kvalitetskrav for vand for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, kan fastsættelse af udlederkrav for en udledning ske som anført ovenfor under (I).

Hvis forudsætningerne under (I) er opfyldt, kan det også vurderes, at udledningen ikke vil medføre en væsentlig stigning af stoffets koncentration i biota (se evt. *FAQ om væsentlige stigninger i koncentrationer i biota og sediment*).

Hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof, for hvilket der ikke er fastsat et generelt kvalitetskrav for vand, f.eks. kviksølv og hexachlorbenzen, allerede er overskredet i vandområdet, skal udledningens betydning for koncentrationsstigninger i biota og for overskridelse af miljøkvalitetskravet for biota lægges til grund for fastsættelse af udlederkrav, se *FAQ om fastsættelse af udlederkrav for stoffer uden et generelt kvalitetskrav for vand*.

III. Miljøkvalitetskrav for sediment er overskredet i vandområdet

Det generelle kvalitetskrav for vand sikrer ikke nødvendigvis beskyttelsen af sedimentmiljøet. Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, bør der kun tillades udledning af stoffet, hvis koncentrationen heraf i sedimentet uden for en eventuel blandingszone kun stiger *ubetydeligt* som følge af udledningen. Generelt gælder, at for stoffer, der har tendens til at ophobes i sedimentet, må udledningen ifølge bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer ikke medføre en væsentlig stigning i koncentrationen i sedimentet.

Koncentrationsforøgelsen i sedimentet er ubetydelig, og medfører ikke væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i sedimentet, hvis udledningen medfører en forhøjelse af koncentrationen på under x % af værdien af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment i randen af et areal svarende til blandingszonens udstrækning i vand.

Til vurdering af om en udledning vil medføre væsentlig koncentrationsstigning i sediment, kan anvendes screenings- og beregningsværktøjet "Metoder til beregning af miljøfarlige stoffer i sedimenter som følge af en udledning". Modellen beregner koncentrationsstigningen i sediment baseret på en ligevægt mellem koncentrationen i vandfasen og sedimentet.

Commented [CE1]: Afventer analyser af resultater fra ny-udviklet sediment-model

Vurderingerne kan medføre, at udlederkravet for stoffet fastsat efter (I) ovenfor må skærpes for at sikre, at påvirkningen fra udledningen af stoffet ikke medfører en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i sedimentet og er ubetydelig i forhold til overholdelse af miljøkvalitetskravet for sediment.

Faq: Hvordan vurderes det, om en udledning medfører væsentlig koncentrationsstigning i biota iht. § 6 stk.1 punkt 5?

Det generelle kvalitetskrav for vand er for de fleste stoffer fastsat til en værdi, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota. Hvis udledningen ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav for vand, kan det også vurderes, at udledningen ikke vil medføre en væsentlig stigning i koncentrationen i biota.

For de stoffer, hvor der ikke findes et generelt kvalitetskrav for vand, se FAQ xxx.

Faq: Hvordan vurderes det, om en udledning medfører væsentlig koncentrationsstigning i sediment iht. § 6 stk.1 punkt 5?

Hvis koncentrationsstigningen i sedimentet (beregnet på basis af vandkoncentrationen ved blandingszonens rand) er under x % af stoffets sedimentkvalitetskrav i randen af et areal svarende til blandingszonens udstrækning i vand, så kan stigningen vurderes ikke at være en væsentlig koncentrationsstigning. For de stoffer, hvor der ikke er fastsat et sedimentkvalitetskrav er kriteriet for ingen væsentlig stigning i sediment xxxxxx.

Til vurdering af om en udledning vil medføre væsentlig koncentrationsstigning i sediment, kan anvendes screenings- og beregningsværktøjet "Metoder til beregning af miljøfarlige stoffer i sedimenter som følge af en udledning". Modellen beregner koncentrationsstigningen i sediment baseret på en ligevægt mellem koncentrationen i vandfasen og sedimentet.

I manualen til screenings- og beregningsværktøjet "Metoder til beregning af miljøfarlige stoffer i sedimenter som følge af en udledning" kan de anvendte beregningsmetoder findes, så de kan anvendes manuelt på de stoffer, som endnu ikke er i screeningsmodellen.

Commented [CE1]: Afventer analyser af resultater fra ny-udviklet sediment-model

Departementet

FAQ: Hvad betyder øget forurening i henhold til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer?

Ifølge vandrammedirektivet indgår det i forståelsen af begrebet 'forurening', at det bl.a. er direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelig aktivitet af stoffer, der kan skade menneskers sundhed eller kvaliteten af vandøkosystemer.

"Øget forurening" skal i denne sammenhæng forstås i overensstemmelse med vandrammedirektivets forståelse, dvs. at forringelse af tilstanden af alle overfladevandområder skal forebygges.

I vandrammedirektivets forståelse indtræder forringelse af tilstanden ved skade på kvaliteten af vandområder i et omfang, der fører til, at miljøkvalitetskrav ikke kan opfyldes for et eller flere forurenende stoffer i et vandområde som helhed. Der er i denne sammenhæng derfor først tale om forurening – og øget forurening – når miljøkvalitetskravene for et vandområde ikke er opfyldt. Så længe det ved overvågningsresultater eller ved beregning kan vises, at en ny udledning ikke er til hindring for, at miljøkvalitetskrav er eller kan opfyldes i et vandområde som helhed, er der ikke tale om øget forurening.

FAQ Hvad skal inddrages ved fastsættelse af udlederkrav for stoffer uden et generelt kvalitetskrav for vand, men hvor der er fastsat en maksimumkoncentration for stoffet?

For et stof, hvor der ikke er fastsat et generelt kvalitetskrav for vand, f.eks. kviksølv og hexachlorbenzen, skal følgende inddrages ved fastsættelse af udlederkrav:

- Den udledte stofmængde og koncentration bør være ubetydelig i forhold til andre tilførsler fra punktkilder, diffus belastning og atmosfærisk deposition til vandområdet
- Forventes der en faldende tendens i tilførslen af stoffet til vandområdet grundet indsatser/reguleringer?
- Hvad sker der med stoffet i vandområdet, herunder med hensyn til transport (evt. til andre vandområder) og form (opløsning, binding, kemisk reaktion, sedimentation, ophobning, akkumulering, immobilisering, nedbrydning/omsætning mv.)?
- Opvejes påvirkningen, som følge af andre indsatser og reguleringer, således at påvirkningen ikke forringer tilstanden eller forhindrer, at miljømålet for vandområdet nås inden for den fastsatte frist?
- Medfører projektet, at den totale udledning af stoffer fra virksomheden til vandområdet reduceres f.eks. pga. bedre luftrensning.
- Vil påvirkningen principielt kunne registreres ved målinger (ift. naturlige variationer og detektionsgrænser)?

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Vand og Hav

J.nr.

Ref. LECAR/RURAB

Oktober 2020

UDKAST

Rammer for fortsat udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevand ved revurdering af gældende tilladelser

Direktivrammen

Vandrammedirektivet er et minimumsdirektiv, og direktivets mål om god tilstand i 2015 er en resultatforpligtelse. Fristen kan forlænges til maksimalt 2027 med henblik på gradvis forbedring af tilstanden, dog således, at naturlige forhold kan begrunde en yderligere forlængelse af fristen.

God tilstand for overfladevand kræver, at overfladevandområderne mindst har god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

God økologisk tilstand for overfladevand kræver bl.a., at nationale miljøkvalitetskrav, som gælder for overfladevandområderne, overholdes. Overholdes et nationalt miljøkvalitetskrav ikke, er konsekvensen, at vandområdets økologiske tilstand ikke kan klassificeres som god økologisk tilstand, men højst som moderat økologisk tilstand.

God kemisk tilstand kræver, at EU-fastsatte miljøkvalitetskrav, der gælder for overfladevandområderne, overholdes. Overholdes et EU-fastsat miljøkvalitetskrav ikke, er konsekvensen, at vandområdets kemiske tilstand ikke kan klassificeres som god kemisk tilstand, men som ikke god kemisk tilstand.

Vandrammedirektivet har ud over målet om god tilstand et supplerende mål om bl.a. at standse eller udfase udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer med det endelige mål at opnå koncentrationer i havmiljøet nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.

Målet om god tilstand gælder for vandområderne, og der vil efter omstændighederne kunne accepteres overskridelser af miljøkvalitetskrav i en mindre del af et vandområde, hvis det ikke vil have betydning for, om miljøkvalitetskravet kan overholdes for vandområdet samlet set. Omkring udledningspunkter gælder i en sådan situation, at der skal udpeges en blandingszone. Koncentrationerne af et eller flere stoffer kan overskride de relevante EU-fastsatte miljøkvalitetskrav inden for blandingszonen, hvis overskridelsen ikke påvirker det øvrige vandområdes opfyldelse af kvalitetskravene. Udstrækningen af

en blandingszone skal begrænses til udledningspunktets umiddelbare nærhed og udstrækningen af zonen skal på sigt reduceres og visse udledninger helt ophøre.

For de prioriterede stoffer, som har tendens til at blive akkumuleret i sedimenter og/eller biota, gælder yderligere, at der skal træffes foranstaltninger til at sikre, at de langsigtede udviklingstendenser for koncentrationerne af de prioriterede stoffer ikke stiger i væsentlig grad.

Hvis overvågning eller andre data viser, at målene for et vandområde ikke kan forventes opfyldt, skal bl.a. relevante tilladelser og godkendelser undersøges og eventuelt revideres. Dette er bl.a. udmøntet i dansk lovgivning gennem § 9 i indsatsbekendtgørelsen:

§ 9 Statslige myndigheder, regioner og kommuner skal inden for deres ressort foretage opsporing af kilder til forurenende stoffer omfattet af bilag 2, del B, til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, som hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål i overfladevandområder eller grundvandsforekomster, jf. bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster. Om nødvendigt skal myndigheden, hvis der er hjemmel hertil i den pågældende sektorlov, revidere gældende godkendelser og tilladelser.

Betydning for revurdering af udledningstilladelser

En eksisterende udledning af miljøfarlige forurenende stoffer kan som udgangspunkt kun fortsætte, hvis udledningen ikke medfører overskridelse eller risiko for overskridelse af de miljøkvalitetskrav, der gælder for berørte vandområder, herunder i kumulation med øvrige udledninger og diffuse kilder.

Der kan efter omstændighederne også være en pligt for en myndighed til at gribe ind over for en eksisterende udledning, hvis det vil være nødvendigt for at afværge yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravene, eller hvis udledningen forhindrer, at kravene kan overholdes.

Det betyder som udgangspunkt, at en udledning skal reduceres eller ophøre, hvis udledningen i sig selv vil føre til yderligere overskridelse af de miljøkvalitetskrav, der gælder for de berørte vandområder, eller hvis udledningen i sig selv forhindrer, at miljøkvalitetskravene kan overholdes eller på grund af andre eksisterende udledninger til området, diffus påvirkning eller gamle forureninger.

Hvis en udledning skal kunne fortsætte, vil det derfor kræve, at udledningen ikke i sig selv vil føre til overskridelse af miljøkvalitetskravene, at eventuelle andre udledninger eller kilder til overskridelse af kravene nedbringes, og at tilladelsen til forsat udledning sikrer en gradvis reduktion af området, hvor miljøkvalitetskravene overskrides. Sker udledningen til vandområder, hvor tilstanden er ukendt, vil tilladelsen yderligere være betinget af, at en efterfølgende klassifikation af vandområdets tilstand viser, at udledningen kan fortsætte.

Prioritering af udledninger

Ved udledning i kumulation med andre udledninger kan det være nødvendigt at prioritere mellem udledningerne. Prioriteringskriterier kunne f.eks. være:

- Formålet med aktiviteten, der giver anledning til udledningen – f.eks. miljømæssige og socioøkonomiske behov, forsyningsikkerhed, bæredygtige menneskelige udviklingsaktiviteter mv.
- Bedste renseteknik
- Mindste påvirkning
- Ligelig fordeling af muligheden for udledning

En udledning til et vandområde må ikke i sig selv eller i kumulation med andre udledninger føre til overskridelse eller yderligere overskridelse af fastsatte miljøkvalitetskrav. Hvis eksisterende udledninger er årsag til, at miljøkvalitetskravene ikke kan overholdes, skal udledningerne således nedbringes.

Forpligtelsen til at nå god tilstand (som udgangspunkt i 2015 med mulighed for forlængelse til 2027 mhp. gradvis forbedring af tilstanden) betyder, at der kun er plads til en vis udledning til et vandområde. Det kan betyde, at de virksomheder, der skal have revurderet deres tilladelser, derfor ikke kan opretholde deres gældende tilladelse til udledning, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

Fortsat udledning til et vandområde, hvor der er overskridelser af miljøkvalitetskrav, forudsætter derfor en plan for, hvordan der opnås målopfyldelse. Der skal dermed ske en vurdering af, hvilke udledninger eller kilder til overskridelse af kravene, som skal nedbringes, herunder om der fortsat er plads til eksisterende udledninger.

For at det ikke bliver vilkårligt, hvilke virksomheders udledninger der er plads til, og at dette ikke afhænger af, hvilke virksomheder der tilfældigvis skal have revurderet udledningen i år, skal der laves en plan for den nødvendige prioritering af udledninger på baggrund af det samlede program for indsatser. Dette forudsætter en gennemgang af de kilder, der medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav i det enkelte vandområde, fx diffuse kilder, udledninger fra spildevandsforsyningsanlæg mm. og atmosfærisk deposition. Denne gennemgang og vurdering af eksisterende kilder skal tilrettelægges, så miljøkvalitetskravene, der gælder for overfladevandområderne, kan overholdes senest i 2027. Det skal i denne vurdering også indgå, om udledningerne indeholder prioriterede farlige stoffer, som på sigt skal udfases. I denne prioriteringsøvelse bør inkluderes viden opnået i kildeopsporingsprojekter, samt hvordan øvrige kilder påtænkes reduceret.

Revurdering inden der er lagt en plan for prioritering af udledninger

Ved krav om revurdering af virksomheders udledningstilladelser inden der er lagt en plan for den nødvendige prioritering af udledninger til samme vandområde, vil der frem mod 2027 med en vis procesrisiko kunne ske fortsat udledning frem til den nødvendige prioritering kan gennemføres, hvis udledningen i sig selv er forenelig med kravene, som gælder for vandområdet.

Rammebetingelserne for revurderinger inden der er lagt en plan for prioritering af udledninger til samme vandområde kan trinvist beskrives således:

- Den aktuelle udledning skal i sig selv være i overensstemmelse med miljøkvalitetskravene for vandområdet, forstået på den måde, at der skal kunne udpeges en blandingszone og sikres mod yderligere ophobning i sediment og biota, men uden hensyntagen til en eventuel del, af en i forvejen forekommende koncentration, som stammer fra andre kilder, der frem mod 2027 forudsættes reduceret ved planlægningen og de krav, som følger af relevant sektorlovgivning i øvrigt. Dvs. at den aktuelle udledning kun medfører en overskridelse af miljøkvalitetskravene i en mindre del af vandområdet, som ikke vil have betydning for overholdelse af miljøkvalitetskravene i vandområdet samlet set.
- Der er ved den fortsatte udledning sikret en fremtidig gradvis reduktion af blandingszonen. Forstået på den måde, at blandingszonen så vidt muligt reduceres løbende gennem foranstaltninger, som følge af nye BAT konklusioner og deraf regelmæssige revurderinger af tilladelser. Ved udledning af stoffer, som ophobes i omgivelserne, kan det efter omstændigheder være nødvendigt med yderligere tiltag for at sikre mod yderligere overskridelse af miljøkvalitetskrav i det berørte vandområde.

- Revurderingen er betinget af, at oplysninger om
 - øvrige punktkilder,
 - diffuse kilder, herunder
 - eksisterende forureninger fra ophørte aktiviteter,

som betyder, at udledningen i kumulation med dekilder fører til yderligere overskridelse af miljøkvalitetskravene i vandområdet og/eller forhindrer, at miljøkvalitetskravene i vandområdet kan overholdes, kan føre til, at udledningen efter en fornyet vurdering må reduceres yderligere eller helt ophøre.

Uddrag af vandrammedirektivet og direktiv om miljøkvalitetskrav

Vandrammedirektivet

Artikel 1, 2, 4, 10, 11 og 16

Art. 1

Formål

Direktivets overordnede formål er at fastlægge en ramme for beskyttelse af vandløb og søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, som:

a) forebygger yderligere forringelse og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes tilstand og, hvad angår deres vandbehov, også tilstanden for terrestriske økosystemer og vådområder, der er direkte afhængige af vandøkosystemerne [...]

og derved bidrager til:

[...]

- opfyldelse af målene i de relevante internationale aftaler, herunder de mål, der tager sigte på at forebygge og eliminere forurening af havmiljøet, ved en fællesskabsindsats i henhold til artikel 16, stk. 3, med henblik på at standse eller udfase udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer med det endelige mål at opnå koncentrationer i havmiljøet nær baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.

Art. 2

Definitioner

Nr. 17 »Overfladevandstilstand«: det samlede udtryk for et overfladevandområdes tilstand bestemt ved enten vandområdets økologiske tilstand eller dets kemiske tilstand, alt efter hvilken der er ringest.

Nr. 18 »God overfladevandstilstand«: den tilstand et overfladevandområde har nået, når både dets økologiske tilstand og dets kemiske tilstand i det mindste er »god«.

Nr. 22 »God økologisk tilstand«: tilstand for et overfladevandområde, som klassificeret i henhold til bilag V.

Nr. 23 »Godt økologisk potentiale«: tilstand for et stærkt modificeret eller et kunstigt vandområde, som klassificeret i henhold til de relevante bestemmelser i bilag V.

Nr. 24 »God kemisk tilstand for overfladevand«: den kemiske tilstand, der er nødvendig for at opfylde miljømålene for overfladevand i artikel 4, stk. 1, litra a), dvs. den kemiske status, der er nået i et overfladevandområde, hvori koncentrationerne af forurenende stoffer ikke overstiger de miljøkvalitetskrav, der er fastlagt i bilag IX og i medfør af artikel 16, stk. 7, eller anden relevant fællesskabslovgivning, hvori der er fastsat miljøkvalitetskrav på fællesskabsplan.

Nr. 29 »Farlige stoffer«: stoffer eller grupper af stoffer, som er toksiske, persistente og bioakkumulerbare, og andre stoffer eller grupper af stoffer, som giver anledning til en tilsvarende bekymring.

Nr. 30 »Prioriterede stoffer«: stoffer, der er identificeret i overensstemmelse med artikel 16, stk. 2, og som er opført på listen i bilag X. Heriblandt »prioriterede farlige stoffer«, der er stoffer, som er identificeret i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3 og 6, og for hvilke der skal træffes foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 16, stk. 1 og 8.

Nr. 31 »Forurenende stof«: ethvert stof, der kan forårsage forurening, herunder navnlig stoffer nævnt i bilag VIII.

Nr. 33 »Forurening«: direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelige aktiviteter af stoffer eller varme til luft, vand eller jord, der kan skade menneskers sundhed eller kvaliteten af vandøkosystemer eller terrestriske økosystemer, som er direkte afhængige af vandøkosystemer, eller medføre skade på materielle værdier eller forringelse eller forstyrrelse af naturfaciliteter og anden legitim anvendelse af miljøet.

Nr. 35 »Miljøkvalitetskrav«: den koncentration af et bestemt forurenende stof eller gruppe af forurenende stoffer i vand, sediment eller biota, som ikke bør overskrides af hensyn til beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet.

Nr. 36 »Kombineret fremgangsmåde«: kontrol med udledninger og emissioner til overfladevand i overensstemmelse med fremgangsmåden i artikel 10.

Nr. 40 »Emissionsgrænseværdi«: massen udtrykt i relation til bestemte parametre, koncentrationen og/eller emissionsniveauet, som ikke må overskrides i et eller flere bestemte tidsrum. Der kan også fastsættes emissionsgrænseværdier for bestemte grupper, familier eller kategorier af stoffer, herunder navnlig for de stoffer, der er omhandlet i artikel 16. Emissionsgrænseværdierne for stoffer gælder normalt på det punkt, hvor emissionerne udledes fra anlægget, idet der ved fastsættelsen af grænseværdier ses bort fra enhver fortynding. Ved tilledning af spildevand til et rensesanlæg kan der ved fastsættelse af emissionsgrænseværdierne for de berørte anlæg tages hensyn til spildevandsanlæggets renseeffekt, under forudsætning af at der opnås en tilsvarende beskyttelse af miljøet som helhed, og at det ikke medfører større miljøforurening.

Nr. 41 »Emissionskontrol«: kontrol, der kræver en specifik emissionsbegrænsning, f.eks. en emissionsgrænseværdi, eller som på anden måde specificerer grænser eller betingelser for virkningerne, arten eller andre karakteristika af en emission eller af driftsforhold med indvirkning på emissionerne. Anvendelse af udtrykket »emissionskontrol« i dette direktiv skal med hensyn til

bestemmelserne i ethvert andet direktiv ikke på nogen måde anses for at være en omfortolkning af disse bestemmelser.

Art. 4

Miljømål

1. Ved iværksættelsen af de indsatsprogrammer, der er angivet i vandområdeplanerne, gælder følgende:

a) overfladevand

i) medlemsstaterne iværksætter de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder, med forbehold af anvendelse af stk. 6 og 7, jf. dog stk. 8

ii) medlemsstaterne beskytter, forbedrer og restaurerer alle overfladevandområder med forbehold af anvendelse af nr. iii) for kunstige og stærkt modificerede vandområder, med henblik på at opnå god tilstand for overfladevand i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag V senest 15 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden, med forbehold af eventuelle fristforlængelser i henhold til stk. 4 og anvendelse af stk. 5, 6 og 7, jf. dog stk. 8

iii) medlemsstaterne beskytter og forbedrer alle kunstige og stærkt modificerede vandområder med henblik på at opnå et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag V senest 15 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden, med forbehold af eventuelle fristforlængelser i henhold til stk. 4 og anvendelse af stk. 5, 6 og 7, jf. dog stk. 8

iv) medlemsstaterne iværksætter de nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 16, stk. 1 og 8, med henblik på en progressiv reduktion af forurening med prioriterede stoffer samt standsning eller udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer

[...]

4. Fristerne i stk. 1 kan med henblik på en gradvis opfyldelse af målene for forekomster af vand forlænges, under forudsætning af at der ikke sker yderligere forringelse af det pågældende vandområdes tilstand, og følgende betingelser alle er opfyldt:

a) medlemsstaterne afgør, at alle de nødvendige forbedringer i vandets tilstand ikke med rimelighed kan opnås inden for den tidsplan, der er fastsat i nævnte stykke af mindst en af følgende årsager:

i) der er behov for så store forbedringer, at de af tekniske årsager kun kan gennemføres i faser, der overskrider tidsplanen

ii) der ville være uforholdsmæssigt store omkostninger forbundet med en færdiggørelse af forbedringerne inden for tidsplanen

iii) de naturlige forhold muliggør ikke en rettidig forbedring af vandforekomstens tilstand

b) forlængelse af fristen er sammen med begrundelsen herfor udtrykkeligt fastsat og forklaret i den vandområdeplan, der kræves i henhold til artikel 13

c) fristforlængelser begrænses til højst to yderligere ajourføringer af vandområdeplanen, bortset fra de tilfælde, hvor de naturlige forhold er af en sådan karakter, at målene ikke kan opfyldes inden for denne periode

d) vandområdeplanen indeholder en oversigt over de foranstaltninger, der kræves i henhold til artikel 11 og anses for nødvendige for gradvis at bringe vandet i overensstemmelse med den krævede tilstand inden udløbet af den forlængede frist, grundene til enhver væsentlig forsinkelse i gennemførelsen af disse foranstaltninger og den forventede tidsplan for deres gennemførelse. En gennemgang af gennemførelsen af disse foranstaltninger og en oversigt over alle yderligere foranstaltninger medtages i ajourføringerne af vandområdeplanen.

5. Medlemsstaterne kan for specifikke forekomster af vand tilstræbe mindre strenge miljømål end krævet i henhold til stk. 1, såfremt disse er påvirket af menneskelig aktivitet, som fastslået i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, eller deres naturlige betingelser er sådanne, at opfyldelse af disse mål er uopnåelig eller forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger, og følgende betingelser alle er opfyldt:

a) de miljømæssige og socioøkonomiske behov, der dækkes af sådanne menneskelige aktiviteter, kan ikke opfyldes med andre midler, som miljømæssigt er en væsentlig bedre løsning og ikke medfører uforholdsmæssigt store omkostninger

b) medlemsstaterne sikrer

— med hensyn til overfladevand, at der opnås den bedst mulige økologiske og kemiske tilstand i betragtning af de indvirkninger, der ikke med rimelighed kunne være undgået på grund af de menneskelige aktiviteters eller forureningens karakter

— med hensyn til grundvandsforekomster, at grundvandets gode tilstand ændres mindst muligt i betragtning af de indvirkninger, der ikke med rimelighed kunne være undgået på grund af de menneskelige aktiviteters eller forureningens karakter

c) der sker ikke yderligere forværring af tilstanden for det berørte vandområde

d) fastsættelsen af mindre strenge miljømål er sammen med begrundelsen herfor udtrykkeligt nævnt i den vandområdeplan, der kræves i henhold til artikel 13, og målene revideres hvert sjette år.

[...]

Art. 10

Den kombinerede fremgangsmåde ved punktkilder og diffuse kilder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle de i stk. 2 omhandlede udledninger til overfladevand kontrolleres efter den kombinerede fremgangsmåde i denne artikel.

2. Medlemsstaterne sikrer indførelse og/eller gennemførelse af:

- a) en emissionskontrol baseret på den bedste tilgængelige teknologi, eller
- b) de relevante emissionsgrænseværdier, eller
- c) i tilfælde af diffuse virkninger, en kontrol der, hvor det er relevant, omfatter den bedste miljøpraksis som fastsat i:
- Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening
 - Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand
 - Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget
 - de direktiver, der vedtages i henhold til artikel 16 i dette direktiv
 - de direktiver, der er opført i bilag IX
 - anden relevant fællesskabslovgivning

senest 12 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden, medmindre andet er foreskrevet i den pågældende retsakt.

3. Hvis et kvalitetsmål eller et kvalitetskrav, uanset om de er fastsat i henhold til dette direktiv, i de direktiver, der er opført i bilag IX, eller i henhold til anden fællesskabslovgivning, kræver overholdelse af strengere betingelser end dem, som følger af anvendelsen af stk. 2, fastsættes der i overensstemmelse hermed strengere emissionskontrol.

Artikel 11

Indsatsprogram

1. Hver medlemsstat sørger for, at der for hvert vandområdedistrikt eller for den del af et internationalt vandområdedistrikt, der ligger inden for dens område, udarbejdes et indsatsprogram, idet der tages hensyn til resultaterne af de analyser, der kræves i henhold til artikel 5, med henblik på opfyldelse af de mål, der er fastsat i henhold til artikel 4. Sådanne indsatsprogrammer kan referere til foranstaltninger, der følger af lovgivning, vedtaget på nationalt plan, der dækker en medlemsstats samlede område. Hvor det er relevant, kan en medlemsstat vedtage foranstaltninger for alle vandområdedistrikter og/eller for dele af internationale vandområdedistrikter, der ligger inden for dens område.

2. Hvert indsatsprogram skal indeholde de »grundlæggende« foranstaltninger, der er angivet i stk. 3, og om nødvendigt »supplerende« foranstaltninger.

3. »Grundlæggende foranstaltninger« er minimumskrav, der skal opfyldes og består af:

a) de foranstaltninger, der kræves for at gennemføre Fællesskabets lovgivning vedrørende beskyttelse af vand, herunder foranstaltninger, der kræves i henhold til de retsakter, der er nævnt i artikel 10 og i bilag VI, del A

[...]

g) for udledninger fra punktkilder, der kan være årsag til forurening, krav om forudgående regulering, såsom et forbud mod tilførsel af forurenende stoffer til vandet, eller krav om forhåndstilladelse eller

registrering baseret på generelle bindende regler, der indeholder emissionskontrolforanstaltninger for de pågældende forurenende stoffer, herunder kontrolforanstaltninger i overensstemmelse med artikel 10 og 16. Denne kontrol skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres

h) for diffuse kilder, der kan være årsag til forurening, foranstaltninger til forebyggelse af eller kontrol med tilførsel af forurenende stoffer. Kontrollen kan tage form af krav om forudgående regulering, såsom et forbud mod tilførsel af forurenende stoffer til vandet, forhåndstilladelse eller registrering baseret på bindende regler, hvor der ikke ellers er bestemmelser om et sådant krav i anden fællesskabslovgivning. Denne kontrol skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres

[...]

k) i overensstemmelse med den indsats, der igangsættes i henhold til artikel 16, foranstaltninger med henblik på at eliminere forurening af overfladevand med stoffer på listen over prioriterede stoffer, der vedtages i henhold til artikel 16, stk. 2, og på progressivt at reducere forurening med andre stoffer, som ellers vil forhindre medlemsstaterne i at opfylde de mål for overfladevandområderne, der er anført i artikel 4

l) enhver foranstaltning, der er nødvendig for at forebygge betydelige tab af forurenende stoffer fra tekniske anlæg og for at forebygge og/eller reducere virkningerne af forurening som følge af ulykker, f.eks. som følge af oversvømmelse, herunder gennem systemer til at opdage eller varsle om sådanne begivenheder og i forbindelse med ulykker, som ikke med rimelighed kunne have været forudset, alle passende foranstaltninger til nedbringelse af risikoen for vandøkosystemerne.

5. Hvis overvågning eller andre data viser, at målene i artikel 4 for et vandområde ikke kan ventes opfyldt, sørger medlemsstaterne for:

- at årsagerne hertil undersøges
- at relevante tilladelser og godkendelser undersøges og eventuelt revideres
- at overvågningsprogrammer revideres og eventuelt tilpasses
- at der fastsættes sådanne yderligere foranstaltninger, som er nødvendige for at opfylde disse mål, herunder, hvor det er relevant, fastlæggelse af strengere miljøkvalitetskrav efter procedurerne i bilag V.

Hvis disse årsager hidrører fra omstændigheder af naturlig art eller force majeure, som er ekstraordinære eller ikke med rimelighed kunne have været forudset, navnlig voldsomme oversvømmelser og langvarig tørke, kan medlemsstaten beslutte, at yderligere foranstaltninger ikke er gennemførlige, jf. dog artikel 4, stk. 5.

6. Ved gennemførelse af foranstaltninger i henhold til stk. 3, tager medlemsstaterne alle relevante skridt for at undgå at øge forureningen af marine vande. Med forbehold af gældende lovgivning må iværksættelse af foranstaltninger truffet i henhold til stk. 3 under ingen omstændigheder hverken direkte eller indirekte medføre øget forurening af overfladevand. Dette krav gælder ikke, hvis overholdelse heraf vil medføre øget forurening af miljøet som helhed.

[...]

Artikel 16

Strategier mod vandforurening

1. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager specifikke foranstaltninger mod vandforurening forårsaget af enkelte forurenende stoffer eller grupper af forurenende stoffer, der udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet, herunder for vand, der anvendes til indvinding af drikkevand. For disse forurenende stoffer skal foranstaltningerne tage sigte på en progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab og for prioriterede farlige stoffer som defineret i artikel 2, nr. 30), på standsning eller udfasning. Sådanne foranstaltninger vedtages på grundlag af forslag fremsat af Kommissionen i henhold til denne artikel og i overensstemmelse med procedurerne i traktaten.

2. Kommissionen forelægger et forslag indeholdende en liste over prioriterede stoffer udvalgt blandt de stoffer, der udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet. Stofferne prioriteres med henblik på indsats ud fra den risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet, der er konstateret ved:

a) en risikovurdering foretaget i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 793/93, Rådets direktiv 91/414/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/8/EF, eller

b) en målrettet risikobaseret vurdering (efter metoden i forordning (EØF) nr. 793/93), der udelukkende fokuserer på akvatisk økotoxicitet og på human toksicitet via vandmiljøet. Hvis det er nødvendigt for at overholde tidsplanen i stk. 4, prioriteres stofferne med henblik på indsats ud fra den risiko for vandmiljøet eller via vandmiljøet, der er konstateret ved en forenklet risikobaseret vurderingsprocedure, der er baseret på videnskabelige principper, og som navnlig tager hensyn til:

- dokumentation for det pågældende stofs direkte farlighed, herunder navnlig dets akvatiske økotoxicitet og humane toksicitet via akvatiske eksponeringsveje, og
- dokumentation fra overvågning af udbredt forekomst i miljøet, og
- andre påviste faktorer, der kan tyde på mulighed for udbredt forekomst i miljøet, såsom den producerede eller anvendte mængde af det pågældende stof og anvendelsesmønstre.

3. Kommissionens forslag skal også identificere de prioriterede farlige stoffer. I den forbindelse tager Kommissionen hensyn til den påpegelse af stoffer, som giver anledning til bekymring, der er foretaget i den relevante fællesskabslovgivning vedrørende farlige stoffer eller relevante internationale aftaler.

4. Kommissionen reviderer den godkendte liste over prioriterede stoffer senest fire år efter datoen for nærværende direktivs ikrafttræden og mindst hvert sjette år derefter og fremsætter forslag, hvis dette er hensigtsmæssigt.

5. Ved udarbejdelsen af forslaget tager Kommissionen hensyn til henstillinger fra Den Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoxicitet og Miljø, medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Miljøagentur, Fællesskabets forskningsprogrammer, internationale organisationer, som Fællesskabet er part i, europæiske erhvervsorganisationer, herunder organisationer, der repræsenterer små og mellemstore virksomheder, europæiske miljøorganisationer samt andre relevante oplysninger, som Kommissionen bliver opmærksom på.

6. For de prioriterede stoffer forelægger Kommissionen forslag til kontrol med henblik på

- progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af de pågældende stoffer, og navnlig
- standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af de stoffer, som er identificeret i henhold til stk. 3, herunder en passende tidsplan herfor. Tidsplanen må ikke overstige 20 år efter Europa-Parlamentets og Rådets vedtagelse af disse forslag i overensstemmelse med denne artikel.

Kommissionen klarlægger i den forbindelse, hvilket niveau og hvilken kombination af produkt- og proceskontrolforanstaltninger for såvel punktkilder som diffuse kilder der er passende, omkostningseffektiv og rimelig, og tager hensyn til Fællesskabets ensartede emissionsgrænseværdier til brug for proceskontrollen. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan der sektorvis på fællesskabsplan gennemføres proceskontrolforanstaltninger. Når produktkontrollen omfatter en revurdering af de relevante tilladelser udstedt i henhold til direktiv 91/414/EØF og direktiv 98/8/EF, udføres sådanne revurderinger efter bestemmelserne i disse direktiver. Ethvert forslag til kontrolforanstaltninger skal indeholde bestemmelser vedrørende revision og ajourføring af foranstaltningerne og bedømmelse af deres effektivitet.

7. Kommissionen forelægger forslag til kvalitetskrav for koncentrationerne af de prioriterede stoffer i overfladevand, sediment eller biota.

8. Kommissionen forelægger forslag i overensstemmelse med stk. 6 og 7 og — i det mindste for emissionskontrol for punktkilder og miljøkvalitetskrav — senest to år efter, at det pågældende stof er optaget på listen over prioriterede stoffer. Såfremt der seks år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden ikke er opnået enighed på fællesskabsplan, fastlægger medlemsstaterne for stofferne på den første liste over prioriterede stoffer miljøkvalitetskrav for alt overfladevand, der er berørt af udledninger af stofferne, samt kontrolforanstaltninger for de vigtigste kilder til udledningerne baseret på bl.a. overvejelse af alle tekniske reduktionsmuligheder. For stoffer, der efterfølgende optages på listen over prioriterede stoffer, træffer medlemsstaterne sådanne foranstaltninger fem år efter datoen for optagelse på listen, såfremt der ikke er opnået enighed på fællesskabsplan.

9. Kommissionen kan udarbejde strategier mod vandforurening forårsaget af alle andre forurenende stoffer eller grupper af forurenende stoffer, herunder enhver forurening, der opstår som følge af en ulykke.

10. Under udarbejdelsen af forslag i henhold til stk. 6 og 7 gennemgår Kommissionen også alle de direktiver, der er nævnt i bilag IX. Den foreslår inden fristen i stk. 8 en revision af kontrolforanstaltningerne i bilag IX for så vidt angår alle stofferne på listen over prioriterede stoffer og foreslår for så vidt angår alle andre stoffer passende foranstaltninger, herunder en eventuel ophævelse af kontrolforanstaltningerne i bilag IX.

Alle de kontrolforanstaltninger i bilag IX, som foreslås revideret, ophæves senest den dato, hvor disse revisioner træder i kraft.

11. Den i stk. 2 og 3 omhandlede liste over prioriterede stoffer, som Kommissionen foreslår, bliver bilag X til dette direktiv, når de er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet. Ved den i stk. 3 omhandlede revision af listen følges samme procedure.

Direktiv om miljøkvalitetskrav

Artikel 1, 3, 4 og 5

Artikel 1

Genstand

Dette direktiv fastlægger miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer, jf. artikel 16 i direktiv 2000/60/EF, med henblik på at opnå en god kemisk tilstand for overfladevand og i overensstemmelse med bestemmelserne og målene i artikel 4 i nævnte direktiv.

Artikel 3

Miljøkvalitetskrav

[...]

6. Medlemsstaterne analyserer de langsigtede udviklingstendenser for koncentrationerne af de prioriterede stoffer i bilag I, del A, som har tendens til at blive akkumuleret i sedimenter og/eller biota, idet der lægges særlig vægt på stof nr. 2, 5, 6, 7, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 26, 28, 30, 34, 35, 36, 37, 43 og 44 opført i bilag I, del A, på grundlag af overvågningen af overfladevandets tilstand i overensstemmelse med artikel 8 i direktiv 2000/60/EF. Medlemsstaterne træffer med forbehold af artikel 4 i direktiv 2000/60/EF, foranstaltninger til at sikre, at sådanne koncentrationer ikke i væsentlig grad stiger i sedimenter og/eller relevant biota.

Medlemsstaterne fastsætter overvågningsfrekvensen for sedimenter og/eller biota, således at der tilvejebringes tilstrækkelige data til en pålidelig analyse af de langsigtede udviklingstendenser. Der bør som hovedregel foretages overvågning hvert tredje år, medmindre teknisk viden og ekspertvurderinger begrundet et andet interval.

[...]

Artikel 4

Blandingszoner

1. Medlemsstaterne kan udpege blandingszoner omkring udledningpunkter. Koncentrationerne af et eller flere af de i bilag I, del A, anførte stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis de ikke påvirker det øvrige overfladevandområdes opfyldelse af disse krav.

2. De medlemsstater, der udpeger blandingszoner, indfører i de vandområdeplaner, der fremlægges i overensstemmelse med artikel 13 i direktiv 2000/60/EF, en beskrivelse af:

a) de fremgangsmåder og metoder, der er anvendt til at definere disse zoner, og

b) de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at mindske udstrækningen af blandingszonerne i fremtiden, som f.eks. foranstaltninger omhandlet i artikel 11, stk. 3, litra k), i direktiv 2000/60/EF, eller en revurdering af de i direktiv 2008/1/EF omhandlede godkendelser eller af forudgående regler omhandlet i artikel 11, stk. 3, litra g), i direktiv 2000/60/EF.

3. De medlemsstater, der udpeger blandingszoner, skal påse, at udstrækningen af de enkelte zoner er:

a) begrænset til udledningpunkternes umiddelbare nærhed

b) afpasset efter koncentrationerne af forurenende stoffer ved udledningpunktet og efter de betingelser for udledning af forurenende stoffer, der er fastsat i de forudgående reguleringer, såsom

godkendelser og/eller tilladelser, der er omhandlet i artikel 11, stk. 3, litra g), i direktiv 2000/60/EF og enhver anden relevant fællesskabsforskrift, i overensstemmelse med anvendelsen af de bedste tilgængelige teknikker og artikel 10 i direktiv 2000/60/EF, navnlig efter at disse forudgående reguleringer er blevet revideret.

Artikel 5

Oversigt over emissioner, udledninger og tab

1. Hver medlemsstat udarbejder på grundlag af oplysninger, der indsamles i medfør af artikel 5 og 8 i direktiv 2000/60/EF, forordning (EF) nr. 166/2006 og andre tilgængelige data, en oversigt, herunder kort, hvis de er til rådighed, over emissioner, udledninger og tab af alle prioriterede stoffer og forurenende stoffer, der er opregnet i bilag I, del A, til nærværende direktiv, for hvert vandområdedistrikt eller del af et vandområdedistrikt inden for dens territorium, herunder koncentrationerne heraf i sedimenter og/eller biota.

2. Referenceperioden for den skønsmæssige ansættelse af de værdier for forurenende stoffer, som skal anføres i oversigten i stk. 1, er et af årene fra 2008 til 2010.
For prioriterede stoffer og forurenende stoffer, der er omfattet af direktiv 91/414/EØF, kan dog som værdi anføres gennemsnittet af årene 2008, 2009 og 2010.

3. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om de oversigter, der udarbejdes i overensstemmelse med stk. 1 i denne artikel, herunder de respektive referenceperioder, i overensstemmelse med rapporteringskravene i artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/60/EF.

4. Medlemsstaterne ajourfører deres oversigter som led i den revision af analyser, som er omhandlet i artikel 5, stk. 2, i direktiv 2000/60/EF.

Som referenceperiode ved fastsættelse af værdier i de ajourførte oversigter benyttes det sidste år, inden den pågældende analyse skal være afsluttet. For prioriterede stoffer og forurenende stoffer, der er omfattet af direktiv 91/414/EØF, kan dog som værdi anføres gennemsnittet af de seneste tre år inden afslutningen af analysen.

Medlemsstaterne offentliggør de ajourførte oversigter i deres ajourførte vandområdeplaner som omhandlet i artikel 13, stk. 7, i direktiv 2000/60/EF.

5. Kommissionen kontrollerer senest i 2018, at oversigtens tal for emissioner, udledninger og tab tilnærmer sig målene om reduktion eller standsning i artikel 4, stk. 1, litra a), nr. iv), i direktiv 2000/60/EF, jf. dog artikel 4, stk. 4 og 5, i nævnte direktiv

FAQ: Hvordan sikres overholdelse af bekendtgørelsen i forbindelse med en revurdering? –

Ved revurdering af virksomheders udledningstilladelser indtil der i bekendtgørelse om indsatsprogrammer er fastlagt en plan for prioritering af udledninger til samme vandområde ift. de miljøfarlige forurenede stoffer, kan revurderinger gennemføres trinvis således:

- Udledning af forurenende stoffer skal begrænses ved hjælp af bedste tilgængelige teknik (BAT).
- Udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et vandområde, skal reduceres og om nødvendigt helt ophøre. Det vil sige, at det beregningsmæssigt skal vises, at udledningens bidrag til indhold (koncentration) af stoffet i overfladevandet ikke overstiger miljøkvalitetskravet ved blandingszonens rand (*FAQ om udpegnings af blandingszoner*), og at udledningen ikke giver anledning til væsentlige stigninger i koncentrationer i sediment og biota (*FAQ om væsentlig ophobning i sediment og biota*). Bemærk, at den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder, ikke inddrages under dette punkt.
- Blandingszoner udpeget jf. *FAQ om udpegnings af blandingszoner*, skal søges reduceret ved yderligere tiltag f.eks. ved indførelse af ny teknologi, substitution af stoffer eller forbedret rensning, eventuelt under inddragelse af en teknisk økonomisk redegørelse. Den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det berørte vandområde inddrages.
- Udlederkrav søges fastsat, så der kan udpeges en blandingszone i henhold til *FAQ om udpegnings af blandingszoner* og *FAQ om fastsættelse af udlederkrav hvor miljøkvalitetskrav er overskredet*, evt. under inddragelse af en teknisk økonomisk redegørelse. Igen inddrages den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det berørte vandområde.

Oplysninger om andre kilder og plan for prioritering af udledninger til samme vandområde jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer kan føre til, at udledningen efter en fornyet vurdering skal reduceres yderligere eller helt ophøre.

Brevdato	25-03-2021
Afsender	Lene Carpentier (lecar@mim.dk)
Modtagere	Nanna Rørbech (Sagsbehandler, Erhverv); Henrik Hagen Olesen (Kontorchef, Vandforsyning); Jan Reisz (Kontorchef, Virksomheder); Christina Ellegaard (Sagsbehandler, Virksomheder); Jane Hansen (Kontorchef, Hav- og Vandmiljø); Christian Bruhn Rieper (Vicedirektør, Direktionssekretariatet); Susanne Ulrich (Kontorchef, Erhverv); Kristine Raunkjær Stubdrup (krst@mim.dk); Christian Vindahl Vind (chvin@MIM.dk); moped@mim.dk
Akttitel	Referat fra styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 3. marts 2021
Identifikationsnummer	10488880
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Christina Ellegaard
Vedlagte dokumenter	Referat fra styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 3. marts 2021 Referat fra styregruppemøde den 3. marts 2021
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	01. jul 2024

Til: Christian Vindahl Vind (chvin@MIM.dk), Christian Bruhn Rieper (chbri@mst.dk), Jan Reisz (jarei@mst.dk), Jane Hansen (jahan@mst.dk), Henrik Hagen Olesen (hha@mst.dk), Christina Ellegaard (chell@mst.dk), Nanna Rørbech (naroe@mst.dk), Susanne Ulrich (suulr@mst.dk), Kristine Raunkjær Stubdrup (krrst@mim.dk), moped@mim.dk (moped@mim.dk)

Cc: Christina Ellegaard (chell@mst.dk), Birgitte Skou Cordua (bicor@mim.dk), Berit Borksted (bebor@mst.dk), Susie Björch (subjo@mst.dk)

Fra: Lene Carpentier (lecar@mim.dk)

Titel: Referat fra styregruppemøde om miljøgodkendelse til virksomheders direkte MFS udledninger 3. marts 2021

Sendt: 25-03-2021 16:58

Bilag: Referat fra styregruppemøde den 3. marts 2021.docx;

Kære styregruppe

Vedhæftet er til orientering referat fra styregruppemødet den 3. marts kl. 15-16 om virksomheders direkte udledninger af miljøfarlige stoffer.

Tak for et rigtig godt samarbejde igennem hele projektet.

Mvh.

Christina og Lene

NOTAT

dep

J.nr. \$dossier_f2casenumber\$

Ref. LECAR

Den 9. marts 2021

Referat fra styregruppemøde om virksomheders direkte MFS-udledninger den 3. marts 2021, kl. 15-16

Punkt 0. Intro og korte orienteringer

MST gav indledningsvis en helt kort status på projektet, som vil give MST et administrationsgrundlag til at kunne træffe afgørelser.

Der blev kort fremhævet, at der er fundet en del af de midler, der skal til for at måle i forvejen forekommende koncentrationer af MFS i vandmiljøet. De resterende penge vil blive søgt i andet kvartal 2021.

Styregruppen havde ingen bemærkninger til punktet.

Punkt 1. Overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota indtil genberegning (17 stoffer)

Styregruppen drøftede konkret forslag til FAQ (vejledning), som vil være at finde på MSTs hjemmeside.

MST introducerede den foreslåede tilgang om at genberegne kravværdierne. Det blev fremhævet, at der er en sammenhæng til arbejdet med at fastsætte nye miljøkvalitetskrav. Det er derfor relevant at få afklaret, om kravene skal indskrives i bekendtgørelsen. Beslutning om dette udestår. Det blev fremhævet, at der ikke var afsat midler til at beregne erhvervsøkonomiske konsekvenser ved nye krav. Det blev bekræftet, at det vurderes muligt at finde en videre vej fremad for beskyttelse af sediment, som var eneste udestående.

Tilgangen og FAQ'en blev godkendt af styregruppen.

Punkt 2. Fastsættelse af udlederkrav til vandområder, hvor MKK er overskredet Budskaber:

DEP oplyste indledningsvist, at der var vedlagt et juridisk notat om mulighederne for at udlede til vandområder, hvor der er overskridelser af miljøkvalitetskrav i forvejen. Det fremgik heraf, at der ikke kan tillades udledning af et miljøfarligt forurenende stof til et overfladevandområde, hvis det kan medføre forringelse af tilstanden i vandområdet eller risiko for, at miljømålet for vandområdet ikke kan opfyldes inden for den fastsatte frist. Det blev oplyst, at der var en betydelig procesrisiko ved at tillade udledning af miljøfarlige forurenende stoffer i disse tilfælde. FAQ'er indeholdt forslag til kriterier for, hvornår påvirkningen er så ubetydelig, at det ikke udgør forringelse eller hindrer målopfyldelse. Kriterierne for ubetydelig påvirkning havde været vurderet i forhold til relevante cases for at sikre, tilladelse kun kan gives til virksomheder, som lever op til BAT-konklusioner, gør en stor indsats for at rense spildevandet mv. Der var en drøftelse om, hvorvidt tilgangen skulle stå i FAQ til bekendtgørelse nr. 1433, eller om det skulle stå i vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer. Der blev givet udtryk for, at forsinkelse af vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer ikke skulle bremse ændret administrationspraksis. Løsningen kunne være at skrive, at FAQ'en knytter sig til indsatsbekendtgørelsen.

FAQ'en blev godkendt, og det blev aftalt, at der skal ske en koordinering med vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

Punkt 3. Fastsættelse af et administrativt grundlag for tilladelse til udledning af kviksølv

Det blev foreslået, at der i sager om udledning af kviksølv (og andre stoffer, hvor der ikke findes et generelt kvalitetskrav for vand) foretages en konkret vurdering af udledningens betydelighed ift. vandområdets tilstand som helhed ud fra de generelle kriterier for, hvornår en udledning er uden betydning for vandområdets tilstand. Der var opstillet kriterier, som svarer til kriterierne i den gældende vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer. Det blev fremhævet, at nogle kriterier vil være svære at anvende i praksis, herunder vurdering af betydelighed fordi, det kræver viden om, andre kilder til vandområdet, forventede kommende indsatser og regulering. MST oplyste, at der dog er noget viden om kilder til kviksølv. Det blev oplyst, at der var en betydelig procesrisiko, men at det var vurderet den bedste løsning, der er.

Tilgangen og FAQ'en blev godkendt af styregruppen.

Punkt 4. Revurderinger

Tilgangen, som havde været præsenteret for styregruppen tidligere, blev kort gennemgået. Der var nu udarbejdet et konkret forslag til FAQ.

Styregruppen godkendte forslag til FAQ.

Punkt 5. Evaluering og afsluttende proces

MST orienterede om den videre proces for FAQ'erne og tidsplanen. Det blev oplyst, at den interne høring kortes ned således, at den vil bestå i en korrekturgennemlæsning af det samlede materiale af de kontorer, der via dette projekt, har været involveret i arbejdet med FAQ'erne. Forventningen var at sende FAQ'er i ekstern høring den 1. juni 2021.

Punkt 6. Politisk proces, interessenthåndtering og evt. opfølgning ift. EU-Kommissionen

DEP forbereder en sag, hvor minister præsenteres for ændret administrationspraksis, og der foreslås en proces for ordførerinddragelse. DEP ville forinden indkalde til et møde med DC. Det blev drøftet, om interessenter skal inddrages inden ekstern høring. Det vurderes hensigtsmæssigt at tage en snak med KL.

Punkt 7. Status på teknologisporet

Det blev kort oplyst, at status er, at der skal indkaldes tilbud fra et par rådgivere til sekretariatsbetjening af partnerskabet – teknologisporet. Det var fornemmelsen, at der var interesse fra flere rådgiveres side til at byde på opgaven.

Punkt 8. Eventuelt

Intet at bemærke.

Tidligere version af FAQ (gældende frem til 20. december 2021)

Spørgsmål og svar om miljøkvalitetskrav

Svar på hyppigt stillede spørgsmål om regulering af udledning af forurenende stoffer efter bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet.

Om forurenende stoffer

Hvilke stoffer er omfattet af bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet?

Ethvert stof, der kan forårsage forurening, er omfattet af bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. Det gælder navnlig, men ikke udelukkende, stoffer og stofgrupper på listen i bekendtgørelsens bilag 1. Listen er således ikke udtømmende. Det er hvert enkelt stofs iboende egenskaber (giftighed, nedbrydelighed og evne til at bioakkumulere mv.), der er afgørende for, om det er omfattet.

Om miljøkvalitetskrav

Er miljøkvalitetskrav miljømål, der gælder for alle vandområder?

Bekendtgørelsens miljøkvalitetskrav er miljømål, der gælder for overfladevandområder, jf. bekendtgørelse om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand. Miljøkvalitetskravene lægges til grund for regulering af udledning af forurenende stoffer.

Hvad er et miljøkvalitetskrav henholdsvis et kvalitetskriterium?

Et miljøkvalitetskrav er en koncentration af et bestemt stof i vand, sediment eller biota, som ikke må overskrides af hensyn til beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet (bekendtgørelsens § 5). Miljøkvalitetskrav indgår som et af flere elementer, der definerer det generelle miljømål 'god tilstand' i overfladevandområder.

Et kvalitetskriterium er den højeste koncentration af et stof i vand, ved hvilken det skønnes, at der ikke vil forekomme uacceptable negative effekter på vandøkosystemer (bekendtgørelsens § 4).

Miljøkvalitetskravet fastsættes generelt med samme værdi som kvalitetskriteriet. Hvor særlige beskyttelseshensyn gør sig gældende for konkrete vandområder, vil et miljøkvalitetskrav dog kunne fastsættes med en strengere værdi for det pågældende vandområde (bekendtgørelsens § 9, stk. 4).

Hvor finder jeg miljøkvalitetskrav og kvalitetskriterier?

Nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav findes i bekendtgørelsens bilag 2, og EU-fastsatte miljøkvalitetskrav findes i bekendtgørelsens bilag 3.

Miljøkvalitetskrav fastsat for konkrete vandområder med strengere værdier end dem, der fremgår af bekendtgørelsen, skal optages i vandplanen for det hovedvandopland, hvori vandområdet ligger.

Hvad er forskellen på miljøkvalitetskrav for henholdsvis 'god økologisk tilstand' og 'god kemisk tilstand'?

Miljøkvalitetskrav for 'god økologisk tilstand' er nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav, dvs. miljøkvalitetskrav for alle andre forurenende stoffer end dem, der er fastsat miljøkvalitetskrav for på EU-niveau. De nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav fremgår af bekendtgørelsens bilag 2 eller fastsættes i overensstemmelse med proceduren i bekendtgørelsens bilag 4.

Miljøkvalitetskrav for 'god kemisk tilstand' er miljøkvalitetskrav fastsat på EU-niveau, dvs. miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer på listen i vandrammedirektivets bilag X og for andre stoffer, for hvilke der er fastsat miljøkvalitetskrav i EU-lovgivningen. De EU-fastsatte miljøkvalitetskrav fremgår af bekendtgørelsens bilag 3.

Miljøkvalitetskravene for henholdsvis 'god økologisk tilstand' og 'god kemisk tilstand' fastsættes efter samme fremgangsmåde, så principielt er der ingen forskel. Sondringen skyldes alene, at der i vandplanerne skal oplyses særskilt om overholdelse af de EU-fastsatte miljøkvalitetskrav, altså om kemisk tilstand.

Både miljøkvalitetskrav for 'god økologisk tilstand' og miljøkvalitetskrav for 'god kemisk tilstand' skal være opfyldt, for at vandplanernes miljømål om 'god tilstand' er opfyldt.

Hvad er et generelt kvalitetskrav?

Miljøkvalitetskrav er i bekendtgørelsen angivet som 'generelt kvalitetskrav' og 'korttidskvalitetskrav'. Et generelt kvalitetskrav for et forurenende stof i et vandområde er det koncentrationsniveau, der skal være opfyldt som årligt eller periodespecifikt gennemsnit. Det generelle kvalitetskrav for et forurenende stof har til formål at beskytte vandmiljøet mod kroniske effekter på vandlevende organismer.

For vandområder med periodevis udledning af forurenende stoffer skal det generelle kvalitetskrav være opfyldt som gennemsnit i hver af de perioder, hvor der sker udledning.

Ved tilladelse til en udledning, der indeholder forurenende stoffer, skal der indgå en vurdering af, om det generelle kvalitetskrav er opfyldt.

Hvad er et korttidskvalitetskrav?

Miljøkvalitetskrav er i bekendtgørelsen angivet som 'generelt kvalitetskrav' og 'korttidskvalitetskrav'. Et korttidskvalitetskrav for et forurenende stof i et vandområde er det koncentrationsniveau, som ikke må overskrides. Korttidskvalitetskravet for et forurenende stof har til formål at beskytte vandmiljøet mod især akut giftvirkning på vandlevende organismer.

Ved tilladelse til en korttidsudledning indeholdende forurenende stoffer skal der altid indgå en vurdering af, om korttidskvalitetskravet er opfyldt. Ved tilladelse til en udledning, som ikke er en korttidsudledning, vil det især være relevant at forholde sig til, om korttidskvalitetskravet er opfyldt, når der forekommer større udsving i den udledte stofkoncentration.

Hvad betyder det, når miljøkvalitetskravet er fastsat som en 'tilføjet' værdi?

Miljøkvalitetskravet for metaller er i bekendtgørelsen udtrykt som en 'tilføjet' værdi. Af note (d) til ordet 'tilføjet' i bekendtgørelsens bilag 2, Del A fremgår det, at der "ved vurdering af overvågningsresultater eller beregnede koncentrationer i et vandområde tages hensyn til den naturlige baggrundskoncentration, hvis den gør det umuligt at overholde miljøkvalitetskravet."

Det vil sige, at et metal er til stede i vandmiljøet i et acceptabelt omfang, når koncentrationen i et vandområde er lavere end den naturlige baggrundskoncentration af metallet i det pågældende vandområde plus den tilføjede værdi.

Vær opmærksom på, at den naturlige baggrundskoncentration er forskellig fra 'i forvejen forekommende koncentration', som er summen af den naturlige baggrundskoncentration og de koncentrationsbidrag, der stammer fra eksisterende menneskeskabte kilder til vandområdet.

Hvad betyder det, når der er fastsat en 'øvre værdi' for et stof?

Den øvre værdi for et stof er den højeste koncentration, der kan accepteres som summen af den naturlige baggrundskoncentration og den tilføjede værdi for et stof. Plante- og dyrelivet kan i et vist omfang være tilpasset forskellige forhold, herunder

høje baggrundskoncentrationer, men ved koncentrationer over et vist niveau vil der opstå negative effekter. Den øvre værdi er udtryk for dette loft.

Skal Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings udmeldinger af kvalitetskriterier opfattes som miljøkvalitetskrav?

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning udmelder fra tid til anden 'forslag til kvalitetskriterier' og 'forslag til miljøkvalitetskrav', jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4.

Når der foreligger et forslag til kvalitetskriterium eller forslag til miljøkvalitetskrav for et stof, skal dette lægges til grund for afgørelser om udledninger af stoffet, men der skal samtidig tages forbehold for, at vilkåret vil kunne blive revideret i tilfælde af, at det endelige miljøkvalitetskrav fastsættes til en anden værdi end i forslaget, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 3.

Hvad er forskellen på 'naturlig baggrundskoncentration' og 'i forvejen forekommende koncentration'?

Begrebet 'naturlig baggrundskoncentration' fremgår af bekendtgørelsens bilag 2, note d og bilag 3, Del B, punkt 3, og er relevant for stoffer, som naturligt kan forekomme i vandmiljøet, typisk metaller.

Begrebet 'i forvejen værende koncentrationer' fremgår af bekendtgørelsens § 15, stk. 2, og indgår ved beregning af, om et miljøkvalitetskrav for et stof kan forventes opfyldt ved meddelelse af tilladelse til en ny udledning.

Kendskab til den naturlige baggrundskoncentration er relevant for metaller og andre stoffer, hvor miljøkvalitetskravet er udtrykt som 'tilføjet værdi'. Den naturlige baggrundskoncentration er den koncentration af et stof, der er eller ville være til stede i et vandområde uden bidrag fra menneskeskabte kilder.

En i forvejen forekommende koncentration i et vandområde er udtryk for summen af den naturlige baggrundskoncentration og de koncentrationsbidrag, der stammer fra menneskeskabte kilder, der allerede er til vandområdet, før en eventuel ny udledning. For stoffer, bl.a. metaller, hvor miljøkvalitetskravet er fastsat som 'tilføjet værdi', vil det f.eks. sige, at den i forvejen forekommende koncentration i vandmiljøet plus koncentrationsbidraget i vandmiljøet fra en eventuel ny udledning ikke må overstige summen af den naturlige baggrundskoncentration og den 'tilføjede værdi'.

Hvor findes oplysninger om baggrundskoncentrationer?

I det omfang, at der findes oplysninger om baggrundskoncentrationer i Danmark for naturligt forekommende stoffer, fremgår oplysningerne af Miljøstyrelsens

baggrundsnotater til fastlæggelse af et miljøkvalitetskrav. Alternativt må det være ansøgerens ansvar at fremskaffe de nødvendige oplysninger om baggrundskoncentrationer.

Om vandområder, som miljøkvalitetskrav gælder for

Hvilke vandområder gælder miljøkvalitetskrav for?

Bekendtgørelsens miljøkvalitetskrav gælder for alle overfladevande. Der kan være fastsat specifikke miljøkvalitetskrav for konkrete vandområder.

Hvor skal miljøkvalitetskrav for ferskvand hhv. saltvand (marin) anvendes?

Vandrammedirektivets bilag II fastlægger regler for karakterisering af typer af overfladevandområder.

Vandområder med en årlig middelsalinitet på mindre end 0,5 ‰ karakteriseres som ferskvand.

Vandområder med middelsalinitet højere end 0,5 ‰ karakteriseres som overgangsvande eller kystvande.

Vandområder med middelsalinitet højere end 5 ‰ karakteriseres som saltvand.

Miljøkvalitetskrav for ferskvand kan umiddelbart anvendes for vandområder med en årlig middelsalinitet på op til 0,5 ‰ og miljøkvalitetskrav for saltvand (marin) kan umiddelbart anvendes for vandområder med årlig middelsalinitet højere end 5 ‰.

For så vidt angår miljøkvalitetskrav ved overgangen fra fersk til marint henvises der til afsnittet nedenfor.

Hvor skal miljøkvalitetskrav for ferskvand hhv. saltvand (marin) anvendes?

Vandrammedirektivet karakteriserer vandområder med en middelsalinitet på 0,5 - <5 ‰ som oligohaline (dvs. saltvand med lav saltholdighed) overgangsvande eller kystvande.

Det anbefales, at vurderingen af, hvilke miljøkvalitetskrav, der skal anvendes i kystvande eller dele heraf, hvor den årlige middelsalinitet, som følge af tilstrømning fra vandløb, er i intervallet mellem 0,5 - 5 ‰, baseres på, om lokaliteten er mest relateret til ferskvands- eller saltvandsøkosystemer. Det skal i den forbindelse sikres, at miljøkvalitetskravene for ferskvand henholdsvis saltvand kan opfyldes ved afgrænsningen af ferskvandsområder (< 0,5 ‰) henholdsvis kystvands/overgangsvandområder med salinitet på 5 ‰ eller mere.

Om miljøkvalitetskrav for konkrete stoffer

Miljøkvalitetskrav for metaller er fastsat som opløste værdier. Hvordan forholder man sig til partikulære metaller?

Partikulære metaller vil kunne belaste bundsedimentet. I det omfang, der for metaller er fastsat kvalitetskrav til sediment, skal de sikres opfyldt for et vandområde. Det skal også sikres, at sedimentkvaliteten ikke forringes, og der må ikke ske øget forurening af et vandområde, jf. bekendtgørelsens §§ 14 og 16. Målet om ikke at forringe sedimentkvaliteten eller at øget forureningen skal vurderes i forhold til det samlede vandområde, og er således ikke rettet mod regulering af en enkelt udledning.

Hvorfor kan vandkvalitetskravet for kviksølv ikke benyttes til at vurdere, om miljømålet er opfyldt?

Det fremgår af direktivet om miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer under vandrammedirektivet, at direktivets miljøkvalitetskrav for kviksølv i vand, lig kravværdien i bekendtgørelsen, ikke fuldt ud tilgodeser beskyttelsen af vandmiljøet, jf. bekendtgørelsens note I til bilag 3, Del A. Det gør derimod direktivets miljøkvalitetskrav for kviksølv i biota, som også er givet i bekendtgørelsen. Dette er specielt for kviksølv, da det er normal procedure, at et miljøkvalitetskrav fastsat for en matrice tilgodeser beskyttelsen af det samlede vandmiljø. Skulle miljøkvalitetskravet for kviksølv i vand fuldt ud beskytte det samlede vandmiljø, ville det skulle reduceres med flere decimaler. Bekendtgørelsens kravværdi for kviksølv i vand har derfor meget lille nytteværdi som administrationsgrundlag.

Gælder det generelle kvalitetskrav (i bilag 2) for dichlorethylen for summen eller for hvert af stofferne 1,1-dichlorethylen og 1,2-dichlorethylen?

Miljøkvalitetskravet gælder for hvert enkelt af de to nævnte stoffer.

Hvorfor er der ikke miljøkvalitetskrav for salt (NaCl)?

Salt (NaCl) er ikke omfattet af listen over de vigtigste forurenende stoffer i bekendtgørelsens bilag 1, del A, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Saltholdigheden (saliniteten) er et af de generelle fysisk-kemiske kvalitetselementer, som skal indgå ved vurdering af vandområdernes økologiske tilstand (andre generelle fysisk-kemiske kvalitetselementer er pH, iltbalance, syreneutraliseringsevne og temperatur samt næringsstofkoncentrationer). God økologisk tilstand i vandløb søer forudsætter, at disse kvalitetselementer ikke når niveauer, der ligger uden for de grænser, der sikrer, at det typespecifikke økosystem fungerer.

Saltholdigheden skal dermed vurderes ud fra den konkrete påvirkning af økosystemets funktionalitet, hvorfor der ikke skal fastsættes miljøkvalitetskrav i bekendtgørelsens forstand.

Ferskvand er overordnet karakteriseret ved, at saltholdigheden er mindre end 0,5 promille. Der vil dog normalt være en betydeligt laveresaltholdighed i danske vandløb, og der kan derfor ikke bare fyldes op til de 0,5 promille.

Om fastsættelse af miljøkvalitetskrav

Hvem kan sige, at der skal fastsættes et miljøkvalitetskrav?

Miljømyndigheden kan ved meddelelse af en tilladelse til en udledning med forurenende stoffer komme i den situation, at der i medfør af bekendtgørelsen hverken er fastsat et miljøkvalitetskrav for stoffet eller evt. et forslag til miljøkvalitetskrav eller kvalitetskriterium, jf. bekendtgørelsen § 11, stk. 2. I den situation kan miljømyndigheden rette henvendelse til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning med henblik på, at styrelsen tager stilling til, om der på baggrund af den konkrete udledning er behov for, at Miljøministeriet tilvejebringer et miljøkvalitetskrav. Før miljømyndigheden retter henvendelse til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, skal den være nået til den konstatering, at den ikke kan konkludere, at stofkoncentrationen er så lav, at den er uden betydning for vandmiljøet, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 2. Er stofkoncentrationen så lav, at den er uden betydning for vandmiljøet, træffer miljømyndigheden afgørelse uden, at der foreligger et miljøkvalitetskrav for stoffet, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1.

Hvilke oplysninger skal indgå i en henvendelse til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, når der mangler et miljøkvalitetskrav?

Når miljømyndigheden i medfør af bekendtgørelsens § 9, stk. 2, retter henvendelse til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, fordi den konstaterer, at den ikke kan konkludere, at stofkoncentrationen i en udledning er så lav, at den er uden betydning for vandmiljøet, og der i medfør af bekendtgørelsen hverken er fastsat et miljøkvalitetskrav for stoffet eller evt. et forslag til miljøkvalitetskrav eller kvalitetskriterium, skal Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning tage stilling til, om der er behov for, at der fastlægges et miljøkvalitetskrav. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning har til brug for sin stillingtagen behov for, at myndigheden i sin henvendelse medsender følgende oplysninger i relation til det udledte stof:

- at det er godtgjort, at der forud for udledning sker mest mulig reduktion af koncentrationen af forurenende stoffer ved brug af bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. bekendtgørelsens § 13, stk. 1,
- oplysning om, hvad koncentrationen af et stof er i udledningen efter eventuel rensning og ved anvendelse af bedste tilgængelig teknik (for metaller evt. fordelt på

koncentrationen af opløst metal og total metal), og hvad den udledte vandmængde er, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, nr. 1,

- hvilken fortynding, der evt. vil kunne indregnes i umiddelbar nærhed omkring udledningsstedet i det vandområde, der udledes til, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 3,
- hvilke økotoxikologiske data, der er inddraget i miljømyndighedens vurdering af, om udledningen har betydning for vandmiljøet,
- hvilke økotoxikologiske data den ansvarlige for udledningen er indstillet på at tilvejebringe til brug for eventuel fastsættelse af et miljøkvalitetskrav, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, nr. 2.

I relation til det sidste punkt skal Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning oplyse, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke selv tilvejebringer nye økotoxikologiske data ved fastsættelse af miljøkvalitetskrav, men gør brug af anerkendte tilgængelige data. Miljømyndigheden kan rette henvendelse til Miljøstyrelsen med henblik på at få oplyst, om der foreligger data for et aktuelt stof.

Hvordan fastsættes miljøkvalitetskrav og kvalitetskriterier?

Bekendtgørelsens bilag 4 indeholder vandrammedirektivets procedure, der skal følges, når Miljø- og Fødevareministeriet fastsætter miljøkvalitetskrav, herunder kvalitetskriterier. Det betyder, at et miljøkvalitetskrav almindeligvis kan sættes til samme værdi som kemikalierereguleringens Predicted No Effect Concentration (PNEC) for vandmiljøet og for menneskers sundhed.

Fremgangsmåden til at fastsætte miljøkvalitetskrav er beskrevet i retningslinjer fra EU Kommissionen i EU's Guidance [I EU's guidance document No 27 Technical Guidance for Deriving Environmental Quality Standards.pdf](#)

Hvordan fastsættes en sikkerhedsfaktor?

Miljøkvalitetskrav bliver udarbejdet på baggrund af det foreliggende og tilgængeligt datamateriale og med de sikkerhedsfaktorer, som fremgår af bekendtgørelsens bilag 4. For marine vandområder skal der ifølge [Document No 27 Technical Guidance for Deriving Environmental Quality Standards](#) dog benyttes større sikkerhedsfaktorer, end hvad der fremgår af bilag 4.

Et ufuldstændigt datagrundlag betyder, at der skal benyttes en høj sikkerhedsfaktor ved fastsættelse af kvalitetskrav. De sikkerhedsfaktorer, der er anvendt ved Miljø- og Fødevareministeriets udarbejdelse af miljøkvalitetskrav, fremgår af Miljøstyrelsens datablade for de konkrete stoffer.

Hvis en stor sikkerhedsfaktor viser sig at resultere i et meget strengt krav til en udledning, kan der være et ønske om med økotoxikologiske tests at opnå et mere fyldestgørende datagrundlag med det formål at revidere miljøkvalitetskravet og

måske opnå et lempeligere miljøkvalitetskrav. Det er den ansvarlige for en udledning, som i henhold til bekendtgørelsens § 8, stk. 1, nr. 2, er forpligtet til at fremskaffe de nødvendige oplysninger og data, der skal bruges til at udarbejde et miljøkvalitetskrav. Miljø- og Fødevareministeriet iværksætter ikke nye økotoksikologiske tests med det formål at minimere sikkerhedsfaktorer.

Hvorfor er miljøkvalitetskrav for ferskvand hhv. saltvand (marin) ofte forskellige?

Retningslinjer i [Document No 27 Technical Guidance for Deriving Environmental Quality Standards](#) for fastsættelse af miljøkvalitetskrav for ferskvand hhv. saltvand medfører ofte, at krav for saltvand bliver strengere end for ferskvand. Det skyldes først og fremmest, at der kræves data fra flere økotoksikologiske test for saltvand, og at når data ikke er til stede i tilstrækkeligt omfang, skal der anvendes en større sikkerhedsfaktor end for ferskvand. Ved et tilstrækkeligt datasæt vil der kunne anvendes samme sikkerhedsfaktor. Derved opnås en mulighed for, at forskellen mellem miljøkvalitetskrav for ferskvand og saltvand bliver mindre og i nogle tilfælde bliver kravene de samme, som det blandt andet er tilfældet for flere af vandrammedirektivets prioriterede stoffer.

Hvor finder man økotoksikologiske data for stoffer, der ikke er fastsat miljøkvalitetskrav for?

Under EU's seneste revision af direktiv om miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer udarbejdede EU-Kommissionen med bistand fra INERIS i 2009 en oversigt over Predicted No Effect Concentration (PNEC) for de flere hundrede forurenende stoffer, som indgik som kandidater til listen af prioriterede stoffer. Disse PNEC-værdier er publiceret i bilag til publikationen "Implementation of requirements on Priority substances within the Context of the Water Framework Directive. Prioritisation process: Monitoring-based ranking". PNEC-værdierne er angivet for henholdsvis vand, sediment og biota ("oral"). PNEC-værdier for vand og sediment kan her forventes at repræsentere samme beskyttelsesniveau, mens en PNEC-værdi for vand ikke kan forventes fuldt ud at repræsentere samme høje beskyttelsesniveau som en PNEC-værdi for biota.

Bemærk, at der i EU-Kommissionens rapport er præciseret følgende om anvendeligheden af PNEC-værdierne: "The reader of this report should be aware that, except from values extracted from draft or finalized European Union Risk Assessment Report and Directive 2008/105/EC, PNECs suggested in this annex have been derived in the only purpose of prioritisation and these values shouldn't be used directly as environmental quality standards without any further review."

Specifikt skal nævnes, at PNEC-værdier for almindeligt anvendte lægemidler kan findes i bilag B (tabel 13-16) og bilag C (antibiotika tabel 21-28) til

rapporten "[Begrænsning af humane lægemiddelrester og antibiotikaresistens i spildevand med fokus på reduktion ved kilden](#)" fra Miljøstyrelsen og PNEC-værdier for speciallægemidler kan findes i appendix 3 til rapporten "[Speciallægemidler i spildevand fra sygehuse](#)" fra (daværende) Naturstyrelsen. Også her skal der tages forbehold for kvaliteten af disse PNEC-værdier.

Der kan være behov for at indhente relevante data om et stofs toksicitet på økosystemet, nedbrydelighed og bioakkumulerbarhed. Hvis der findes en EU-risikovurdering eller OECD-risikovurdering for et stof, anvendes disse data om toksicitet på økosystemet, nedbrydelighed og bioakkumulerbarhed. Se yderligere information om [chemical safety og biosafety hos OECD](#).

Når der ikke findes en internationalt anerkendt risikovurdering, må de relevante data fremskaffes på anden vis. For eksempel er den væsentligste økotoksikologiske database for enkeltstoffers effekter på vandlevende organismer kaldet AQUIRE, der er integreret i databasen ECOTOX. Denne database er tilgængelig på den amerikanske miljøstyrelses (US-EPA) internet adresse <https://www.epa.gov/ecotox/>. Databasen ECOTOX indeholder ud over data om toksicitet også oplysninger om et stofs bioakkumulerbarhed (BCF-faktor).

Den måske vigtigste database med oplysninger om nedbrydelighed og bioakkumulerbarhed (BCF) er den japanske CITI (tidligere kaldet MITI) https://www.cerij.or.jp/ceri_en/koukai/koukai_menu.html. Kan et miljøkvalitetskrav ændres?

Miljøkvalitetskrav, der er fastsat på et ufuldstændigt økotoksikologisk datagrundlag, er fastsat ved anvendelse af en højere sikkerhedsfaktor. Ved at supplere det økotoksikologiske datagrundlag vil det kunne kvalificere fastsættelsen af miljøkvalitetskravet. Derved vil der bl.a. kunne anvendes lavere sikkerhedsfaktor. Hvis det medfører en anden værdi end det fastsatte miljøkvalitetskrav, er der grundlag for at kunne ændre miljøkvalitetskravet.

Om opfyldelse af miljøkvalitetskrav

Hvordan vurderes det, om miljøkvalitetskrav er overholdt?

Miljøkvalitetskrav er i bekendtgørelsen angivet som 'generelt kvalitetskrav' og 'kortidskvalitetskrav'. For at et vandområde kan siges at have opfyldt sit miljømål, herunder miljøkvalitetskrav for forurenende stoffer, må gennemsnitskoncentrationen i vandområdet på årsbasis eller i eventuelle nærmere angivne perioder, hvor der sker udledning, ikke overstige det generelle kvalitetskrav.

Samtidig må de maksimale koncentrationer ikke overstige kortidskvalitetskravet. Det vil være i overensstemmelse med EU-bestemmelser at lade vurderingen af, om et kortidskvalitetskrav er opfyldt, basere sig på statistiske metoder, f.eks. en 95 % fraktil, med henblik på at håndtere outliers (ekstrem afvigelse fra gennemsnit) og

ikke-korrekte måleresultater ("false readings"), jf. note b til bekendtgørelsens bilag 2, Del A og punkt 2 i bilag 3, Del B.

Selv om et miljøkvalitetskrav for et forurenende stof ikke er opfyldt for et vandområde, f.eks. kvalitetskravet for kviksølv i biota, vil man fortsat kunne give tilladelse til aktiviteter, der direkte eller indirekte medfører en vis tilførsel af stoffet til et vandområde, forudsat at aktiviteten bygger på anvendelse af bedste tilgængelige teknik og samlet set bidrager til at reducere belastningen på miljøet, jf. [Miljø og Planlægningsudvalget 2009-10, MPU alm. del, svar på spørgsmål 893](#).

Stoftilførslen bør være marginal, da aktiviteten ikke må forringe mulighederne for inden for en given tidsramme at opfylde miljøkvalitetskravet for vandområdet. Det kan betyde, at stoffbelastningen fra andre kilder over tid skal reduceres. En sådan tilladelse vil dermed ikke være i strid med det overordnede mål om standsning eller udfasning af emissioner, udledninger og tab af prioriterede farlige stoffer som f.eks. kviksølv, og progressivt at reducere forureningen med andre stoffer, jf. miljømålslovens bilag 2, underbilag 3. (bekendtgørelse nr. 863 af 28. juni 2010 om ændring af bilag 2 til miljømålsloven om indholdet af vandplanen og om indholdet af indsatsprogrammet m.v).

Hvordan vurderes det, om et miljøkvalitetskrav er opfyldt under en korttidsudledning?

Der er i vandrammedirektiv og direktiv om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken ikke retningslinjer for vurdering af opfyldelse af korttidskvalitetskrav (MAC-EQS) for kortvarige enkeltstående koncentrationsforløb (korttidsudledninger < 24 timer), jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/105/EF af 16. december 2008 om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken, om ændring og senere ophævelse af Rådets direktiv 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF

[Miljøstyrelsens vejledning 4/2004](#) anviser en fremgangsmåde for fastsættelse af et vurderingsgrundlag for højere koncentrationer under kortvarige eksponeringer (< 24 timer).

Skal der måles for stoffer i det vandområde, der udledes til?

Når der meddeles tilladelse til udledning af forurenende stoffer, skal det ved beregning sikres, at miljøkvalitetskrav for det berørte vandområde kan opfyldes, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 1. Det betyder, at miljømyndigheden ved fastsættelse af udlederkrav skal sandsynliggøre og ved beregning vise, at miljøkvalitetskravene kan forventes opfyldt, når udledningen er en realitet.

Målinger af koncentrationer af stoffer i udledningen og evt. kendte koncentrationer i vandområdet kan indgå i miljømyndighedens vurdering af, om miljøkvalitetskravene

er opfyldt. Bekendtgørelsen forudsætter ikke, at der skal ske kontrolmålinger i vandmiljøet.

Hvilken analysemetode skal anvendes, når man måler koncentration af et forurenende stof til vurdering af opfyldelse af miljøkvalitetskravet?

Når man vil måle for et forurenende stof, skal man forholde sig til, om man ønsker at bestemme opløst indhold eller totalt indhold. For metaller er miljøkvalitetskrav almindeligvis fastsat som opløst indhold, mens miljøkvalitetskravet for andre stoffer er udtrykt ved totalt indhold. Ens målebehov bør afspejle dette.

Analyselaboratoriets valg af analysemetode afhænger af, hvad kunden har behov for af måling.

Bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet forholder sig ikke til krav til analysekvalitet for kemiske målinger. Det gør derimod bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger, jf. bekendtgørelse nr. 914 af 27. juni 2016 om kvalitetskrav til miljømålinger. Målinger, der skal indgå i en myndigheds afgørelse, skal være udført i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse, herunder egenkontrolmålinger. Det vil som udgangspunkt sige ved akkrediteret teknisk prøvning og med de krav til analysekvalitet, som indgår i bekendtgørelsens bilag 1 om bl.a. spildevand, perkolat fra deponeringsanlæg, fersk og marint vand, biota og sediment.

Måling af et stof kan som udgangspunkt i overensstemmelse med denne bekendtgørelse bestemmes med enhver dokumenteret analysemetode, der giver resultater, der opfylder kvalitetskravene i bekendtgørelsen. Undtaget herfra er en lang række stoffer, f.eks. metaller, hvor måleresultatet er bestemt af den valgte metoder. Sådanne metoderelaterede stoffer skal måles med en nærmere specificeret metode. I bekendtgørelsens bilag 1 er det for kemiske målinger anført, når der er metodekrav. En krævet metode vil fremgå af et såkaldt metodedatablad, som der i bekendtgørelsens bilag 1 er reference til. Metodedatablade kan hentes på hjemmesiden for [Naturstyrelsens Referencelaboratorium for Kemiske Miljømålinger](#). Den til enhver tid gældende version af et metodedatablad skal anvendes.

Om udledninger

Hvilke udledninger er omfattet af bekendtgørelsen?

Bekendtgørelsen finder alene anvendelse på udledning fra punktkilder og forudsat, at der sker en tilførsel af forurenende stoffer til vandmiljøet, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1 og § 2. Det vil sige:

- aktiviteter med udledning af forurenende stoffer, der ikke stammer fra spildevand, og hvor en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 2 og 3, er nødvendig;

- udledninger, hvor afgørelse meddeles i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 28 (tilladelser) eller § 30 (påbud), f.eks. industrielle spildevandsudledninger, udledninger af forurenede grundvand fra afværgepumpninger, udledninger fra renseanlæg og udledninger fra overløb fra fælleskloakerede områder;
- udledninger fra godkendelsespligtige virksomheder, hvor afgørelse meddeles i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33 (miljøgodkendelser) eller § 41 (påbud), typisk industrielle spildevandsudledninger;
- udledninger til vandmiljøet fra godkendelsespligtige virksomheder, som endnu ikke har en samlet miljøgodkendelse, og hvor afgørelse meddeles i medfør af § 33, jf. § 39 (miljøgodkendelser); det vil i praksis alene sige ferskvandsdambrug, der endnu ikke har en samlet miljøgodkendelse;
- udsivning fra deponeringsanlæg, hvor afgørelse meddeles i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33 (miljøgodkendelser) eller § 41 (påbud); og
- udledninger til vandmiljøet, der sker som følge af luftemissioner fra godkendelsespligtige virksomheder, hvor afgørelse meddeles i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33 (miljøgodkendelser) eller § 41 (påbud).

Hvornår kan en udledning antages at være 'uden betydning for vandmiljøet'?

Miljømyndighedens vurdering af, om en udledning er uden betydning for vandmiljøet (§ 9, stk.1), bør baseres på, at den udledte koncentration er signifikant lavere end den koncentration, der på det foreliggende vurderingsgrundlag om stoffets økotoxikologiske egenskaber kan anses for et potentielt miljøkvalitetskrav.

For nogle stoffer er der udarbejdet forslag til kvalitetskriterier eller miljøkvalitetskrav, som vil kunne anvendes som udtryk for et potentielt miljøkvalitetskrav. Foreligger der en anerkendt Predicted No Effect Concentration (PNEC), kan denne værdi også antages at være på niveau med et potentielt miljøkvalitetskrav, jf. FAQ om 'Hvor finder man økotoxikologiske data for stoffer, der ikke er fastsat miljøkvalitetskrav for?'

Evt. kan oplysninger om stoffernes økotoxikologiske egenskaber indgå i ansøgningen om udledning af stofferne, jf. bekendtgørelsens § 8. Alternativt kan der findes oplysninger i forskellige internationale databaser mv. - se FAQ om 'Hvor finder man økotoxikologiske data for stoffer, der ikke er fastsat miljøkvalitetskrav for?' og FAQ om 'Hvordan fastsættes miljøkvalitetskrav og kvalitetskriterier?'

Et potentielt kvalitetskrav (f.eks. en anerkendt PNEC) holdes op imod udledningens gennemsnitlige stofkoncentration, idet den forventede fortynding umiddelbart efter udledning til vandområdet kan indregnes. Giver dette en margen med en faktor på mindst 10, må udledningen anses for at være uden betydning for vandmiljøet, og myndigheden kan træffe afgørelsen om udledningen, uden at der fastsættes et miljøkvalitetskrav.

Kan miljømyndigheden på den baggrund ikke konkludere, at udledningen er uden betydning for vandmiljøet, forelægges sagen for Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, som herefter vurderer, om der er behov for at fastsætte et miljøkvalitetskrav for det aktuelle stof. Se også FAQ om 'Hvilke oplysninger skal indgå i en henvendelse til Naturstyrelsen, når der mangler et miljøkvalitetskrav?'

Kan der gives tilladelse til en ny udledning af forurenende stoffer, når der i § 14 står, at der ikke må ske øget forurening?

Ifølge vandrammedirektivet indgår det i forståelsen af begrebet 'forurening', at det bl.a. er direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelig aktivitet af stoffer, der kan skade menneskers sundhed eller kvaliteten af vandøkosystemer. Definitionen fremgår af miljømålsloven.

I vandrammedirektivets forståelse indtræder skade på kvaliteten af vandområder ved en forringelse af tilstanden i et omfang, der fører til, at miljøkvalitetskrav ikke kan opfyldes for et eller flere forurenende stoffer i et vandområde som helhed. Der er i denne sammenhæng derfor først tale om forurening – og øget forurening – når miljøkvalitetskravene for et vandområde ikke er opfyldt. Så længe det ved overvågningsresultater eller ved beregning kan vises, at en ny udledning ikke er til hindring for, at miljøkvalitetskrav er eller kan opfyldes i et vandområde som helhed, er der ikke tale om øget forurening.

Hvilke krav stilles til udledninger, der har mindre varighed end 24 timer?

En udledning, der har mindre varighed end 24 timer, skal reguleres ud fra bestemmelsen om at opfylde kortidskvalitetskrav.

Skal udledninger via luftemissioner reguleres efter bekendtgørelsen?

Luftemissioner fra en miljøgodkendt virksomhed, forudsat at der sker tilførsel af forurenende stoffer til et vandområde, er ifølge bekendtgørelsens § 1 og § 2, stk. 1, nr. 5, omfattet af bekendtgørelsens regulering.

Ifølge EU-Domstolen inkluderer begrebet 'udledning' bl.a. udslip af forurenende damp, der fortættes og slår ned på overfladevand, når udslippet kan tilskrives en konkret aktivitet, jf. EU-domstolens dom af 29. september 1999, sag C-231/97 og sag C-232/97.

Udledning omfatter ifølge EU-Domstolen også udslip af forurenende damp, der først fortættes på jorden og på tage og derefter kommer frem til overfladevand via en regnvandsledning. Det er herved uden betydning, om regnvandsledningen tilhører den pågældende virksomhed eller en tredjemand.

Hvad er en korttidsudledning?

Der er i bekendtgørelsen fastsat bestemmelser om, hvordan korttidsudledninger skal reguleres. Ved korttidsudledning forstås udledning af højst 24 timers varighed, som finder sted højst 1 gang om måneden med mindst 6 dage mellem hver udledning, jf. bekendtgørelsens § 6. "Højst 1 gang om måneden" bør forstås som en gennemsnitsbetragtning over et år. Det vil sige, at korttidsudledninger ikke bør finde sted mere end 12 gange om året, og at de kan være fordelt vilkårligt med mindst 6 dage mellem hver udledning.

Øvrige udledninger skal administreres efter bekendtgørelsens almindelige bestemmelser. Forenkeltudledninger af mindre end 24 timers varighed, som finder sted medmindre end 6 dage mellem hver udledning, bør vurderes i forhold til en nærmere angiven periode, som strækker sig hen over de enkelte udledninger.

Rationalet bag definitionen af korttidsudledning fremgår af bilag 1, kapitel 1.2 og 1.3, i [Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/2004](#) om principper for fastsættelse af vandkvalitetskriterier for stoffer i overfladevand.

Hvordan fastlægges længden af en periodevis udledning?

For udledninger, som sker periodevist, fastsættes kontrolperioden som perioden fra udledningens start til udledningens ophør, når både start og ophør sker momentant. Hvis udledningens ophør sker gradvist, bør kontrolperioden fastsættes ud fra en konkret vurdering af udledningsforholdene, f.eks. som perioden fra udledningens start til det tidspunkt, hvor myndigheden vurderer, at 90 % af stofmængden i den samlede udledning vil være udledt.

Er belastningen fra diffuse kilder omfattet af bekendtgørelsen?

Belastning fra diffuse kilder, dvs. flere forskellige og spredte kilder, er ikke omfattet af bekendtgørelsens regulering, jf. bekendtgørelsens anvendelsesområde §§ 1 og 2. Belastningen fra diffuse kilder skal derimod håndteres i relation til vandområdeplanerne.

Hvordan reguleres almindeligt belastede separate regnvandsudledninger?

Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på tilladelser til udledninger af forurenende stoffer fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger, jf. bekendtgørelsens anvendelsesområde § 2.

Baggrunden herfor er, at stoffer, der udledes fra almindeligt belastede separate regnvandssystemer, generelt stammer fra diffuse kilder (flere forskellige og spredte kilder), hvor regulering ikke kan ske over for den enkelte kilde, der bidrager til udledningen.

At udledninger af forurenende stoffer fra almindeligt belastede separate regnvandssystemer ikke er omfattet af bekendtgørelsen er ikke ensbetydende med, at udledningerne ikke skal reguleres. Reguleringen vil typisk bestå i funktionskrav til udformning af afløb fra regnvandssystemer baseret på bedste tilgængelige teknik og anvendelse af bedste miljømæssige praksis med henblik på at nedbringe udledning af suspenderet og organisk stof og den hydrauliske belastning af vandområder mest muligt, f.eks. ved tilladelser efter miljøbeskyttelseslovens § 28.

Hvornår er separate regnvandsudledninger mere end almindeligt belastede?

Separate regnvandsudledninger, der er mere end almindeligt belastede, er omfattet af bekendtgørelsens regulering, jf. bekendtgørelsens anvendelsesområde §§ 1 og 2. Udledning af stoffer fra separat regnbetinget udledning kan være mere end almindeligt belastet, når der er tale om f.eks. afstrømning fra oplagsplads på en virksomhed, en maskinpark eller fra trafikalt stærkt belastede arealer som garageanlæg, omlastningspladser, transportcenter, trafikterminaler tilknyttet en ansvarlig virksomhed eller institution.

Udledning til vandløb nær vandløbets udløb i marine vandområder

Bekendtgørelsens bilag skelner mellem miljøkvalitetskrav for ferske vandområder og miljøkvalitetskrav for marine vandområder, hvor miljøkvalitetskravet for marine vandområder ofte vil være strengere end det, der gælder for ferske vandområder. Ved udledning af forurenende stoffer til et vandløb bør det sikres, at udledningen ikke hindrer opfyldelse af miljøkvalitetskrav hverken i vandløbet eller i det tilstødende marine område.

Hvilke stoffer skal tages i betragtning ved udledning fra spildevandsforsynings renseanlæg?

Der må her skelnes mellem almindeligt belastede renseanlæg og særligt belastede renseanlæg.

Almindeligt belastede renseanlæg er renseanlæg, der modtager spildevand fra bymæssig bebyggelse med husholdninger og almindeligt forekommende virksomhedsbelastning.

Stoffer, som almindeligvis kræver opmærksomhed i forhold til udledning fra renseanlæg, er følgende:

- bly*
- nikkel*
- kobber
- zink

- chrom
- kviksølv*
- bisphenol A
- nonylphenoler*
- PFOS
- bromerede flammehæmmere*
- PAH'er*
- DEHP*
- 17 β østradiol

* Prioriterede stoffer under vandrammedirektivet; for stofgrupper er et eller flere af stofferne prioriterede stoffer

Udledningen af forurenende stoffer bør så vidt muligt begrænses ved kilden. For renseanlæg, der modtager spildevand fra særligt miljøbelastende virksomheder, bør miljømyndigheden sikre, at afledningen ikke er til hinder for, at miljøkvalitetskrav for de pågældende stoffer vil kunne opfyldes i det vandområde, hvor udledningen fra renseanlægget sker, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 13, stk. 3. I visse situationer bør der også fastsættes vilkår for de pågældende stoffer i renseanlæggets udledning.

Den vanskelige udfordring ligger i forurenende stoffer, som tilføres diffust til et renseanlæg via husholdningsspildevand og regnvand. Miljømyndigheden har her kun få muligheder for at begrænse udledningen ved kilden.

Risikoen for, at det efter udledning fra et spildevandsforsynings renseanlæg ikke er muligt at opfylde et miljøkvalitetskrav, er størst ved udledning fra ikke-avancerede renseanlæg (f.eks. MB- og M-anlæg) og særligt, hvis de udleder til vandområder med lille fortynding, dvs. vandløb med ringe vandføring.

Kvaliteten af udledningen skal derfor forbedres. Afledningen af forurenende stoffer skal i størst muligt omfang begrænses allerede ved kilden, men det kan også være nødvendigt at fastsætte krav i renseanlæggets udledningstilladelse.

Skal der analyseres for alle de stoffer, der indgår i bilag til bekendtgørelsen, for at finde ud af, om stofferne findes i udledninger fra renseanlæg?

Som udgangspunkt kan det antages, at udledningen fra et renseanlæg indeholder stoffer i de koncentrationer, der er påvist med resultaterne af det nationale overvågningsprogram for punktkilder, differentieret efter type af rensning. Behovet for at analysere for disse stoffer i udledningen fra et renseanlæg må derfor bero på en vurdering af, om overvågningsprogrammets resultater er repræsentative for det konkrete renseanlæg.

For renseanlæg, hvor der er kendskab til en tilslutning, som kan have indflydelse på udledningen af stoffer, dvs. en tilslutning som ikke kan forventes at være i overensstemmelse med anbefalingerne i Miljøstyrelsens vejledning om tilslutning af

industri spildevand til offentlige spildevandsanlæg, kan der være behov for at analysere for de specifikke stoffer, som tilslutningen må forventes at indeholde. Læs mere om: [Tilslutning af industri spildevand til offentlige spildevandsanlæg](#)

Hvilke analysemetoder skal anvendes, når en udledning skal vurderes i forhold til miljøkvalitetskrav?

Se FAQ om 'Hvilken analysemetode skal anvendes, når man måler koncentration af et forurenende stof til vurdering af opfyldelse af miljøkvalitetskravet?'

Om fastsættelse af udlederkrav

Skal der fastsættes udlederkrav, når udledningen vurderes at være 'uden betydning for vandmiljøet'?

Der skal i en tilladelse til udledning fastsættes vilkår til at sikre, at en udledning i det mindste sker under forudsætning af anvendelse af bedste tilgængelige teknik. For stoffer, hvor der ikke er fastsat miljøkvalitetskrav, og i situationer, hvor udledningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik vurderes at være uden betydning for vandmiljøet, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1, træffer miljømyndigheden afgørelse uden, at der fastsættes et miljøkvalitetskrav. I sådanne situationer fastsættes eventuelle udlederkrav som en del af vilkår for anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og ikke som udlederkrav, der specifikt relaterer sig til at sikre, at miljøkvalitetskrav er opfyldt.

Er der mulighed for at vurdere, at en udledning af bilag 3 stoffer (prioriterede stoffer) er uden betydning for vandmiljøet, og at man dermed kan undlade at stille krav om kontrol af udledningen - § 19?

Om der er behov for at fastsætte udlederkrav til at sikre, at miljøkvalitetskrav er opfyldt, er uafhængigt af, om stoffet er et prioriteret stof anført i bekendtgørelsens bilag 3 eller et hvilket som helst andet forurenende stof. Svaret er derfor som til FAQ om 'Skal der fastsættes udlederkrav, når udledningen vurderes at være 'uden betydning for vandmiljøet'?'

Skal der fastsættes udlederkrav for forurenende stoffer i udledning fra spildevandsforsynings renseanlæg?

Det er Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings erfaring, at mulighederne for, at et vandområde opfylder miljøkvalitetskrav, ikke bliver afgørende forringede ved, at området modtager spildevand fra et vandselskabs renseanlæg, når renseanlægget har gængs avanceret rensning og i øvrigt er velfungerende (svarende til bedste

tilgængelige teknik for renseanlæg), der er god regulering af tilsluttede industrier og forudsat, at der er tilstrækkelig vandføring til, at der sker en vis opblanding i vandmiljøet umiddelbart efter udledning. Det kan være nødvendigt at udpege en blandingszone omkring en renseanlægssudledning, så miljøkvalitetskravene først behøver at være opfyldt uden for denne zone, jf. bekendtgørelsens § 12.

Under disse forudsætninger er det Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings opfattelse, at det almindeligvis ikke vil være aktuelt at fastsætte udlederkrav, der specifikt skal sikre, at miljøkvalitetskrav er opfyldt.

Er de nævnte forudsætninger ikke til stede, er der grundlag for at arbejde med at forbedre kvaliteten af udledningen fra renseanlægget, herunder at begrænse afledningen af forurenende stoffer allerede ved kilden. Der kan eventuel også være grundlag for at fastsætte udlederkrav, der specifikt skal sikre, at miljøkvalitetskrav er opfyldt.

Kan der fastsættes lempeligere udlederkrav end svarende til anvendelse af BAT, så længe miljøkvalitetskrav kan opfyldes?

Udledning af forurenende stoffer skal altid begrænses ved anvendelse af bedste tilgængelig teknik (BAT), jf. miljøbeskyttelseslovens § 3 og bekendtgørelsens § 13, stk. 1. Det er derfor ikke i overensstemmelse med lovgivningen at fastsætte udlederkrav, der "fylder op" til miljøkvalitetskravet, når anvendelse af bedste tilgængelig teknik kan begrænse udledningen yderligere. Udlederkrav skal fastsættes på et niveau, hvor de er udtryk for anvendelse af bedste tilgængelig teknik, samtidig med, at de skal tilgodese opfyldelse af miljøkvalitetskrav i vandmiljøet.

Hvis anvendelse af BAT ikke sikrer opfyldelse af miljøkvalitetskrav, hvad så?

Hvis en udledning vil være medvirkende årsag til, at et vandområde uden for en eventuel blandingszone omkring udledningen ikke kan opfylde gældende miljøkvalitetskrav, selv om udledningen sker efter anvendelse af bedste tilgængelig teknik, kan der kun gives tilladelse til udledningen, hvis vandområdet, der udledes til, med et mindre strengt miljømål, jf. miljømålslovens § 16, eller hvis aktiviteten er af begrænset varighed og bidrager til en væsentlig forbedring af miljøtilstanden i det pågældende vandområde, jf. bekendtgørelsen § 11, stk. 3.

For så vidt angår udledninger, hvor stoftilførslen er marginal og ikke har afgørende betydning for om et vandområde på sigt kan opfylde miljøkvalitetskrav, se FAQ om 'Hvordan vurderes det, om miljøkvalitetskrav er overholdt?'

Hvordan fastsættes et udlederkrav for stoffer med en 'tilføjet værdi' som miljøkvalitetskrav?

Et udlederkrav for et stof skal fastsættes, så det sikres, at den gennemsnitlige koncentration i et vandområde ikke overstiger "tilføjet værdi" plus den naturlige baggrundskoncentration af stoffet.

Hvordan vurderes det, om en udledning vil medføre opfyldelse af miljøkvalitetskrav?

Der skal tages udgangspunkt i den koncentration, som der opnås i udledningen, når udledning sker under anvendelse af bedste tilgængelig teknik.

Ved vurdering af, om et generelt kvalitetskrav fortsat vil være opfyldt i et vandområde med en ny udledning, skal miljømyndigheden inddrage koncentrationen af de stoffer, som eventuelt allerede er til stede i vandmiljøet, og den koncentrationsforøgelse, som udledningen vil kunne give anledning til, som en gennemsnitsbetragtning over et år, evt. over en kortere periode, hvis udledning kun finder sted i perioder. I vurderingen kan myndigheden indregne den fortynding, der finder sted umiddelbart efter udledning, herunder fortyndingen inden for en blandingszone, jf. § 15, stk. 3.

Ved vurdering af om et korttidskvalitetskrav er opfyldt, skal miljømyndigheden inddrage de samme forhold, men med den væsentlige forskel, at korttidskvalitetskravet ikke må overskrides, jf. FAQ om: 'Hvordan vurderes det, om miljøkvalitetskrav er overholdt?'

Hvordan fastsættes udlederkrav, når der er udpeget en blandingszone?

Udlederkrav skal altid fastsættes på det niveau, som forudsætter anvendelse af bedste tilgængelig teknik, uanset om der er udpeget en blandingszone omkring udledningen. Udlederkrav skal derudover sikre, at miljøkvalitetskrav er opfyldt uden for en eventuel blandingszone.

Hvordan fastsættes udlederkrav, når der er flere udledninger til et vandområde?

Hvis udledningssteder eller blandingszoner ligger tæt på hinanden og især, hvor blandingszoner overlapper, skal de bidrag, som udledningerne til sammen giver til forhøjelse af en stofkoncentration i vandområdet, indgå i bestemmelsen af den koncentration, der allerede er til stede i et område. Denne i forvejen forekommende stofkoncentration i et vandområde, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 2, skal indgå, når miljømyndigheden skal vurdere betydningen af en ny udledning, herunder evt. fastsætte udlederkrav til den.

Hvordan forholder man sig, hvis miljøkvalitetskravet er mindre end detektionsgrænsen?

Hvis miljøkvalitetskrav for et stof er lavere end den detektionsgrænse, som gængs analyseteknik kan give, jf. bekendtgørelsen om kvalitetskrav til miljømålinger, vil det ikke være muligt at basere vurderingen af, om miljøkvalitetskravet for et vandområde er opfyldt på målinger i vandmiljøet. Ofte vil en detektionsgrænse være tilstrækkelig lav til, at et analyselaboratorium vil kunne bestemme indholdet af det aktuelle stof i spildevandsudledningen. Dette kan så bruges som grundlag for miljømyndigheden til ved beregning at sandsynliggøre, om miljøkvalitetskravet vil være opfyldt i det pågældende vandområde efter udledning, evt. uden for en blandingszone.

Hvis et miljøkvalitetskrav for et stof er ekstraordinært lavt, kan der også kun accepteres et meget lavt niveau af stoffet i en udledning. Da er den tilgængelige detektionsgrænse måske ikke tilstrækkeligt lav til at kunne bestemme stofindholdet i udledningen. Koncentrationen af stoffet i udledningen fra en produktion må da estimeres ud fra bl.a. forbruget af et stof i produktionen og oplysninger om virksomhedens spildevandsstrømme i øvrigt, forudsat at produktionen bygger på bedste tilgængelig teknik. Er der tale om udledning fra et forsyningsselskabs rensesanlæg, vil miljømyndigheden til at estimere koncentrationen i udledningen fra anlægget kunne tage udgangspunkt i målt koncentration i tilledningen til anlægget og indregne en forventet rensegrad. En sådan estimeret værdi for stofkoncentrationen i en udledning kan så indgå som grundlag for myndigheden til at vurdere, om miljøkvalitetskravet kan forventes opfyldt i vandområdet efter udledning.

Om blandingszoner og fortynding

Hvad er en blandingszone?

En blandingszone er et område omkring et udledningspunkt, hvor koncentrationen af et eller flere forurenende stoffer må overskride de fastsatte miljøkvalitetskrav, jf. bekendtgørelsens § 12. Miljøkvalitetskravene skal være opfyldt ved blandingszonens afgrænsning, og udledningen må ikke hindre opfyldelse af kravene i den del af vandområdet, som ligger uden for blandingszonen.

En blandingszone kan udpeges omkring et udledningspunkt, når koncentrationen af et eller flere stoffer i udledningen er højere end de relevante miljøkvalitetskrav, således at disse krav ikke kan overholdes i umiddelbar nærhed af udledningspunktet. Det forudsættes, at udledningen af forurenende stoffer forinden er nedbragt mest muligt gennem anvendelse af bedste tilgængelige teknik, jf. bekendtgørelsen § 13.

Hvor kan man finde retningslinjer for udpegning af blandingszoner?

Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner er udarbejdet i EU-regi og kan findes i Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner.

Blandingszoner kan udpeges omkring udledningpunkter for punktkilder. Det vil typisk være ved spildevandsudledninger. Udsivninger fra deponeringsanlæg direkte til vandområder betragtes også som punktkilder.

Hvor stor kan en blandingszone være?

Udstrækningen af en blandingszone skal begrænses til udledningpunktets umiddelbare nærhed og skal afpasses til koncentrationerne af forurenende stoffer ved udledningpunktet og efter de betingelser for udledning af stofferne, der er fastsat i udledningstilladelsen, herunder at udledningen reduceres mest muligt med anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Hvis blandingszonens udstrækning således begrænset og afpasset bliver større end, hvad der ud fra andre hensyn er acceptabelt for det pågældende vandområde, jf. den for vandområdet gældende vandplan, må der træffes yderligere foranstaltninger med henblik på at reducere udledningen af de stoffer, der er årsag hertil, eller der bør vælges et andet udledningssted.

Hvor stor kan en blandingszone være i søer?

Nye udledninger til stillestående vand bør så vidt muligt undgås, da det vil påvirke søens kemiske og økologiske tilstand negativt og kan være uforeneligt med målopfyldelse. Det er tilsynsmyndigheden, der ud fra aktuelle forhold skal vurdere, om der i den enkelte sag kan tillades udledning. Ved udpegning af blandingszoner i søer bør søens størrelse, vandudveksling og proportioner inddrages. I større søer bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område inden for 50 meter fra udledningsstedet. I mindre søer bør en blandingszone ikke udgøre mere end 10-15 % af søens areal.

Hvor stor kan en blandingszone være i kystvande?

I kystvande bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område inden for 50-100 meter fra udledningsstedet.

Hvilken fortynding kan man regne med efter en udledning?

Hvis der er udpeget en blandingszone omkring udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen inddrages ved fastsættelse af udlederkrav. Principper for

fortynding i blandingszone indgår i Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 690, 2002, "Udledning af miljøfarlige stoffer med spildevand".

I vandløb, hvor der sker fuld opblanding i vandløbstværsnittet inden for en afstand af 7-10 gange vandløbsbredden nedstrøms udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen beregnes som forholdet mellem medianminimumsvandføring (eller mindste månedsmiddelvandføring) og udledt vandmængde, forudsat at de udledte stoffer ikke er i vandløbet i forvejen.

I vandløb, hvor der ikke sker fuld opblanding inden for en afstand af 7-10 gange vandløbsbredden, kan fortyndingen beregnes på grundlag af den del af vandføringen i vandløbstværsnittet, som bidrager til fortyndingen i en afstand af op til 10 gange vandløbsbredden.

I søer vil fortyndingen inden for en blandingszone være meget afhængig af de konkrete forhold omkring udledningsstedet, og der kan ikke gives generelle retningslinjer for beregning heraf.

I kystvande er fortyndingen afhængig af de konkrete forhold omkring udledningsstedet. Typisk vil der kunne forventes en fortynding på 10-50 gange. Lokalt vil fortyndingen kunne være højere.

Hvis de hydromorfologiske forhold omkring udledningsstedet er atypiske, kan der være behov for mere detaljerede modelberegninger, som ovennævnte beregningsværktøjer ikke kan tilgodese.

Kan hele fortyndingen inden for en blandingszone altid benyttes ved fastsættelse af udlederkrav?

Udledning af forurenende stoffer skal altid begrænses ved anvendelse af bedste tilgængelig teknik (BAT), jf. miljøbeskyttelseslovens § 3 og bekendtgørelsens § 13, stk. 1. Det er derfor ikke i overensstemmelse med lovgivningen at fastsætte udlederkrav, der indregner den fulde fortynding i en blandingszone, når anvendelse af bedste tilgængelig teknik kan begrænse udledningen yderligere. Udlederkrav skal fastsættes på et niveau, hvor de er udtryk for anvendelse af bedste tilgængelig teknik, samtidig med, at de skal tilgodese opfyldelse af miljøkvalitetskrav uden for en blandingszone i vandmiljøet.

Hvad er en blandingszone sammenlignet med initialfortyndingszone og de nærområder omkring spildevandsudledninger, der var udlagt i regionplanerne?

Begrebet initialfortynding er ikke anvendt i bekendtgørelsen. En initialfortynding er fagligt defineret som den fortynding, der sker ved, at vandstrålen i en udledning har større hastighed (impuls) og/eller anden vægtfylde end vandet i det vandområde, der udledes til. Initialfortyndingen er ophørt, når vandstrålen har tabt så meget

impuls på grund af modstanden i det omgivende vand, at der ikke mere er forskel i hastighed.

Begrebet blandingszone er anvendt i bekendtgørelsen. En blandingszone er administrativt fastlagt og udgør et område i umiddelbar nærhed af udledningsstedet, hvor miljøkvalitetskrav ikke nødvendigvis behøver at være opfyldt. I de fleste tilfælde betyder det, at en blandingszone vil være større end en initialfortyndingszone.

Nærområder, som de indgik i regionplanerne, kunne udlægges med en vilkårlig størrelse omkring en udledning som områder, hvor miljøkvalitetskrav ikke var opfyldt. Ifølge miljømålsloven vil der fortsat kunne udlægges områder omkring en udledning med en større udstrækning, hvor miljøkvalitetskrav ikke kan opfyldes. Der vil så være tale om at udpege et vandområde med et mindre strengt miljømål. For at et område kan blive udpeget med et mindre strengt miljømål, forudsætter det, at en række betingelser er opfyldt, jf. miljømålslovens § 16 og lov om vandplanlægning § 14.

Giver udpegning af en blandingszone ret til fremtidig udledning af stoffer?

Når der er udpeget en blandingszone ved en udledning af forurenende stoffer, er blandingszonen knyttet til de forurenende stoffer, som er indeholdt i udledningen. Hvis der i fremtiden bliver behov for at udlede andre stoffer, skal tilladelse til udledning revurderes med henblik på at sikre, at udledningen forsat bygger på anvendelse af bedste tilgængelig teknik, og at miljøkvalitetskrav for de nye stoffer er opfyldt uden for blandingszonen.

Ved fastsættelse af vilkår for udledningen skal der i øvrigt indgå foranstaltninger med henblik på at mindske udstrækningen af blandingszonen i fremtiden, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 5. Målet er således, at en blandingszones udstrækning over tid skal reduceres.

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Den 6. oktober 2023

Notat om fortolkning og håndtering af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461)

Miljøministeriet har som følge af en afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet af 23. februar 2023 haft suspenderet dele af ministeriets vejledninger. Afgørelsen vedrører udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (tungmetaller, lægemidler, pesticid- og biocidmidler, PFOS mv.) til vandløb, søer og kystvande. Pga. usikkerheden om fortolkning af EU-reglerne har mange miljømyndigheder de facto sat tilfaldelser til udledning af miljøfarlige stoffer i bero.

Berørte aktiviteter er den grønne omstilling, som f.eks. etablering af PtX-anlæg, vindmøller og solceller. Derudover er infrastrukturprojekter, generel virksomhedsproduktion, havbrug, medicinalindustrien, forbrændingsanlæg og rensningsanlæg mm omfattet. Det er en EU-forpligtelse at forebygge forringelse af vandområders tilstand.

Afgørelsen vedrører tilførsel af miljøfarlige forurenende stoffer til vandområder, som i forvejen er i "ikke-god tilstand". Mange danske vandområder er i "ikke-god tilstand" pga. overskridelser af miljøkvalitetskrav. Miljøministeriet har i lyset af Klagenævnets afgørelse foretaget en fornyet analyse af EU-Domstolens praksis og vil på denne baggrund præcisere ministeriets vejledninger. I de følgende afsnit redegøres for den konkrete sag, Miljøministeriets fortolkning af afgørelsen og de reviderede vejledninger, som ministeriet vil sende i høring på baggrund heraf.

1. Sammenfatning

Miljøministeriet vurderer, at Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 23. februar 2023 kan læses således, at Klagenævnet alene har forholdt sig til en situation, hvor et projekt vil føre til en stigning i koncentrationen af et forurenende stof i et vandområde, og at Klagenævnets præmis om, at "enhver mertilførsel vil betyde en forringelse af tilstanden" i den forbindelse skal læses som "enhver stigning i koncentrationen vil betyde en forringelse."

Afgørelsen kan endvidere læses således, at Klagenævnet kun har underkendt Miljøstyrelsens vejledning, i det omfang vejledningen tillader en konkret vurdering af, hvorvidt en forventet koncentrationsstigning er væsentlig ("betydelig") og herefter kan tillades, hvis det vurderes ikke at være tilfældet.

Nævnet udtaler dermed ikke andet og mere, end hvad der kan siges allerede at følge af EU-Domstolens praksis.

Miljøministeriet har på baggrund af denne fortolkning revideret sine vejledninger således, at det afgørende for, om der kan tillades en udledning af et forurenende stof til et overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskravet for det pågældende stof allerede er overskredet, er, om der vil ske en målbar stigning i koncentration af stoffet på et repræsentativt overvågningspunkt i vandområdet. Det bliver i vejledningen nærmere præciseret, hvorledes denne vurdering skal foretages i praksis.

2. Nærmere om Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet (Klagenævnet) har i en afgørelse af 23. februar 2023 i sagen 22/02461 fortolket EU-Domstolens praksis om forpligtelsen til at forebygge ”forringelse af tilstanden” i vandrammedirektivet i forhold til forurenende stoffer således, at når miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, og vandområdet dermed er i det lavest mulige tilstandsniveau, skal enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af stoffet anses som en forringelse af vandområdets tilstand i strid med direktivets artikel 4, stk. 1. Miljøministeriet kan tilslutte sig denne fortolkning.

Klagenævnet udtalte imidlertid i samme afgørelse, at *”størrelsen af mertilførslen [af kobber] ikke er afgørende, når kvalitetskravet allerede er overskredet, idet enhver mertilførsel vil betyde en forringelse af tilstanden”*.

Denne udtalelse har givet anledning til tvivl, idet det ikke er klart, hvad Klagenævnet mener med ”enhver mertilførsel” i denne sammenhæng.

Sagen ved Klagenævnet vedrørte konkret en udledning af kobber. Det er Miljøministeriets vurdering, at Klagenævnets vurdering som udgangspunkt må overføres på øvrige forurenende stoffer, uanset om der er fastsat et miljøkvalitetskrav nationalt, eller om miljøkvalitetskravet følger af direktiv om miljøkvalitetskrav.

En isoleret naturlig sproglig forståelse af en enhver ”mertilførsel” af et stof vil være en enhver ”udledning” af et forurenende stof. Imidlertid synes Klagenævnet i afgørelsen at anvende begreberne ”mertilførsel” og ”merudledning” som synonym for ”stigning i koncentrationen”.

Idet en udledning af et forurenende stof i en given koncentration (f.eks. i spildevand) ikke nødvendigvis vil føre til en stigning i koncentrationen af det pågældende forurenende stof i vandområdet, er det væsentligt at afklare, hvad Klagenævnet mener med ”enhver mertilførsel” i relation til forringelse. Nedenfor gennemgås på den baggrund de væsentligste præmisser i Klagenævnets afgørelse og Miljøministeriets læsning heraf. Understregninger og fremhævelser er foretaget her.

3. Den konkrete sag og det faglige grundlag for Klagenævnets vurdering

Sagen vedrørte konkret etablering af en forbindelsesvej i Horsens, som ville blive ført over Bygholm Å. Tilstanden for miljøfarlige forurenende stoffer i Bygholm Å var i forvejen ”ikke-god”, hvilket bl.a. skyldes en overskridelse af kobber i vandet. Der ville i forbindelse med vejprojektet ske en udledning af vejvand fra vejanlæggets regnvandsbassiner til Bygholm Å indeholdende kobber.

Under Klagenævnets gennemgang af miljøkonsekvensrapporten, side 24 under overskriften ”Kobber”, fremgår bl.a., at:

”... den beregnede middel stofkoncentration af kobber i udløbsvandet fra vejbasiner er opgjort til 0,028 mg/l.”

”... miljøkvalitetskravet for kobber i vand er 1,66 µg/l, og at data fra basisanalysen 2021-2027 viser en overskridelse af dette stof i Bygholm Å, idet koncentrationen er 1,717 µg/l”.

I forhold til betydningen for Bygholm Å fremgår det videre af Klagenævnets reference til miljøkonsekvensrapporten, side 25, at:

”... den resulterende koncentration af kobber ved en middelvandføring på 1.600 l/s i Bygholm Å og en udledning på 2,1 l/s fra bassinerne i et worst-case-scenario vil resultere i en koncentration af kobber i Bygholm Å på 1,751 µg/l ved en udledningskoncentration på 28 µg/l total kobber. Selvom en stigning fra 1,717 µg/l til mindre end 1,751 µg/l er en meget begrænset påvirkning, er grænseværdien dog overskredet.”

Den konkrete udledning, som sagen drejer sig om, vil ifølge dette føre til en stigning i koncentrationen af kobber i Bygholm Å på 0,034 µg/l (fra 1,717 µg/l til 1,751 µg/l).

Klagenævnet udtaler herefter:

”Videre fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at **den meget lille merpåvirkning af kobber, som her er 0,034 µg/l** i en middelsituation svarende til en 2 % påvirkning af grænseværdien, ikke vil være afgørende for, om der opnås målsætningsopfyldelse på de økologiske parametre (fisk, smådyr og planter), der ligeledes skal vurderes under den økologiske tilstand. Videre fremgår det, at påvirkningen er så lille, at den kan defineres som ikke betydende i overensstemmelse med den grænse for mertilførsel af miljøfremmede stoffer på 5 %, som fremgår af Miljøstyrelsens FAQ om udledning af miljøfremmede stoffer.

Samlet er det vurderet i miljøkonsekvensrapporten, at afløbet fra regnvandsbassinerne til Bygholm Å ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand eller hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål.”

Klagenævnet benytter her begrebet ”merpåvirkning” som synonym for ”en stigning i koncentrationen”, idet den omtalte ”merpåvirkning” af kobber på 0,034 µg/l, er den stigning i koncentrationen, som udledningen vil medføre (fra 1,717 µg/l til 1,751 µg/l), jf. ovenfor.

4. Klagenævnets bemærkninger og afgørelse

Klagenævnets bemærkninger og afgørelse vedrørende påvirkningen af målsatte overfladevandområder fremgår af afgørelsen s. 47 og frem.

Klagenævnet gennemgår indledningsvis målsætningen for Bygholm Å, forpligtelsen til at forebygge forringelse af overfladevand som fortolket af EU-Domstolen, de danske gennemførelsesbestemmelser og Miljøstyrelsens vejledninger.

Klagenævnet udtaler herefter følgende på side 52:

*”Det er et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse på baggrund af navnlig Weser- og Land Nordrhein-Westfalen-dommene, at **forringelse af tilstanden i forhold til forurenende stoffer skal forstås således**, at når miljøkvalitetskravet for et forurenende stof allerede er overskredet, og vandområdet dermed er i den lavest mulige tilstandsniveau, **skal enhver efterfølgende stigning af koncentrationen af stoffet anses som en forringelse** af vandområdets tilstand i strid med vandrammedirektivets art. 4, stk. 1.”*

Klagenævnet konstaterer her, at forringelse af tilstanden i forhold til et forurenende stof, hvor grænseværdien i forvejen er overskredet, skal forstås således, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af stoffet anses som forringelse.

Klagenævnet udtaler i forlængelse heraf på side 52:

*”Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet **finder på den baggrund, at § 25-tilladelsen ikke er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3. idet projektet vil medføre en forringelse af Bygholm Å’s økologiske tilstand i form af en forringelse af kvalitetselementet for miljøfarlige forurenende stoffer. § 25-tilladelsen lider derfor af en væsentlig retlig mangel.***

Klagenævnet har lige ovenfor defineret forringelse som enhver efterfølgende stigning i koncentrationen. Når Klagenævnet på den baggrund konkluderer, at tilladelsen er i strid med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, idet projektet vil medføre ”en forringelse”, må det i denne sammenhæng forstås således, at det er fordi, at projektet vil medføre ”en stigning i koncentrationen”.

Klagenævnet udtaler herefter på side 52:

*”Flertallet har lagt vægt på, at miljøkvalitetskravet for kobber er overskredet, at tilstanden for miljøfarlige forurenende stoffer dermed er ikke-god, hvilket er det lavest mulige tilstandsniveau, samt **at projektet ifølge miljøkonsekvensvurdering vil medføre en merudledning af kobber til vandløbet på op til 0,034 µg/l** svarende til ca. 2 % af det generelle kvalitetskrav for kobber i en middelsituation. Flertallet bemærker i den forbindelse, at der **ikke i sagen er grundlag for at tilside-sætte Horsens Kommunes vurdering af, at projektet vil medføre en mertilførsel af kobber til vandløbet, hvorfor flertallet har lagt dette til grund for sagen.***

Den ”merudledning” af kobber på op til 0,034 µg/l, som flertallet lægger vægt på i første punktum, skal som det fremgår ovenfor forstås som en ”stigning i koncentrationen” på 0,034 µg/l.

Flertallet har således lagt vægt på, at projektet vil medføre en stigning i koncentrationen (på 0,034 µg/l).

Klagenævnet henviser i præmissen desuden til kommunens vurdering af, at projektet vil medføre en ”mertilførsel” af kobber. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunens vurdering, som refereret i Klagenævnets afgørelse, side 9, også knytter sig til koncentrationsstigninger:

*”Da **koncentrationsstigningerne** i kumulation med andre kendte kilder **er ganske lille, vurderes udledningen ikke at have nogen signifikant samlet betydning for vandløbet.** [...] Horsens Kommune har derfor vurderet, at afløbet fra bassinerne til Bygholm Å ikke medfører en forringelse af overflade-*

vandområdets tilstand, ikke medfører risiko for fald i nogen af kvalitetselementerne, eller hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål i forhold til de stoffer, hvor der i dag er overskridelser jf. Miljøstyrelsens undersøgelser fra 2015.”

Klagenævnet udtaler som begrundelse for sin afgørelse videre på side 53:

”Endvidere har flertallet lagt vægt på, at det følger af EU-Domstolens praksis, at også midlertidige og lokalt afgrænsede forringelser af tilstanden for et overfladevand er i strid med forpligtigelsen til at forebygge forringelse af tilstanden, og at den tærskel, over hvilken der konstateres en tilsidesættelse af forpligtigelsen til at forebygge forringelser af et vandområdets tilstand, skal være så lav som muligt.

*Derudover har flertallet lagt vægt på, at **størrelsen af mertilførslen af kobber ikke er afgørende**, når kvalitetskravet allerede er overskredet, **idet enhver mertilførsel vil betyde en forringelse af tilstanden**, når tilstandsniveauet er det lavest mulige. Videre har flertallet lagt vægt på, at mertilførslen af kobbers påvirkning af de andre økologiske parametre ikke i sig selv er afgørende for, om der er tale om en forringelse af tilstanden, idet en overskridelse af kvalitetskravet i sig selv må anses som en forringelse af vandløbets tilstand, jf. EU-Domstolens dom i Land Nordrhein-Westfalen. At det i miljøkonsekvensrapporten er vurderet, at mertilførslen af kobber ikke vil være afgørende for, om der opnås målopfyldelse for kvalitetselementerne for fisk, smådyr og vandplanter, kan ikke føre til, at mertilførslen kan tillades, idet **mertilførslen af kobber medfører en selvstændig forringelse i forhold til kvalitetselementet for miljøfarlige forurenende stoffer**.”*

Når Klagenævnets udtalelse om ”størrelsen af mertilførslen af kobber ikke er afgørende” læses i sammenhæng med de foregående præmisser, hvor Klagenævnet dels definerer forringelse som ”enhver stigning i koncentration”, dels anvender begrebet ”mertilførsel” som synonym for ”stigning i koncentrationen” (som i sagen var vurderet til 0,034 µg/l), kan udtalelsen forstås således, at størrelsen af *koncentrationsstigningen* ikke er afgørende, idet enhver stigning i koncentrationen, som fastslået ovenfor, vil betyde en forringelse af tilstanden. Denne konklusion er i overensstemmelse med EU-Domstolens udtalelse i Land Nordrhein-Westfalen.

Klagenævnet udtaler herefter på side 53:

*”Som konsekvens af ovenstående bemærker flertallet endvidere, at det efter flertallets vurdering ikke er i overensstemmelse med forpligtigelsen til at forebygge forringelser af tilstanden af overfladevand at tillade en mertilførsel af kobber efter en konkret væsentlighedsvurdering som anført i Miljøstyrelsens vejledning til indsatsbekendtgørelsen, når kvalitetskravet allerede er overskredet. **Vejledningen er ikke i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis om, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof udgør en forringelse**, når kvalitetskravet allerede er overskredet, hvorfor der i sagen ikke kan lægges vægt på, at Horsens Kommune har fulgt vejledningen. Nævnet konstaterer, at der i miljøkonsekvensrapporten desuden er henvist til Miljøstyrelsens FAQ-spørgsmål 43 om, at en merudledning ikke må medføre en forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end 5 %, men at der i den konkrete sag ikke er udpeget en blandingszone. [...]”*

Klagenævnets udtalelser om "mertilførsel" må på baggrund af ovenstående forstås som en "stigning i koncentrationen". Klagenævnet må i det lys forstås at læse Miljøstyrelsens vejledning om indsatsbekendtgørelsen således, at den giver mulighed for en konkret vurdering af, hvorvidt en stigning i koncentrationen er "væsentlig". Vejledningsteksten (refereret i afgørelsen, side 51) lyder bl.a. således:

"Hvorvidt der for disse vandområder kan træffes afgørelse, der medfører en tilførsel af MFS [miljøfarlige forurenende stoffer], beror på en helt konkret vurdering af påvirkningens betydelighed (signifikans) for vandområdets tilstand. [...] Vurderes påvirkningen at være ubetydelig, kan der som udgangspunkt gives tilladelse til påvirkningen."

Klagenævnet fastslår således, at det ikke er i overensstemmelse med forpligtelsen til at forebygge forringelse at tillade en stigning i koncentrationen ("påvirkning") efter en konkret væsentlighedsvurdering, som anført i Miljøstyrelsens vejledning.

Klagenævnet udtaler herefter i forhold til Miljøstyrelsens vejledning, jf. 2. punktum i Klagenævnets udtalelse ovenfor, at vejledningen ikke er i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis om, at enhver *stigning i koncentrationen* udgør forringelse.

Afgørelsen kan dermed læses således, at Klagenævnet kun har underkendt Miljøstyrelsens vejledning, i det omfang vejledningen tillader en konkret vurdering af, hvorvidt en koncentrationsstigning er væsentlig ("betydelig"/"signifikant") – idet dette ikke er i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis, særligt Land Nordrhein-Westfalen, som fastslår, at "enhver stigning i koncentrationen" skal anses for en forringelse.

5. Konklusion – Miljøministeriets vurdering af Klagenævnets afgørelse fsva. betydningen af et absolut forbud mod "mertilførsel"

Klagenævnets afgørelse kan på baggrund af ovenstående analyse læses således, at Klagenævnet alene har forholdt sig til en situation, hvor et projekt vil føre til en stigning i koncentrationen af et forurenende stof, og at Klagenævnets præmis om, at "enhver mertilførsel vil betyde en forringelse af tilstanden" i den forbindelse skal læses som "enhver stigning i koncentrationen vil betyde en forringelse."

Afgørelsen kan i det lys endvidere læses således, at Klagenævnet kun har underkendt Miljøstyrelsens vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer i det omfang vejledningen tillader en konkret vurdering af, hvorvidt en forventet koncentrationsstigning er væsentlig ("betydelig") og herefter kan tillades, hvis det vurderes ikke at være tilfældet.

Nævnet udtaler dermed ikke andet og mere, end hvad der kan siges allerede at følge af EU-Domstolens praksis.

Miljøministeriets forståelse af forringelsesbegrebet understøttes endvidere af EU-Kommissionens skriftlige tilkendegivelse over for Miljøministeriet, hvoraf bl.a. fremgår, at Kommissionen fortolker vandrammedirektivet således, at det afgørende for, om der indtræder forringelse, er, hvorvidt der sker en *stigning i koncentrationen i vandområdet*. Miljøministeriets nabotjek viser tillige, at flere nabolande, som vi sammenligner os med, generelt har en tilsvarende forståelse af vandrammedirektivet og EU-Domstolens afgørelser.

Det kan dog uanset ovenstående ikke udelukkes, at Miljøministeriets udlægning af afgørelsen og den nærmere udmøntning af ministeriets fortolkning i Miljøstyrelsens nye vejledning kan blive underkendt i nye sager ved Klagenævnet.

Ovenstående læsning af Klagenævnets afgørelse og Miljøministeriets udmøntning heraf ændrer endvidere ikke på, at det afgørende i sidste ende er, hvorledes EU-Domstolen vil fortolke begrebet ”enhver forringelse” i denne sammenhæng.

6. Nærmere om udmøntningen af Miljøministeriets fortolkning

På baggrund af ovenstående fortolkning af Klagenævnets afgørelse har Miljøministeriet nu revideret de dele af vejledningerne, som var suspenderet. Ovenstående fortolkning er dermed udmøntet i revideret udkast til vejledning til indsatsbekendtgørelsen og til Miljøstyrelsens spørgsmål og svar om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet. Det er bl.a. præciseret, hvordan forringelsesbegrebet skal forstås, og hvilke elementer der skal inddrages i den konkrete vurdering af, om en udledning vil medføre en forringelse.

Miljømyndighederne skal altid foretage en konkret vurdering af, om en udledning af et givet forurenende stof vil medføre en stigning i koncentrationen og dermed udgøre en forringelse. Miljøministeriet lægger til grund, at det afgørende for denne vurdering er, om der vil ske en målbar stigning i koncentration af stoffet på et repræsentativt overvågningspunkt i vandområdet.

En tilførsel af et forurenende stof medfører ikke automatisk, at der sker en stigning i koncentrationen af det pågældende stof. Tilførsel af et forurenende stof i en koncentration i udledningen, der er lavere end eller lig den koncentration, der i forvejen er i vandområdet, medfører således som udgangspunkt ikke en stigning i koncentrationen.

Tilførsel af et forurenende stof i en koncentration i udledningen, der er højere end den koncentration, der er i forvejen i vandområdet, *kan* medføre en stigning i koncentrationen, som dog ikke nødvendigvis vil være målbar i et for vandområdet repræsentativt målepunkt.

Det afhænger af koncentrationen af det tilførte stof, den i forvejen forekommende koncentration i vandområdet, vandudvekslingen med tilstødende vandområder og stoffets skæbne i miljøet, herunder eventuel omdannelse eller nedbrydning.

Fører en udledning af et forurenende stof til en målbar stigning i koncentrationen i et repræsentativt målepunkt i et overfladevandområde, sådan at koncentrationen herefter påviseligt vil overskride miljøkvalitetskrav for stoffet i målepunktet, eller i de tilfælde, hvor kvalitetskrav for et eller flere stoffer allerede er overskredet i punktet, påviseligt stiger yderligere, sker der en forringelse af det pågældende vandområdes tilstand. Dette vil stride mod forpligtelsen til at forebygge forringelser.

De reviderede vejledningerne offentliggøres endeligt efter høringsperioden.

J.nr. 2023-36386
Ref. Virk, VFS, H&V, Erhverv
Den 5. juli 2023

Løsningsforslag til vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevandområder, hvor der i forvejen er overskridelse af miljøkvalitetskrav

Problemstilling

Departementet har anmodet Miljøstyrelsen om en indledende vurdering af konsekvenser ved forskellige scenarier (herefter fremgangsmåder) for fremtidig administration af tilladelser og godkendelser til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) til overfladevandområder, hvor de udledte stoffers miljøkvalitetskrav er overskredet. Departementet ønsker beregninger ledsaget af en beskrivelse af forudsætninger og usikkerheder samt fordele og ulemper ud fra både miljømæssige og erhvervmæssige betragtninger.

Fremgangsmåderne skal ligge inden for de juridiske rammer for fortolkning af 'stigning i koncentrationen', som departementet har præsenteret.

Departementet har anmodet Miljøstyrelsen om i videst muligt omfang at vurdere, om forslag til fremgangsmåder for fremtidig administration af meddelelse af udledningstilladelser vil have konsekvenser for muligheden for at kunne meddele sådanne tilladelser.

Baggrund

Af FAQ 43 i Miljøstyrelsens vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer¹ fremgår det, at det er muligt for en miljømyndighed at udpege en blandingszone omkring udledningspunktet for en udledning af spildevand med indhold af MFS, for hvilket miljøkvalitetskrav i forvejen er overskredet i det berørte vandområde. Det fremgår af FAQ'en blandt andet, at "[h]vis det generelle kvalitetskrav eller maksimumkoncentrationen for et givet stof i vand allerede er overskredet i vandområdet, må udledningen ikke medføre en forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end 5 [procent] af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand." Hvad påvirkning af sedimentet angår, må udledningen ifølge FAQ 43 ikke medføre en beregnet forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration i sedimentet på mere end 1 procent af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment.

Løsning

Miljøstyrelsen har nedenfor beskrevet to alternative fremgangsmåder, hvormed myndighederne kan fastsætte grænser for udledningens påvirkning af tilstanden i et vandområde med overskridelse af miljøkvalitetskrav. De alternative fremgangsmåder tager udgangspunkt i, at en *beregnet* tilladt

¹ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

koncentrationsstigning ikke må kunne måles i et for overfladevandsområdet *repræsentativt målepunkt*:

1. Fremgangsmåde med udgangspunkt i analysetekniske muligheder.
2. Fremgangsmåde med udgangspunkt i Miljøstyrelsens retningslinjer for klassificering af tilstand.

Miljøstyrelsen har for disse fremgangsmåder vurderet fordele og ulemper og sammenholdt dem med fordele og ulemper ved fremgangsmåden i FAQ 43 ud fra miljømæssige og erhvervsmæssige betragtninger. Miljøstyrelsen har her for sammenligningens skyld forudsat, at de enkelte fremgangsmåders rammer for udledning udnyttes fuldt ud.

Miljøstyrelsen har i undersøgelserne lagt til grund, at et målepunkt for at kunne anses som repræsentativt for det berørte overfladevandområde som helhed må være placeret i en vis afstand fra eventuelle udledninger. En forhøjelse af koncentrationen i vandområdet uden for en blandingszone vil aftage med afstanden fra blandingszonens rand og må derfor være betydeligt mindre i det repræsentative målepunkt end ved blandingszonens rand. Det følger heraf, at hvis en forhøjelse af koncentrationen ved blandingszonens rand ikke er målbar, vil koncentrationsforhøjelsen i det repræsentative målepunkt heller ikke være det.

Selv om de alternative fremgangsmåder tager udgangspunkt i, at koncentrationsstigningen ikke må kunne måles i et repræsentativt målepunkt i overfladevandområdet, jf. ovenfor, har Miljøstyrelsen for at kunne sammenligne fremgangsmåderne forudsat i undersøgelserne, at koncentrationsstigningen ikke må kunne måles ved randen af blandingszonen svarende til, at FAQ 43 sætter en øvre grænse for koncentrationsstigning ved randen af blandingszonen. De påviste forskelle mellem de alternative fremgangsmåder og fremgangsmåden i FAQ 43 ville være (endnu) mere udtalte ved en vurdering af koncentrationsstigninger i et repræsentativt målepunkt i vandområdet.

Miljøstyrelsens analyse af de to alternative fremgangsmåder er nærmere beskrevet i bilag 1, 2 og 3.

Eksisterende vejledning i FAQ 43

Beskrivelse

Hvis miljøkvalitetskravet for et givet MFS i forvejen er overskredet i det berørte overfladevandområde, må udledningen ifølge FAQ 43 ikke medføre en beregnet forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration i vand ved blandingszonens rand på mere end 5 procent af det generelle kvalitetskrav (miljøkvalitetskravet for vand udtrykt som årsgennemsnit), jf. eksempel i Tabel 1 nedenfor. Hvad påvirkning af sedimentet angår, må udledningen ifølge FAQ 43 ikke medføre en beregnet forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration i sedimentet på mere end 1 procent af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment. Er den beregnede koncentrationsstigning mindre end anført, kan den ifølge FAQ'en anses for ikke at medføre en forringelse af tilstanden.

På grund af fortyndingen i vandområdet mellem blandingszonen og det repræsentative punkt vil koncentrationsstigningen ved det repræsentative målepunkt være lavere end 5 procent.

Eksempel

Tabel 1 Tilladt koncentrationsstigning for tre metaller ved randen af en blandingszone udpeget i et marint overfladevandområde efter fremgangsmåden i FAQ 43. Den tilladte koncentrationsstigning i procent af det generelle kvalitetskrav er udtryk for det resulterende beskyttelsesniveau: Jo højere koncentrationsstigning der tillades, jo lavere er beskyttelsesniveauet.

Parameter	Generelt kvalitetskrav i µg/L	Tilladt koncentrationsstigning i µg/L	Tilladt koncentrationsstigning i procent af generelt kvalitetskrav
PFOS	0,00013	0,000007	5
Bly	1,3	0,07	5
Antimon	11,3	0,57	5
TBT	0,0002	0,00001	5
Kobber	1,067	0,05	5
Naphthalen	2	0,1	5
Strontium	2100	105	5

Fordele

- Det resulterende beskyttelsesniveau er i udgangspunktet ens for alle stoffer.
- Vurdering af, om udledningen vil medføre en forringelse af tilstanden i det berørte vandområde, er uafhængig af afstanden til repræsentative målepunkter.
- Fremgangsmåden er praktisk anvendelig for tilladelsesmyndighederne (Miljøstyrelsen og kommunerne).
- Fremgangsmåden tilgodeser retssikkerheden, idet den er forudsigelig i praksis i kraft af, at den er baseret på en fast procentsats af miljøkvalitetskravet og ikke på variable parametre.

Ulemper

- Miljøstyrelsen har ikke identificeret faglige, juridiske eller erhvervsmæssige ulemper ved denne fremgangsmåde i forbindelse med denne bestilling.

Fremgangsmåde 1: Måleusikkerhedsmetoden med udgangspunkt i analysetekniske muligheder

Beskrivelse

Ved denne fremgangsmåde vurderes en beregnet koncentrationsstigning i et repræsentativt målepunkt at indebære en forringelse, når den *ville kunne måles* med sikkerhed med en målemetode, som skal være i overensstemmelse med de relevante krav fastsat i analysekvalitetsbekendtgørelsen². At koncentrationsstigningen skal kunne måles *med sikkerhed*, indebærer, at koncentrationsstigningen skal være større end den måleusikkerhed, som den anvendte målemetode er forbundet med. Er den beregnede koncentrationsstigning mindre end måleusikkerheden, anses den for ikke at medføre en forringelse af tilstanden.

Analysekvalitetsbekendtgørelsen anviser målemetoder for en lang række MFS og fastsætter krav til kvaliteten af de kemiske analyser, som skal overholdes af akkrediterede laboratorier, som anvender

² Bekendtgørelse nr. 529 af 14. maj 2023 om kvalitetskrav til miljømålinger.

metoderne til miljømålinger. Kravene, som blandt andet vedrører måleusikkerhed³, detektionsgrænse⁴ og kvantifikationsgrænse⁵, sikrer, at måleresultaterne er pålidelige.

Eksempel

Tabel 2 Tilladt koncentrationsstigning for tre MFS ved randen af en blandingszone udpeget i et marint overfladevandområde efter fremgangsmåde med udgangspunkt i analysetekniske muligheder. Den tilladte koncentrationsstigning i procent af det generelle kvalitetskrav er udtryk for det resulterende beskyttelsesniveau: Jo højere koncentrationsstigning der tillades, jo lavere er beskyttelsesniveauet.

Parameter	Generelt kvalitetskrav i µg/L	Tilladt koncentrationsstigning i µg/L	Tilladt koncentrationsstigning i procent af generelt kvalitetskrav
PFOS	0,00013	Ingen analysemetode	
Bly	1,3	Minimum 0,7	Minimum 50
Antimon	11,3	Ingen analysemetode	
TBT	0,0002	0,0001-0,005	50-2.500
Kobber	1	Minimum 0,5	Minimum 50
Napthalen	2	Minimum 0,6	Minimum 30
Strontium	2100	Ingen analysemetode	

Fordele

- Fremgangsmåden er fagligt funderet i måleusikkerhederne i overvågningens analysemetoder.

Ulemper

- Måleusikkerheden afhænger af den konkrete analysemetode og kan variere betydeligt fra stof til stof. Måleusikkerheden er alt andet lige er størst ved måling af lave koncentrationer nær analysemetodens kvantifikationsgrænse og detektionsgrænse, i hvilket måleområde de mest giftige stoffer ofte vil skulle måles. Fremgangsmåden indebærer derfor, at koncentrationsstigninger i vandmiljøet for de mest giftige stoffer oftest skal være relativt større for at kunne påvises, end tilfældet er for de mindre giftige stoffer. Beskyttelsesniveauet vil derved kunne variere fra stof til stof alene som følge af forskellige analysemetoder og vil alt andet lige blive lavere, jo mere giftigt stoffet er over for vandlevende organismer.

³ Kemiske målinger er forbundet med en vis måleusikkerhed, som er udtryk for, hvor meget måleresultatet med den anvendte målemetode kan afvige fra den 'sande' værdi. Jo lavere koncentrationer der skal måles, jo større er måleusikkerheden.

⁴ Detektionsgrænsen er den laveste koncentration af et givet stof i en prøve, ved hvilken stoffet med sikkerhed kan siges at være påvist.

⁵ Kvantifikationsgrænsen er den laveste koncentration af et givet stof i en prøve, ved hvilken stoffet med sikkerhed kan siges at være kvantificeret. Kvantifikationsgrænse er i analysekvalitetsbekendtgørelsen defineret som tre gange detektionsgrænsen.

- Der er ikke i analysekvalitetsbekendtgørelsen anvist analysemetoder for alle matricer (vand, biota og sediment) og typer af vandområde (fersk og marint) for de MFS, for hvilke der er fastsat miljøkvalitetskrav. Hvor der ikke er anvist analysemetoder, mangler der måleusikkerheder at sammenholde beregnede koncentrationsstigninger med.

Fremgangsmåde 2: Sidste ciffer-metoden med udgangspunkt i Miljøstyrelsens retningslinjer til klassificering af tilstand

Beskrivelse

Miljøstyrelsen klassificerer vandområdernes tilstand ved at sammenholde målte koncentrationer af de enkelte stoffer i vand, sediment og biota med de miljøkvalitetskrav, der er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål⁶. Den målte koncentration betragtes som værende højere end miljøkvalitetskravet, når det sidste ciffer i den værdi, som angiver miljøkvalitetskravet for pågældende stof i den relevante tabel i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål⁷, er overskredet.

Med udgangspunkt heri vurderes ved denne fremgangsmåde en beregnet koncentrationsstigning i et repræsentativt målepunkt at indebære en forringelse, når den er lig med eller større end, hvad der svarer til en stigning på 1 på sidste ciffer i miljøkvalitetskravet. Det vil for eksempel betyde for et givet stof med miljøkvalitetskrav 2,1 µg/L, at en i forvejen forekommende koncentration i vandområdet på 3,2 µg/L skal forøges til 3,3 µg/L, før der er tale om en forringelse af tilstanden.

Eksempel

Tabel 3 Tilladt koncentrationsstigning ved randen af en blandingszone udpeget i et marint overfladevandområde efter fremgangsmåde med udgangspunkt i retningslinjer for klassificering af tilstand. Den tilladte koncentrationsstigning i procent af det generelle kvalitetskrav er udtryk for det resulterende beskyttelsesniveau: Jo højere koncentrationsstigning der tillades, jo lavere er beskyttelsesniveauet.

Parameter	Generelt kvalitetskrav i µg/L	Tilladt koncentrationsstigning i µg/L	Tilladt koncentrationsstigning i procent af generelt kvalitetskrav
PFOS	0,00013	0,00001	7,7
Bly	1,3	0,1	7,7
Antimon	11,3	0,1	0,9
TBT	0,0002	0,0001	50
Kobber	1	0,99	94
Naphthalen	2	0,99	50
Strontium	2100	0,99	0,006

⁷ Hvis miljøkvalitetskravet er 1,2 µg/l tillades en koncentrationsstigning i blandingszonens rand på op til 0,0999 eller < 0,1 µg/L.

Fordele

- Beregnede koncentrationsstigninger vurderes på grundlag af bekendtgørelsesfastsatte miljøkvalitetskrav.
- En beregnet koncentrationsstigning, som akkurat indebærer en forringelse af tilstanden, svarer til den mindste koncentrationsstigning, der ville blive påvist ved Miljøstyrelsens overvågning af forekomsten af pågældende stof i det berørte overfladevandområde.

Ulemper

- Det resulterende beskyttelsesniveau varierer fra stof til stof afhængigt af antallet af betydende cifre, hvormed miljøkvalitetskrav for det enkelte stof er fastsat. Antallet af betydende cifre varierer mellem stoffer uafhængigt af deres giftighed over for vandlevende organismer og dermed uafhængigt af beskyttelsesbehovet.

Konsekvenser for fremtidig meddelelse af udledningstilladelser

Miljøstyrelsen gennemgår nedenfor resultaterne af den indledende analyse af de testede fremgangsmåders forventede konsekvenser for meddelelse af udledningstilladelser til virksomheder, jf. bilag 3, baseret på analysen af forskellen med den eksisterende FAQ 43 og de to foreslåede alternative fremgangsmåder, jf. analyse i bilag 1 og 2 af fremgangsmåde 1 og 2 sammenholdt med FAQ 43. Miljøstyrelsen har ikke inden for den givne frist haft mulighed for at foretage en dybtgående konsekvensanalyse for alle brancher og afgørelser, som er omfattet af anvendelsesområdet for FAQ 43.

Virksomheder kan påvirke overfladevandområder med MFS via en punktudledning og via tilførsel fra luften i form af deposition⁸. MFS tilføres overfladevandområder fra forskellige brancher, herunder power to X-anlæg, affaldsforbrændingsanlæg, deponier, mejerier, industrielle renseanlæg, og kemisk industri.

Punktudledning

Med fremgangsmåde 1, jf. bilag 1, vil rammen for at give tilladelse til merudledning af MFS blive udvidet i forhold til rammen, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43, fordi beskyttelsesniveauet er afhængigt af måleusikkerhed, detektionsgrænse og kvantifikationsgrænse og som resultat heraf bliver lavere end det beskyttelsesniveau, som FAQ 43 resulterer i. Ansøgninger om udledningstilladelse, der i dag ville blive afslået, vil kunne imødekommes.

Med fremgangsmåde 2, jf. bilag 2, vil rammen for at give tilladelse til merudledning af MFS blive udvidet i forhold til rammen, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43, for et *flertal* af stofferne. Kun få af de stoffer, for hvilke rammen indsnævres, er i forbindelse med overvågningen konstateret i koncentrationer i overfladevandområder, der overskrider miljøkvalitetskravet. Det drejer sig primært om arsen, nikkel, zink og chrom i vandfasen og bly i sediment. Miljøstyrelsen behandler ofte ansøgninger om udledningstilladelse med indhold af disse metaller.

⁸ Deposition er afsætning af luftbårne forurenende stoffer på overflader som jord og overfladevandområder. Luftforureningen spredes med vinden, undertiden over afstande på flere tusinde km, før den afsættes og kan gøre skade på økosystemer, mennesker eller materialer. Den mængde, der afsættes, afhænger både af koncentrationen i luften og af depositions hastigheden.

Fremgangsmåde 2 vil for disse fem metaller i væsentligt omfang at indskrænke mulighederne for at give tilladelse til punktudledninger til overfladevandområder med begrænset potentiale for fortynding af det udledte spildevand.

Omvendt vil fremgangsmåde 2 medføre for kobber, at der kan gives tilladelse til en beregnet koncentrationsstigning på 99 procent af det generelle kvalitetskrav i de marine vandområder, hvor fremgangsmåden i FAQ 43 kun tillader koncentrationsstigning på 5 procent af det generelle miljøkvalitetskrav.

Deposition

Hverken fremgangsmåde 1 eller 2 vil få konsekvenser for antallet af tilladelser til luftemissioner, der vil resultere i deposition af MFS til overfladevandområder. Miljøstyrelsen har ikke umiddelbart kendskab til kilder til luftemission, som vil kunne bidrage med en koncentrationsstigning i et berørt vandområde, der indebærer en forringelse af tilstanden som vurderet efter fremgangsmåde 1 og 2, jf. bilag 3.

Sammenfattende vurdering

Fremgangsmåde i FAQ 43

De i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål fastsatte miljøkvalitetskrav for MFS afspejler som hovedregel de enkelte stoffers giftighed over for vandlevende organismer. Det følger heraf, at den relative beskyttelse, som i den aktuelle sammenhæng kan udtrykkes ved en tilladt koncentrationsstigning i procent af det fastsatte miljøkvalitetskrav, som udgangspunkt bør være den samme for alle stoffer. En sådan ensartet beskyttelse for alle stoffer opnås med fremgangsmåden i FAQ 43, således som det fremgår af tabel 1 ovenfor.

Fremgangsmåde 1 med udgangspunkt i analysetekniske muligheder

Fremgangsmåde 1 tager udgangspunkt i måleusikkerheden ved de analysemetoder, som anvendes ved måling af forekomsten af de enkelte MFS. En beregnet koncentrationsstigning skal være større end måleusikkerheden for, at påvirkningen anses som en forringelse af tilstanden. Der tages her ikke højde for, at de giftigste stoffer typisk vil skulle måles i lave koncentrationer, hvor måleusikkerheden ved de enkelte analysemetoder generelt er stor. Fremgangsmåden indebærer dermed, at der som hovedregel vil blive tilladt en større koncentrationsstigning målt i procent af det generelle kvalitetskrav, jo giftigere stoffet er, jf. eksemplet i tabel 2 ovenfor. Med fremgangsmåde 1 vil der kunne tillades en beregnet koncentrationsstigning på mellem 30 og 208.000 procent af stoffets miljøkvalitetskrav ved en repræsentativ målestation, hvor der med fremgangsmåden i FAQ 43 vil kunne tillades en beregnet koncentrationsstigning på 5 procent i blandingszonens rand, jf. bilag 1. Beskyttelsesniveauet bliver med fremgangsmåde 1 dermed ikke det samme for alle stoffer, som tilfældet er med fremgangsmåden i FAQ 43.

Sammenholdt med fremgangsmåden i FAQ 43 vil fremgangsmåde 1 for alle MFS, som er indgået i Miljøstyrelsens analyse, udvide rammen for at give tilladelse til merudledning til et overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet.

Det forudsættes for anvendelse af fremgangsmåde 1, at analysekvalitetsbekendtgørelsens liste over analysemetoder og tilhørende måleusikkerheder suppleres med metoder for de stoffer og matricer, for hvilke der i dag ikke foreligger sådanne. Dette vil ske ved at involvere referencelaboratoriet i arbejdet, som udarbejder et notat med anbefalinger til, hvilke metoder der kan anvendes og hvilke analysekvalitetskrav der skal fastsættes for hver matrice for hver stof.

Fremgangsmåde 2 med udgangspunkt i retningslinjer til klassificering af tilstand

Fremgangsmåde 2 tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens retningslinjer for klassificering af overfladevandområders tilstand med hensyn til forekomst af MFS. En beregnet koncentrationsstigning skal være større end 1 på sidste betydende ciffer i værdien, som angiver miljøkvalitetskravet i den relevante tabel i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål. Der tages her ikke højde for, at antallet af betydende cifre (decimaler) ikke er ens for alle stoffer og ikke nødvendigvis hænger sammen med de enkelte stoffers giftighed over for vandlevende organismer. Spørgsmålet om, hvor stor en koncentrationsstigning, der med fremgangsmåden vil kunne tillades for et givet MFS, vil derfor være forbundet et element af tilfældighed, idet antallet af betydende cifre ikke er konsistent, jf. eksemplet i tabel 3 ovenfor. Beskyttelsen bliver dermed ikke ensartet, som tilfældet er med fremgangsmåden i FAQ 43.

Sammenholdt med fremgangsmåden i FAQ 43 vil fremgangsmåde 2 for flertallet af MFS, som er indgået i Miljøstyrelsens analyse, udvide rammen for at give tilladelse til merudledning til et overfladevandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet. For nogle af stofferne udvides rammen betydeligt: For kobber tillader fremgangsmåden en stigning i blandingszonens rand på 68 og

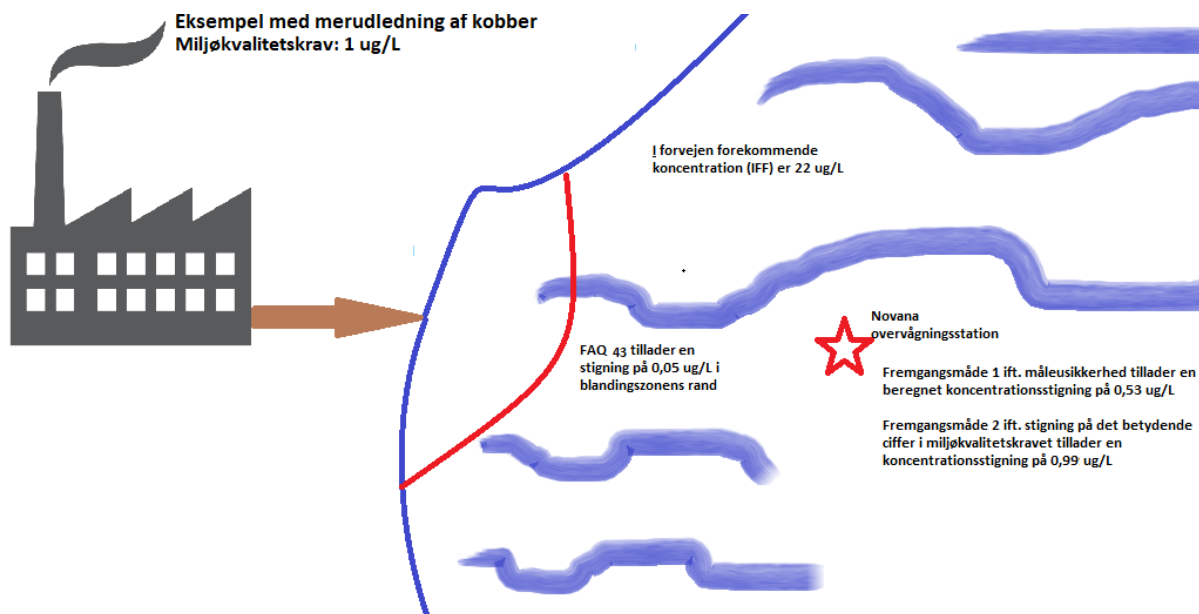
99 procent af stoffets generelle kvalitetskrav for henholdsvis ferske og marine overfladevandområder, hvor fremgangsmåden i FAQ 43 tillader en stigning på 5 procent af stoffets miljøkvalitetskrav i blandingszonens rand.

Scenarier

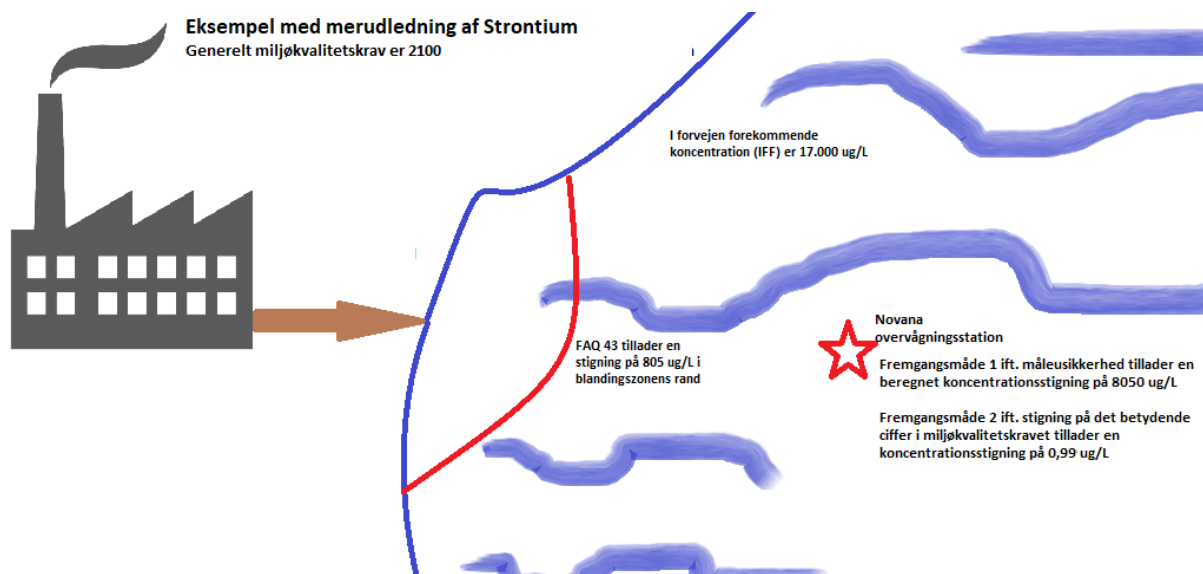
Nedenstående Figur 1 og Figur 2 illustrerer forskellen mellem de tilladte koncentrationsstigninger, som følger af anvendelsen af fremgangsmåde 1 og fremgangsmåde 2 sammenholdt med anvendelse af fremgangsmåden i FAQ 43.

Det fremgår af Figur 1, at fremgangsmåden i FAQ 43 for kobber tillader en koncentrationsstigning på op til 0,05 µg/L i *blandingszonens rand*, mens fremgangsmåde 1 og fremgangsmåde 2 tillader beregnede koncentrationsstigninger i *et repræsentativt målepunkt* på henholdsvis 0,53 µg/L og 0,99 µg/L.

Det fremgår af Figur 2, at fremgangsmåde 2 for strontium tillader en mindre koncentrationsstigning end fremgangsmåden i FAQ 43 og fremgangsmåde 1, selv når det tages i betragtning, at de tilladte koncentrationsstigninger gælder i forskellig afstand fra udledningspunktet, henholdsvis i blandingszonens rand og i et repræsentativt målepunkt. På grund af fortyndingen i vandområdet mellem blandingszonen og det repræsentative punkt vil koncentrationsstigningen ved anvendelse af FAQ 43 være lavere ved det repræsentative målepunkt.

Figur 1 Sammenligning mellem hvad fremgangsmåden i FAQ 43 og fremgangsmåde 1 og 2 tillader af merudledning af et stof til et overfladevandsområde, hvor stoffets miljøkvalitetskrav vurderes at være overskredet. Eksemplet er for udledning af kobber til et marint vandområde, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet, da der er målt en koncentration af stoffet på 22 µg/L i vandområdet.

Figur 2 Eksemplet er for udledning af strontium til et marint vandområde, hvor miljøkvalitetskravet på er overskredet. Der er ikke anvist en analysemetode for overvågning i marint vand i analysekvalitetsbekendtgørelsen, hvorfor måleusikkerheden i dette eksempel er antaget til at være lig måleusikkerheden for de andre tungmetaller, der er oplyst analysemetoder for i analysekvalitetsbekendtgørelsen.

Konklusion

FAQ 43 såvel som de to alternative fremgangsmåder vurderes alle at ligge inden for de juridiske rammer for fortolkning af 'stigning i koncentrationen', som departementet har præsenteret.

Miljøstyrelsens undersøgelse har vist, at de to alternative fremgangsmåder til fastsættelse af grænser for udlednings påvirkning af tilstanden i overfladevandområder begge har fordele og ulemper. Efter Miljøstyrelsens vurdering er det et tungvejende argument imod at vælge disse, at det beskyttelsesniveau, som opnås for begge fremgangsmåder, varierer mellem de enkelte stoffer, og for fremgangsmåde 1 er beskyttelsesniveauet generelt lavest for de mest giftige stoffer. Derudover er de beskyttelsesniveauer, som opnås med de to fremgangsmåder, generelt lavere end det beskyttelsesniveau, der opnås med fremgangsmåden i FAQ 43.

Hvad erhvervsmæssige konsekvenser angår, viser Miljøstyrelsens undersøgelse, at begge de to alternative fremgangsmåder generelt udvider rammerne for at give tilladelse til merudledning af MFS i forhold til den ramme, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43. For visse almindeligt forekommende stoffer vil fremgangsmåde 2 dog indsnævre rammen for at give tilladelse til merudledning sammenholdt med rammen, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43.

Virksomheder
J.nr. 2023-36386
Ref. Virk
Den 5. juli 2023

Bilag 1 - Analyse af Måleusikkerhedsmetoden sammenholdt med fremgangsmåden i FAQ43

Problemstilling

Notatet analyserer de miljømæssige konsekvenser ved at udskifte den eksisterende fremgangsmåde i FAQ 43 med Fremgangsmåde 1, som er baseret på de analysetekniske muligheder for at måle en koncentrationsstigning.

Metode

Vurderingerne er delt op ift. vand og sediment og ift. om det er et marint eller fersk overfladevandsområde, da der kan være forskel på måleusikkerheden for det samme stof afhængig af hvilken matrice eller type af overfladevandsområde, der måles i.

Beskrivelse af Fremgangsmåde 1:

Ved denne fremgangsmåde vurderes en beregnet koncentrationsstigning i et repræsentativt målepunkt] at indebære en forringelse, når den *ville kunne måles* med sikkerhed med en målemetode, som skal være i overensstemmelse med de relevante krav fastsat i analysekvalitetsbekendtgørelsen¹. At koncentrationsstigningen skal kunne måles *med sikkerhed*, indebærer, at koncentrationsstigningen skal være større end den måleusikkerhed, som den anvendte målemetode er forbundet med jf. Tabel 2. Er den beregnede koncentrationsstigning mindre end måleusikkerheden, indebærer den ikke en forringelse af tilstanden.

Definition på målbar koncentrationsstigning

Miljømyndigheden skal ved vurdering af en ansøgning om udledningstilladelse af miljøfarlige forurenende stoffer foretage en beregning af, hvorvidt udledningen vil medføre forringelse af det modtagende overfladevandsområde, jf. § 7 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer². Målbar koncentrationsstigning forstås ved denne metode som en beregnet koncentrationsstigning, der er højere end målemetodens måleusikkerhed.

Målemetodens usikkerhed er afhængig af, i hvilket område, omkring målemetodens detektionsgrænse³, der analyseres⁴. Den ekspanderede måleusikkerhed er bestemt på baggrund af den absolutte værdi for måleusikkerheden U_{abs} ⁵ i måleområdet tæt på metodens detektionsgrænse, og

¹ Bekendtgørelse nr. 529 af 14. maj 2023 om kvalitetskrav til miljømålinger.

² Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

³ Detektionsgrænsen er den laveste koncentration, der kan påvises jf. analysekvalitetsbekendtgørelsen.

⁴ Bekendtgørelse nr. 529 af 14. maj 2023 om kvalitetskrav til miljømålinger (Analysekvalitetsbekendtgørelsen).

⁵ Den ekspanderede måleusikkerhed er et interval omkring resultatet af en måling, der forventes at omfatte en stor del af den fordeling af værdier, der med rimelighed (95% konfidens) kan tillægges måleresultatet jf.

den relative værdi for måleusikkerheden U_{rel} anvendes ved måleområdet over $5 \times$ analysemetodens detektionsgrænse⁶. At anvende analysemetodens detektionsgrænse, som afskæringskriterie for hvornår en koncentrationsstigning er målbar, vurderes ikke at være aktuelt, da der i forvejen er overskridelser af miljøkvalitetskrav i vandområdet, hvormed det må antages, at den i forvejen forekommende koncentration i vandområdet er målbar/over detektionsgrænsen.

Der er anvendt de målemetoder og tilhørende måleusikkerheder og detektionsgrænser, som er oplyst for hvert enkelt stof i analysekvalitetsbekendtgørelsen ift. overvågning i marin og fersk vand. Der er anvendt de oplyste analysemetoder i analysekvalitetsbekendtgørelsens tabel 1.11 og 1.16 for analysemetoder til overvågning af hhv. sediment og vand i ferskvand, samt tabel 1.6 og 1.12 for analysemetoder til overvågning af hhv. sediment og vand i det marine overfladevand. Analysekvalitetsbekendtgørelsen har ikke oplyst analysemetoder for alle stoffer, der er fastsat miljøkvalitetskrav for. Denne redegørelse er derfor begrænset til de stoffer, som har fastsat analysemetoder i analysekvalitetsbekendtgørelsen.

Beskrivelse af fremgangsmåde i FAQ 43:

Hvis miljøkvalitetskravet for et givet MFS i forvejen er overskredet i det berørte overfladevandområde, må udledningen i vandfasen ifølge FAQ 43 ikke medføre en beregnet forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end fem procent af det generelle kvalitetskrav. Hvad påvirkning af sedimentet angår, må udledningen ifølge FAQ 43 ikke medføre en beregnet forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration i sedimentet på mere end en procent af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment. Er den beregnede koncentrationsstigning mindre end hhv. 5% af det generelle miljøkvalitetskrav og 1 % af sedimentkvalitetskravet, indebærer den ikke en forringelse af tilstanden.

Analyse af forskellen på fremgangsmåde 1 ift. fremgangsmåden i FAQ 43 ift. vurdering af en udlednings tilladte påvirkning af vandfasen ift. det generelle miljøkvalitetskrav

Fersk overfladevand

I Analysekvalitetsbekendtgørelsen er der angivet målemetoder for måling af koncentrationen i fersk overfladevand for 27 stoffer, som har et generelt miljøkvalitetskrav. Af de 27 stoffer er der tre af stofferne, hvor det generelle miljøkvalitetskrav er mindre end målemetodens detektionsgrænse. For disse tre stoffer vil der både kunne være overskridelser i det modtagende overfladevandsområde i et koncentrationsniveau, hvor den absolutte måleusikkerhed skal anvendes, og hvor den relative måleusikkerhed skal anvendes jf. afsnit ovenfor. Derfor vil vurderingen for de tre stoffer TBT, MTBE og 1,2 dibromethan blive udført på baggrund af både den absolutte måleusikkerhed og den relative måleusikkerhed. For de resterende 24 stoffer vil det altid være den relative måleusikkerhed, der vil skulle anvendes ved koncentrationer over stoffets miljøkvalitetskrav. Den relative måleusikkerhed opgives i procent i forhold til den målte koncentration. I denne test sættes den målte koncentration i overfladevandsområdet konservativt til stoffets generelle miljøkvalitetskrav, så det er muligt at sammenligne måleusikkerheden med den tilladte koncentrationsstigning jf. FAQ 43.

Det vurderes, at Fremgangsmåde 1 tillader en højere koncentrationsstigning i blandingszonens rand end FAQ 43 for de 27 testede stoffer jf. Tabel 1.

Analysekvalitetsbekendtgørelsen. Den ekspanderede måleusikkerhed estimeres som en absolut værdi (U_{abs}) på lavt koncentrationsniveau og som en relativ værdi (U_{rel}) på højt koncentrationsniveau.

⁶ Notat af 14. dec. 2020 udarbejdet af Miljøstyrelsens referencelaboratorium for kemiske og mikrobiologiske miljømålinger

Tabel 1 For de miljøfarlige forurenende stoffer, hvor der er oplyst analysemetode i Analyse kvalitetsbekendtgørelsen ift. overvågning i vandfasen i de ferske overfladevandsområder, er metodens måleusikkerhed holdt op imod FAQ43's tilladte koncentrationsstigning i blandingszonens rand. IR = ikke relevant for denne vurdering.

Parameter	Generelt miljøkvalitet skrav [ug/l]	LD: Detektionsgrænse [ug/L]	Urel relativ måleusikkerhed omregnet til µg/l ved en koncentration lig miljøkvalitetskravet.	Uabskspanderet måleusikkerhed [µg/L]	FAQ 43: 5 % af det generelle miljøkvalitet skrav [µg/L]	Tilladt koncentrationsstigning jf. FAQ 43 er mindre end hvad fremgangsmåde 1 tillader	Fremgangsmåde 1's tilladte koncentrationsstigning ift. stoffets miljøkvalitetskrav [%]
Antimon	113	0,3	22,6	1	5,65	+	Minimum 20
Arsen	4,3	0,3	0,86	IR	0,215	+	Minimum 20
Barium	36	1	7,2	IR	1,8	+	Minimum 20
Bly	1,21773	0,03	0,2	IR	0,036532	+	Minimum 20
Bor	344	10	68,8	IR	17,2	+	Minimum 20
Cadmium	mellem 0,08-0,25 afhængig af vandets hårdhed	0,005	0,02	IR	0,004-0,0125	+	Minimum 20
Chrom VI	3,4	0,3	0,7	IR	0,17	+	Minimum 20
Kobber	1,48	0,1	0,3	IR	0,074	+	Minimum 20
Mangan	300	2	60	IR	15	+	Minimum 20
Nikkel	4	0,2	0,8	IR	0,2	+	Minimum 20
Selenium	0,36	0,3	0,07	IR	0,018	+	Minimum 20
Zink	9,4	0,3	1,9	IR	0,47	+	Minimum 20
TBT	0,0002	0,001	0,0001	0,005	0,00001	+	Mellem 50-2.500
Napthalen	2	0,1	0,6	IR	0,1	+	Minimum 30
Nonylphenoler	0,3	0,03	0,09	IR	0,015	+	Minimum 30
Vanadium	4,634315589	0,3	0,9	IR	0,231716	+	Minimum 20
Benzen	10	0,03	3	IR	0,5	+	Minimum 30
1,2 dibromethan	0,002	0,003	0,0006	0,02	0,0001	+	30-1.000
Dichlormethan	20	0,03	6	IR	1	+	Minimum 30
Trichlormethan	2,5	0,03	0,75	IR	0,125	+	Minimum 30
Tetrachlormethan	12	0,03	3,6	IR	0,6	+	Minimum 30
Trichlorethan	21	0,03	6,3	IR	1,05	+	Minimum 30
Tetrachlorethaner	70	0,03	21	IR	3,5	+	Minimum 30
Trichlorbenzen	0,4	0,01	0,12	IR	0,02	+	Minimum 30
Pentachlorbenzen	0,007	0,005	0,002	IR	0,00035	+	Minimum 30
Pentachlorphenol	0,4	0,01	0,12	IR	0,02	+	Minimum 30
LAS	54	2	27	IR	2,7	+	Minimum 50
Methyl-tert-butylether (MTBE)	0,081	1	0,02	5	0,00405	+	30-6180

Marint overfladevand

Der er lavet tilsvarende gennemgang for overvågning i det marine overfladevand, hvor Analysekvalitetsbekendtgørelsen har færre oplyste analysemetoder end for overvågning i ferskvand. I det marine overfladevand er der angivet analysemetoder for 10 stoffer, som har et generelt miljøkvalitetskrav. Af de 10 stoffer er der et stof (TBT), hvor det generelle miljøkvalitetskrav er mindre end målemetodens detektionsgrænse. For stoffet TBT vil der kunne være overskridelser i det modtagende overfladevandsområde i et koncentrationsniveau, hvor den ekspanderede måleusikkerhed skal anvendes i stedet for den relative jf. afsnit ovenfor. Derfor vil vurderingen for MTBE blive udført på baggrund af både den ekspanderede måleusikkerhed og den relative usikkerhed. For de resterende ni stoffer vil det altid være den relative måleusikkerhed, der vil skulle anvendes ved koncentrationer over stoffets miljøkvalitetskrav.

Tabel 2 For de miljøfarlige forurenende stoffer, hvor der er oplyst analysemetode i Analysekvalitetsbekendtgørelsen ift. overvågning i vandfasen i de marine overfladevandsområder, er metodens måleusikkerhed holdt op imod FAQ43's tilladte koncentrationsstigning i blandingszonens rand. IR = ikke relevant for denne vurdering.

Parameter	Generelt miljøkvalitetskrav [µg/L]	Detektionsgrænse (LD) [µg/L]	Uabs ekspanderet måleusikkerhed [µg/L]	Urelativ måleusikkerhed omregnet til µg/l ved en koncentration lig miljøkvalitetskravet	FAQ 43: 5 % af det generelle miljøkvalitetskrav [µg/L]	Tilladt koncentrationsstigning jf. FAQ 43 er mindre end hvad fremgangsmåde 1 tillader	Fremgangsmåde 1's tilladte koncentrationsstigning ift. stoffets miljøkvalitetskrav [%]
Arsen	1,6	0,1	IR	0,8	0,08	+	Minimum 50
Bly	1,3	0,05	IR	0,65	0,065	+	Minimum 50
Cadmium	0,2	0,02	IR	0,1	0,01	+	Minimum 50
Chrom	3,4	0,05	IR	1,7	0,17	+	Minimum 50
Kobber	1,067	0,2	IR	0,5335	0,05335	+	Minimum 50
Naphtalen	2	0,1	IR	0,6	0,1	+	Minimum 30
Nikkel	8,6	0,2	IR	4,3	0,43	+	Minimum 50
Nonylphenoler	0,3	0,03	IR	0,09	0,015	+	Minimum 30
TBT	0,0002	0,001	0,005	0,0001	0,00001	+	50-2.500
Zink	8,14	0,5	IR	4,07	0,407	+	Minimum 50

Det vurderes, at Fremgangsmåde 1 tillader en højere koncentrationsstigning i blandingszonens rand end FAQ 43 for de 10 testede stoffer jf. Tabel 2.

Analyse af forskellen på Fremgangsmåde 1 ift. fremgangsmåden i FAQ 43 ift. vurdering af en udlednings tilladte påvirkning af sedimentet

Analysen ift. sediment tager udgangspunkt i både miljøkvalitetskrav for sediment fastsat i bek. om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande og kystvande og grundvand, samt miljøkvalitetskriterium⁷ for sediment offentliggjort i Miljøstyrelsens datablade. I nærværende notat benævnes disse krav samlet som sedimentkvalitetskrav.

For de stoffer, hvor Analysekvalitetsbekendtgørelsen har fastsat analysemetoder til overvågning af tilstanden i sediment i hhv. ferske og marine overfladevandsområder, er der lavet en sammenligning mellem FAQ 43's tilladte koncentrationsstigning samt analysemetodens måleusikkerhed jf. Tabel 3.

I Analysekvalitetsbekendtgørelsen er der oplyst analysemetoder for 7 stoffer i fersk sediment, som der er fastsat miljøkvalitetskrav for i sediment. Af de 7 stoffer er 2 af stoffernes miljøkvalitetskrav lavere end målemetodens detektionsgrænse. For disse 2 stoffer (anthracen og MTBE) vil der kunne være overskridelser i det modtagende overfladevandsområde i et koncentrationsniveau, hvor den ekspanderede måleusikkerhed skal anvendes i stedet for den relative jf. redegørelse herfor i tidligere afsnit. Derfor vil vurderingen for de 2 stoffer blive udført på baggrund af både den ekspanderede måleusikkerhed og den relative usikkerhed. For de resterende 5 stoffer vil det altid være den relative måleusikkerhed, der vil skulle anvendes ved koncentrationer over stoffets miljøkvalitetskrav.

I Analysekvalitetsbekendtgørelsen er der oplyst analysemetoder for 7 stoffer i marint sediment, som der er fastsat miljøkvalitetskrav for i sediment. Af de 7 stoffer er 2 af stoffernes miljøkvalitetskrav lavere end målemetodens detektionsgrænse og et stofs miljøkvalitetskrav er mindre end 5 x målemetodens detektionsgrænse. For disse 3 stoffer (bly, anthracen og MTBE) vil der kunne være overskridelser i det modtagende overfladevandsområde i et koncentrationsniveau, hvor den ekspanderede måleusikkerhed skal anvendes i stedet for den relative jf. redegørelse herfor i tidligere afsnit. Derfor vil vurderingen for de 3 stoffer blive udført på baggrund af både den ekspanderede måleusikkerhed og den relative usikkerhed. For de resterende 4 stoffer vil det altid være den relative måleusikkerhed, der vil skulle anvendes ved koncentrationer over stoffets miljøkvalitetskrav.

Det vurderes, at Fremgangsmåde 1 tillader en betydelig højere koncentrationsstigning i blandingszonens rand end FAQ 43 for de testede stoffer jf. Tabel 3.

⁷ Miljøkvalitetskriterium er en grænseværdi offentliggjort i Miljøstyrelsens datablade, men som endnu ikke er blevet optaget i bek. Om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand. Miljømyndigheden har jf. § 4 i bek. Om udledning af visse forurenende stoffer pligt til at inddrage relevante offentliggjorte miljøkvalitetskriterium.

Tabel 3 For de miljøfarlige forurenende stoffer, hvor der er oplyst analysemetode i Analyse kvalitetsbekendtgørelsen ift. overvågning i sediment i de ferske og marine overfladevandsområder, er den ekspanderede måleusikkerhed holdt op imod FAQ43's tilladte koncentrationsstigning i sedimentet. IR = ikke relevant for denne vurdering.

Parameter	Miljøkvalitet skrav for sediment [mg/kg ts]	LD Detektionsgr æense [mg/kg TS]	Uabs ekspandere t måleusikke rhed [mg/kg TS]	Urel relativ måleusikkerh ed omregnet til mg/kg TS ved en koncentration lig miljøkvalitetsk ravet	FAQ 43: 1 % af miljøkvalitet skrav for sediment [µg/L]	Tilladt koncentrationsst igning jf. FAQ 43 er mindre, end hvad fremgangsmåde 1 tillader	Fremgangsmåde 1's tilladte koncentrationsst igning ift. stoffets miljøkvalitetskra v [%]
Ferskvand							
Arsen	2,2	0,2	IR	1,1	0,022	+	Minimum 50
Cadmium	3,955	0,03	IR	2	0,03955	+	Minimum 50
Chrom VI	9,2	1	IR	4,6	0,092	+	Minimum 50
Bly	163	1	IR	81,5	1,63	+	Minimum 50
nikkel	18,7	0,5	IR	9,35	0,187	+	Minimum 50
Anthracen	0,024	3	10	0,012	0,00024	+	50-41.667
Methyl-tert- butylether (MTBE)	0,081	5	30	0,0405	0,00081	+	50-37.037
Marint							
Arsen	0,4	0,1	IR	0,2	0,004	+	Minimum 50
Bly	163	1	5	81,5	1,63	+	Minimum 50
Cadmium	3,87272	0,03	IR	1,9	0,0387272	+	Minimum 50
Chrom	9,2	1	IR	4,6	0,092	+	Minimum 50
Nikkel	9,08	0,5	IR	4,54	0,0908	+	Minimum 50
Anthracen	0,0048	3	10	0,0024	0,000048	+	50-208.333
Methyl-tert- butylether (MTBE)	0,081	5	30	0,0405	0,00081	+	50-37.037

Sammenfattende vurdering

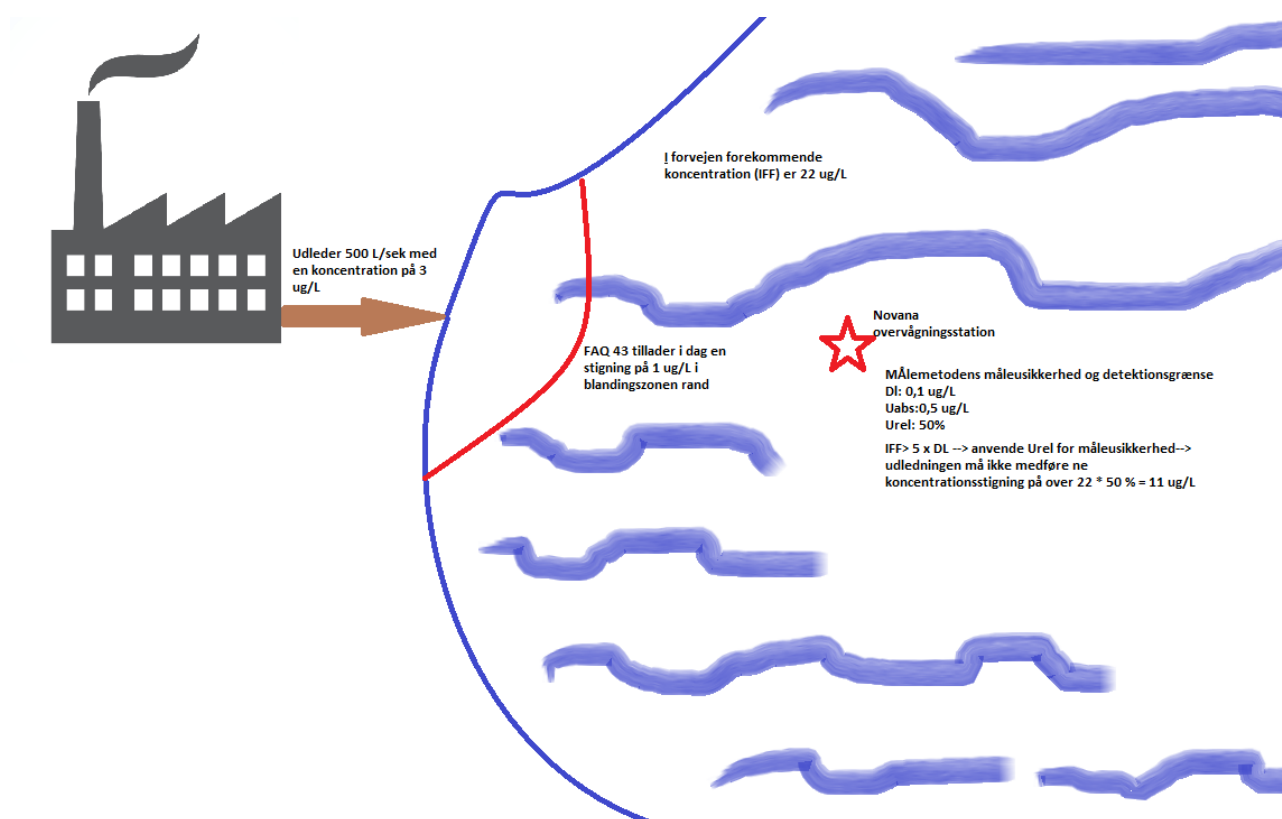
Det vurderes, at FAQ 43 med sin eksisterende ordlyd er betydeligt mere restriktiv end Fremgangsmåde 1, som baseres på måleusikkerheden i overvågnings analysemetoder. Fremgangsmåde 1 tillader en beregnet koncentrationsstigning på mellem ~30-208.000 % af stoffets miljøkvalitetskrav ved en repræsentativ målestation, hvor FAQ 43 tillader en beregnet koncentrationsstigning på hhv. 5% af stoffet generelle miljøkvalitetskrav i blandingszonens rand, og 1% af sedimentkvalitetskravet i sedimentet.

I Figur 1 er der en billedlig fremvisning af forskellen på, hvad FAQ 43 og Fremgangsmåde 1 tillader af merudledning af et stof til et overfladevandsområde, hvor stoffets miljøkvalitetskrav vurderes at være overskredet. Eksemplet er for udledning af Dichlormethan til et marint vandområde, hvor miljøkvalitetskravet på 20 µg/L er overskredet, da der er målt en koncentration af stoffet på 22 µg/L i vandområdet. Eksemplet er repræsentativt for alle de stoffer og analysemetoder, det har været mulige at vurdere på baggrund af.

Som det ses af Figur 1, angiver FAQ 43, at så længe udledningen ikke giver en koncentrationsstigning på over 1 µg/L (som er den mindste koncentrationsstigning, der vil kunne være måbar) i

blandingszonens rand, så vil udledningen ikke give anledning til yderligere forringelse af overfladevandsområdet, selvom miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet, da koncentrationen længere væk fra blandingszonens rand vil falde, grundet yderligere fortynding. Hvis afskæringskriteriet sættes til, at udledningen ikke må medføre en beregnet målbar koncentrationsstigning i en repræsentativ målestation, så kan der tillades en udledning, der medfører en koncentrationsstigning på maksimalt 11 µg/L ved et *repræsentativ målepunkt*.

Miljøstyrelsen vurderer, at samme konklusion kan forventes for de stoffer, hvor Overvågningen ikke har defineret målemetoder. I analysekvalitetsbekendtgørelsen er der ingen analysemetoder, der har en relative måleusikkerhed på under 15 %, hvilket stadig er mere end de 5%, som fremgangsmåden i FAQ 43 tillader.

Figur 1 Eksempel på hvad fremgangsmåden i FAQ 43 og Fremgangsmåde 1 tillader af koncentrationsstigning af et stof til et overfladevandsområde, hvor miljøkvalitetskravet for stoffet vurderes overskredet. Eksemplet er for udledning af dichlormethan til et marint vandområde, hvor miljøkvalitetskravet på 20 µg/L er overskredet, da der er målt en koncentration af stoffet på 22 µg/L i vandområdet.

Virksomheder
J.nr. 2023-36386
Ref. VIRK
Den 5. juli 2023

Bilag 2 – Analyse af Sidste ciffer-metoden sammenholdt med fremgangsmåden i FAQ 43

Problemstilling

Notatet analyserer de miljømæssige konsekvenser ved at udskifte den eksisterende fremgangsmåde i FAQ 43 med Fremgangsmåde 2, som tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens retningslinjer for klassificering af tilstand.

Metode

Miljøstyrelsen foretager undersøgelsen på hhv. ferske og marine overfladevandsområder, da miljøkvalitetskravet er forskellig for de to vandtyper. Inden for den enkelte vandtype foretages vurderingen ift. det generelle miljøkvalitetskrav og miljøkvalitetskravet for sediment. Biota indgår ikke i denne sammenligning, da det generelle vandkvalitetskrav som udgangspunkt fastsættes, så det yder samme beskyttelse som biotakravet.

Beskrivelse af Fremgangsmåde 2:

Miljøstyrelsen klassificerer vandområdernes tilstand ved at sammenholde målte koncentrationer af de enkelte stoffer i vand, sediment og biota med de miljøkvalitetskrav, der er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål¹. Den målte koncentration betragtes som værende højere end miljøkvalitetskravet, når det sidste ciffer i den værdi, som angiver miljøkvalitetskravet for pågældende stof i den relevante tabel i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål², er overskredet.

Med udgangspunkt heri vurderes ved denne fremgangsmåde en beregnet koncentrationsstigning i et repræsentativt målepunkt at indebære en forringelse, når den er lig med eller større end, hvad der svarer til en stigning på 1 på sidste ciffer i miljøkvalitetskravet. Det vil for eksempel betyde for et givet stof med miljøkvalitetskrav 2,1 µg/L, at en i forvejen forekommende koncentration i vandområdet på 3,2 µg/L skal forøges til 3,3 µg/L, før der er tale om en forringelse af tilstanden.

Beskrivelse af fremgangsmåde i FAQ 43:

Hvis miljøkvalitetskravet for et givet MFS i forvejen er overskredet i det berørte overfladevandområde, må udledningen i vandfasen ifølge FAQ 43 ikke medføre en beregnet forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end fem procent af det stedlige³

² Hvis miljøkvalitetskravet er 1,2 µg/l tillades en koncentrationsstigning i blandingszonens rand på op til 0,0999 eller < 0,1 µg/L.

³ Det stedlige miljøkvalitetskrav er miljøkvalitetskravet, når der er tillagt den tilføjede værdi for naturlig baggrundskoncentration.

generelle kvalitetskrav. Hvad påvirkning af sedimentet angår, må udledningen ifølge FAQ 43 ikke medføre en beregnet forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration i sedimentet på mere end en procent af stoffets stedlige miljøkvalitetskrav for sediment. Er den beregnede koncentrationsstigning mindre end hhv. 5% af det generelle miljøkvalitetskrav og 1% af sedimentkvalitetskravet, indebærer den ikke en forringelse af tilstanden.

Analyse af forskellen på Fremgangsmåde 2 og fremgangsmåden i FAQ 43 ift. vurdering af en udlednings tilladte påvirkning af ferskvand

Der er testet for de 40 stoffer, som Miljøstyrelsen typisk fastsætter udlederkrav til ved udledning med spildevand fra virksomheder, og som har fastsat et generelt miljøkvalitetskrav. Tungmetallernes miljøkvalitetskrav er fastsat som et miljøkvalitetskrav tilføjet den naturlige baggrundskoncentration af stoffet i overfladevandsområdet. Da den naturlige baggrundskoncentration kan være forskellig fra søer og vandløb er analysen for ferskvand udført ift. vandløb.

Analysen ift. sediment tager udgangspunkt i både miljøkvalitetskrav for sediment fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål, samt miljøkvalitetskriterium⁴ for sediment offentliggjort i Miljøstyrelsens datablade. I nærværende notat benævnes disse krav samlet som sedimentkvalitetskrav.

Ferskvand

I Tabel 1 er det skitseret, i hvilket omfang Fremgangsmåde 2 er en lempelse eller en skærpelse i relation til den eksisterende vejledning i FAQ 43 ift. tilladt koncentrationsstigning i blandingszonens rand i vandfasen for et stof, der i forvejen er overskridelse af miljøkvalitetskravet af i det modtagende overfladevandsområde.

Tabel 1 Liste over de typiske 40 miljøfarlige forurenende stoffer, der gives udledningstilladelse til, som har et fastsat generelt miljøkvalitetskrav. I tabellen er listet den maksimale tilladte koncentrationsstigning for hver enkelt stof ved hhv. Fremgangsmåde 2 og FAQ 43. I sidste kolonne er Fremgangsmåde 2's tilladte koncentrationsstigning sammenholdt med, hvor stor en procentdel det udgør af stoffets generelle stedlige miljøkvalitetskrav.

Parameter	Generelt miljøkvalitetskrav uden tilføjelse af den naturlige baggrundskoncentration [ug/]	Tilladt koncentrationsstigning ved ny metode [µg/L]. Gul markering indikerer at ny metode giver tilladelse til en større udledning end FAQ 43	Tilladt koncentrationsstigning i blandingszonens rand jf. FAQ 43 [µg/L]	Fremgangsmåde 2' tilladte koncentrationsstigning ved blandingszonens rand ift. stoffets stedlige miljøkvalitetskrav [%]
Antimon	113	0,999	5,65	0,88
Arsen	4,3	0,0999	0,215	2,32
Barium	19	0,999	1,8	2,78
Bly	1,2	0,0999	0,0608865	8,20
Bor	94	0,999	17,2	0,29

⁴ Miljøkvalitetskriterium er en grænseværdi offentliggjort i Miljøstyrelsens datablade, men som endnu ikke er blevet optaget i bek. Om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand. Miljømyndigheden har jf. § 4 i bek. Om udledning af visse forurenende stoffer pligt til at inddrage relevante offentliggjorte miljøkvalitetskriterium.

Cadmium	0,08	0,00999	0,004	12,49
Chrom VI	3,4	0,0999	0,17	2,94
Cobolt	0,28	0,00999	0,089	0,56
Kobber	1,66	0,999	0,074	67,5
Mangan	150	0,999	15	0,33
Molybdæn	67	0,999	3,35	1,49
Nikkel	4	0,999	0,2	24,98
Selenium	0,1	0,0999	0,018	27,75
Strontium	2100	0,999	105	0,048
Sølv	0,17	0,00999	0,0235	2,13
Zink	7,8	0,0999	0,47	1,063
Acenaphthylen	1,3	0,0999	0,065	7,68
Acenapthen	3,8	0,0999	0,19	2,63
TBT	0,0002	0,0000999	0,00001	49,95
Benz(a)anthracen	0,012	0,000999	0,0006	8,33
Benz(a)pyren	0,00017	0,00000999	0,0000085	5,88
Bisphenol A	0,1	0,0999	0,005	99,9
Dibenz(a,h)anthracen	0,0014	0,0000999	0,00007	7,14
Napthalen	2	0,999	0,1	49,95
Nonylphenoler	0,3	0,0999	0,015	33,3
PFOS	0,00065	0,00000999	0,0000325	1,54
Phenanthren	1,3	0,0999	0,065	7,68
Vanadium	4,5	0,0999	0,231715779	2,16
Methyl-tert-butylether (MTBE)	0,081	0,000999	0,00405	1,23
Benzen	10	0,999	0,5	9,99
1,2 dibromethan	0,002	0,000999	0,0001	49,95
Dichlormethan	20	0,999	1	4,995
Trichlormethan	2,5	0,0999	0,125	4
Tetrachlormethan	12	0,999	0,6	8,3
Trichlorethan	21	0,999	1,05	4,76
Tetrachlorethaner	70	0,999	3,5	1,43
Trichlorbenzen	0,4	0,0999	0,02	25
Pentachlorbenzen	0,007	0,000999	0,00035	14,27
Pentachlorphenol	0,4	0,0999	0,02	24,98
LAS	54	0,999	2,7	1,85

Der er foretaget tilsvarende analyse for stoffer med miljøkvalitetskrav for sediment i ferskvand. Her er analysen foretaget for 10 stoffer, se Tabel 2

Tabel 2 Liste over de typiske 10 miljøfarlige forurenende stoffer, der gives udledningstilladelse til, som har et fastsat miljøkvalitetskrav for sediment. I tabellen er listet den maksimale tilladte koncentrationsstigning for hver enkelt stof ved hhv. Fremgangsmåde 2 og FAQ 43. I sidste kolonne er Fremgangsmåde 2's tilladte koncentrationsstigning sammenholdt med, hvor stor en procentdel det udgør af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment.

Parameter	Miljøkvalitetskrav for sediment uden tilføjelse af den naturlige baggrundskoncentration [mg/kg ts]	Tilladt koncentrationsstigning ved ny metode [mg/kg TS]. Gul markering indikerer at ny metode giver tilladelse til en større udledning end FAQ 43	Tilladt koncentrationsstigning i blandingszonerand jf. FAQ 43 [mg/kg TS]	Fremgangsmåde 2's tilladte koncentrationsstigning ift. stoffets stedlige miljøkvalitetskrav [%]
Vanadium	23,6	0,0999	1,286	0,078
Strontium	75	0,999	2,75	0,36
Bly	163	0,999	1,63	0,61
Chrom VI	9,2	0,0999	0,092	1,09
Methyl-tert-butylether (MTBE)	0,081	0,000999	0,00081	1,23
Cadmium	3,8	0,0999	0,000004	2,52
Anthracen	0,024	0,000999	0,00024	4,16
Arsen	2,2	0,0999	0,022	4,54
Nikkel	15	0,999	0,187	5,34
Sølv	1,5	0,0999	0,015	6,66

Analyse af forskellen på Fremgangsmåde 2 ift. fremgangsmåden i FAQ 43 ift. vurdering af en udlednings tilladte påvirkning af marine overfladevandsområder

I Tabel 3 er det skitseret, i hvilket omfang Fremgangsmåde 2 er en lempelse eller en skærpelse ift. den eksisterende vejledning i FAQ 43 mht. tilladt koncentrationsstigning i blandingszonens rand i vandfasen for et stof, der i forvejen er overskridelse af miljøkvalitetskravet af i det modtagende overfladevandsområde.

Tabel 3 Liste over de typiske 40 miljøfarlige forurenende stoffer, der gives udledningstilladelse til, som har et fastsat generelt miljøkvalitetskrav. I tabellen er listet den maksimale tilladte koncentrationsstigning for hver enkelt stof ved hhv. Fremgangsmåde 2 og FAQ 43. I sidste kolonne er Fremgangsmåde 2's tilladte koncentrationsstigning sammenholdt med, hvor stor en procentdel det udgør af stoffets generelle stedlige miljøkvalitetskrav.

Parameter	Generelt miljøkvalitetskrav uden tilføjelse af den naturlige baggrundskoncentration [ug/L]	Tilladt koncentrationsstigning ved ny metode [µg/L]. Gul markering indikerer at ny metode giver tilladelse til en større udledning end FAQ 43	Tilladt koncentrationsstigning i blandingszonens rand jf. FAQ 43 [µg/L]	Fremgangsmådes 2's tilladte koncentrationsstigning ved blandingszonens rand ift. stoffets stedlige miljøkvalitetskrav [%]
1,2 dibromethan	0,002	0,000999	0,0001	50
Acenaphthylen	0,13	0,00999	0,0065	7,7
Acenapthen	0,38	0,00999	0,019	2,6
Antimon	11,3	0,0999	0,565	0,9
Arsen	0,6	0,0999	0,08	6,2
Barium	5,8	0,0999	0,79	0,6
Benz(a)anthracen	0,0012	0,0000999	0,00006	8,3
Benz(a)pyren	0,00017	0,00000999	0,0000085	5,9
Benzen	8	0,999	0,4	12,5
Bisphenol A	0,01	0,000999	0,0005	10
Bly	1,3	0,0999	0,065	7,7
Bor	94	0,999	226,7	0,02
Cadmium	0,2	0,0999	0,01	50
Chrom	3,4	0,0999	0,17	2,9
Cobolt	0,28	0,00999	0,089	0,6
Dibenz(a,h)anthracen	0,00014	0,00000999	0,000007	7,1
Dichlormethan	20	0,999	1	5
Kobber	1	0,999	0,05335	93,6
LAS	54	0,999	2,7	1,9
Mangan	150	0,999	15	0,3
Methyl-tert-butylether (MTBE)	10	0,999	0,5	10
Molybdæn	6,7	0,0999	0,65	0,8
Napthalen	2	0,999	0,1	50
Nikkel	8,6	0,0999	0,43	1,2

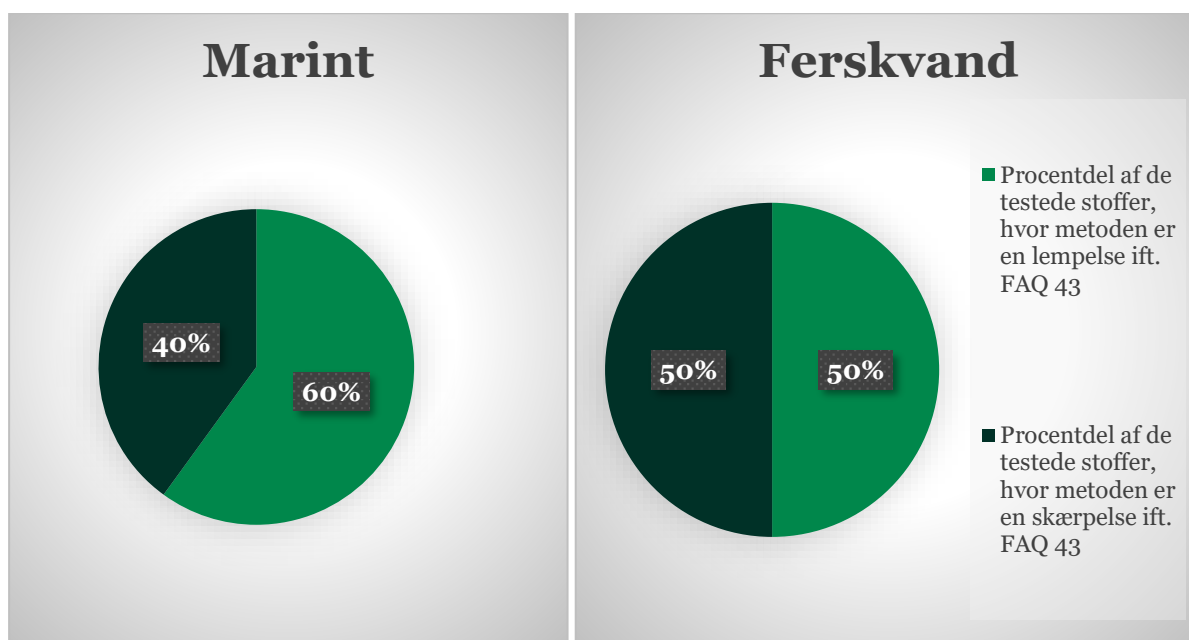
Nonylphenoler	0,3	0,0999	0,015	33,3
Pentachlorbenzen	0,0007	0,0000999	0,000035	14,3
Pentachlorphenol	0,4	0,0999	0,02	25
PFOS	0,00013	0,00000999	0,0000065	7,7
Phenanthren	1,3	0,0999	0,065	7,7
Selenium	0,8	0,0999	0,053	9,4
Strontium	2100	0,999	805	0,006
Sølv	0,2	0,0999	0,03	16,7
TBT	0,0002	0,0000999	0,00001	50
Tetrachlorethaner	7	0,999	0,35	14,3
Tetrachlormethan	12	0,999	0,6	8,3
Trichlorbenzen	0,4	0,0999	0,02	25
Trichlorethan	2,1	0,0999	0,105	4,8
Trichlormethan	2,5	0,0999	0,125	4
Vanadium	4,1	0,0999	0,275	1,8
Zink	7,8	0,0999	0,407	1,2

Der er foretaget en tilsvarende analyse for stoffer med miljøkvalitetskrav for sediment i ferskvand. Her er analysen foretaget for 10 stoffer se Tabel 4.

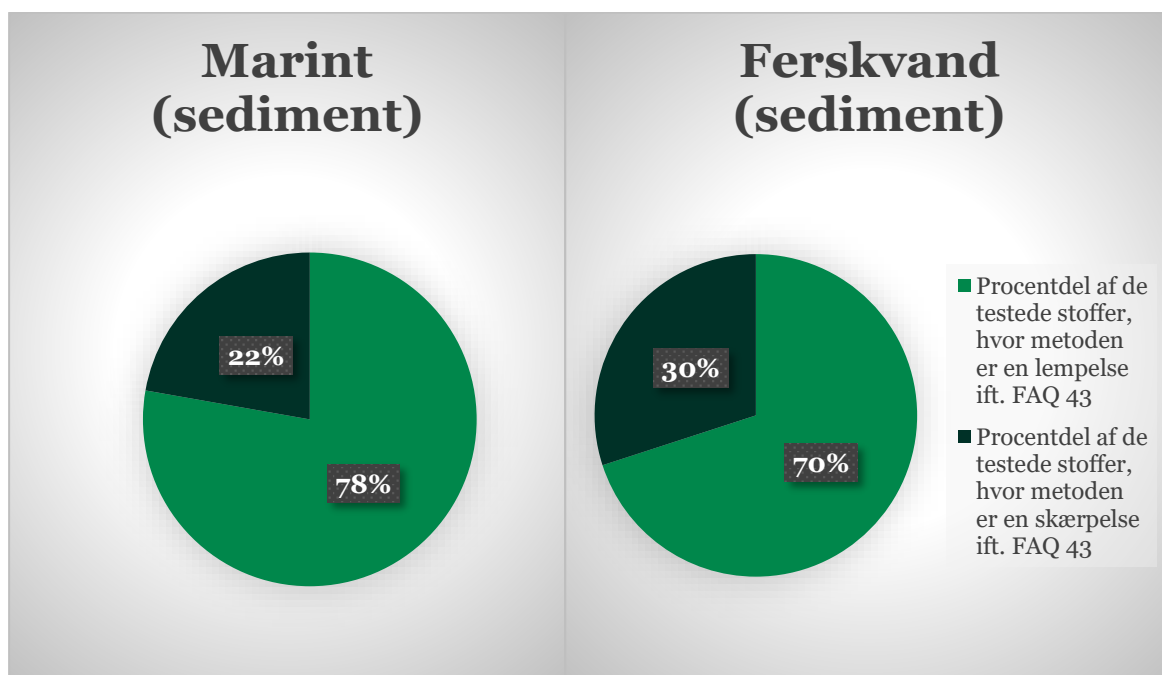
Tabel 4 Liste over de typiske 10 miljøfarlige forurenende stoffer, der gives udledningstilladelse til, som har et fastsat miljøkvalitetskrav for sediment. I tabellen er listet den maksimale tilladte koncentrationsstigning for hvert enkelt stof ved hhv. Fremgangsmåde 2 og FAQ 43. I sidste kolonne er Fremgangsmåde 2' tilladte koncentrationsstigning sammenholdt med, hvor stor en procentdel det udgør af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment.

Parameter	Miljøkvalitetskrav for sediment uden tilføjelse af den naturlige baggrundskoncentration[mg/kg ts]	Tilladt koncentrationsstigning ved ny metode [mg/kg TS]. Gul markering indikerer at ny metode giver tilladelse til en større udledning end FAQ 43	Tilladt koncentrationsstigning i blandingszones rand jf. FAQ 43 [mg/kg TS]	Fremgangsmåde 2's tilladte koncentrationsstigning ift. stoffets stedlige miljøkvalitetskrav [%]
Vanadium	23,6	0,0999	1,286	0,08
Bly	163	0,999	1,63	0,61
Chrom	9,2	0,0999	0,092	1,09
Methyl-tert-butylether (MTBE)	0,081	0,000999	0,00081	1,23
Nikkel	6,8	0,0999	0,0908	1,10
Anthracen	0,0048	0,0000999	0,000048	2,08
Cadmium	3,8	0,0999	0,038727	2,58
Sølv	13	0,999	0,13	7,68
Arsen	0,4	0,0999	0,004	24,98

I forhold til, om Fremgangsmåde 2 er en skærpelse eller en lempelse ift. fremgangsmåden i FAQ 43, kan det? præsenteres vha. lagkage-diagrammer jf. figur 1 og 2.

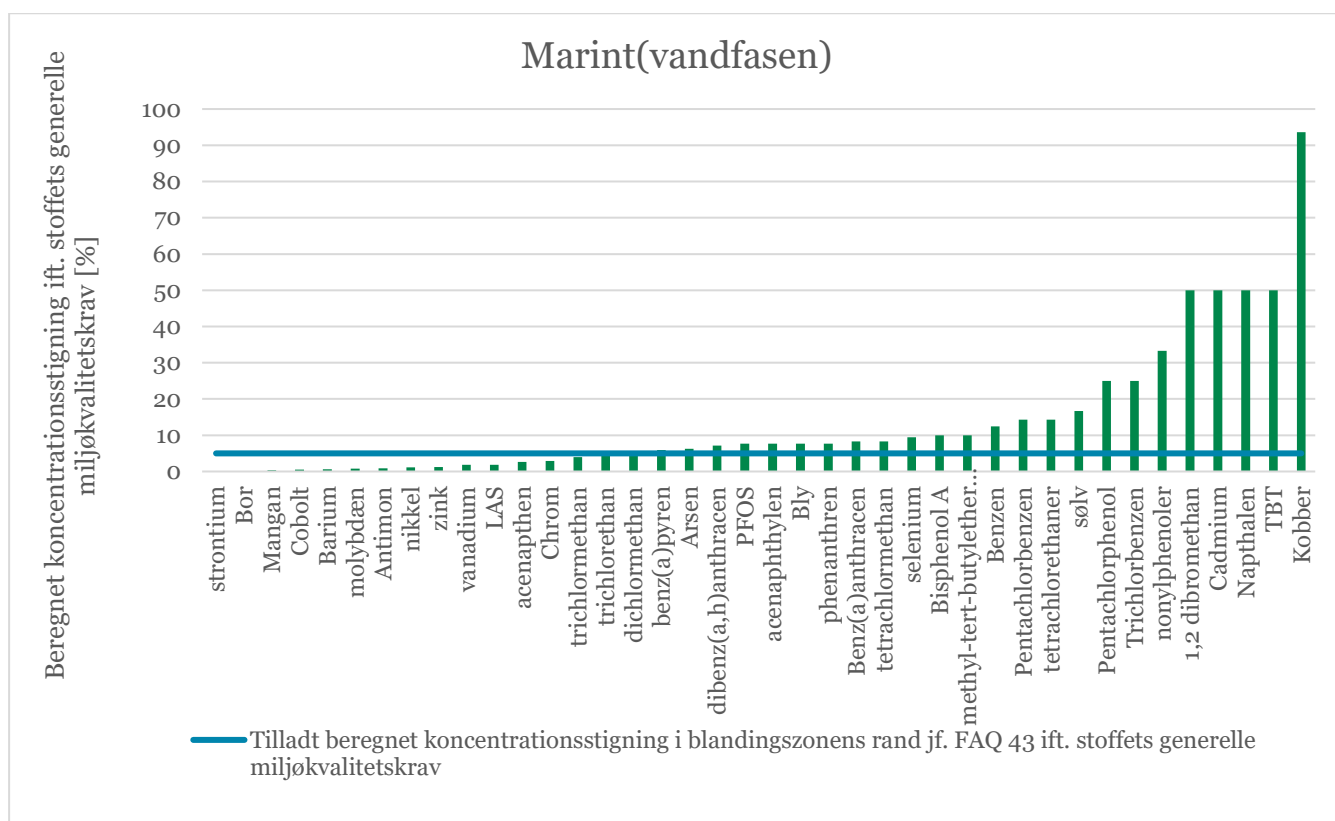

Figur 1 illustreret fordeling af procentdelen af de testede stoffer, hvor Fremgangsmåde 2 er hhv. en skærpelse eller lempelse ift. FAQ 43 for vandfasen fordelt på hhv. marine og ferske overfladevandsområder i blandingszonens rand.

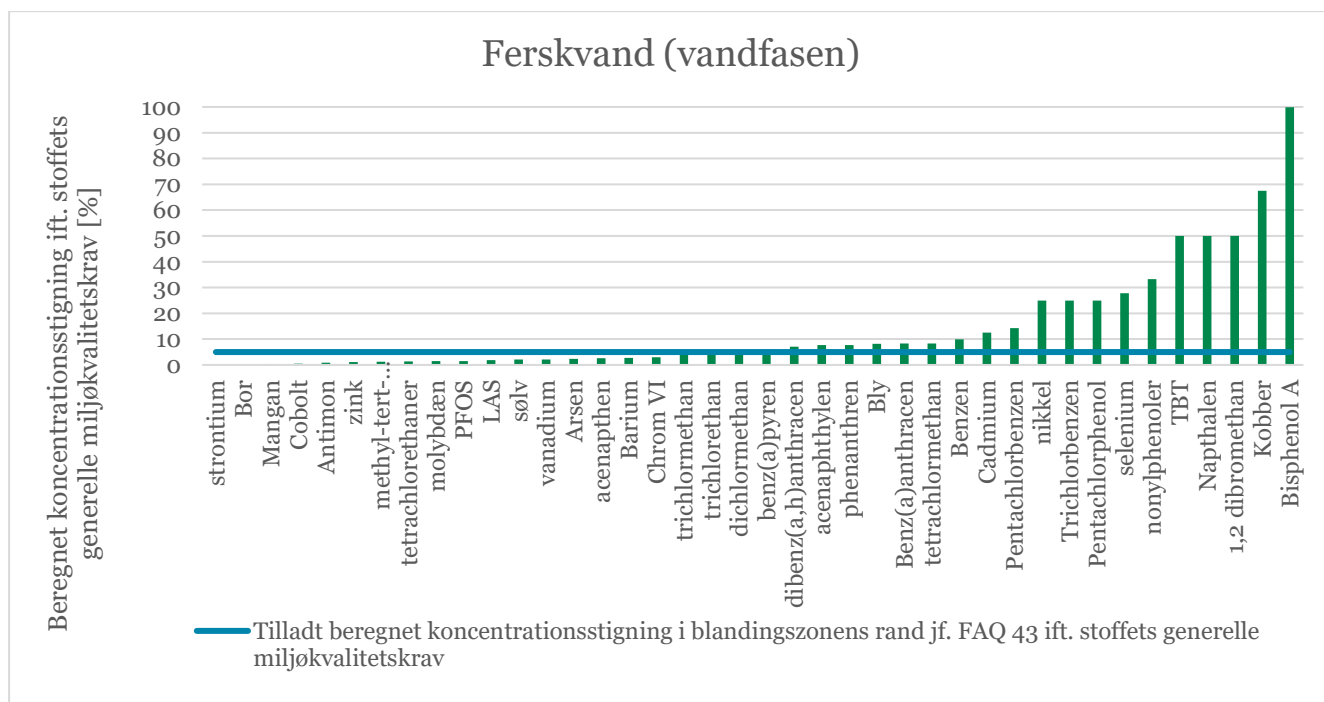

Figur 2 illustreret fordeling af procentdelen af de testede stoffer, hvor Fremgangsmåde 2 er hhv. en skærpelse eller lempelse ift. FAQ 43 for sedimentet fordelt på hhv. marine og ferske overfladevandsområder.

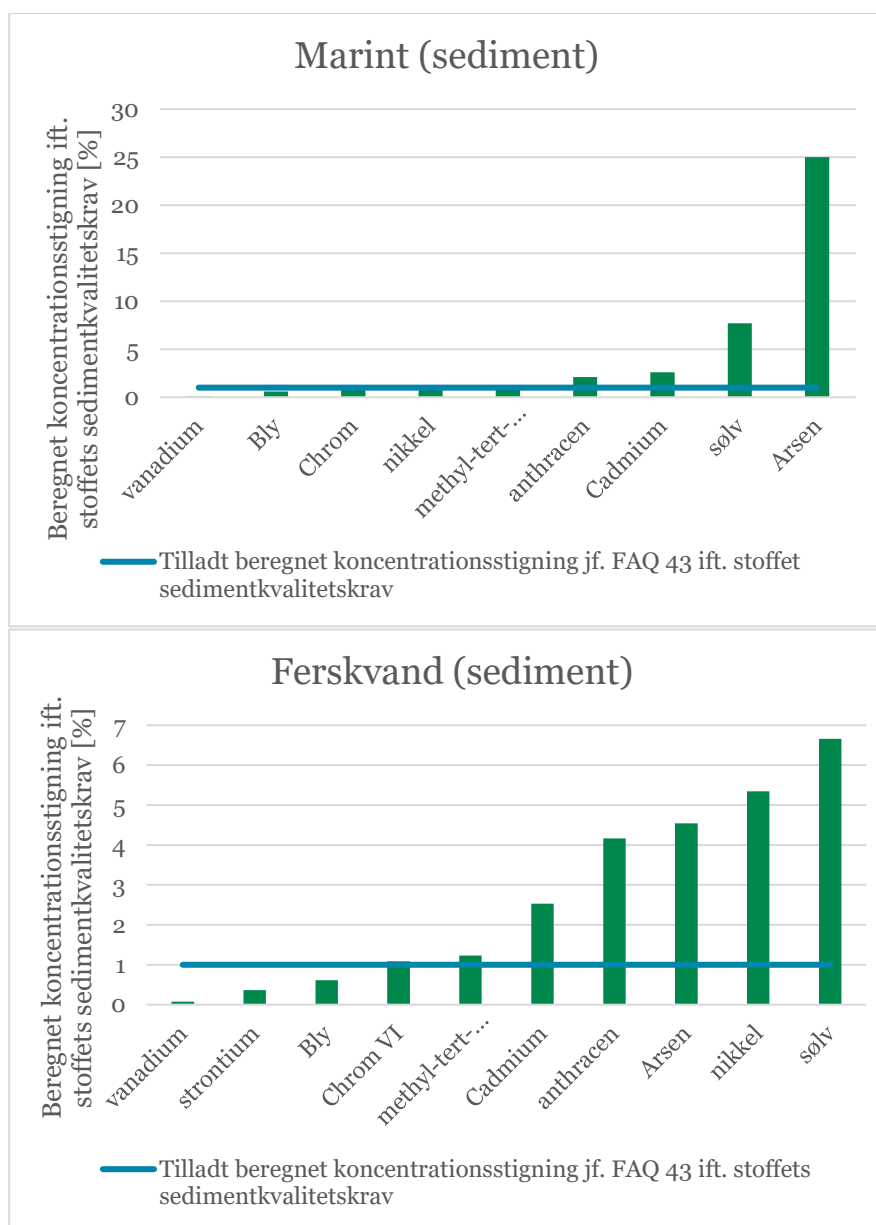
I de følgende grafer, er det illustreret på stofniveau, hvad Fremgangsmåde 2 tillader af beregnet koncentrationsstigning i forhold til stoffets miljøkvalitetskrav, sammenlignet med hvad FAQ 43 tillader.

Figur 3 Grafisk illustration af hvad Fremgangsmåde 2 tillader af beregnet koncentrationsstigning i blandingszonens rand ift. FAQ 43 for vandfasen i marine overfladevandsområder.

Figur 4 Grafisk illustration af hvad Fremgangsmåde 2 tillader af beregnet koncentrationsstigning i blandingszonens rand ift. FAQ 43 for vandfasen i ferske overfladevandsområder.

Figur 5 Grafisk illustration af hvad Fremgangsmåde 2 tillader af beregnet koncentrationsstigning i sediment i hhv. marine og ferske overfladevandsområder, ift. hvad FAQ 43 tillader.

Konklusion

Fremgangsmåde 2 vurderes samlet for de testede stoffer og matricer til både at kunne føre til både en lempelse og skærpelse, men vil antalsmæssigt overvejende føre til en lempelse ift. afskæringskriterierne i FAQ 43, hvis fremgangsmåden skal gælde i blandingszonens rand jf. Figur 1 og Figur 2. Lempelserne er i flere tilfælde ret betydende jf. Figur 3-Figur 5. Hvis Fremgangsmåde 2's afskæringskriterier skal gælde for det samlede vandområde eller i en repræsentativ målestation, vurderes fremgangsmåden at blive yderligere lempelig ift. FAQ 43's afskæringskriterier, ift. hvad der er vist ovenfor, da FAQ 43 afskæringskriterier gælder for blandingszonens rand.

Virksomheder
J.nr. 2023-36386
Ref. Virk
Den 5. juli 2023**Bilag 3 - Analyse af, hvordan Fremgangsmøde 1 og 2 vil påvirke virksomheders tilladelser til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer til overfladevandområder, hvor der er overskridelse af miljøkvalitetskrav**

Departementet har i bestilling 8167 anmodet om konsekvenser ved forskellige fremgangsmåder for fremtidig administration af godkendelser til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS), når der i forvejen er overskridelse af miljøkvalitetskrav i det modtagende overfladevandområde. Konsekvenserne bedes i videst muligt omfang illustreret i form af konkrete cases og berørte aktiviteter/brancher.

./.

I ”Notat om løsningsforslag” er forslag til to nye alternative fremgangsmåder til FAQ 43 til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer¹ beskrevet. I nærværende notat vil Miljøstyrelsen redegøre for, hvilken betydning de to fremgangsmåder kan få for fremtidige godkendelser set i forhold til den eksisterende fremgangsmåde i FAQ 43.

I notatet sondres mellem de forskellige typer af udledninger til overfladevandområder, herunder luftemissioner og spildevand, der gives tilladelse til. Udledning af almindelig belastet overfladevand håndteres særskilt efter aftale med departementet.

Miljøstyrelsen oplyser, at der inden for den givne tidsfrist er lavet en indledende analyse for udledninger fra virksomheder, som kan belyse forventede konsekvenser.

Luftemissioner af miljøfarlige forurenende stoffer

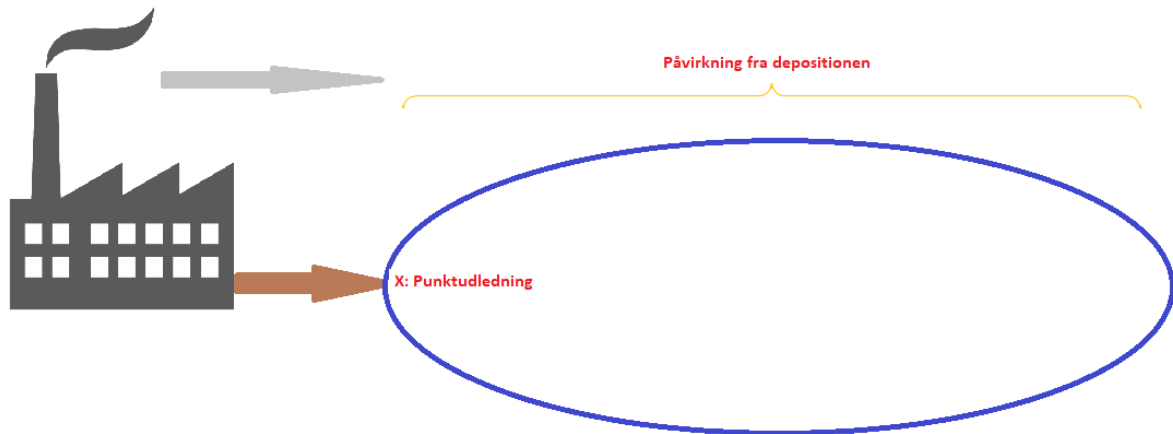
Ved vedtagelse af de seneste FAQ’er til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, kom der øget fokus på vurdering af luftemissioner af MFS’ påvirkning af overfladevandområder. Miljøstyrelsen har derfor for nuværende kun erfaring fra et begrænset antal af typer og størrelser af luftemissioner af MFS.

Luftemissioner af MFS ender i overfladevandområder via deposition² over hele overfladevandområdet, og adskiller sig derfor fra spildevandsudledningerne, som er en punktudledning til overfladevandområdet jf. Figur 1.

¹ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

² Deposition er afsætning af luftbårne forurenende stoffer på overflader som jord og overfladevandområder. Luftforureningen spredes med vinden, undertiden over afstande på flere tusinde km, før den afsættes og kan gøre skade på økosystemer, mennesker eller materialer. Den mængde, der afsættes, afhænger både af koncentrationen i luften og af depositions hastigheden.

Ved godkendelse af påvirkning fra luftemissioner til overfladevandområder, kan der derfor ikke inddrages en blandingszone i vurderingen.

Figur 1 Illustration af hvordan en spildevandsudledning via en rørføring fører til en punktudledning i overfladevandområdet, hvor de luftbårne emissioner medfører en påvirkning spredt ud over hele overfladevandområdet med varierende koncentration i afstand fra kilden (skorstenen).

Det er Miljøstyrelsens umiddelbare vurdering, at langt overvægten af sager med luftemissioner har deposition til overfladevandområder i en størrelsesorden, som er betydeligt mindre, end rammen, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43.

Fremgangsmåde 1

- ./.
- Med Fremgangsmåde 1, jf. bilag 1, vil rammen for at give tilladelse til merudledning af luftemissioner med MFS blive udvidet i forhold til rammen, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43. Ansøgninger om udledningstilladelse, der i dag ville blive afslået, vil kunne imødekommes.

Fremgangsmåde 2

Med Fremgangsmåde 2 vurderes rammen for at give tilladelse til merudledning af MFS at blive indskrænket for en række stoffer, men Miljøstyrelsen forventer ikke, at det vil føre til flere afslag til ansøgninger om tilladelse til luftemissioner. Dette vurderes på baggrund af, hvilke typiske stoffer der måles overskridelse af miljøkvalitetskrav for i overfladevandområderne og i forhold til en konservativ beregnet worst case emission fra et stort affaldsforbrændingsanlæg.

Overordnet set vurderer Miljøstyrelsen, at ingen af de tre fremgangsmåder vil medføre ændringer i, hvor mange ansøgninger til luftemissioner til vandområder, hvor der er overskridelser af miljøkvalitetskrav, der kan gives godkendelse til.

Spildevandsudledning med indhold af miljøfarlige forurenende stoffer

En spildevandsudledning er en punktudledning til overfladevandsområdet, hvorfra det udledte vand vil blive blandet op i det resterende overfladevandområde.

Fremgangsmåde 1

Med Fremgangsmåde 1, jf. bilag 1, vil rammen for at give tilladelse til merudledning af MFS generelt blive udvidet i forhold til rammen, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43. Ansøgninger om udledningstilladelse, der i dag ville blive afslået, vil kunne imødekommes.

Fremgangsmåde 2

Med Fremgangsmåde 2, jf. bilag 2, vil rammen for at give tilladelse til merudledning af MFS blive udvidet i forhold til rammen, som følger af fremgangsmåden i FAQ 43, for et *flertal* af stofferne. Kun få af de stoffer, for hvilke rammen indsnævres, er i forbindelse med overvågningen konstateret i koncentrationer i overfladevandområder, der overskrider miljøkvalitetskravet. Det drejer sig primært om arsen, nikkel, zink og chrom i vandfasen og bly i sediment. Miljøstyrelsen behandler ofte ansøgninger om udledningstilladelse med indhold af disse metaller.

Fremgangsmåde 2 vil for disse fem metaller i væsentligt omfang indskrænke mulighederne for at give tilladelse til punktudledninger til overfladevandområder med begrænset potentiale for fortynding af det udledte spildevand.

Omvendt vil Fremgangsmåde 2 medføre for kobber, at der kan gives tilladelse til en beregnet koncentrationsstigning på 99 procent af det generelle kvalitetskrav i de marine vandområder, hvor fremgangsmåden i FAQ 43 kun tillader koncentrationsstigning på 5 procent af det generelle miljøkvalitetskrav.

Fremgangsmåde 2 er i analysen vurderet ift. at kriteriet skal være overholdt i blandingszonens rand ligesom i FAQ 43. Hvis kriteriet skal være opfyldt ved en repræsentativ målestation, vurderes andelen af stoffer, hvor metoden er en skærpelse i forhold til FAQ 43, at blive reduceret, primært for de marine vandområder, grundet den store fortynding i vandområderne.

Vandforsyning
J.nr. 2023-36386
Ref. VFS
Den 5. juli 2023

Bilag 4 - Vurdering af MFS-udledninger fra renseanlæg og overløb

Problemstilling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i afgørelse af d. 23. februar 2023 (sag nr. 22/02461) fastsat retsstilling for fortolkning af Vandrammedirektivet hvad angår forringelse, samt hvordan EU-Domstolen har fortolket definitionen på yderligere forringelse.

Der har været rejst tvivl om, hvorvidt Miljøstyrelsens FAQ43 samt vejledning til indsatsbekendtgørelsen¹ om merudledning er i strid med Vandrammedirektivet og de dertilhørende EU-domme omkring merudledning, når der i forvejen er overskridelse af et miljøkvalitetskrav i det modtagende overfladevandsområde. Der er ikke i forbindelse med revisionen af FAQ'er i 2021 vurderet på konsekvenserne af FAQ43 for renseanlæggets udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS).

I dette notat undersøges, om det kan eftervises for udledninger fra renseanlæg, at principperne i vejledningen i FAQ 43 ikke giver anledning til en forringelse af det modtagende vandområde med forringelse forstået som en målbar koncentrationsstigning i det samlede vandområde og/eller ved en repræsentativ målestation.

Baggrund

Renseanlæg og overløb er ifølge bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer² omfattet af reglerne om udledning af visse forurenende stoffer.

Udledning af forurenende stoffer skal altid begrænses svarende til anvendelse af bedste tilgængelige teknik (herefter BAT), jf. § 3, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven og § 5, stk. 1 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. Udlederkrav skal fastsættes på et niveau, hvor det svarer til anvendelse af bedste tilgængelige teknik samtidig med, at de skal tilgodesee overholdelse af miljøkvalitetskrav i vandmiljøet.

Hvis en udledning vil være medvirkende årsag til, at miljøkvalitetskrav ikke kan overholdes i et vandområde uden for en eventuel blandingszone omkring udledningen, selv om udledningen svarer til eller sker efter anvendelse af bedste tilgængelige teknik, skal der stilles krav, som rækker ud over BAT eller gives afslag på ansøgningen, jf. den kombinerede fremgangsmåde i § 5, stk. 2 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer.

¹ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

² Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

Det har ikke tidligere været praksis i kommunerne at regulere udledninger af MFS fra overløbsbygværker og renseanlæg efter bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, da Miljøministeriet har vurderet, at der ikke var behov for at regulere udledning af MFS fra almindeligt husspildevand, hvilket har været afspejlet i Miljøstyrelsens vejledning til kommunerne (FAQ). Denne FAQ er ikke suspenderet som følge af klagenævnsafgørelsen. Det var antaget, at MFS hovedsageligt stammede fra industrien, som både før og nu reguleres via virksomhedernes tilslutningstilladelser fra kommunen til renseanlæggene.

Vurderingen har historisk set været (hvilket bl.a. fremgår af tidligere spildevandsvejledning fra 1999), at der ikke var behov for at regulere MFS-udledninger fra renseanlæg, bl.a. fordi det på baggrund af overvågningsresultater blev forventet, at udledninger fra renseanlæg eventuelt efter en mindre fortynding kunne overholde MKK for vand, og fordi dele af udledningen fra renseanlæg stammer fra diffuse kilder. Naturstyrelsen/By- og Landskabsstyrelsen har gennem skiftende udmeldinger bidraget til denne opfattelse.

De manglende vilkår om MFS i renseanlæggenes udledningstilladelser ses i forskellige sammenhænge grundet følgende antagelse/forhold:

- At indholdet af MFS i den del af spildevandet, som stammer fra diffuse kilder (spildevand fra husholdninger og tag- og overfladevand) efter EU's vand- og kemikaliepolitik reguleres gennem produktkrav.
- At spildevand fra virksomheder reguleres gennem tilslutningstilladelser på en måde, som sikrer, at renseanlæggets udledning ikke fører til overskridelse af MKK i overfladevandsområdet.

Rapporten "Nøgletal for miljøfarlige forurenende stoffer i spildevand fra renseanlæg" fra 2021 og rapporten "Typetal for miljøfarlige forurenende stoffer i regnbetingede udledninger" fra 2022 (begge baserede på data fra NOVANA-overvågningen) har vist, at nogle MFS'er er mere almindeligt forekommende i rensat spildevand end tidligere antaget, og dette kan potentielt medføre overskridelser af miljøkvalitetskravene i de vandområder, som renseanlæggene udleder til. Resultaterne i rapporterne indikerer således, at man ikke længere kan antage, at der ikke er nævneværdig forekomst af MFS i udledninger fra hhv. renseanlæg og overløbsbygværker.

Udtræk fra PULS-databasen viser, at der kun er stillet udlederkrav for MFS i ganske få udledningstilladelser til renseanlæg (opgjort til 17 renseanlæg i marts 2022).

Der er en igangværende proces, hvor Miljøstyrelsen i samarbejde med departementet undersøger, hvilke kriterier der kan anvendes ved udarbejdelse af udledningstilladelser til renseanlæg og overløb.

BAT og den kombinerede fremgangsmåde i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer kan vise sig ikke at være tilstrækkelig og dermed blive en udfordring for en del renseanlæg ift. MFS, da der ikke i dag findes renseteknologier i fuld skala for alle MFS i udløb fra renseanlæg. Der findes dog tilgængelige renseteknologier for nogle af MFS (f.eks. cadmium), og dette vil betyde, at der evt. vil skulle etableres nye renseløsninger på renseanlæggene.

Følgende stoffer har vist sig at kræve særlig opmærksomhed i forhold til udledning fra renseanlæg, da de ved Miljøstyrelsens seneste vurdering af overvågningsresultater og klassificering af overfladevandområdernes tilstand har vist sig at forekomme i koncentrationer, der overskrider ét eller flere miljøkvalitetskrav i vand, sediment og biota:

- barium
- bly*
- cadmium*
- kobber
- kviksølv*
- vanadium
- zink
- LAS (lineære alkylbenzensulfonater)
- anthracen*
- methylnaphthalener
- naphthalen*
- nonylphenoler*
- PFOS*

* Prioriteret stof under vandrammedirektivet.

Tilstandsvurderinger i forbindelse med Vandområdeplan 3 viser, at der ikke er opnået god tilstand for MFS i langt de fleste vandområder. Derudover er tilstanden for MFS ukendt i størstedelen af vandløbene. Miljøkvalitetskravene for f.eks. zink, kobber og PFOS er overskredet i en eller flere matricer i flere vandområder. Det vurderes, at stofferne findes i udledninger fra langt de fleste større renseanlæg, idet der i nøgletalsrapporten er angivet følgende andel af prøverne over detektionsgrænsen i udløbet fra renseanlæggene: Zink 97 %, kobber 49 % og PFOS 71 %. At MKK for et stof i forvejen er overskredet i overfladevandsområdet, begrænser desuden mulighederne for initialfortynding samt udpegning af blandingszone.

Beregninger

For at belyse, hvorvidt udledninger fra renseanlæg, efter principperne i vejledningen i FAQ 43 ikke giver anledning til en forringelse af det modtagende vandområde, har Miljøstyrelsen foretaget beregninger for konkrete cases samt vurdering af beregningernes resultater.

Vurderingerne er foretaget for renseanlægsudledninger til både marint og ferskvand, og beregninger er udført for vandfasen. Det vil være optimalt på sigt også at udføre beregninger for sediment, for flere stoffer og for flere cases (søer og lukkede kystvande), men det har ikke været muligt inden for den givne tidsramme.

Følgende forudsætninger er lagt til grund for beregningerne:

- 1) Der beregnes for stofferne kobber, zink og PFOS. Disse stoffer er valgt ud fra den betragtning, at de potentielt vil kunne give en udfordring.
- 2) Der anvendes gennemsnit af udløbskoncentration og vandføring for de sidste 5 år for det konkrete renseanlæg (udtræk fra PULS for 2018 til 2022)
- 3) Der anvendes så vidt muligt stedlige data om i forvejen forekommende koncentration (data fra miljødata.dk og VANDA)
- 4) Der anvendes hydrologiske og fysiske data for det specifikke vandområde (f.eks. vandføring, bredde, dybde – data fra vandløbsregulativer og vandportalen.dk)
- 5) Beregninger foretages for vandfasen ved hjælp af umiddelbart tilgængelige værktøjer (data fra beregningsmodel for fortynding i vandløb og DHI-model for fortynding i havområder jf. FAQ68)

Beregningerne foretages for følgende konkrete cases:

- 1) Udledning til mellemstort vandløb
- 2) Udledning til stort vandløb
- 3) Udledning til åbent kystvand med høj vandgennemstrømning

Konklusioner

Beregningerne giver indikationer om, at der kan være meget begrænsede muligheder for indregning af fortynding ved udledning til vandløb, og at der inden for det område, som blandingszonen som udgangspunkt bør begrænses til (10 gange vandløbsbredden fra udledningspunktet), ikke kan opnås fuld opblanding og tilstrækkelig fortynding af de 3 udvalgte stoffer. Dette er tilfældet for både et mellemstort vandløb og et stort vandløb tæt på udmundingen til en fjord (case 1 og case 2). Dette skyldes dels udløbskoncentrationer, som overskrider MKK, dels i forvejen forekommende koncentrationer (IFFK), som allerede er overskredet i vandområdet. Dermed er der ikke i de to cases mulighed for at udpege en blandingszone. Ovenstående indikerer, at det kan være vanskeligt for renseanlæg, der udleder til vandløb, at opnå udledningstilladelse.

Beregningerne for åbent kystvand indikerer, at det vil være muligt at indregne fortynding ved udledningen inden for det område, som blandingszonen som udgangspunkt bør begrænses til (maksimalt 350 m fra udledningspunktet), idet der her kan opnås en fortynding på minimum 200 gange i minimum 95 % af tiden. Dermed vil der i case 3 sandsynligvis være mulighed for at udpege en blandingszone. Der skal dog i mere konkrete beregninger tages højde for, at MKK for marine områder ofte er lavere end MKK for ferske områder, så der for nogle stoffer (f.eks. PFOS) kræves en større fortynding end 200 gange.

Der er i PULS-databasen registreret ca. 500 renseanlæg, hvoraf ca. 300 udleder til vandløb og ca. 200 til marine vandområder.

Der er ikke foretaget beregninger for overløb, da det ikke har været muligt inden for tidsrammen. Det er Miljøstyrelsens vurdering ud fra typetallene, at der potentielt også vil kunne være udfordringer for overløb, da koncentrationer for nogle MFS er højere i overløbsvand end for det rensede spildevand.

Vandforsyning
J.nr. 2023-36386
Ref. VFS
Den 5. juli 2023

Bilag 5 - Vurdering af udledning af MFS i almindeligt belastet overfladevand

Problemstilling

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af d. 23. februar 2023 (sag nr. 22/02461) omhandler udledning af almindeligt belastet overfladevand fra nye vejarealer til et overfladevandsområde, hvor miljøkvalitetskrav for et stof i forvejen er overskredet, og dermed ikke har opnået god tilstand. Klagenævnet har i afgørelsen fastsat retsstilling for fortolkning af Vandrammedirektivet hvad angår forringelse, samt hvordan EU-Domstolen har fortolket definitionen på yderligere forringelse.

Der har været rejst tvivl om, hvorvidt Miljøstyrelsens vejledning til indsatsbekendtgørelsen¹ om merudledning, er i strid med Vandrammedirektivet og de dertilhørende EU-domme omkring merudledning, når der i forvejen er overskridelse af et miljøkvalitetskrav i det modtagende overfladevandsområde.

Baggrund

Udledning af spildevand, herunder almindeligt belastet overfladevand, reguleres i Miljøbeskyttelseslovens² § 28. Almindeligt belastet overfladevand er regnvand, der afstrømmer fra f.eks. tage, befæstede arealer, vejarealer, jernbaner, oplagspladser, p-pladser m.v. Udledning af spildevand skal leve op til kravene i § 8 i indsatsbekendtgørelsen om at sikre, at en påvirkning af et overfladeområde (f.eks. udledning af spildevand) ikke medfører en forringelse af overfladevandområdet tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

I almindeligt belastet overfladevand er sammensætningen af stoffer og koncentrationen, de forekommer i, meget varierende. De er bl.a. betinget af typen af belægning på arealet, aktiviteter på arealerne, deposition m.m. Der er derfor ikke en entydig definition af indholdsstoffer og koncentrationer i almindeligt belastet overfladevand.

Denne type vand indeholder typisk flere forskellige tungmetaller, næringsstoffer, PAH'er, PFAS og andre forurenende stoffer (MFS).

Udledning af visse forurenende stoffer reguleres af bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer³. Det er i denne bekendtgørelse, at der er hjemmel til udpegning af blandingszoner, som kan anvendes i situationer, hvor koncentrationer af et stof ikke kan overholde

¹ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

² Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

³ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

miljøkvalitetskravet i udledningspunktet. Bekendtgørelsen finder dog ikke anvendelse på tilladelser til udledning af almindeligt belastet overfladevand, jf. bekendtgørelsens § 1 stk. 2, nr. 1).

På baggrund af en udtalelse fra Naturstyrelsen til Vejdirektoratet fra 2011 er det den almindelige forståelse, at der inden for lovgivningens rammer kun kan stilles funktionskrav til den renseløsning, som håndterer udledninger af almindeligt belastet overfladevand. Funktionskrav er baseret på hvilket forureningsniveau, der forventes af en bestemt renseløsning, uden at der foretages beregninger eller stilles bindende grænseværdier til den konkrete udledning. Funktionskravet til renseløsningen er defineret ud fra den bedste tilgængelige teknologi (BAT).

Natur- og Miljøklagenævnet (nu Miljø- og Fødevarerklagenævnet) har i afgørelser af 25. januar 2012⁴ fastlagt, at våde regnvandsbassiner er BAT for udledning af almindeligt belastet overfladevand.

Miljøstyrelsen har i januar 2022 offentliggjort rapporten ”Typetal for miljøfarlige forurenende stoffer i regnbetingede udledninger” på baggrund af data fra NOVANA-overvågning i perioden 2000-2020. Data for almindeligt belastet overfladevand stammer fra arealer i almindelige villakvarterer. Overfladevand fra mere belastede arealer, såsom trafikerede veje, motorveje og industriarealer, forventes derfor at indeholde højere koncentrationer.

Da der ikke er hjemmel til at udpege blandingszoner i forbindelse med udledninger, som ikke er omfattet af bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, vil miljøkvalitetskravet skulle overholdes i udledningspunktet. Typetallene viser, at almindeligt belastet overfladevand indeholder stoffer i koncentrationer, der overskrider miljøkvalitetskravene i udledningspunktet.

Ovenstående indikerer, at den nuværende praksis for håndtering af almindeligt belastet overfladevand ved funktionskrav ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at udledningerne ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

Udledninger af spildevand, herunder almindeligt belastet overfladevand, skal registreres i PULS-databasen (punktudledningssystem). Der er på nuværende tidspunkt registreret ca. 16.000 udledninger af almindeligt belastet overfladevand.

Det er ikke muligt inden for den givne tidsramme og med den nuværende viden at foretage vurdering af omfanget af problematikken.

Der er lagt op til, at ovenstående behandles i et særskilt spor, hvor Miljøstyrelsen i samarbejde med Departementet og andre relevante aktører tager stilling til problematikken.

⁴ J. nr. NMK-10-00424 og NMK-10-00425.

Erhverv
Ref. THSVK/NAAHA
Den 4. juli 2023

Bilag 6 - Udfordringer for klapområdet ift. anvendelse af de tre metodiske tilgange til beregning af koncentrationsstigning for miljøfarlige forurenende stoffer (MFS)

Problemstilling og notatets formål

Departementet har i bestilling af 27. juni 2023 anmodet Miljøstyrelsen om en indledende vurdering af konsekvenser ved forskellige scenarier for fremtidig administration af tilladelser og godkendelser til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS). Departementet ønsker beregninger ledsaget af en beskrivelse af forudsætninger og usikkerheder samt fordele og ulemper ud fra både miljømæssige og erhvervmæssige betragtninger.

Bestillingens primære sigte er at undersøge og sammenligne forskellige tilgange til at vurdere, om en tilladelse til udledning¹ af MFS-belastet vand til vandområder, der er i ikke-god tilstand for de pågældende stoffer, medfører koncentrationsstigninger af stofferne i recipienten. I bestillingssvarets hovednotat² samt bilag 1-3 opstiller og undersøger Miljøstyrelsen tre beregningsmetoder, inkl. afskæringskriteriet i MST's hidtidige vejledning (FAQ 43), som mulige tilgange til vurderingen af hvorvidt, der kan forventes målbare koncentrationsstigninger af MFS som følge af udledninger af vand. Hovednotatet indeholder MST's indstilling til hvilken tilgang, der fremover bør danne grundlag for styrelsens vejledning til behandling af sager om udledningstilladelser.

I sagsbehandlingen af tilladelser til *andre typer af aktiviteter end udledninger* skal myndigheden foretage tilsvarende vurderinger af, om den ansøgte aktivitet kan medføre koncentrationsstigninger for MFS. Det gælder bl.a. området for sedimenthåndtering, herunder klapsager. MST skal derfor gøre opmærksom på, at i det omfang det er miljøfagligt relevant og sagligt underbygget, *kan* de beregningsmetoder – eller principperne bag metoderne – som anvendes i udledningssager, få afledt betydning for tilgangen til at foretage tilsvarende vurderinger på andre sagsområder, herunder klapning.

Dette notat indeholder Miljøstyrelsens foreløbige overvejelser om udfordringer og forudsætninger for at anvende principperne i de tre opstillede tilgange til bestemmelse af koncentrationsstigninger af MFS i sagsbehandlingen af klapanøgninger. Afslutningsvis indstiller Miljøstyrelsen, at der i det særskilte afklaringsspor for klapning gennemføres en målrettet afdækning af den bedst egnede tilgang til at vurdere, hvorvidt en ansøgt klapning medfører koncentrationsstigninger for MFS til brug for den fremtidige forvaltningspraksis i klapsager.

¹ Udledningssager omfattet af § 1, stk. 2 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder

² Notat om løsningsforslag – ny vejledning til udledning af MFS

Udfordringer og forudsætninger ift. at anvende de tre beregningstilgange i klapsager

Miljøstyrelsen skal indledningsvist gøre opmærksom på, at klapning af sediment adskiller sig fra udledning af vand, både ift. den miljømæssige påvirkning med MFS, herunder hvordan MFS spredes med det tilførte sedimentlag på og omkring klapplassen, og ift. centrale forskelle i retsgrundlaget for tilladelsesgivningen.

Det tre opstillede beregningsmetoder i bestillingssvarets hovednotat er først og fremmest formuleret som mulige relevante metodiske tilgange til at beregne, om udledning af MFS medfører koncentrationsstigninger i *udledningssager*. De tre beregningsmetoder er:

- 1) Analyseusikkerheden for anvendte analysemetode benyttes til at fastsætte, ved hvilken koncentration en tilførsel overskrider den aktuelle koncentration i vandområdet.
- 2) Nuværende FAQ 43: der anvendes en overskridelse af 5% af MKK tillagt aktuel koncentration, som tærskel for detekterbar/målbar koncentrationsstigning
- 3) Retningslinjer efter tilstandsvurdering i forhold til stigning på sidste decimal. Her defineres koncentrationsstigning, som den beregnede stigning fra betydende decimal af MKK. Ændring af sidste decimal tillagt aktuelle koncentration konstituere en overskridelse.

Fælles for de tre metoder er, at de tager udgangspunkt i, at der omkring et udledningspunkt kan udpeges en blandingszone inden for hvilken, der accepteres en overskridelse af MKK, men at der i en vis afstand (blandingszonens rand eller et repræsentativt målepunkt i vandområdet) fra udledningen ikke må forekomme en detekterbar/målbar koncentrationsstigning.

I forhold til udledningssager adskiller sager om håndtering af havbundssediment sig ved ikke at have muligheden for at udpege en blandingszone, som kan udgøre et veldefineret målepunkt ift. hvor koncentrationsændringer kan beregnes.

Ved en klapning vil det tilførte materiale typisk spredes ud over klapplassens areal, med den største tykkelse af tilførte sedimentlag lige hvor klapningen blev foretaget og gradvist tyndere med afstanden herfra. En mindre procentdel af fint materiale vil flyttes længere væk af havstrømme. Afhængigt af tykkelsen på det tilførte sedimentlag vil dette efterhånden blandes med den oprindelige bund som følge af vandbevægelseres ophvirvling og gravende dyrs omflytning af materiale vertikalt mellem sedimentlag.

For at kunne beregne en koncentrationsstigning for MFS i sediment, skal der derfor defineres både et areal og en opblandingsdybde (denne bør fastsættes til bioturbationsdybden³) til bestemmelse af sedimentvolumenet, som opblandes med og ”fortynder” det tilførte materiale. Der skal altså defineres et nærmere bestemt område (arealmæssigt og dybdemæssigt), hvor koncentrationsændringen beregnes ud fra koncentrationen i det tilførte klappmateriale og den aktuelle koncentration. I den forbindelse skal man være opmærksom på, at opblandingsdybden vil være variabel afhængig af infauna-samfundet⁴, der lever på klapplassen eller kan forventes at indvandre efter klapning. Der vil derfor skulle træffes beslutning om opblandingsdybden kan sættes som en fast værdi, eller om den skal vurderes sagsspecifikt i forhold til undersøgelser eller formodninger om bundfaunaen.

³ Ved bioturbationsdybden forstås den dybde ned i havbunden, hvor bundlevende dyr, f.eks. børsteorme graver og bygger beboelsesor, og på den måde opblander det tilførte sedimentlag med den oprindelige havbund.

⁴ Infaunaen er de dyr, der lever nedgravet i havbunden.

Endvidere er der behov for at kunne beregne en middeltykkelse af det tilførte sedimentlag, som klapningen vil forårsage, hvis der antages at klapningen sker med en ligelig fordeling af klapmaterialet over klappladsen. Volumen af opblandingslaget vil så skulle fastlægges som bioturbationsdybden, fratrukket klaplagets tykkelse (middeltykkelsen) ganget med beregningsarealet.

Hertil skal bemærkes, at afhængig af om det afgrænsede areal, der skal lægges til grund for beregning af, om der sker en (målbar)⁵ koncentrationsstigning, fastsættes til enten "vandområdet", "klappladsen" eller det nærmere defineret "påvirkningsområde", har det potentielt betydning for, hvilke konsekvenser de tre opstillede beregningsmetoder vil have ift. muligheden for at tillade klapning. I den forbindelse bør der være opmærksomhed på, at tilgangen til at definere arealet for beregningerne skal være baseret på fagligt relevante kriterier, som ikke muliggør en vilkårlig fastsættelse af beregningsarealet.

Det nugældende regelgrundlag for klapning indeholder ingen regler eller kriterier, der kan anvendes til at præcisere disse forhold.

Indstilling

Særligt det forhold, at der i reguleringsgrundlaget for klapning ikke er regler om udpegning af blandingszoner eller i øvrigt andre klare kriterier for at identificere det område/areal, hvor koncentrationsændringen skal beregnes, betyder, at de tre beregningsmetoder ikke direkte kan overføres til klapadministrationen. Derudover indebærer de tre metoder en række yderligere miljøtekniske og juridiske problemstillinger, som ikke er medtaget i dette notat, men som skal afklares, hvis en af metoderne skal anvendes som faglig kriterium i behandlingen af klapsager.

I lyset af de juridiske og miljøtekniske forskelle på sager om udledningstilladelser og klapsager, er det endvidere Miljøstyrelsens opfattelse, at der er behov for at undersøge, om der kan identificeres alternative beregningsmetoder eller afskæringskriterier for vurderingen af koncentrationsændringer, som i højere grad tager udgangspunkt i klapaktiviteternes karakteristika, og dermed er mere velegnet som vurderingstilgang i klapsagsbehandlingen, samtidig med at de juridiske rammer for forbud mod forringelse af vandområder, hvor MKK er overskredet, respekteres. Miljøstyrelsen indstiller derfor, at en afdækning af de nævnte forhold indgår i det særskilte afklaringsspor for forvaltning af MFS på klapområdet.

⁵ Se hovednotatets redegørelse for hvornår der forekommer en koncentrationsstigning.

Vandforsyning
J.nr. 2023 - 36386
Ref. VFS
Den 5. juli 2023

Bilag 7 - Forudsætninger for Miljøstyrelsens beregninger og analyser

Miljøstyrelsen besvarer bestillingen med udgangspunkt i de juridiske rammer for fortolkning af 'stigning i koncentrationen', som departementet har præsenteret: Der er tale om en 'stigning i koncentrationen' som følge af en udledning, hvis stigningen vil kunne detekteres i et overvågningspunkt, der er repræsentativt for overfladevandområdet som helhed, og fremgå af overvågningsresultaterne.

1. Forslag til alternative fremgangsmåder tager udgangspunkt i bestillingens punkt 1 for fortolkning af forringelse. Da fortolkningen af forringelse er i forhold til om den beregnede koncentrationsstigning ved en repræsentativ målestation kan måles, tager forslag til fremgangsmåder udgangspunkt i overvågningskravene ift. analysemetoder og databehandling.
2. Bekendtgørelse nr. 529 af 14. 2023 om kvalitetskrav til miljømålinger er anvendt ved beregningerne under fremgangsmåde 1 (måleusikkerhed, detektionsgrænser og kvantifikationsgrænser).
3. Ved beregning af, om der vil ske en stigning i koncentrationen af et stof med fremgangsmåde 2, anvendes anvisninger i del B i bilag I til direktiv om miljøkvalitetskrav.
4. FAQ 43 tager højde for, at vurdering af en ny udledningspåvirkning af det modtagende overfladevandsområde baseres på en beregnet fremadrettet prognose. Denne forudsætning er også lagt til grund for de alternative fremgangsmåder.
5. Det forudsættes, at der kan udpeges blandingszoner for et miljøfarligt forurenende stof i et overfladevandområde, selvom der vurderes at være overskridelse af stoffets miljøkvalitetskrav i overfladevandsområdet.
6. Analysen af alternative fremgangsmåder til FAQ 43 er baseret på udnyttelse af den fulde ramme i hver fremgangsmåde.
7. Analyserne er foretaget ud fra de typiske stoffer, som der søges om udledningstilladelse af. Hvor det har været teknisk muligt, belyser analysen både stoffer omfattet af bilag I, del A, til direktiv om miljøkvalitetskrav, samt en række stoffer, hvor det nationalt er vurderet nødvendigt at fastsætte miljøkvalitetskrav for stoffet.
8. Analysen udføres både i forhold til vand og sediment i hhv. fersk og marint overfladevand. Der beregnes ikke for biota, da det generelle vandkvalitetskrav som udgangspunkt fastsættes, så det yder samme beskyttelse som biotakravet.

9. Analyserne tager højde for, at den tidsmæssige udtrækning af en stigning i koncentrationen ikke kan accepteres med henvisning til overvågningsfrekvenserne i vandrammedirektivets bilag V, afsnit 1.3.4.
10. Alle vurderinger og antagelser er baseret på konservative antagelser.
11. Indenfor for den givne frist for bestillingen har det været muligt at lave en indledende analyse, som belyser forventede konsekvenser af fremgangsmåde 1 og 2 for industrielle udledninger af MFS.

Vandforsyning
J.nr. 2023 - 36386
Ref. maibb
Den 28. juni 2023**43. Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet?**

Der kan kun tillades udledning til overfladevandområder, hvor miljømålet ikke er opfyldt, herunder at et eller flere miljøkvalitetskrav er overskredet, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af det berørte vandområdes tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål. Der henvises til bekendtgørelse om indsatsprogrammer § 8, stk. 3, og tilhørende vejledning.

Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenede stoffer fastsætter i § 8, at miljømyndigheden kan udpege blandingszoner omkring udledningspunkter. Koncentrationerne af et eller flere stoffer kan overskride de relevante miljøkvalitetskrav inden for sådanne blandingszoner, hvis overskridelsen ikke påvirker opfyldelse af disse krav i det øvrige vandområde. Miljømyndigheden fastsætter nærmere, hvilke miljøkvalitetskrav der kan overskrides, herunder i hvilket omfang. Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet stof, om miljøkvalitetskrav for pågældende stof er overholdt eller ej i det berørte vandområde forud for udledningen.

Note marts 2023: De ti afsnit neden for er suspenderet indtil videre:

Fastsættelse af udlederkrav for stoffer, der i forvejen findes i vandområdet i koncentrationer, der overskrider miljøkvalitetskrav, kan ske ud fra nedenstående.

I. Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i vandområdet

Hvis det generelle kvalitetskrav eller maksimumkoncentrationen for et givet stof i vand allerede er overskredet i vandområdet, må udledningen ikke medføre en forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand.

II. Miljøkvalitetskrav for biota er overskredet i vandområdet.

Det generelle kvalitetskrav for vand er for de fleste stoffer fastsat til en værdi, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota.

Derfor, hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, uden at det generelle kvalitetskrav for vand er overskredet, kan der ved fastsættelse af udlederkrav for en udledning ses bort fra overskridelsen af miljøkvalitetskravet for biota, og udledningen kan anses for at være uden betydning for påvirkningen af biota, hvis den ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav for vand ved randen af en eventuel blandingszone.

Hvis både miljøkvalitetskravet for biota og det generelle kvalitetskrav for vand for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, kan fastsættelse af udlederkrav for en udledning ske som anført ovenfor under (I).

Hvis retningslinjen under (I) er overholdt, kan myndigheden vurdere, at udledningen ikke vil medføre en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i biota (se evt. [FAQ 50. Hvordan sikres det, at en udledning ikke medfører væsentlig koncentrationsstigning i biota, jf. § 6, stk. 1, nr. 5?](#))

Hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof, for hvilket der ikke er fastsat et generelt kvalitetskrav for vand, fx kviksølv og hexachlorbenzen, allerede er overskredet i vandområdet, skal udledningens betydning for koncentrationsstigninger i biota og for overskridelse af miljøkvalitetskravet for biota lægges til grund for fastsættelse af udlederkrav, se [FAQ 46. Hvad skal inddrages ved fastsættelse af udlederkrav for stoffer uden et generelt kvalitetskrav for vand, men hvor der er fastsat en maksimumkoncentration for stoffet?](#)

III. Miljøkvalitetskrav for sediment er overskredet i vandområdet

Det generelle kvalitetskrav for vand sikrer ikke nødvendigvis beskyttelsen af sedimentmiljøet. Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, bør der kun tillades udledning af stoffet, hvis koncentrationen heraf i sedimentet kun stiger ubetydeligt som følge af udledningen. Generelt gælder, at for stoffer, der har tendens til at ophobes i sedimentet, må udledningen ifølge bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer ikke medføre en væsentlig stigning i koncentrationen i sedimentet.

Koncentrationsforøgelsen af et givet stof i sedimentet kan anses for at være ubetydelig, og udledningen kan anses for ikke at medføre en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i sedimentet, hvis den gennemsnitlige årlige stigning af koncentrationen i sedimentet, som følge af en udledning, udgør mindre end 1 % af miljøkvalitetskravet for sediment.

Vurderingerne ovenfor kan medføre, at udlederkravet for stoffet fastsat efter (I) må skærpes for at sikre, at udledningen af stoffet er ubetydelig i forhold til overholdelse af miljøkvalitetskravet for sediment og ikke medfører en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i sedimentet.

Note marts 2023: De ti afsnit neden for er suspenderet indtil videre (markeret med grå):

Fastsættelse af udlederkrav for stoffer, der i forvejen findes i vandområdet i koncentrationer, der overskrider miljøkvalitetskrav, kan ske ud fra nedenstående.

I. Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i vandområdet

Hvis det generelle kvalitetskrav eller maksimumkoncentrationen for et givet stof i vand allerede er overskredet i vandområdet, må udledningen ikke medføre en forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end 5% af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand.

II. Miljøkvalitetskrav for biota er overskredet i vandområdet

Det generelle kvalitetskrav for vand er for de fleste stoffer fastsat til en værdi, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota.

Derfor, hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, uden at det generelle kvalitetskrav for vand er overskredet, kan der ved fastsættelse af udlederkrav for en udledning ses bort fra overskridelsen af miljøkvalitetskravet for biota, og udledningen kan anses for at være uden betydning for påvirkningen af biota, hvis den ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav for vand ved randen af en eventuel blandingszone.

Hvis både miljøkvalitetskravet for biota og det generelle kvalitetskrav for vand for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, kan fastsættelse af udlederkrav for en udledning ske som anført ovenfor under (I).

Hvis retningslinjen under (I) er overholdt, kan myndigheden vurdere, at udledningen ikke vil medføre en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i biota (se evt. FAQ 50. [Hvordan sikres det, at en udledning ikke medfører væsentlig koncentrationsstigning i biota, jf. § 6, stk. 1, nr. 5?](#))

Hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof, for hvilket der ikke er fastsat et generelt kvalitetskrav for vand, fx kviksølv og hexachlorbenzen, allerede er overskredet i vandområdet, skal udledningens betydning for koncentrationsstigninger i biota og for overskridelse af miljøkvalitetskravet for biota lægges til grund for fastsættelse af udlederkrav, se FAQ 46. [Hvad skal inddrages ved fastsættelse af udlederkrav for stoffer uden et generelt kvalitetskrav for vand, men hvor der er fastsat en maksimumkoncentration for stoffet?](#)

III. Miljøkvalitetskrav for sediment er overskredet i vandområdet

Det generelle kvalitetskrav for vand sikrer ikke nødvendigvis beskyttelsen af sedimentmiljøet. Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof allerede er overskredet i vandområdet, bør der kun tillades udledning af stoffet, hvis koncentrationen heraf i sedimentet kun stiger ubetydeligt som følge af udledningen. Generelt gælder, at for stoffer, der har tendens til at ophobes i sedimentet, må udledningen ifølge bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer ikke medføre en væsentlig stigning i koncentrationen i sedimentet.

Koncentrationsforøgelsen af et givet stof i sedimentet kan anses for at være ubetydelig, og udledningen kan anses for ikke at medføre en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i sedimentet, hvis den gennemsnitlige år lige stigning af koncentrationen i sedimentet, som følge af en udledning, udgør mindre end 1 % af miljøkvalitetskravet for sediment.

Vurderingerne ovenfor kan medføre, at udlederkravet for stoffet fastsat efter (I) må skærpes for at sikre, at udledningen af stoffet er ubetydelig i forhold til overholdelse af miljøkvalitetskravet for sediment og ikke medfører en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i sedimentet.